

ДЪГЛАС КЕНЕДИ ИЗКУШЕНИЕ

Превод от английски: Павел Главусанов, 2009

chitanka.info

На Фред Хейнс

*Не е достатъчно ти да успееш. Важно е
другите да се провалят.*

Гор Видал

ЧАСТ ПЪРВА

ПЪРВА ГЛАВА

Винаги съм искал да забогатя. Сигурно звучи тъпо, но е самата истина. Чистосърдечно си признавам.

Преди около година желанието ми се сбъдна. След цяло десетилетие лош късмет — задушаваща камара откази или залъгалки от типа „този път ще пропуснем“, обичайния облак прах в очите („бе, мама му стара, точно това търсехме под дърво и камък миналия месец“), както и (естествено) пълно пренебрежение към оставяните от мен съобщения на телефонните секретари — боговете на случая най-после решават, че и аз заслужавам слънчев ден. И телефонът ми звънва. Забележете: получавам точно онова обаждане, за което непрекъснато мечтае всеки драскач, не познал друг начин да си изкарва хляба.

Обажда се Алисън Елрой, многоизстрадалата ми литературна агентка.

— Дейвид, продадох го.

Сърцето ми пропуска пет удара. Не съм чувал фразата „продадох го“ от... е, нека си го кажа: никога до момента не съм я чувал.

— Продала си какво? — питам аз, понеже пет от моите търговски сценарии^[1] се носят понастоящем като Летящи холандци от едно студио в друго.

— Пилотната — отвърща тя.

— Пилотната серия за телевизията?

— Именно. Продадох „Да те продам“.

— На кого?

— ФРТ.

— Моля?

— ФРТ, като Фронт Роу Телевижън; като на най-оправните, най-търсените продуценти на кабелни програми...

Сърцето ми вече се нуждае от електрошок.

— Много добре знам кои са, Алисън. ФРТ са купили моята пилотна серия?

— Да, Дейвид. ФРТ току-що се сдобиха с правата върху твоята „Да те продам“.

Следва продължително мълчание.

— А ще платят ли? — питам най-накрая.

— Разбира се, че ще платят. Става дума за истински бизнес, ако щеш вярвай.

— Прощавай... искам само да... колко по-точно?

— Четирийсет бона.

— М-да.

— Не усещам ентусиазъм.

— Напротив, много съм въодушевен. Само че...

— Знам, знам: не е сделка за милиони. Но все пак подобен удар за новак като тебе се прави в този град два пъти годишно — в най-добрия случай. Четирийсет бона са си обичайна сума за пилотна серия... особено когато става дума за нереализиран автор. Добре де, а в „Книжен кюп“ колко ти дават?

— Петнайсет на година.

— Ами тогава погледни на нещата от такъв ъгъл: току-що направи почти три годишни заплати с един само удар. И говорим едва за началото. Не само купуват пилотната, но ще заснемат цяла серия.

— Те ли ти го казаха?

— Да, те.

— И ти им вярваш?

— Сладур, живеем във вселенската столица на двуличието, но може пък да извадиш късмет.

Завива ми се свят. Добри новини, добри новини.

— И аз не знам какво да кажа.

— Ми що не се пробваш с едно „благодаря“?

— Благодаря.

Не се ограничавам с гола благодарност. Още на другия ден отивам в търговския център „Бевърли“ и снасям цели 375 долара за автоматична писалка „Монблан“. Когато ѝ я връчвам същия следобед, тя изглежда истински трогната.

— Знаеш ли, за първи път получавам подарък от писател за всичките тия... колко години съм в бизнеса?

— Ти знаеш най-добре.

— Да кажем три десетилетия. М-да, май за всяко нещо си има първи път. Така че... благодарско. През ум да не ти минава, че ще ти я отстъпвам за подписване на договорите.

Жена ми Луси, от друга страна, е ужасена от обстоятелството, че съм изръсил толкова сухо за подарък на агентката си.

— Ти да не си луд? — интересува се тя. — След толкова години най-накрая сключваш договор — и то по минималната ставка на писателския съюз (изкушавам се да го кажа) — и веднага започваш да се правиш на Робърт Тауни^[2]?

— Най-обикновен жест, това е цялата работа.

— Жест за 375 долара.

— Вече можем да си го позволим.

— Да бе, как не. Можеш ли да смяташ, Дейв? Алисън прибира петнайсет процента комисионна от твоите четирийсет бона. Данъчните ще ръфнат трийсет и три на сто от остатъка и за тебе ще останат малко под двайсет и три хилядарки плюс дребни за телефон.

— Откъде знаеш?

— Ами мога да смятам. Пресметнах и общите ни задължения по кредитните карти — дванайсет хиляди, които всеки месец нарастват. Както и шестте други, дето ги взехме назаем миналия срок, за да платим образованието на Кейтлин. Известно ми е още, че притежаваме само една кола в град, където не се живее без две. А самата наша кола е дванайсетгодишно волво, чиито скорости плачат за ремонт, ама не можем да си го позволим, понеже...

— Добре, добре. Проявих безразсъдна щедрост. Меа махима сулра. И — това съвсем между другото, признателен съм ти, задето попари радостта ми.

— Нямам подобно намерение. Много добре знаеш колко се зарадвах вчера, когато ми каза. Точно за този ден си мечтаеш — мечтаем — последните единайсет години. Мисълта ми, Дейвид, е съвършено проста: тия пари са вече похарчени.

— Добре, отлично, схванах ти мисълта — опитвам се да сложа край на всичко това.

— И, макар да не завиждам на Алисън за този „Монблан“, нямаше да е зле, ако се бе сетил най-напред за оня, който ни държи настрана от Раздел 11^[3] през всички тези години.

— Права си. Съжалявам. Ама недей така и ти — настъпват добри времена. Ще се видим с пари.

— Дано да си прав — отвърща тя кротко. — Заслужаваме го.

Посягам да я погалья по бузата. Тя пуска безжизнена, уморена усмивка. И затова си има съвсем основателна причина, понеже последните години са — и за двама ни — непрекъснато бърхане нагоре по стръмен склон.

Запознаваме се в Манхатън в началото на деветдесетте. Пристигнал съм тук няколко години по-рано от родния Чикаго, изпълнен с решимост да пробия като драматург. Успявам обаче да си намирам работа като помощник-режисьор във второстепенни театърчета, а наема плащам с парите, изкарвани от разпределяне на стока в „Готъм Бук Март“^[4]. Снабдявам се с литературен агент. Той има грижата да хвърля по някое око на моите пиеси. Никоя от тях не е поставена, но една — „Обичайна вечер в Оукпарк“ (мрачна сатира за живота в богатските квартали) — стига до пробни представления в „Авеню В Тиътър Къмпани“ (добре поне че не е „Авеню С“^[5]). Луси Евърът е сред актьорите. Седмица след първото представление решаваме, че сме влюбени. Докато мине и третото, последното, аз вече съм се нанесъл в нейното студио на Деветнайсета улица. Два месеца след това ѝ излиза късметът с роля в пилотната серия на телевизионно комедийно шоу, което ще се снима на Западното крайбрежие. Понеже съм влюбен до уши, не се поколебавам ни секунда, когато чувам нейното „Ела с мен“.

И така ние се местим в Лос Анджелис, където си намираме миниатюрен двустаен апартамент на „Кингс роуд“ в Западен Холивуд. Луси завършва пилотната. Аз превръщам втората спалничка в кабинет. Телевизионната компания зарязва сериала. Аз написвам първия си търговски сценарий — „Ние, трите мрънкала“ — който представям като „изпълнена с черен хумор пародия“ за банков обир, дело на неколцина застаряващи ветерани от Виетнам. С него не стигам доникъде, но спечелвам за каузата си Алисън Елрой. Тя е сред последните екземпляри от застрашен вид — самостоятелен холивудски агент с офис не в архитектурен мастодонт, а в скромна административна сграда на Бевърли Хилс. След като се запознава с моя „чернохумористичен сценарий“ и по-раншните ми „чернохумористични“ пиеси, тя ме записва сред своите клиенти, като

ми дава и следния съвет: „Ако искаш да изкараш някой залък чрез писане в Холивуд, запомни, че трябва да пишеш за най-най-широка публика... с тук-там «черен хумор» за вкус. Но само щипка. Брус Уилис може да се прави на интелигентен, но все пак пръсва квадратната тиква на немския терорист, за да спаси след това живота на съпругата, като я измъкне от горяща сграда. Чат ли си?“.

Чат съм ами, къде ще вървя. В течение на последвалата година пускам на пазара три търговски продукта: екшън (ислямски терористи пленяват яхта в Средиземно море, а на борда ѝ се намират и трите деца на американския президент), семейна драма (умираща от рак майка се опитва да си върне любовта на своите деца, изоставени като малки по настояване на проклетата ѝ свекърва) и романтична комедия (плагиат по „Личен живот“^[6], в която съпрузите от новобрачна двойка се влюбват по време на медения месец, съответно в брата и сестрата на своя партньор). И трите са написани съобразно правилата на голямата игра. И трите притежават „чернохумористични“ моменти. И трите не се продават.

Междувременно, след безславния провал на телевизионната пилотна серия, Луси установява, че многобройните кастинги не се провеждат специално за нея. От време на време изпада по някое участие в рекламен клип. За малко да получи ролята на състрадателна онколожка във филм на „Шоутайм“^[7] за някакъв маратонец, който се бори срещу раково заболяване. Готова е също така да приеме ролята на крещяща жертва в друга крещящо слаба продукция. И тя, като мен, се лута от едно разочарование към следващо. Салдото по банковите сметки на двамата започва да приближава едновременно червената зона. Трябва да си намерим нормално платена работа. Аз се пробвам на лишена от отговорности служба с трийсетчасова работна седмица в „Книжен кюп“ (най-добрата сякаш книжарница в Лос Анджелис). Луси се хваща в телефонните продажби по съвет на безработен колега сценарист. Първоначално ненавижда работата си, но актрисата в нея бързо откликва на предизвикателството, което поставя необходимостта „да продадеш на всяка цена“. За неин ужас, започва да жъне колосални успехи на новото поприще. Печели напълно прилично — около трийсет бона годишно. Продължава да ходи на прослушвания. Продължава да не получава договори. Затова се държи здраво за продажбите. А после в живота ни се появява Кейтлин.

Вземам си отпуски от „Книжен кюп“, за да я гледам. Не спирам да пиша — търговски сценарии, пиеса, телевизионна пилотна серия. Нищо не успявам да продам. Около година след раждането на Кейтлин Луси се отказва от членството си в актьорската гилдия и се издига до положението на инструктор при подготовката на кадри за продажби по телефона. Аз се връщам в книжарницата. Общият ни приход след данъците едва достига четирийсет хилядарки годишно — смешна сума за град, в който мнозина плащат по толкова, за да помпат мускули с личен инструктор. Не можем да си позволим друго жилище. Дватамата делим едно волво, познало своята младост по време на първия мандат на Рейгън. Задушаваме се — не само поради липсата на пространство у дома, но и от съзнанието за това, че сме сврени в рамките на мизерен животец, чиито хоризонти се стесняват с всеки изминал ден. Разбира се, щерката ни носи радост. Но докато годините си вървят — и двамата навлизаме в края на четвъртото десетилетие — всеки от нас започва да гледа на другия като на пожизнен тъмничар. Мъчим се да понасяме търпеливо съответните несгоди в своята работа, както и съзнанието за това, че докато всичките ни познати събират пребогат урожай от Клинтъновия период на разцвет, ние сме поели неотклонно пътя за никъде. И макар Луси да се отказва от театралните си амбиции, аз продължавам да бъвам производство, с което я дразня неимоверно, тъй като остава с усещането (напълно основателно впрочем), че върху нейните плещи ляга основната част от грижата за всекидневното ни оцеляване. Непрекъснато ме врънка да преустановя гастролите в „Книжен кюп“ и да се докопам до някоя свята работа. Но аз не се давам и неуморно твърдя, че тя ми осигурява време за творчество.

— Творчество? — повтаря тя с оня неподражаем сарказъм в гласа, който жили по-силно от която и да било ругатня. — Не дрънкай дивотии.

Разбира се, тук избухва една от онези термоядрени семейни разпри, в които трупана години наред неприязън, враждебност на дребно и горчилка от всекидневието внезапно изпепеляват почвата под краката на двама ни. Тя заявява, че съм до такава степен погълнат от собственото си его, та поставям загубеното си писане над доброто на Кейтлин. Аз парирам с довода, че освен дете съм образец на чувство за семейна отговорност (да не би да не съм?), професионалната ми квалификация си е останала ненакърнена.

— Бе ти продал ли си поне един ред някога, та да ми говориш за професионализъм? — пени се насреща ми тя.

Излитам от къщи като куршум. Карам цяла нощ, за да стигна почти до Сан Диего. Скитам из плажа на Дел Мар и си мисля колко хубаво би било да се окажа достатъчно безотговорен, за да прекося границата и да избягам в Тихуана от своя мизерен живот. Луси има право: като писател съм пълен провал, но... все още не мога да изоставя дъщеря си, подгонен от някакво хрумване. Затова се връщам в колата, поемам на север и пристигам у дома малко преди зазоряване. Заварвам Луси напълно будна, свита на кълбо върху дивана в нашата задръстена дневна, с неопишуемо отчаян израз на лицето. Строполявам се в креслото насреща ѝ. Дълго време мълчим. Най-накрая тя нарушава тишината:

— Беше ужасно.

— Така си е — съгласявам се аз.

— Не исках да кажа това.

— Нито пък аз.

— Толкова съм уморена, Дейвид...

Протягам ѝ ръка с думите:

— Поне в това отношение няма да си самотна.

И така ние се целуваме и сдобряваме, приготвяме закуската на Кейтлин, изпращаме я до училищния автобус и отиваме всеки на своята работа — работа, която не само не носи удоволствие, но не осигурява и прилични пари. Докато стане време Луси да се прибере вечерта, домашният мир е възстановен и ние никога не се връщаме към спомена за тази отвратителна свада. Но казана дума — хвърлен камък. Колкото и да се правим, че нещата са си съвсем наред, ледено поточе пъпли помежду ни.

Никой от нас не желае да се изправи лице в лице с проблема, така че и двамата си намираме постоянно някакво занимание. Аз начуквам трийсетминутен пилотен вариант за комедийна серия под заглавие „Да те продам“. Действието се развива в гнездо на оси, каквото представлява с всичките си вътрешни проблеми една пиар агенция в Чикаго. Там работят тълпа интелигентни и заядливи нерваци. В серията определено се забелязва „черен хумор“. Даже на Алисън се хареса — първото нещо, което ми е одобрила от години, макар да е все пак прекалено силно белязано от „черен хумор“ за

нейния вкус. Праща го във ФРТ. Оттам попада в ръчичките на някакъв самостоятелен продуцент на име Брад Брус, който е започнал да се прочува като създател на пиперливи сериали за кабелните телевизии. Прочетеното допада на Брад и... телефонът ми звънва.

И сега нещата започват да се променят.

Брад Брус се оказва представител на рядка порода — човек, който е убеден, че иронията е единственото средства за оцеляване в града на ангелите. Той наближава четирийсетте, сънародник от Средния Запад — от Милуоки, Господ да му е на помощ! — и двамата се сдушаваме мигновено. Погаждаме се чудесно. Разсмиваме се един друг. И макар да му е известно, че това е първият продаден от мен сценарий, отнася се така, сякаш и аз съм ветеран от телевизионните войни. В отплата за това работя като вол, защото знам, че съм спечелил съюзник, макар че, ако пилотката се провали, той мигом ще насочи вниманието си другаде.

Брад е пробивен боец и най-накрая се докопва до решението за заснемане на пилотната серия. На всичко отгоре тя излиза тъкмо каквато трябва: стегната игра и режисура, стилна и смешна. На ония от ФРТ им харесва. Седмица по-късно Алисън звъни отново.

— Първо седни — казва ми тя.

— Добри новини?

— По-добри от това, здраве му кажи. Току-що се чух с Брад Брус. Ще ти се обади след хилядна от секундата, но искам аз да снеса благата вест. Чуй ме сега: ФРТ поръчват първоначална поредица от осем серии по „Да те продам“. Брад иска да напишеш четири от сценариите, а на останалите да бъдеш редактор.

Губя дар слово.

— Чуваш ли ме?

— Опитвам да си захлопна ченето.

— Подпри го с ръка, докато ти изброя цифрите в тази оферта. Седемдесет и пет бона на серия — това прави 300 за авторство. Мисля, че мога да ти изкарам още 150 за редакторския труд, да не говорим за рекламата, която получаваш без пари от надписите „По идея и сценарий на...“, и петте до десет на сто участие в общата печалба. Честито: на път си да забогатееш.

Напускам „Книжен кюп“ същия следобед. Към края на седмицата сме направили първоначална вноска за очарователна

къщичка в типичния за района испански стил на пъпа на Уилтшир. Престарялото волво е заменено от ландровър дискавъри. За мен вземам на лизинг луксозен миникупър, като си обещавам порше, ако „Да те продам“ продължи с още серии. Луси е смаяна от промяната в битовите ни условия. За първи път в живота си двамата се къпем в изобилие от блага. Можем да купим прилични мебели, модерни кухненски уреди — все от скъпи марки. Тъй като времето ме притиска страхотно — разполагам само с пет месеца за написване на моите четири серии — Луси се заема с обзавеждането на новия ни дом. Тя току-що е започнала обучението на цяла рота млади продавачи, което означава, че също работи по дванайсет часа на ден. Малкото свободно време и на двамата е посветено на дъщеричката ни. И това не е лошо, понеже когато денонощието ти е добре запълнено, не е толкова трудно да се правиш, че не забелязваш издайническите пукнатини върху лъскавата външна повърхност на брачната сграда. И двамата сме непрекъснато заети. И двамата говорим без умора за невероятния късмет на този чудотворен обрат и се правим, че всичко помежду ни е в пълен ред... макар да е ясно, че нещата далеч не стоят така. В множество меланхолични моменти си мисля, че парите не само нищо не оправят, но ни карат да се отдалечим още повече един от друг.

Почти година по-късно, когато първият епизод от „Да те продам“ излиза на малкия екран, за да се превърне в хит на критиката, Луси се обръща един път към мен с думите:

— Предполагам, че сега ще ме напуснеш.

— От къде на къде? Защо?

— Защото можеш да го направиш.

— Това няма да стане.

— Напротив, ще стане. Изисква го сценарият на успеха.

Прав е, разбира се. Но то не става през идните шест месеца, в рамките на които съумявам да заменя минито с онова порше, което си бях обещал. Не само че сериалът е продължен, но изведнъж се оказвам обект на повишен обществен интерес — „Да те продам“ се е превърнал в хит, връх, задължителна да се види атракция на сезона. Отзивите са фантастични. „Ескуайър“ пуска очерк от петстотин думи в рубриката си „Момчета, които харесваме“. Наричат ме „Том Улф^[8] на кабелната телевизия“. Не бих казал, че им се сърдя за това. И не се дърпам, когато от „Лос Анджелис Таймс“ ми искат интервю, посветено

на продължителния престой в чистилището на професията, закучилата се толкова време „временна“ работа в „Книжен куп“ и внезапното ми извисяване до „малобройната група избрани писатели на Лос Анджелис, които не се огъват пред вкусовете на масовия потребител“.

Карам секретарката да изреже интервюто и да го изпрати на Алисън. Към изрезката съм лепнал бележка с надпис: „С мисъл за тебе, каквато те вижда масовият потребител. Любов и целувки. Дейвид“.

Час по-късно пред бюрото ми се изтъпанва куриер с подплатен плик от офиса на Алисън в ръка. Вътре има малка, опакована като подарък кутийка и картичка: „Слон да ти го завре дано... С любов, Алисън“.

В кутийката намирам нещо, за което копнея от години: автоматична писалка „Уотърман-Едсън“, ферарито сред приспособленията за писане, чиято стандартна цена се равнява на шестстотин седемдесет и пет долара и която Алисън спокойно може да си позволи, доколкото договорената от нея стойност на моето „творческо участие“ във втората поредица на „Да те продам“ за малко не достига кръгъл милион... след приспадане на нейните петнайсет на сто от хонорара, разбира се.

Нея също я цитират в този мой „паритет“, обнародван в „Лос Анджелис Таймс“. Както ѝ е обичай, тя иронично отбелязва пред репортера, че причината да не ме зарече като клиент през всичките ялови години е умението ми да не ѝ звъня, когато не е нужно, и „повярвайте ми, малцина писатели в този град могат да се похвалят с това качество“. Изненадва ме и с друго трогателно изявление: „Той е живо доказателство за това, че таланът и изключителната упоритост са в състояние да победят понякога дори в Холивуд. Дейвид продължи да упорства дълго след като всеки друг би се отказал. Затова заслужава в пълна мяра всичко: парите, офиса, секретарката, признанието и престижа. Но, на първо място: сега му се обаждат, ако позвъни, а аз глава не мога да вдигна от молби за среща с него. Защото всеки, който има малко акъл в главата, иска да работи с Дейвид Армитидж“.

Понеже съм затънал до шия в работа по подготовката на втори сезон от „Да те продам“, отхвърлям повечето покани за среща, но по настояване на Алисън приемам да обядвам с млада шефка от „Фокс Телевижън“, на име Сали Бърмингам.

— Само един път съм я виждала — осведомява ме Алисън, — но всяка жива душа в занаята ѝ вещае голямо бъдеще. Разполага с огромен бюджет и е абсолютно луднала по „Да те продам“. Всъщност до такава степен го е харесала, че ти предлага четвърт милион за пилотен епизод на сериал по твой избор.

Това ме кара да се замисля.

— Двеста и петдесет каймета за един пилотен епизод?

— Именно. И аз ще имам грижата да се получат до цент.

— Тя не знае ли, че не мога глава да вдигна, преди да е завършена новата поредица?

— Допуска го. И каза, че е готова да чака. Просто иска да подпишете за пилотния веднага, защото — да си го кажем направо — да пипне в мрежите си Дейвид Армитидж само по себе си вдига собствения ѝ рейтинг на пазара. Виж сега, ако всичко върви по реда си, ще вземеш шест седмици почивка между втората и третата поредица. Колко време ти трябва да изкълвеш едно пилотче?

— Най-много три седмици.

— А през другите три ще си кротуваш на някой плаж — ако си в състояние да останеш толкова дълго на едно място — и ще си мислиш за това, как в рамките на двацет и един дни си изчукал четвърт милион.

— Добре — ще отида на този обяд.

Алисън има право. Сали Бърмингам е супер интелигентна. И красива.

Секретарките ни са уговорили час за срещата в „Бръшляна“. В резултат от обичайното задръстване по Десета магистрала закъснявам с няколко минути. Тя вече седи край много хубава маса. Изправя се да ме посрещне и аз съм пленен на секундата, макар да полагам колосални усилия да не го покажа. Сали е висока, с изпъкнали скули, безупречна кожа, подстригана светлокестенява коса и пакостлива усмивка. Първоначално я класифицирам в кръга на лъскавите патрициански продукти, отгледани в безумно скъпи имения и колежи от Източното крайбрежие, които без изключение притежават собствен кон още на десетгодишна възраст. Но след четвърт час разговор установявам, че е съумяла да прибави към своя WASP^[9] произход умело подбрана комбинация от ерудиция и улични хитрини. Да, израснала е в Бедфорд. Да, учила е в „Розмари“ и „Принстън“^[10]. Но

макар да е страховито начетена — и малко нещо киноман — тя обладава проникновена представа за Холивуд в цялото му смъртоносно величие и споделя, че ѝ доставя удоволствие да играе ролята на „състезател“ от неговия терен. Ясно разбирам защо я ценят така високо големите шефове от „Фокс Телевижън“: тя е от висока класа, но говори на разбираем за тях език. А смехът ѝ е направо невероятен.

— Искаш ли да ти разкажа любимата си история, свързана с Лос Анджелис? — пита тя.

— Навит съм.

— Добре. Миналия месец обядвам с Миа Морисън, шеф на корпоративни връзки във „Фокс“. Та вика тя сервитьора и пита: „Кажете ми, какви води имате?“. Келнерът, истински професионалист, око не мигва, а започва да изрежда: „Значи, имаме перие, балигоуан от Ирландия, сан пелегрино от Италия...“. А онази го прекъсва: „А, не, не ща пелегрино. Много е силна“.

— Май ще си го открадна това.

— Слабите поети подражават, добрите крадат.

— Т. С. Елиът^[11]?

— Значи наистина си учил в „Дартмут“^[12] — констатира тя.

— Впечатлен съм от проучването на скромната ми личност.

— А аз — от познанията ти, свързани с господин Елиът.

— Вероятно си забелязала препратките към „Четири квартета“ в сериала?

— Все си мислех, че си падаш повече по „Безплодна земя“.

— А, не, много ми е силна.

Не само установяваме безоблачно разбирателство помежду си, но започваме да бъбрим по всякакви теми. Включително за брака.

— Е — започва тя с поглед върху венчалната ми халка, — женен ли си само, или женен?

Въпросът е закачлив и аз се засмивам.

— Женен съм — отвърщам аз. — Без курсив.

— От колко време?

— Единайсет години.

— Уха! Щастлив ли си?

Свивам рамене.

— Не е нещо изненадващо — отбелязва тя. — Особено след единайсет години.

— Имаш ли си някого в момента? — питам на свой ред аз, като се мъча да прозвуча индиферентно.

— Имах... но беше просто незначително приключение, нищо съществено. Прекратихме го по общо съгласие преди четири месеца. Оттогава я карам соло.

— И не си се хвърляла в обятията на брака?

— Не... макар че имах възможност да сторя нещо катастрофално — да се омъжа за приятеля си от „Принстън“. Той си направи устата, разбира се, но аз го уведомих, че студентските бракове издържат средно по две години. Всъщност повечето връзки приключват, когато страстта се износи и премине в рутина... поради която причина с никого не съм изкарала повече от три години.

— Тоест не вярваш в ония дивотии за „едничкия, който ти е предопредила съдбата“ и прочее.

Пак тоя неин смях. Но след това казва:

— Всъщност вярвам. Но още не съм го срещнала.

Тонът ѝ е пак игрив. И пак си разменяме погледи.

Но това си е само поглед и ние бързо се връщаме към въртопа на нашия разговор. Изненадан съм от това, че не можем да замълчим, че си подаваме реплики без умора, че възгледите ни са така поразяващо сходни. Това усещане за близост е удивително и малко... страшно. Понеже — освен ако интуицията не ме заблуждава дълбоко — взаимното привличане помежду ни е неизмеримо.

Най-накрая стигаме до бизнеса. Тя иска да чуе що за интрига предлагам. Отговорът ми се събира в едно изречение:

— Объркания личен и служебен живот на брачна консултантка на средна възраст.

Тя се усмихва.

— Звучи добре. Първи въпрос: разведена ли е?

— Естествено.

— Проблемни деца?

— Дъщеря — пубертетка, която мисли майка си за идиотка.

— Прелест. Има ли си нашата брачна консултантка бивш съпруг?

— Има си, но е избягал с двайсет и пет годишна инструкторка по йога.

— Действието се развива, естествено, в Ел Ей?

— Мислех си за Сан Диего.

— Добро хрумване. Начин на живот от Южна Калифорния, без обремененостите от Ел Ей. Ходи ли с някого тази брачна консултантка?

— Неизтощима е, но с катастрофален резултат.

— А нейните клиенти междувременно...

— Това би ги накарало да се усмихнат, повярвай...

— Заглавие?

— „Да го обсъдим“.

— Смятай го за продадено.

Правя опит да не се ухили прекалено широко.

— Нали знаеш, че не мога да започна работа по това, преди да е завършена втората поредица...

— Алисън ми го каза вече и... нямам нищо против. Важното в случая е, че те вързах.

Тя докосва бегло ръката ми. Аз не я отдръпвам.

— Много съм доволен.

Тя среща погледа ми. И пита:

— Какво ще кажеш да вечеряме заедно утре?

Срещаме се у тях в Западен Холивуд. Щом прекрачвам прага, започваме да се разсъбличаме един друг. Значително по-късно, когато сме се проснали върху огромното ѝ легло с по чаша следсъвкупително пино ноар в ръка, тя пита:

— Бива ли те в лъжите?

— Имаш предвид за нещо такова ли?

— Именно.

— Ами това ми е едва за втори път през всичките единайсет години, откак съм с Луси.

— Кога беше първият?

— Една среднощна слабост през деветдесет и девета с някаква актриса — запознахме се в книжарницата. Луси бе по това време при родителите си на Източното крайбрежие заедно с Кейтлин.

— И това е всичко? Единствената ти брачна забегка?

Кимвам.

— Мили боже, ти вярно си се презапасил със съвест.

— Голяма слабост — знам си го — особено на място като това.

— Сега да не вземеш да се измъчваш?

— Няма — заявявам без следа от колебание.

— И защо?

— Защото нещата между мен и Луси се промениха много. А освен това...

— Да? — подканя ме тя.

— Ами... освен това става дума за тебе.

Тя ме целува нежно по устните.

— Това признание в любов ли е?

— Май така излиза.

— В такъв случай и аз трябва да го направя. Десет минути след като те видях вчера, разбрах пределно ясно: ето го човекът. Това усещане не ме напусна нито снощи, нито днес през целия ден, докато броях минутите до седем часа и ти влезе през тази врата. А сега... — Тя проследява с показалеца на дясната си ръка извивката на брадичката ми. — ... сега вече няма да те оставя.

Целувам я.

— Това обещание ли е?

— Честна скаутска. Но нали се сещаш какво означава, поне отначало?

— Да. Ще трябва да се науча как се лъже.

Всъщност вече съм започнал с лъжите, след като казвам на Луси за тази първа нощ със Сали, че отлитам до Вегас с цел да огледам обстановката за нуждите на бъдещ епизод. Сали не възразява, когато използвам собствения ѝ телефон, за да съобщя на жена си, че съм се настанил много удобно в „Беладжо“ и тя страшно ми липсва. Когато се прибирам у дома на следващата вечер, внимателно изучавам изражението на Луси в търсене на издайнически следи на подозрение или недоверие. Питам се дали пък не се е обадила в „Беладжо“ да провери там ли съм настанен наистина. Но тя ме посреща лъчезарна, без да споменава дори предната нощ. Всъщност показва се крайно любвеобилна, като ме замъква в леглото рано-рано. Но това не заглушава виновния звън на потайна струна в главата ми. Докато една по-силна мотивация не се намесва: аз съм лудо влюбен в Сали Бърмингам.

А тя е влюбена в мен. Нейната увереност в това е поразителна. Аз съм мъжът, с когото иска да остане до края на своя живот. Ще си я караме прекрасно. Ще имаме бляскави кариери, ще си родим страхотни деца. И никога няма да изпадаме в досадната скука, така

характерна за повечето семейни двойки — защото как бихме могли да не изпитваме бурна страст един към друг? Златно е бъдещето, което ни чака, понеже го искаме такава.

Все още съществува един проблем обаче — аз съм женен. И адски се тревожа за отражението, което ще има всеки бъдещ семеен катаклизъм върху Кейтлин. Сали проявява пълно разбиране по въпроса.

— Не те карам да напуснеш още сега. Ще направиш тази стъпка, само когато си сигурен, че си готов за нея. И когато решиш, че Кейтлин е готова. Аз ще чакам. Защото ти си струваш това.

Когато съм готов. Не ако стана готов. Едно със сигурност определено бъдеще. Но решимостта на Сали не ме притеснява. Нито пък намирам, че събитията се развиват с кой знае каква бързина, когато изтичат две седмици. Защото споделям нейната убеденост в благополучието на нашето съвместно бъдеще. Също както нямам съмнения относно естеството на тревогите във връзка с болката и нещастията, които се готвя да навлека на своята дъщеря и своята съпруга.

За чест на Сали съм длъжен да отбележа, че нито един път не се опитва да ме припира да напусна Луси и детето. Или поне това не става в течение на още осем месеца, в който срок успявам да привърша цялата работа върху втория сериал и да се превърна в професионалист, що се отнася до замитане следите на извънбрачните ми похождения. Когато крайният срок за трите мои серии започва да ме притиска неудържимо, аз се изнасям в хотел „Четири сезона“ на „Санта Барбара“ под претекст, че е необходимо да се изолирам напълно в интерес на интензивната работа. И тя наистина е напрегната, което не пречи на Сали да прекара едната седмица при мен, да не говорим за двата уикенда. Когато екипът отлита за Чикаго — там предстои седмица външни снимки — решавам да поостана няколко дена, та да се видя със старите дружки, макар всъщност въобще да не си показваме носа със Сали от хотелската стая. Като напасваме пресметливо работните си програми — без да споменавам ползването на стая в „Уестуд Маркиз“ — ние съумяваме да прекарваме заедно по две обедни почивки седмично и поне една вечер в нейния апартамент.

Понякога се учудвам на умениято, с което прикривам следите си и измислям разнообразни легенди.

Приемам, може да се твърди, че след като съм писател, работата ми е именно тази — да измислям истории. Но в миналото винаги съм се смятал за крайно бездарен лъжец — няколко дни след първата ми изневяра през деветдесет и шеста Луси ми казва така: „Спал си с някоя друга, нали?“.

И естествено, аз пребледнявам. И естествено, започвам яростно да отричам. И естествено, тя не вярва на ни една моя дума.

— Хайде, кажи сега, че съм побъркана и халюцинирам — предлага Луси. — Но аз гледам право в душата ти, Дейвид. Ти си ми прозрачен.

— Не лъжа.

— Я стига.

— Луси...

Но тя излиза от стаята и никога повече не повдига този въпрос. В рамките на една седмица болезненото чувство за вина, както и също толкова силният страх да не бъда разобличен, се изпаряват — успокоени от негласния ми обет никога вече да не изневерявам.

Спазвам го цели шест години, докато срещам Сали Бърмингам. Но този път, след първата нощ в апартамента ѝ, чувството ми за вина, терзанията ми не са така силни. Може би защото бракът започва да навлиза в юрисдикцията на закона за намаляващата възвръщаемост. Или защото от самото начало на връзката ни със Сали разбирам, че никога и към никого не съм изпитвал подобна страст.

Тази увереност ме прави направо експерт в областта на военната хитрост. До такава степен, че Луси нито веднъж не ме пита къде съм бил, когато „работата“ ме задържа до късно. Всъщност трудно би могла да покаже повече любов и разбиране, отколкото демонстрира през този период. Без съмнение по-добрите материални условия подклаждат топлотата ѝ към мен (или поне така ми се струва). Но след като приключвам с писането на моите четири серии и се заемам с редактиране на останалите, Сали започва да вдига все по-голям шум по повод необходимостта да „узаконим“ нещата и заживеем заедно.

— Това нелегално положение трябва да стигне до своя край — казва ми тя. — Искам те за себе си... стига и ти да ме искаш.

— Разбира се, че те искам. Знаеш го много добре.

Но, от друга страна, много ми се ще да отлагам — докогато е възможно — часа на истината, мига, в който ще седна пред Луси, за да

й разбия сърцето и целия свят. И продължавам да се туткам. И Сали започва да става нетърпелива. И аз все едно повтарям: „Дай ми още месец“.

А сетне, една вечер се прибирам към полунощ след продължителна предпускова вечеря с Брад Брус. Когато влизам у дома, заварвам Луси седнала в дневната. До креслото ѝ се мъдри собственият ми куфар.

— Да те питам нещо — обажда се тя. — И това е въпрос, чийто отговор ми се ще да науча от осем месеца насам: тя от скимтящите ли е, или от ония ледени хубавици, дето, независимо от примирация си вид, всъщност ненавиждат някой да ги докосва?

— Бога ми, представа нямам за какво говориш — отзовавам се аз с усилие да изглеждам развеселен.

— Искаш да ме убедиш, че наистина не знаеш как се казва жената, която чукаш от седем, или може би осем месеца?

— Луси, няма такава.

— Значи Сали Бърмингам е госпожа Никоя?

Сядам от изненада.

— Сигурно ти трябва време да поразмислиш — отбелязва Луси с напълно овладян глас.

Успявам най-накрая да проговоря:

— Откъде знаеш името ѝ?

— Наех си човек да го научи.

— Какво си сторила?

— Наех частен детектив.

— Шпионирала си ме?

— Не се опитвай да се правиш на възмутен, гъз такъв. Очевидно бе, че се срещаш с някоя...

Как е могла да разбере? Толкова внимавах, толкова бях предпазлив и благоразумен.

— ... и след като ми стана ясно от непрестанните ти отсъствия, че става дума за нещо повече от обикновена забелка за поддържане на самочувствието, наех детектив...

— Че това не е ли скъпо?

— Три хилядарки и осемстотин... които ще си върна по един или друг начин при развода.

Чувам собствения си глас:

— Луси, но аз не искам развод.

Нейният си остава овладян, необичайно спокоен:

— Хич не ми пука какво искаш ти, Дейвид. Аз се развеждам. С този брак е приключено.

Внезапно ме обзема животински страх — независимо от това, че тя върши мръсната работа вместо мен, като поставя началото на края. Ето че получавам именно онова, към което се стремя... а ще се насера от страх. Казвам й:

— Ако бе при мен в самото начало...

Чертите й се вкаменяват.

— И какво? — пита тя, а гневът вече успява да си пробие път. — Да ти припомня, че ни свързва единайсетгодишна история и дъщеря, че независимо от всичките лайна през последните десет години, най-накрая успяхме и сега сме добре?

Тя е на ръба на истерията. Протягам ръка. Дръпва се като ужилена.

— Да не си посмял да ме докоснеш — предупреждава Луси. Мълчание. После проговаря отново: — Когато научих името на твоята пачавра, знаеш ли какво си помислих най-напред? Вярно е поел нагоре, мръсният му копелдак. Най-главната за комедиите във „Фокс Телевижън“. Magna cum laude^[13] от „Принстън“.

— Този детектив е бил прекалено старателен. Доставил е даже снимки на госпожица Бърмингам.

— Бихме могли да поговорим...

— Не, не бихме — няма за какво. Хич не се надявай да приема ролята на бедна, измамена женичка от някоя народна песен на любимия ти Запад, която моли неверния съпруг да се върне при нея.

— Защо тогава си мълчала през цялото време?

— Защото все се надявах да ти дойде акълът в главата. — Гласът й отново се пречупва — очевидно полага усилия да се владее.

Този път не протягам ръка.

— Определила ти бях даже краен срок. Шест месеца. Като последна глупачка ги направих седем, че даже и осем. А после, преди около седмица, разбрах, че си решил да си вървиш...

— Не съм вземал подобно решение — лъжа аз.

— Дрън-дрън. Изписано ти бе на челото... с неоновы букви. Е, реших да го взема вместо теб. Така че — чупката. Веднага.

Тя се изправя. Аз също.

— Луси, моля те. Нека опитаме да...

— Какво? Да се направим, че последните осем месеца не ги е имало?

— Ами Кейтлин?

— Я виж, я виж, сещаш се най-накрая и за нея...

— Искам да говоря с детето.

— Добре, ела утре...

Понечвам да изтъргувам една нощувка върху дивана и да се опитам да оправя нещата с разума на утрото, но знам, че е безполезно. А нали точно това исках. Нали?

Вземам си куфара и казвам:

— Съжалявам.

— Не приемам извинения от такива лайна — отвърща Луси и се втурва към горния етаж.

Седя в колата десетина минути, безволев, чудя се какво да правя сега. Внезапно скачам на крака и се устремявам към външната врата. Блъскам по нея с юмруци и крещя името на жена си. След малко чувам гласа ѝ иззад вратата.

— Разкарай се, Дейвид.

— Дай ми възможност да...

— Да какво? Да продължиш с лъжите?

— Направих ужасна грешка...

— Твой проблем. Да беше мислил навремето.

— Моля те само да ми дадеш възможност да...

— Повече приказки — на пазара.

— Луси...

— Точка по въпроса.

Вадя ключовете за къщата. Но още докато пъхам първия, чувам как Луси слага отвътре резето.

— Хич през ум да не ти минава, Дейвид. Край. Махай се, и то веднага.

Сигурно съм прекарал следващите няколко минути в блъскане по вратата, излагане на аргументи, молби да ме прибере. Но ми е ясно, че тя повече не желае да слуша. Част от съзнанието ми е парализирана от ужас при тази мисъл — мъничкото ми семейство е съсипано от моята суета, от наскоро постигнатия успех. Но за друга е абсолютно ясно

защо съм изминал целия този път към бездната на разрушението. Знам и какво ще стане, ако Луси реши да отвори внезапно вратата и ме покани вътре: ще се върна към един лишен от тръпка живот. Спомням си казаното от мой приятел, когато остави жена си заради друга: „Бракът, разбира се, има своите проблеми, но никой от тях не е непреодолим. Налице е, естествено, известна доза досада — но и това е разбираемо след дванайсет години съвместен живот. Нямахме нищо непоправимо помежду ни. Защо го направих ли? Ами защото някакъв тъничък гласец в главата ми непрекъснато повтаряше един и същи въпрос: *Само с това ли се изчерпва целият живот?*“.

Само че сега в моята глава кънти друг: *Няма да направиш това*. Хрумва ми идеята, че страшно си падам по създадени от мъже клишета. Че слагам край на всичко, което е от значение за мен, за да се устремя с рогата напред в неизвестното. Измъквам мобифона и трескаво набирам домашния си номер. Когато чувам гласа на Луси, заявявам:

— Скъпа, ще направя абсолютно всичко...

— Абсолютно?

— Да, каквото поискаш.

— Върви на майната си тогава, и да пукнеш дано.

Връзката прекъсва. Поглеждам назад, към къщата. На долния етаж е тъмно. Поемам дълбоко дъх, за да се съвзема, и се отправям към колата. Сядам вътре, вадя пак телефона и се вторачвам в него с ясното съзнание за това, че набера ли номера, който се готвя да набера, ще прекося черта с надпис „Няма връщане назад“.

Обаждам се. Сали е на телефона. Съобщавам, че най-сетне съм направил онова, за което ме моли от толкова време: казал съм на жена си, че това е краят. Макар да задава всичките лигави въпроси за това, как го е посрещнала Луси (не много добре, казвам аз) и как се чувствам аз самият (радвам се, че е вече зад гърба ми), тя изглежда наистина развълнувана. За миг се питам дали не гледа на всичко като на своего рода завоевание — успешно сливане и придобиване на нови активи. Но това бързо отминава, когато ми казва колко много ме обича, колко тежко трябва да ми е било и как тя винаги ще бъде до мен. Макар да съм покуражен от тези декларации, вътре в мен зее отчаяна кухня — обяснима при тези обстоятелства, но въпреки това обезпокоителна.

— Ела при мен, миличък — казва тя.

— Другаде нямам къде.

В лаконичен разговор по телефона на другия ден се разбирам с Луси да взема детето от училище.

— Каза ли й? — питам аз.

— Разбира се, че й казах.

— И?

— Ти разби цялото й усещане за сигурност, Дейвид.

— Задръж малко — зъбя се насреща. — Не аз слагам точка на този брак. Ти го реши. Както ти казах и снощи, ако ми бе дала възможност да докажа...

— Не минава — отвърща тя и прекъсва.

Кейтлин не ми дава да я целуна за поздрав, когато се срещаме пред училището. Не позволява дори да я хвана за ръка. В колата не проговаря. Предлагам да се разходим край морския бряг на Санта Моника. Изкушавам я с ранна вечеря при „Джони Рокетс“ в Бевърли Хилс (любимият й ресторант). Или, да речем, едно посещение при ФАО-Шварц^[14] в търговския център „Бевърли“. Докато устата ми лее списъка опции, една мисъл разцепва съзнанието: аз вече се държа като разведено татенце.

— Искам у дома, при мами.

— Кейтлин, страхотно съжалявам за...

— Искам у дома, при мами.

— Знам, че е ужасно. Знам, че ме мислиш за...

— Искам у дома, при мами.

Следващите няколко минути изтичат в опити от моя страна да я накарам да ме чуе. Но тя не ще. Повтаря като навита едно и също: „Искам у дома, при мами“.

Така че най-накрая не ми остава нищо друго, освен да изпълня желанието й.

Когато пристигаме пред вратата на къщата, тя се хвърля в обятията на Луси.

— Благодаря ти за психологическата атака — проговарям аз.

— Ако имаш нещо за казване, направи го чрез адвокат.

Сетне се прибира.

Всъщност адвокатите се оказват двама от фирмата „Шелдън & Стрънкъл“, горещо препоръчани от Брад Брус (използвал е услугите

им при първите си два развода, а сега ги държи в готовност зад кулисите, в случай че Брак номер три отиде по дяволите). Те на свой ред влизат във връзка с адвоката на Луси — жена на име Мелиса Ливайн, описана от моите хора като образцов представител на школата „Да изкормим копелето“ в съвременната юриспруденция. Още от самото начало тя тръгва с намерението не само да ме лиши от всякакви средства, но и да ме осакати до такава степен, че да кретам с куцукане до самия край на живота си.

Най-накрая, след куп скъпоструващи препирни, моите хора съумяват да обуздаят в известна степен стремежа ѝ към тактиката на изгорялата земя, но въпреки това щетите са страховити. Луси получава владението на къщата (плюс моя дял от собствеността върху нея). Присъждат ѝ също така чудовищната сума от единайсет хиляди долара месечно под формата на алименти и издръжка на детето. С оглед на постигнатия напоследък от мен успех, мога да си го позволя, а и без съмнение имам желание Кейтлин да получи абсолютно всичко, което поиска и от което се нуждае. Но не ми е никак приятна мисълта за това, че от този момент нататък първите двеста бона от нетния ми годишен доход ще постъпват в чужда сметка. Както и онази за вмъкнатата от човекоядката Ливайн клауза, която позволява на Луси да отведе Кейтлин в друг град, ако изискванията на професионалната ѝ кариера налагат това.

Четири месеца след приключване на спешния ни развод тя се възползва от нея и започва работа като шеф на кадри в някаква софтуерна фирма с централа в област Мерин. Изведнъж се оказва, че дъщеря ми не живее вече на един хвърлей от мен. Изведнъж става така, че повече не мога да се измъквам тихомълком от бюрото за цял следобед и да отпраша след училище с нея към Малибу^[15] или към голямата ледена пързалка в Уестуд. Изведнъж моята дъщеря заживява на цял час със самолет от мен и — понеже снимките вече започват — нямам никаква възможност да я виждам по-често от един път в месеца. Всичко това не ми дава мира до такава степен, че в често спохождащите ме безсънни нощи меря безспир подовете на огромния мезонет, който сме наели със Сали в Западен Холивуд, и си блъскам главата над мисълта защо си разбих семейството. Причините са ми известни: бракът е останал без живец... ослепителната класа и блестящият интелект на госпожица Бърмингам... изкусителното

ускорение, което съпътства всеки успех (и желанието да затръшнеш вратата към всичките изминали години на провал). И все пак в тези часове (четири заранта) на отчаяно откровение не мога да отпъдя една натрапчива мисъл: не биваше да падам при първото побутване. Положително бих могъл да уговоря Луси да си ме вземе пак. Сигурно бихме могли да започнем отначало.

Но после, когато се покаже слънцето, на масата лежи сценарий за довършване, очакват ме делова среща, договор за подпис, премиера, където трябва да се появя подръка със Сали — с една дума, безмилостният устрем на успеха. Пак той ми позволява временно да пренебрегвам дремещото чувство за вина, мълчаливата и непреодолима несигурност във всеки аспект на този нов за мен живот.

Разбира се, новината за променения ми брачен статус обикаля безжичния холивудски телеграф минути след като съм напуснал семейното жилище. Всички ми разправят подходящите съчувствени приказки (поне в лицето) относно трудностите, свързани с края на един брак. Обстоятелството, че съм „избягал“ (нека използвам този просташки израз) с една от най-обещаващите високопоставени млади бизнесдами от света на развлекателната индустрия, с нищо не накърнява имиджа ми в обществото. Успял съм да си пробия път нагоре и, както ми казва един път Брад Брус, „всички знаят, че си оправно копеле, Дейвид, а сега разбират, че си много оправно“.

Реакцията на собствената ми агентка обаче е токсична, какъвто е нейният стил поначало. Алисън познава Луси и я харесва. В зората на успеха с първите серии на „Да те продам“ тя ме предупреждава да се пазя от всяко застрашаващо семейството ми изкушение. И когато ѝ съобщавам новината, че се готвя да започна нов живот със Сали, замълчава. Най-накрая промълвява:

— Май трябва да те поздравя, задето изтрая цяла година, преди да го направиш. Но така става винаги в този град с ония, които се докопат до успеха.

— Обичам я, Алисън.

— Честито. Любовта е прекрасно нещо.

— Знаех си, че точно така ще реагираш.

— Сладур такъв, не ти ли е известно, че на този свят съществуват само десет основни сценария... а в настоящия момент ти

играеш по един от тях. Но ще ти кажа следното: в твоя е налице малка закачка.

— Какво имаш предвид?

— При твоя случай сценаристът го завира на продуцента, докато моят втръснал ми донемайкъде опит съдържа примери единствено за обратното. Така че, браво — опровергаваш холивудските закони за гравитацията.

— Виж какво, Алисън, първо на първо, ти беше тази, която ни запозна.

— Галиш слуха ми. Но не се плаши — няма да ви искам петнайсет на сто от общите печалби занапред.

Алисън подчертава все пак, че понеже сме влезли вече със Сали на хората в устата, най-добре ще е да се откажем от идеята за пилотна серия (още не съм я захванал) по поръчка на „Фокс“.

— Би изглеждало като сватбен подарък от нейна страна и просто виждам като на длан как някой мераклия да се прави на Питър Барт^[16] ще раздуха огромен скандал в „Дейли Варайъти“.

— Вече го обсъдихме със Сали. Решихме, че ще е най-добре да забравим за това.

— Какви очарователни теми споделяте в кревата.

— Беше на закуска.

— Преди кроса или след?

— Що ли ти уйдисвам на акъла?

— Защото, казано „най-приятелски“, аз наистина съм ти приятел. Защото ти пазя гърба... и то до такава степен, че да ти дам съвет, заради който току-що загубих четирийсет бона от комисионни.

— Ама и ти си един алтруист, Алисън.

— Не съм — просто съм кръгла глупачка. И все пак, ето ти още един съвет от твоята петнайсетпроцентова какичка: давай го ниско през следващите няколко месеца. Прекалено много ти върви напоследък.

Правя известни опити в указаната посока, но двамата със Сали сме понастоящем „блестящата двойка“ на успеха. Перфектен пример от Новия Холивуд: нещо като Бръшлянова лига, грамотни люде, които съумяват при това да просперира в лесновъзпламенимата атмосфера на телевизионния свят. Сами добре поставени, но полагащи усилия да изглеждаме така, сякаш ни е противна всяка показност. Къщата ни не

провокира с дизайн; моето порше и рейндж роувърът на Сали са „престижни и шикозни“ коли, карани от „престижни и шикозни“ индивиди, видимо завоювали впечатляващи успехи на професионалното поприще. Канят ни на правилните купони, присъстваме на правилни премиери. А когато ме интервюират, аз дрънкам за това, как хич не ни пука за лъскавината на славата и необходимостта да държим високо летвата на житейския стил.

За щастие и на двамата не ни остава време да копнеем за първата лига. Повечето жители на Лос Анджелис си лягат рано. И при положение че на Сали ѝ е пламнала главата във връзка с репертоарния план за есента, а работата върху втория сезон на „Да те продам“ върви на бързи обороти, не ни остава кой знае колко време за социални изяви, да не говорим един за друг. Самата Сали, както установявам, я кара като на конвейер, и то до такава степен, че без да го споделя на глас, е включила в седмичната програма три „полови сеанса“. Дори в ония редки случаи, когато ми скача извън плана, моето тяло крие едно усещане за предопределеност, сякаш и този неочакван изблик е предвиден, а в редките случаи, когато няма насрочена делова закуска с някого, едва намираме десетината минути, които ни трябва, за да стигнем до оргазъм, преди тя да се заеме с утринните си упражнения.

Но аз не се оплаквам. Защото, ако изключим постоянно глождещата ме мисъл за Луси и детето, всичко останало се развива по начина, по който искам.

— Всеки си има проблеми — осведомява ме моят нов приятел Боби Бара в една от редките ми късни вечери (петъчна, все пак), когато съм надхвърлил дозата с едно мартини и му доверявам, че все още изпитвам чувство на вина заради опропадения от мен брак.

Боби Бара е очарован от обстоятелството, че го използвам като отец изповедник. Защото това означава, че сме гъсти. А идеята да бъде гъст с мен му допада изключително много. Понеже съм вече някой, име, един от малцината успели в този град на неудържими стремежи и повсеместни провали.

— Погледни на нещата от такъв ъгъл: бракът ти принадлежи към онзи отрязък от твоя живот, в течение на който нищо не е било наред. И е напълно естествено да се отървеш от него, след като си преминал откъм слънчевата страна на улицата.

— Вероятно имаш право — отвърщам аз с несигурен глас.

— Естествено, че имам право. Нов живот ще рече всичко да е ново.

Включително нови приятели от рода на Боби Бара.

[1] Сценарий или пиеса, които не са предварително поръчани и които авторът разпраца с надеждата да бъдат реализирани. — Б.пр. ↑

[2] Американски актьор, режисьор, писател, продуцент и сценарист, носител на „Оскар“ и още девет престижни награди в областта на киното и художественото слово. — Б.пр. ↑

[3] Раздел от Закона за фалитите в САЩ. — Б.пр. ↑

[4] Открита през 1920 г. нюйоркская книжарница, добила огромна популярност като източник на редки и ценни книги, превърнала се в културно средище. — Б.пр. ↑

[5] Измислени театри (по аналогия със съществувалия от 1913 до 1958 г. „Авеню В Тиътър“, който поставя популярни водевили, а по-късно прожектира непретенциозни филми), като закачката се състои в низходящата градация по подобие на училищните оценки от А до Е. — Б.пр. ↑

[6] Пиеса, създадена от Ноуъл Хауард през 1930 г. специално за Сър Лорънс Оливие и завоювала огромен успех. — Б.пр. ↑

[7] Водеща кабелна телевизия в САЩ. — Б.пр. ↑

[8] Американски журналист и писател, автор на бестселъри. — Б.пр. ↑

[9] White Anglo-Saxon Protestant (англ.) — бял, англосаксонец, протестант — необходима предпоставка за достъп до висшето общество. — Б.пр. ↑

[10] Скъпи и престижни учебни заведения. — Б.пр. ↑

[11] Американски поет, драматург и литературен критик (1888–1965), нобелов лауреат за 1948 г. Цитираните по-надолу заглавия са на негови произведения. — Б.пр. ↑

[12] Престижен частен университет, основан в щата Масачузетс през 1769 г. — Б.пр. ↑

[13] „С много голяма похвала“ (лат.) — фраза, която се добавя към дипломи и научни сертификати за положен труд и показани възможности. — Б.пр. ↑

[14] Верига магазини за детски играчки. — Б.пр. ↑

[15] Градче в южните покрайнини на Ел Ей с близо 35 километра дълга, почти непрекъсната плажна ивица, любимо място за живеене на десетки филмови звезди от Холивуд. — Б.пр. ↑

[16] Американски журналист, вицепрезидент и главен редактор на споменатото издание. — Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Боби Бара е богат. Внушително богат. Но не и шибано богат.

— Какво искаш да кажеш с „шибано богат“? — питам го един път.

— В смисъл на цифри ли?

— В смисъл да го разбере. Карай с цифри.

— Сто милиона.

— Чак толкова?

— Не е кой знае колко.

— На мен ми се вижда бая.

— Колко такива са в един милиард?

— Май не знам, да ти кажа.

— Хиляда.

— Хиляда милиона правят милиард?

— Значи милиард е „шибано“ богат?

— Не само „шибано“ за теб самия, ами „шибано“ за още десет поколения след теб.

— Значи доста богат. Но когато човек има само сто милио...

— Пак може да каже „шибано“ богат, но трябва да внимава пред кого го казва.

— Самият ти трябва да си вече „шибано“ богат, Боби.

— Близко съм дотам.

— Звучи ми доста добре.

— Но още не е „шибано“. Ще ти кажа едно: завъртиш ли се около момченца като Бил Гейтс, Пол Алън, Фил Флек, сто милиона започват да ти се виждат миша пикня. Една десета от милиарда. Какво е това за типове, дето струват трийсет, четирийсет, петдесет?

— Дребни за диска в черквата?

— Улучи. Само за там стигат. Просяшка тояга.

Позволявам си една усмивка.

— Е, от позициите ми на простосмъртен, спечелил за миналата година едва милион...

— Да, но можеш да стигнеш дотам... ако ме оставиш да ти помогна.

— Цял съм в слух.

Стане ли дума за пазар, Боби Бара е пълен със съвети, защото Боби Бара живее от това. Играе на борсата. И го прави с такъв успех, че днес, на трийсет и пет години, наистина е близо до статута на „шибано“ богат.

А онова, с което новопридобитото му богатство впечатлява още по-силно, е обстоятелството, че всичко постига самичък. Боби се нарича сам „даго^[1] от Детройт“: син на електротехник от заводите на Форд, който духва от града на автомобилите в мига, когато взема шофьорска книжка. А преди това — докато повечето хлапета са изцяло заети от мисли за тормоза на младежките пъпки — Боби разсъждава върху проблеми на висшия финансов пилотаж.

— Искаш ли да позная какво си чел на тринайсет години? — пита ме Боби Бара, когато сме се вече посприятелили. — Джон Ъпдайк.

— Я не се занасяй — отвързвам аз. — През живота си не съм обличал пуловер^[2]. Виж, Том Улф...

— Този е ясен.

— Ами ти? Какво си чел на тринайсет?

— Лий Йакока^[3]... и не се хили като идиот.

— Кой се хили?

— И не само него, но също Том Питърс^[4], и Адам Смит^[5], и Джон Майнард Кейнц^[6], и Доналд Тръмп...

— Доста сериозен диапазон, Боби. Мислиш ли, че Тръмп е чел някога Кейнц?

— Надали, обаче копелето знае как се прави казино. И е много навътре в „шибаното“. Какъвто реших да стана от момента, в който прочетох книгата му.

— Защо тогава не се хванеш в строителния бизнес?

— Защото там е чисто връзкаство. Нали се сещаш: братовчедът Сал си има чичо Джои, чийто племенник Тони може да даде едно рамо пред дъртия евреин, който е собственик на парцела, дето ти искаш да го купиш... Ясна ли ти е картинката?

— Прекалено далеч съм от тия среди.

— Виж сега, същата педалска игра играят и ония гъзове от корпоративния свят. Само че облечени в костюми от „Брукс Брадърс“^[7], с помощта на отличници от „Уортън“^[8] и посредством балансираны сливания^[9]. Та реших аз, понеже не харесвам връзкарска истории, а съм сигурен, че на Уолстрийт няма да харесат произношението и мижавия ми произход, то Ел Ей е най-подходящото място за човек като мен. Защото девизът тук е „пара владее, глупак гладнее“. И освен това на никой тук не му пука дали говориш като сина идиот на Джон Готи^[10]. Колкото по-дебела е пачката, толкова ти е по-дълга патката.

— Както отбелязва по един повод лично Джон Майнард Кейнц.

Трябва да му се признае на Боби: изкарва си сам парите за таксата в Южнокалифорнийския университет, като върши черната работа три вечери в седмицата в златната мина за вехтошарски книжа на Майкъл Милкън^[11] през периода на последните й славни дни. После, след колежа, го наема някакъв съмнителен тип на име Еди Едълстийн, собственик на малка брокерска къща в Сенчъри сити, докато най-накрая се вижда курдисан в затвор с лек режим заради непозволенни сделки с ценни книжа.

— Еди бе моят гуру — най-великия брокер в западната половина на континента. Нюхът му към борсовите новаци бе като на питбул. А стигне ли се до машинации с марджа — няма равен. Но, разбира се, курът му сплеснат преебава всичко, само и само да гушне сто бона от някакъв южноафрикански брокер — долен африканерски^[12] нацист — комуто пробутва поверителна информация за една решила да излезе на борсата флотационна компания. Оказва се, че мръсният му нацист е копой от Агенцията за контрол над търговията с ценни книжа. Под прикритие бил, изродът. Казвам на Еди да пледира умишлено подвеждане от страна на властите, но нищо не помага. Дават му три до пет и макар да става дума за един от ония затвори на облекчен режим, дето можеш да си занесеш даже ракетите за тенис, тази присъда го уби. Рак на простатата. На петдесет и три години. Ти чистиш ли си зъбите с конец, Дейв?

— Какво? — питам аз, донякъде развеселен от внезапния обрат в монолога.

— От своето смъртно ложе Еди ми завеща два съвета: никога да не се доверявам на човек, който твърди, че е африканер, а говори като

жител на Ню Джърси... и да си чистя редовно зъбите с конец, ако не искам да пипна рак на простатата.

— Не виждам връзката.

— Като не ги чистиш с конец, всичките лайна оттам отиват право надолу, през гърлото, и се складират в простатата. Тъкмо това му се случи на Еди — класен брокер, класно копеле, но... трябвало е да си чисти зъбите с конец.

След този разговор с Боби започвам най-редовно да си чистя зъбите по препоръчания начин. Също така редовно си задавам въпроса, какво толкова харесвам в компанията на този тип.

Отговорът ми е добре известен: първо, като брокер вече започна да печели пари за мен и второ, през цялото време е забавен.

Боби се появява в моя живот през първия сезон на „Да те продам“. След излъчването на третия епизод той ми пише върху официална бланка на компанията си чрез ФРТ, за да съобщи, че моят сериал е най-интелигентното нещо, което е гледал от години, и предлага услугите си като брокер: „Аз не съм мошеник, който ви предлага целия свят на тепсийка. Не обещавам да ви направя богат, докато успеете да си хапнете филийката на закуска. Просто съм най-прозорливият брокер в този град и с течение на времето ще направя наистина добри пари за вас. Вън от всичко това съм безкрайно почтен, а ако не вярвате, моля обадете се на...“.

Писмото съдържа един куп имена от първа и втора лига в богатски Холивуд, които били вече станали клиенти на Роберто Бара. Преглеждам посланието. Преди да го метна в кошчето, пускам лека усмивка. Защото сред двайсетте или трийсетте подобни писма, получени откак „Да те продам“ се добра до малкия екран — писма от търговци на скъпи коли, брокери от компании за търговия с недвижими имоти, данъчни консултанти и прочее тъпанари от групата на „влезте в контакт с мен“, всички пълни с поздравления за постигнатия от мен успех, всички предлагащи съответни услуги — това на Боби е най-арогантно, най-безочливо нескромно. Последното изречение е направо абсурдно: „Аз не съм просто добър в своя занаят. Аз съм върхът в него. Ако искате да видите как парите ви произвеждат пари, длъжен сте да ме потърсите. А ако не щете, ще съжалявате докато сте жив“.

На другия ден получавам копие от същото писмо със залепено към него листче. Надписът гласи: „Понеже смятам, че сте изхвърлили вчерашното ми писмо, ето ви го още веднъж. Дайте да направим пари, Дейв“.

М-да, налага се да оценя самочувствието на това копеле... макар зачестилите след този случай негови обаждания в офиса да са ми малко нещо досадни (по мое нареждане секретарката Дженифър има грижата да съм непременно в заседание, когато той се обажда). Позицията ми не се разколебава под въздействието на изпратената от него каса скъпо калифорнийско вино. Разбира се, постъпвам като възпитан човек — реагирам с лаконична писмена благодарност — но седмица след това пристига нова каса, този път с „Дом Периньон“^[13]. С визитка. И надпис: „Това ще си го пиеш като лимонада, ако ме оставиш да ти натрупам малко истински пари“.

Случва се така, че в този момент Брад Брус е при мен.

— Коя е почитателката — пита той — и дава ли си телефонния номер?

— Ами тя е всъщност той.

— Майната му, значи.

— Бе не е съвсем така. Копелето иска да ме вкара в леглото си във финансов смисъл. Брокер е. При това много нахален.

— Име?

— Боби Бара.

— А, той значи.

Наострям уши.

— Знаеш ли го?

— Как не. Работи за Тед Липтън — отвръща гостът ми, споменал името на вицепрезидента на ФРТ. — За Дито...

Каканиже дълъг списък имена, част от които присъстват в онова първо писмо.

— Значи може да му се довери човек?

— Напълно — според онова, което съм чувал. И очевидно знае как да си опича работата. Що не вземе моят брокер да ми изпраща шампанско?

Същия следобед звъня на Тед Липтън. След задължителните общи приказки го питам за Роберто Бара.

— Миналата година ми направи дваисет и седем на сто възвръщаемост върху инвестициите. Да, мога да кажа, че имам доверие на малкото копеленце.

В този момент не разполагам с брокер поради простата причина че в налудничавия ход на събитията, откакто бе поръчана първата поредица, не съм имал време за обмисляне на подобни екстри, като инвестиране на отскоро спечелените пари. И ето че възлагам на секретарката да ми изрови всичко, което е в състояние, относно Роберто Бара. След четирийсет и осем часа тя се явява с информация от сигурни източници: доволна клиента, липсва съдебно досие, сертификат за благонадеждност от Агенцията за контрол над търговията с ценни книжа.

— Добре — обаждам се аз, след като прочитам доклада. — Уреди ми обяд.

Оказва се, че Боби Бара е с проблеми по вертикалата — висок е метър и петдесет и пет, има гъста черна коса и носи безупречен черен костюм с италианска кройка (виж ти, виж ти). Завежда ме в „Орсо“^[14]. Говорът му е бърз и твърде характерен. Изненадва ме с общата си култура — както в областта на киното, така и на литературата. Ласкае ме, а сетне се шегува с това. Казва: „Не го правя *като приятел* — широко разпространена тъпотия в Ел Ей“, а минута по-късно нарочно вмъква в изречението израза „като приятел“. „Ти не си просто телевизионен драматург, ти си сериозен телевизионен драматург и в твоя случай казаното не е оксиморон“^[15].“ Великолепен за компания — търговец със словото от световна класа, който владее занаята до съвършенство и постоянно смесва ерудиция с уличен хумор („Ако някога ти се прииска да счупят някому краката — мърка той с доверителен тон, — знам две мексиканчета, които ще свършат работата за три стотака плюс транспортните разходи“). Като го слушам да приказва, няма как да не се сетя за чикагските тарикати, така умело описани от Сол Белоу^[16]. Той е убедителен. Той е проникателен и само мъничко опасен. Без умора ме замеря с известни имена, но не забравя да се подиграе на себе си, задето е такъв неспасяем „фукльо“. Става ми ясно защо тия играчи от първа и втора дивизия искат да работи за тях. Защото целият излъчва усещане за владееене на материята. И защото в това най-рафинирано царство на себепродажбата умее да се предлага най-успешно от всички.

— Не ти трябва да знаеш друго: умирам да правя пари за своите клиенти. Защото парите са свързани с правото на избор. Парите имат отношение към личната свобода. Към възможността да се противопостави на чистата случайност в човешката орис поне самосъзнанието за това, че разполагаш със солиден арсенал за справяне с голяма част от житейските усложнения. Защото парите — истинските пари — дават свободата да се вземат решения без страх. И да се каже на целия свят: Я да вървиш на майната си!

— Това не е ли аргумент на Адам Смит от „Богатството на нациите“?

— Харесваш ли Адам Смит?

— Чел съм единствено рецензии.

— Тури го на Макиавели, тури го на „Успехът е въпрос на избор“^[17]. „Богатството на нациите“ от Адам Смит е най-великият капиталистически манифест.

Сега си поема дъх, за да се успокои, и продължава с тон, който се характеризира най-добре от фразата „детройтско кресчендо“:

— *Ако всяка структура, основана било върху привилегии, било върху ограничения, бъде по този начин премахната напълно, ще се установи на свое собствено основание логичната и естествена система, базирана върху свободата на отделния индивид. Всеки човек — доколкото не престъпва нормите на закона — е свободен да преследва собствените си цели по избран от него начин, като впряга своя капитал и труд в надпревара с тези на всеки друг човек или организация от човеци... Закрилата на тази система, впрочем, е много по-важна от самото богатство.* — Млъква за момент, отпива глътка минерална вода и отбелязва с обичайния си глас: — Е, знам, че няма да заслужи „Оскар“ за актьорско майсторство с подобно изпълнение, но...

— А стига бе — възкликвам аз. — Ти ме шашна. При това го цитира цялото без суфльор.

— Ето ти я истината: живеем в условията на най-мощната ера на „индивидуална свобода“, която е познало човечеството. Но Адам Смит е дяволски прав: преди да развържеш кесията, гледай да си събрал достатъчно за всякакъв случай. И ето къде се отваря моята ниша. От финансова гледна точка аз не само ще те осигуря за всякакъв случай, а ще ти изградя цяла крепост, направена от капитал. Кое

означава, че каквато и карта да ти раздаде съдбата в бъдеще, ти пак ще можеш да разчитааш на силни позиции. И, да си го кажем направо, докато заемаш такива позиции, никой не ще може да те ползва за изтривалка.

— Какво предлагаш конкретно?

— Не ти предлагам абсолютно нищо. Просто ще ти покажа как постигам резултат. Виж сега как става: ако решиш да ми довериш определена сума пари — да речем петдесет бона — аз ти обещавам да я удвоя в рамките на шест месеца. Написваш чек за петдесет хиляди на името на моята компания, изпращам ти нужната документация, а след половин година получаваш чек за сто бона минимум...

— Ами ако се провалиш...

Той ме прекъсва.

— Аз не се провалям.

Мълчание. Обаждам се пръв:

— Да те питам нещо: защо полагаш толкова много усилия да ме зарибиш?

— Щото си злободневен, затова. Пък аз обичам да се навъртам в средите на А-отбора. Пак ще те замеря с прочуто име, ама чувал ли си за Филип Флек?

— Мултимилиардера отшелник? Пишман режисьора. Че кой не го е чувал? Ползва се с лоша слава.

— А всъщност си е човек като всички нас. Но с двайсет милиарда в джоба...

— Това положително е „шибано“ богатство по твоята стандартизация, Боби.

— Толкова е „шибано“, че е чак за Пантеона на славата в тази област. Той ми е близък приятел.

— Не е зле.

— И голям твой почитател, между другото.

— Занасяш ли ме?

— Най-интелигентния телевизионен драматург. Така те нарече пред мен миналата седмица.

Чудя се да захапя ли, или не. Казвам само:

— Благодари му от мое име.

— Мислиш, че пак се правя на велик с чужда пита, нали?

— Щом казваш, че си приятел на Фил Флек, аз ти вярвам — и толкоз.

— Достатъчно ли ми вярваш, за да подпишеш чек за петдесет бона?

— Естествено — казвам аз с неособено естествен глас.

— Ами напиши го тогава.

— Сега веднага?

— Ми да. Извади чековата книжка от вътрешния джоб на самото...

— Откъде знаеш, че я нося?

— Ами, собственият опит ме е научил, че когато някой се добере до сериозни пари — особено ако това става след дълги години нищета — той започва да носи чековата си книжка постоянно. Защото вече е в състояние да купи сума неща, които по-рано не е могъл. А в подписването на един чек има стил. То не ти е като да метнеш на тезгяха някое боядисано парче пластмаса...

Несъзнателно докосвам самото над вътрешния си джоб.

— Признавам вината, както е описана в обвинителния акт.

— Пиши чек тогава.

Вадя чековата книжка и писалката. Разполагам ги върху масата. Вторачвам се в тях. Боби почуква нетърпеливо с показалец върху чековете.

— Хайде, Дейв — казва той. — Време е за сделка. Настъпил е един от ония критични моменти, които определят облика на бъдещето. Освен това знам какво си мислиш: „Мога ли да се доверя на този тип?“. Е, повече няма накъде да се рекламирам. Ще те питам само едно: Стиска ли ти да станеш богат?

Вземам писалката. Отварям книжката. Пиша чека.

— Умно момче — отбелязва Боби.

След няколко дни в офиса ми пристига официалната документация за моето капиталовложение при „Роберто Бара & Партньори“. Минават два месеца, преди да го чуя отново — кратък телефонен разговор от типа „здрасти — как си“, в рамките на който ми съобщава, че пазарът цъфти и връзва, а „ние печелим“. Обещава да се обади отново след още два месеца. И го прави — почти на деня. Пореден бърз, приятен разговор, в който той прозвучава напрегнат, но оптимистичен във връзка с пазара. А след още два месеца в кабинета

ми се появява куриер с плик в ръка. Вътре име банков чек за сумата 122 344, 82 долара. Към него е прикрепена бележка: „Всъщност направихме малко над сто на сто. Време е за купон“.

Няма как да не оценя стила на Боби. След като полага такива усилия да ме зариби, изчезва почти напълно до момента, в който може да покаже резултат. Като следствие от тези събития, аз реинвестирам получената сума при Боби, а когато е решена съдбата на втората поредица, изпращам в същата посока още двеста и петдесет бона. Започваме да се виждаме по-често. Боби още не е женен (от мен не става добър затворник, както ми казва сам), но винаги си има закачено някое сладко ремарке, обикновено модел или кандидат-актриса. Неизменно руса и красива, без особено голямо присъствие в главата. Подкачам го, че се приспособява към общоприетия стереотип за „паралия момче“.

— Виж сега, по-рано бях недорасло макаронаджийче от Града на моторите, а сега съм недорасло макаронаджийче с пари. И, естествено, използвам това обстоятелство, за да го навра в муцуните на всички клакьори, дето ме смятаха за мърлява маймуна.

След като прекарвам няколко вечери с Боби и поредната му „кифла на деня“, аз давам да се разбере, че не проявявам интерес към неговата конвейерна практика. След това свеждаме ежемесечните си излизания „по мъжки“ до статута на кратки вечери на четири очи, в хода на които аз се облягам удобно и оставям Боби да ме угощава с неспирни приказки буквално за всяко нещо на света.

Сали не може да разбере какво харесвам у него. Макар да одобрява начина, по който Боби влага парите ми, нейната първа и единствена среща с моя брокер се превръща в социално бедствие. След като проявява голяма доза съпричастност в периода на терзанията ми около развода, той няма търпение да се запознае със Сали, когато нещата са се вече поутоложили, а освен това е напълно наясно със служебните ѝ позиции във „Фокс“. Три месеца след като сме се превърнали в официална обществена единица, той ни кани в един изискан френски ресторант. От мига, в който се настаняваме около масата, за мен става пределно ясно, че Сали го е класифицирала мигом и завинаги в раздела „селяндури“. Той се мъчи да я омае с обичайния си брътвеж.

— Всеки, който се има за нещо в този град, знае коя е Сали Бърмингам — пуйчи се Боби. Прави опит да се възползва от начетеността си, като я кара да назове любим роман от Дон Делило^[18].

— Нямам такъв — отрязва го моята приятелка. — Животът е прекалено кратък, за да се занимавам и с неговото авторско самосъзнание.

Той играе кôза с прочутите имена, като съобщава, че Джони Деп го търсил оня ден по телефона от парижкия си апартамент, за да обсъдят някакви борсови проблеми. Сали пак го порязва с думите:

— Какъв интересен живот водите само.

Изнервяща гледка: Сали методично сразява всеки негов почти маниакален опит да спечели благоволенieto й. И все пак най-интригуваща в цялата разрушителна операция си остава патрицианската усмивка, която краси устните на Сали през цялото време. Нито веднъж не му каза „глупости дрънкаш, братче“. Нито един път не повишава глас. Но към края на вечерта е вече успяла да го направи по-нисък от Тулуз-Лотрек и дава ясно да се разбере по нейния неуловим начин, че го смята за долнопробен дребнобуржоазен тип, който не заслужава нейното време.

На път за дома тази вечер тя протяга ръка към шофьорското място и погалва тила ми.

— Скъпи, знаеш, че те обожавам, но никога недей да ме подлагаш на подобно изпитание отново.

Продължителна тишина. Най-накрая проговарям:

— Толкова ли бе зле?

— Разбираш ме много добре. Той може да е блестящ брокер... но в човешки аспект е пълен глупак.

— На мен ми се вижда забавен.

— Прекрасно разбирам защо — особено ако доживееш да напишеш някога нещо за Скорсезе. Но той е колекционер на личности, Дейвид, а ти си неговият шедьовър на месеца. На твое място бих го оставила да се занимава с финансите и нищо повече. Той е прост и лишен от вкус. От оня тип хора, които могат да се окъпят в скъп френски парфюм и пак да си вонят на пор.

Знам, че Сали е жестока и никак не ми е приятно да съзирам тази отблъскваща черта точно у нея. Но нищо не казвам. И с Боби не говоря

дълго, когато няколко дни след вечерята ми звъни, за да съобщи, че тази година предвижда двайсет и девет на сто възвръщаемост.

— Двайсет и девет — повтарям аз поразен. — Това ми звучи с положителност противозаконно.

— А, съвсем законно си е даже.

— Шегувам се — казвам аз, усетил подозрителност в гласа му. — Много съм доволен. И благодарен. Следващата вечеря плащам аз.

— Ще има ли такава? Сали си каза, че съм пълно лайно, нали?

— Не пред мен поне.

— Лъжеш, разбира се, но оценявам твоята деликатност. Можеш да ми вярваш: винаги усещам, когато не си допаднем с някого.

— Химията помежду ви просто не сработи. Това е цялата работа.

— Много си любезен. Но доколкото ти самият не споделяш нейното мнение...

— Защо да го правя? Особено пък с оглед на перспективата да ми спечелиш двайсет и девет процента.

Смее се.

— Всичко се върти около произхода, нали?

— На мен ли го казваш?

На Боби му стига акълът никога повече да не отвори дума за оная вечеря, макар всеки път да се интересува от Сали, когато се видим. А ние вечеряме заедно един път в месеца. Двайсет и девет на сто са си двайсет и девет на сто в края на краищата. Но аз наистина го харесвам и знам, че зад лъскавата маска на бизнесмен, зад тарикатското перчене се крие просто още един човек, който върви напред с надеждата да остави собствена следа в този дълбоко безразличен към всички ни свят. Също като останалите от нас, той запълва времето си с разработване на амбициозни идеи и планове за решаване на проблеми, мъчи се да повярва, че всичко създадено от нас в рамките на мъчителния спазъм, наречен живот, има някакво значение.

Както и да е, аз съм до такава степен затънал в работа по втората поредица, че — като изключим редовните месечни вечери — не поддържам контакт с Боби. Когато втората част от „Да те продам“ влиза в производствена фаза, стигам до заключението, че животът ми не е нещо повече от следване на една гъсто наситена програма: четиринайсет часа на ден, седем дена в седмицата. Малкото оставащи часове са посветени изцяло на Сали. Тя самата не се оплаква от

недостиг на време да бъдем истински заедно. В нейните очи всеки, който работи по-малко от седемнайсет часа на ден, е пълен мързеливец.

Двата редки и кратки светлика в тази мрачна програма са уикендите, които прекарвам в Саусалито^[19] с Кейтлин. Пукнатината помежду ни бързо се затваря. При първото ми посещение в новия ѝ дом тя се държи на разстояние. Но прекарваме един великолепен ден в Сан Франциско и отношението поомеква.

Рано тази вечер, докато се храним в един рибен ресторант, тя се обажда:

— Трябва да те питам нещо, тате.

— Давай.

— Липсваме ли ти с мама?

Тежка мъка ме наляга.

— Само през всеки час от денонощието — отвръщам аз и поемам ръката ѝ. Тя не я отдръпва и дори стисва моята.

— Не можеш ли да заживееш отново с нас?

— Бих желал това да е възможно, обаче...

— Защото не обичаш вече мама ли?

— Винаги ще обичам майка ти... но понякога се оказва трудно за хора, които се обичат, да живеят заедно. Те или се разделят, или...

— Или се разделят — допълва тя.

Усмивкам се на това словотворчество.

— Не става така просто, Кейтлин. Хората са в състояние да правят неща, които са трудни за прощаване в очите на другите. Или пък стигат до извода, че е дошло време да променят целия си живот.

Тя дръпва ръката си и се вторачва в масата.

— Не ми харесва да те няма наблизо.

— И на мен не ми харесва тебе да те няма наблизо. Ще ми се да имах магическа пръчица и да променя всичко из основи. Но не мога. Все пак ще бъдем заедно два уикенда в месеца. През всяка твоя ваканция можеш да прекарваш при мен колкото си искаш време...

— А ти ще си на работа.

— Ще се погрижа да не съм.

— Обещавах ли?

— Обещавам.

— И ще идваш да ме виждаш на всеки две седмици?

— Без пропуск.

И аз не пропускам посещение. Напротив, по никакъв начин не позволявам нещо да ми попречи да се видя с моето момиченце в уречения ден.

Нови шест месеца се изнизват. Втората поредица е готова. Ранните отзиви в телевизията са невероятни. Алисън вече разговаря с Брад Брус и Тед Липтън за трета поредица, а сме все още два месеца преди премиерата на втората. Животът е хаотичен, но много приятен. Кариерата ми разцъфва. Страстта към Сали не повяхва... тя също изглежда запленена от мен. Парите ми правят други пари. И макар Луси пак да ме гледа кръвнишки, когато отида в Саусалито, Кейтлин поне изглежда доволна да види своя татко и дори започва да идва при нас, в Ел Ей, за по един уикенд месечно.

— Какво ти става пък на тебе? — пита ме един път по време на обяд Алисън. — Изглеждаш щастлив.

— Ами щастлив съм.

— Да предупредя ли медиите?

— Какво му е лошото да си щастлив?

— Нищо. Само че... никога досега не си бил, Дейв.

Права е. Но пък, от друга страна, никога по-рано не съм получавал онова, което искам.

— Е, може би ще започна отсега нататък.

— Би било нещо ново. И докато това е така, вземи си малко отпуска. Успехът те е направил на нищо.

Отново е права. Не съм опитал вкуса на онова, дето му викат отпуска, вече четиринайсет месеца. Изтощен съм и чувствам остра нужда от почивка. До такава степен, че когато към средата на март звънва Боби и казва „Ако ти се ходи към Карибите този уикенд... можеш да вземеш и Сали“, мигом приемам.

— Добре — отвърща той. — Щото Фил Флек иска да се запознае с теб.

[1] Американски гражданин от италианско потекло (пеор.). — Б.пр. ↑

[2] Обичайна дреха за Заека, герой от произведенията на Ъпдайк. — Б.пр. ↑

[3] Американски индустриалец, прочул се след като съумява да върне към живот корпорацията „Крайслер“ през осемдесетте години на миналия век. — Б.пр. ↑

[4] Американски специалист по мениджмънт, автор на прочутия труд „В търсене на съвършенство“, създаден в съавторство с Робърт Уотърман. — Б.пр. ↑

[5] Шотландски философ (1723–1790), пионер в областта на политическата икономия. — Б.пр. ↑

[6] Британски икономист (1883–1946), един от бащите на съвременната макроикономика, радетел на идеята за решителна правителствена намеса в общата стопанска рамка с цел неутрализиране ефекта на кризи, депресии и прочее. — Б.пр. ↑

[7] Най-старата (1818 г.) американска компания за производство на мъжко облекло. — Б.пр. ↑

[8] Първото (1881 г.) висше бизнес училище в САЩ. — Б.пр. ↑

[9] При това сливане една компания изкупува друга, като активите на втората се добавят към тези на първата, за да се облекчи гаранцията на взетия за целта кредит. — Б.пр. ↑

[10] Шеф на гангстерския клан Гамбино от Ню Йорк, понастоящем в затвора, чийто син със същото име (род. 1964 г.) е посочен от бащата като нов шеф на фамилията. — Б.пр. ↑

[11] Американски финансист и филантроп, разработил пазара за високодоходни ценни книжа (наричани често „вехтошарски“) през седемдесетте и осемдесетте години на XX век. — Б.пр. ↑

[12] Африканер (бур.) — белокож жител на ЮАР, потомък на холандски заселници. — Б.пр. ↑

[13] Висококачествено шампанско. — Б.пр. ↑

[14] Верига луксозни ресторанти. — Б.пр. ↑

[15] Стилистичен похват, при който в една фраза се използват противоречиви думи с цел да подсилят заряда на едната от тях (адски студ, живи мощи, страхотен кеф). — Б.пр. ↑

[16] Американски писател (1915–2005), Нобелов лауреат за литература за 1976 г., създал неподражаеми образи на свои съграждани, измъчвани от самота и духовен разпад, бедни и богати, рожби на улицата и на висшите среди. — Б.пр. ↑

[17] Книга от американския баскетболен треньор Рик Питино, изградена върху десет основни правила, които трябва да спазва

устременият към успех. Започват с „Изгради си самочувствие“ и завършват с „Не позволявай на успеха да те съсипе“. — Б.пр. ↑

[18] Съвременен американски писател и драматург. — Б.пр. ↑

[19] Курортно градче недалеч от Сан Франциско. — Б.пр. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

Няколко думи за Филип Флек. Роден е преди четирийсет и четири години в Милуоки. Баща му притежава малка фабрика за опаковки. Когато таткото умира през 1981 година, викат Фил от Ню Йорк, където учи киноизкуство в университета на града, за да поеме семейния бизнес. Макар с неохота — мечтата му е да стане филмов режисьор — той се нагърбва с новото бреме и по волята на майката става шеф на предприятието. В рамките на десетилетие превръща фирмичката от местно значение в един от главните играчи от този бранш на общонационално равнище. След което изкарва акциите ѝ на борсата и прави първия милиард. Сега започва да се занимава по-малко с рискови капиталовложения. В началото на деветдесетте решава да заложи на един кон с неясно бъдеще, наречен Интернет. Към 1999 година състоянието му възлиза на двайсет милиарда.

Две хилядната е годината на неговия четирийсети рожден ден. Това е и годината на внезапното му решение да изчезне от погледа на обществото. Оттегля се от шефския пост в семейната фирма. Преставя да се появява из обичайните места. Наема охранителна фирма, чиято задача е да му осигури пълен имунитет по отношение на всякакви натрапници. Отклонява без изключения поканите за интервюта и публични изяви. Скрива се изцяло зад огромния апарат, който управлява предприемаческата му империя. Изчезва така успешно, че мнозина го мислят за умрял, побъркан или Дж. Д. Селинджър.

И изведнъж, преди три години, Филип Флек се появява отново. Поправка: появява се не той, а неговият първи филм, озаглавен „Последен шанс“. Сценарист, режисьор и продуцент е той лично, а в единственото интервю, което дава за „Ескуайър“ преди излизането му на екран, определя филма като „кулминация след десет години проекти и размисъл“. Повествованието е за две двойки на някакъв остров край бреговете на Мейн, които преживяват криза в метафизически измерения, след като ядрен взрив помита по-голямата част от Нова Англия. Те се оказват пленници на острова и се молят отровният облак да не поеме в тяхна посока. Докато се карат помежду си, спорят и се

чукат, започват изведнъж да обсъждат „истинската същност на временното съществуване“... и — няма как иначе — собствената си предстояща смърт.

Отзивите за филма са убийствени. Флек е окачествен като самонадеян и смешен — бездарен богаташ, финансирал една от най-абсурдните и суетни филмови продукции в историята на киното.

След този топъл прием от страна на критиката Филип Флек отново потъва в неизвестност — появява се единствено в изключително тесния кръг на така наречените свои приятели... макар името му да се мярва за кратко в новините, когато изтича информация за брака му с редакторката на сценария за „Последен шанс“. (Малка вметка: Когато Брад Брус вижда съобщението в светската хроника на „Тайм“, казва пред мен в студиото следното: „Сигурно я е взел, защото се е оказала единствената жива душа, която не е умряла от смях, докато чете идиотския му сценарий“.)

Макар критиците да накърняват, без съмнение, гордостта на Филип Флек, пред непоклатимата му банкова сметка те остават безсилни. През последните няколко години класацията на списание „Форбс“ за стоте най-богати хора в света го поставя на осмо място с двайсет милиарда долара лично състояние. Има собствени домове в „Манхатън“, Малибу, Париж, Сан Франциско и Сидни, да не говорим за частния му остров недалеч от Антигуа. Има си и напълно негов Боинг 767. Ненаситен колекционер на изкуство с подчертана слабост към американски художници от двайсети век и най-вече към абстракционисти от шейсетте години, като Мадъруел, Филип Гъстън и Ротко. Макар да дава много за благотворителност, най-прочут в това отношение е със слабостта си към киното. Много сериозно финансира организации, като Американския филмов институт, Френската национална филмотека и Факултета за киноизкуство към Университета на Ню Йорк. Същински киноман — сам признава в интервюто за „Ескуайър“, че е гледал над десет хиляди филма. В много редки случаи са го забелязвали сред публиката на парижки киносалони с подчертано авангардна програма, макар това да не е лесна работа — външният вид на този човек е смайващо обикновен.

„През ум да не ви минава за гардероб от колекции на прочути моделиери — пише репортерът на «Ескуайър» в заядливо нахвърлян профил на Флек. — Прямо и любопитен, той е закръглен

средностатистически гражданин с умело имплантирана индивидуалност. неизлечим мълчаливец. Трудно е да се определи дали страда от смъртоносна форма на свенливост, или от онази мизантропска арогантност, която неизменно върви ръка за ръка с чудовищното богатство. Но предвид последното, той не изпитва истинска нужда да се ангажира по какъвто и да било начин с останалата част от света. Ако човек се запознае с Филип Флек — и най-вече с могъщия му финансов ресурс — в цялото му безгранично великолепие, а след това вникне по-внимателно в неговата същност, няма как да не си каже: понякога Бог обръща благосклонен лик към пълни лайнари.“

След като Боби предлага този излет до карибското убежище на Флек, аз искам от секретарката да ми намери онова интервю в „Ескуайър“. Прочитам го и мигом звъня в офиса на Боби с въпроса:

— Бе тоя журналист още ли е жив?

— Кажи-речи... макар репортерското място в неизвестно вестниче да е труден за преглъщане залък, ако се разглежда като продължение на кариера в централно издание на САЩ.

— Прегледах отзивите за неговия филм, които сам бих подписал, ако бях камикадзе преди боен полет.

— Е да, но когато човек разполага с двайсет милиарда в банката...

— Схващам намека.

— Но все пак, когато цялата помия се излива отгоре му по повод „Последен шанс“, той загубва желание да се върне към режисурата. Ще ти кажа обаче едно: може да е всякакъв... но този мъж никога не се предава и никога не отстъпва. Енергията му е неизчерпаема. Когато поиска нещо, той го получава. А в дадения случай иска тебе.

Да, ето я скритата причина — подтекстът на тази покана за гостуване в карибското убежище на Флек. Успявам да я изкопча по време на този телефонен разговор с Боби, когато ме кани на среща с великия отшелник.

— Виж каква е работата — казва той. — Фил ще остане за около седмица на острова си в Антигуа. Казва се Шафрановия остров. И, можеш да ми вярваш, там е рай de luxe.

— Остави ме сам да отгатна — прекъсвам го аз. — Направил си е лична верига закусвални и...

— И за какво е тоя сарказъм?

— Приятно ми е да се гавря с твоя мегабогаташ.

— Слушай, Фил е наистина оригинал, уникат. И макар напоследък да охранява неприкосновеността на своя личен живот по-строго от ядрен полигон, за приятелите си остава най-обикновен човек.

И си пада искрено по Боби (според самия Боби).

— Щото и аз съм готино копеле.

— Не се обиждай, но все пак не проумявам как си успял да пробиеш до най-близкото му обкръжение. Тази история прави покойния господин Кубрик да изглежда достъпен като улична курва.

И сега Боби споделя, че се „сдушили“ с Флек в периода, предхождащ производството на неговия филм. Тъй като Флек финансира продукцията изцяло, търсел начини да отпише разходите от данъчната основа също така изцяло. Един от сътрудниците му бил сред клиентите на Боби и като признание за финансовия му гений (точните думи на Боби), предложил да го свърже с магната. И ето че Боби получава призовка за среща в „скромно имение“ край Сан Франциско. Те се оглеждат взаимно. Те си бърбят приятелски. Боби чертае план, според който, ако снимките се направят в Ирландия, на следващата година Флек ще може да отпише целия двайсетмилионен бюджет на филма от данъците. А тия от Данъчното гък не могат да рекат.

И така „Последен шанс“ се снима на някакво ужасно ирландско островче, а вътрешните снимки се правят в дъблинско студио. Макар за всички останали продукцията да се оказва катастрофа, Боби Бара излиза сух от водата — спечелва си приятелството на Филип Флек.

— Ако щеш вярвай, но ние с него имаме общ език. И освен това той високо цени моите финансови прогнози.

„Достатъчно високо ли, та да ти предостави управлението на парите си?“ — ще ми се да попитам, но си задържам езика зад зъбите. Защото съм повече от сигурен, че акула от калибъра на Филип Флек сто на сто има на заплата поне десетима като Боби Бара. Онова, в което не съм сигурен, е характерът на причината, която поддържа жив интереса на толкова изолирана фигура към личност от рода на моя приятел. Освен ако — също като мен — не го забавлява по някакъв начин.

— Що за птица е новата съпруга? — интересувам се аз.

— Марта ли? Много изискана. Много образована. Не изглежда зле, ако харесваш жени от типа на Емили Дикинсън.

— Познаваш Емили Дикинсън?

— Не съм я чукал, но...

Трябва да се признае на Боби — бързо му сече пипето.

— Ще ти кажа нещо, но между нас да си остане. Никой не се изненада от избора на Фия. Дотогава ги сменяше като носни кърпички — макар да изглеждаше глупаво в компанията на поредната хубавица, дето не може да си произнесе правилно името. Независимо от всичките пари, свестните жени не му налитаха особено.

— В такъв случай си е направо чудесно, дето най-накрая е попаднал на човек — отбелязвам аз, като си мисля, че въпреки репутацията на Красавицата от Амхърст^[1], тази Марта си е чиста проба златотърсач.

— Както и да е, причината за тази покана е съвсем проста — продължава Боби. — Както съм ти казвал вече, Фил харесва „Да те продам“, иска да се запознае с теб и реши, че може би ще проявиш интерес към няколкодневна ваканция с твоята дама под палмите на Шафрановия остров.

— Мога да взема и Сали?

— Нали точно това казах.

— И става дума за най-обикновено запознанство — нищо повече?

— Точно така — отвърща Боби, но в гласа му долавям нотка несигурност. — Е, възможно е да си поговорите малко и за бизнес, разбира се.

— Нямам възражения.

— И би могъл, ако не си против, да прочетеш един сценарий преди отпътуването.

— Знаех си, че има някаква уловка.

— Не е кой знае каква. Той те моли единствено да го прочетеш като „израз на учтивост“.

— Виж сега, мой човек, аз да не съм сценариен лекар...

— Дрън-дрън. Тъкмо с това се занимаваш при редактиране на сценариите за „Да те продам“, които не си писал сам.

— Да — съгласявам се аз, — но съществува малка разлика: те са за моя сериал, а с реанимация на чужди сценарии не се занимавам.

— Тъпо копеле си ти, но въпросът е в това, че никой не иска от тебе да се правиш на доктор. Както вече подчертах, става дума за жест на учтивост — нищо повече. А за да бъде по-конкретен — автор на сценария е господин Филип Флек. Който изразява желание да те закара на борда на своя собствен реактивен самолет до своя собствен остров, където ще ти предостави твой собствен апартамент с твой собствен плувен басейн и твоя собствена прислуга плюс шестзвездно обслужване, каквото не можеш да намериш никъде по света, като в замяна на този едноседмичен абсолютен супер лукс иска само да прочетеш собствения му сценарий, който — непременно трябва да отбележа това — представлява някакви си сто и четири странички. Знам го, понеже проклетото нещо ми е пред очите в момента, а след като си го сторил, трябва само да поседнеш с него под някоя от палмите на Шафрановия остров с чашка в ръка и да си поговориш около час с осмия по богатство мъж на земята за неговото творение... — Той спира да си поеме дъх. А също и за известна доза театрален ефект. — И сега ви питам, господин Армитидж, толкова ли непосилна е тази задача?

— Добре де, прати го по куриер.

Сценарият пристига след два часа, а до това време Дженифър е успяла да изтегли профила на господина в „Ескуайър“ от Интернет и аз успявам наистина да се заинтригувам. Има нещо абсолютно неустойчиво около парадоксалния феномен, назован Филип Флек. Такава камара пари. Толкова малко творчески потенциал. И — ако може да се вярва на репортера от списанието — толкова отчаяна вътрешна необходимост да се покаже пред света като истински творческа личност. „Парите без реализация не означават нищо“, казва той пред журналиста. Но какво се получава, ако, да речем, независимо от всичките милиарди, се окажеш лишен от талант? Тогава какво? Една злорада частица от вътрешната ми същност подшушва, че може би ще бъде забавно да наблюдавам в течение на седмица този върховен продукт на иронията.

Дори Сали проявява интерес към възможността да прекара малко време в непосредствена близост с подобно несметно богатство.

— Напълно ли си убеден, че това не е някаква дебелашка шега, типична за жалък дребосък като Боби Бара? — пита тя.

— Независимо от всичката му фукня, не допускам Боби да разполага със 767, да не говорим за цял карибски остров. Но така или иначе, аз получих копие от сценария на Флек и накарах Дженифър да провери в Агенцията за авторско право. Флек е регистриран като негов автор, така че цялата работа си изглежда съвсем наред.

— Що за сценарий е това?

— Нямам представа. Пристигна миг преди да си тръгна.

— Е, тогава, ако ще летим в петък, по-добре намери време да подготвиш сериозни бележки върху него. Ще трябва да си платим престоя по някакъв начин, все пак.

— Значи идваш?

— Безплатна седмица в идиличния рай на господин Флек? Разбира се, че идвам. Та то струва колкото да се храня няколко месеца в скъп ресторант.

— Ами ако цялата работа се окаже някаква гадория?

— Пак ще има какво да разказваме сума време из целия град.

След като безсъницата ме изхвърля от леглото към два същата нощ, аз се разполагам в дневната и отварям сценария на Флек. Озаглавен е „Шеги и закачки“.

ИНТЕРИОР НА СЕКСМАГАЗИН, ВЕЧЕР

Бъди Майлс, петдесет и пет годишен, с повехнало лице, с постоянно виснала от тъглчето на устата цигара, седи зад тезгяха на изключително долен сексмагазин. Макар популярни образи и крещящи илюстрации от списания да затрупват всичко наоколо, моментално се вижда, че той чете „Одисей“ на Джойс. Край касовия апарат стои мощна стереоуредба, която изпълнява Първа симфония на Малер. Мъжът отпива от чаша за кафе, прави кисела гримаса, бърка под тезгяха и вади бутилка бърбън. Отпушва шишето, сипва в чашата с кафе, прибира бутилката и отпива отново. Този път пиетието издържа изпита. Когато вдига поглед обаче, мъжът забелязва друг,

който се е изправил пред тезгяха. Облечен е в дебела зимна полушубка. На главата му е нахлузена плетена маска. Бъди вижда начаса, че качулатата фигура е насочила към него пистолет. След миг качулката проговаря.

ЛИЪН: Малер ли слушаш?

БЪДИ (замръзнал от вида на оръжието): Браво. Десет кинта, че не можеш отгатна коя е симфонията.

ЛИЪН: Ти ще кажеш. Това е Симфония номер едно.

БЪДИ: Двойно или губиш, че няма да познаеш диригента.

ЛИЪН: Тройно или нищо.

БЪДИ: Малко ме притискаш.

ЛИЪН: Така е, но пищовът е у мен, нали?

БЪДИ: Няма спор по този въпрос. Добре, тройно или нищо. Кое копеле маха с пръчката?

ЛИЪН (замълчава и слуша внимателно музиката): Бърнстийн.

БЪДИ: Губиш. Георг Золти с Чикагската филхармония.

ЛИЪН: Ебаваш ли се с мен?

БЪДИ: Виж сам.

ЛИЪН (продължава да сочи с пистолета към Бъди, отваря капачето на уредбата, измъква диска и чете надписа с израз на отвращение, след което го хвърля настрана): Мама ти стара, никога не мога да уловя тоя чикагски стил.

БЪДИ: Не е лесно. Трябва време, за да ти свикне ухото. Особено що се отнася до тубите. Добре де, няма ли да я вършим тая работа, дето си дошъл заради нея?

ЛИЪН: Четеш ми в главата. (Приближава Бъди.) Айде, отваряй чекмеджето и ме направи щастлив.

БЪДИ: Нямах проблем.

Бъди дърпа чекмеджето на касовия апарат. Лиън се надвесва, за да грабне парите със свободната си ръка. В този момент Бъди рязко бута чекмеджето назад и измъква изпод тезгяха запъната ловна пушка. Докато се усети, Лиън се вижда с опряно до главата дуло и затисната от чекмеджето ръка. Стене от болка.

БЪДИ: Според мен трябва да хвърлиш оръжието, а според тебе?

Лиън прави каквото му е наредено. Бъди освобождава ръката му от чекмеджето, но продължава да подпира главата на Лиън с дулото на ловната пушка, като в същото време се протяга и му смъква качулката. Сега става ясно, че Лиън е афроамериканец, също към средата на петдесетте. Бъди го наблюдава с широко отворени очи.

БЪДИ: Лиън? Лиън Уочтел?

Сега е ред на Лиън да отвори широко очи. Споменът се връща и при него.

ЛИЪН: Бъди Майлс?

БЪДИ (Отпуска пушката): За тебе съм сержант Бъди Майлс, гъз такъв.

ЛИЪН: Не вярвам на очите си.

БЪДИ: Аз пък не мога да повярвам, че не ме позна.

ЛИЪН: Ми колко време мина от Виетнам, а?

ПОСЛЕДЕН КАДЪР

Спирам да чета. Оставям сценария върху масата. Скачам на крака и се отправям към големия килер до входа в жилището. След като размествам известно време всякакви кутии, попадам на онова, което търся. Малка ракла, тъпкана с ръкописи от всичките години, прекарани в Безвремието. Отварям я. Ровя из купа пропаднали пиеси и никога незаснети сценарии, докато най-накрая изравям „Ние, трите мрънкала“ — един от първите сценарии, написани след като Алисън ме взе като клиент. Връщам се обратно. Разгръщам моя текст. Чета първата страница.

ИНТЕРИОР НА СЕКСМАГАЗИН, ВЕЧЕР

Бъди Майлс, петдесет и пет годишен, с повехнало лице, с постоянно виснала от тъглчето на устата цигара, седи зад тезгяха на изключително долен сексмагазин.

Макар популярни образи и крещящи илюстрации от списания да затрупват всичко наоколо, моментално се вижда, че той чете „Одисей“ на Джойс. Край касовия апарат стои мощна стереоуредба, която изпълнява Първа симфония на Малер. Мъжът отпива от чаша за кафе, прави кисела гримаса, бърка под тезгяха и вади бутилка бърбън. Отпушва шишето, сипва в чашата с кафе, прибира бутилката и отпива отново. Този път питието издържа изпита. Когато вдига поглед обаче, мъжът забелязва друг, който се е изправил пред тезгяха. Облечен е в дебела зимна полушубка. На главата му е нахлузена плетена маска. Бъди забелязва начаса, че качулатата фигура е насочила в него пистолет. След миг качулката проговаря.

ЛИЪН: Малер ли слушаш?

БЪДИ (замръзнал от вида на оръжието): Браво. Десет кинта, че не можеш отгатна коя е симфонията.

И сцената продължава нататък също като в сценария, изпратен от Филип Флек. Отварям го на едното си коляно, докато балансирам моя върху другото. Сравнявам ред по ред. Флек е преписал дословно моя оригинален сценарий, създаден осем години преди той да го регистрира като свой в Агенцията по авторско право. Това не е обикновено плагиатство — то е нагло, буква по буква, препинателен знак по препинателен знак плагиатство. Всъщност, като се има предвид, че даже шрифтът е същият, той най-вероятно е накарал някое хубавко миньонче да напечата придружаваща записка с неговото име, преди да изпрати текста в агенцията.

Не мога да повярвам на очите си. Стореното от Флек не е просто възмутително — то си е цял скандал, до такава степен, че с помощта на Агенцията за авторско право мога лесно да го изоблича като литературен пират. Без съмнение една така много загрижена за неприкосновеността на интимния свят личност като Флек си дава ясна сметка за това, че медиите ще го направят на парчета при тази благоприятна възможност — и то с огромна наслада. Не се съмнявам също, че той добре знае какво прави, като изпраща сценария до мен:

събужда възмущението ми, в най-добрия случай. Що за педерастка игричка?

Поглеждам часовника. Два и четирийсет и една. Спомням си нещо, казано ми по някакъв повод от Боби: „На твоё разположение съм двайсет и четири часа на денонощието, седем дена седмично“. Вдигам слушалката. Звъня му на мобилния. Отговаря след третия сигнал. Като фон долавям техно музика и шум от двигател. Гласът е като на извънземен: или се е насмъркал с кокаин, или ободряващите медикаменти са му дошли много.

— Дейв, до късно си останал днес — отбелязва той.

— Удобно ли е да говориш?

— Ако ти кажа, че пердаша със сто и петдесет в час по Десета магистрала, а едно хавайско маце на име Хедър Фонг ме държи за патката, докато си говорим, ще повярваш ли?

— Не.

— И ще си прав. Връщам се от дълъг разговор относно електронната стокова борса с неколцина много отворени венецуелчета...

— Аз пък четох. Какво точно си въобразява, че право онова тъпо копеле Флек с моя сценарий?

— Ама ти вече си се усетил?

— И още как. Трябва да ти кажа, че твоят господин Флек го е загазил здравата. Като начало ще накарам Алисън да му въртне едно делце...

— Мой човек, знам, че е почти четири през нощта, ама недей загубва чувство за хумор. Флек ти прави комплимент бе, гъз такъв. При това огромен. Исква да заснеме твоя сценарий. Това е следващият му филм. И смята да ти напълни гушата по този повод.

— Като пробута работата ми за своя?

— Дейв, този тип струва двайсет милиарда. Това не ти е някой скапан мърляч от улицата. Той отлично знае, че твоят сценарий си е твой. Исква само да ти каже по неговия си шантав начин, че наистина го кльопа...

— Нямаше ли да му е значително по-лесно, ако беше вдигнал телефона и споделил, че харесва сценария... или пък ако бе направил още по-обичайното нещо да накара хората си да се свържат с моите?

— Де да го знам. Фил постоянно държи другите в шах. Но при всички случаи на твое място щях да бъда доволен. Сега Алисън може да изцица бая пара за сценария.

— Ще трябва да си помисля.

— Дрън-дрън. Виж какво, иди си вземи хапче от ония, дето стимулират чувството за хумор — и право в леглото. На сутринта цялата работа ще ти се види доста забавна.

Затварям. Внезапно ме обзема умора. Така голяма, че хич не ми се мисли за Филип Флек и неговите играчки. Но преди да се срутя в леглото, оставям двата сценария върху кухненската маса. Отворени на първа страница. До тях — бележка за Сали:

Скъпа,
Дай становище, ако обичаш, относно това
прелюбопитно съвпадение.
Обичам те...

Дейвид

Сетне се промъквам в спалнята, връщам се в леглото и угасвам на мига.

Когато след пет часа се събуждам, виждам Сали, седнала на ръба на леглото, да ми подава чаша капучино. Ломотя някакви несвързани сутрешни благодарности, а тя се усмихва. Забелязвам, че се е къпала и е вече облечена. Виждам още, че държи двата сценария под мишница.

— Наистина ли те интересува мнението ми по въпроса?

Отпивам глътка и кимвам.

— Ако искаш да бъда откровена, цялата история е малко сладникава, нали така? Все едно Куентин Тарантино да се захване с филм като ония бози от седемдесетте.

— Много ти благодаря.

— Нали искаше мнение. Ето ти мнение. Пък и тази е все пак от първите ти работи. Тая сцена с Малер може и да ти се вижда сполучлива, но истината е, че няма да мине пред празноглавата тълпа в залите на съвременния кино кошер.

— Задръж малко.

— Не твърдя, че не личи талант. Напротив, налице са всички елементи, които осигуряват успеха на „Да те продам“. Работата е там, че си изминал много дълъг път от времето на този сценарий.

— Така е — отвърщам аз обиден.

— Ама ти да не искаш сега да седна да хваля нещо, което не си заслужава чак толкова?

— Разбира се, че искам.

— Но няма да е честно.

— Честността пък какво общо има? Исках от тебе само да ми кажеш какво мислиш за плагиатството.

— Плагиатство ли? Що не пробваш да се чуеш? Същият си като всеки друг писател, когото съм срещала. Стане ли дума за собствената работа, пълен блокаж на чувството за хумор. Та той просто ти прави малка постановка, за да види как ще реагираш на тази „кражба“. Не се ли усещаш? Не разбираш ли какво иска да ти каже?

— Естествено, че разбирам: иска да се възползва от моя сценарий.

Тя свива рамене.

— Така е, прав си. Това е цената, която трябва да платиш, ако му позволиш да го заснеме. Ще трябва да поделиш славата с него.

— Защо?

— Много добре знаеш защо: такива са правилата на тази игра. А и понеже — ако трябва да произнесем истината на глас — това не е най-добрият сценарий в историята... защо тогава да не го споделиш?

Замълчавам. Сали се навежда и ме целува по темето.

— Недей да се цупиш — продължава тя. — Но нямам намерение да те заблуждавам. Това е залежала, стара стока. И щом осмият по състояние мъж на земята иска да я купи, грабвай пачката... дори това да означава съавторство. Можеш да не се съмняваш в това, че Алисън ще ме подкрепи напълно по тази точка.

— М-да, ще трябва да му се признае — казва Алисън, когато й звъня, за да разкажа малката еквилибристика на Флек. — Привлича вниманието ти по крайно перверзен начин.

— За да каже, че иска да ми стане съсценарист.

— Голям праз. Това е Холивуд. Тук даже портиерите са убедени, че стават за сценаристи. Пък и това не е най-добрата ти работа.

Затрайвам си.

— Боже, какво изразително мълчание — отбелязва Алисън. — Великият писател е малко докачлив тая сутрин.

— Да, малко.

— ФРТ те развали, Дейвид. Вече се мислиш за супертворец. Но помни едно: стане ли тая работа с твоя сценарий, излиза на големия екран. А голям екран означава големи компромиси. Освен ако Флек не реши да прави някое лайно от порядъка на чистото изкуство...

— Това е популярен екшън, Алисън.

— В ръчичките на Флек като нищо може да се получи някоя екзистенциалистична страхотия. Да си гледал „Последен шанс“?

— Още не.

— Пригответи се за голям майтап и си го вземи. Най-великата неволно създадена комедия, позната на киното.

Точно това и правя — вземам диска от най-близкия пункт на „Блокбастър“ и си го гледам насаме, преди да се върне Сали. Пъхам го в DVD-то, отварям си бира, облягам се удобно и очаквам развлечение.

Не чакам дълго. Началните кадри от „Последен шанс“ представляват едър план на героиня с името Прудънс^[2] — гъвкаво, стройно създание, облечено в дълга надиплена пелерина. След миг камерата се изтегля назад и виждаме, че то е застанало на ръба на скалист нос от гол остров, отпредило взор към континента, над който се извисява атомна гъба. Докато очите ѝ се разширяват при вида на ядрената катастрофа, чуваме я да казва: „Светът загиваше... и аз го наблюдавах“.

Чудничко начало. След малко ни представят островната дружка на Прудънс, Елен — още едно стройно създание (само че този път с очила в рогови рамки), което е омъжено за побъркан художник на име Херман. Той пък се занимава с рисуване на абстрактни платна, които изобразяват апокалиптични сцени от градската скотобойна.

— Дойдох на това място, за да се измъкна от материалните окови на обществото — уведомява Елен той, — но ето че това общество изчезва изцяло. И така нашият сън се сбъдва.

— Да, любов моя — отвръща Елен. — Истина е. Сънят ни се сбъдна. Само че има един проблем — на път сме да умрем.

Четвъртият член на това каре веселяци е някакъв шведски саможивец на име Хелгор, който се прави на велик творец отшелник в една отдалечена хижа на острова. Елен е хвърлила око на Хелгор, но той е дал обет да се откаже от секса, да не говорим за ток, звукови уредби, нормална тоалетна и всичко останало, което не произлиза директно от органичната среда. Разбрал за края на света обаче, шведът се отказва от половото въздържание и се оставя да бъде съблазнен от Елен. Докато се отпускат върху каменния под на колибата му, той казва:

— Искам да засмуча твоето тяло. Искам да пия от жизнената ти сила.

Разбира се, излиза, че Лудия Херман праска Прудънс, а тя е бременна. В една възхитително изкуствена сцена момичето казва: „Усещам как в мен набъбва нов живот, докато смъртта обгръща всичко останало“.

Елен открива изневярата на Херман с Прудънс, а Хелгор не се сдържа и изпява, че чука самата нея. Следват юмручни схватки между момчетата, после половин час мрачно мълчание, сетне сдобряване и многословен дебат върху смисъла на съществуването, заснет на фона на огромен, застлан с каменни плочи вътрешен двор, докато действащите лице пристъпват от бели квадрати върху черни квадрати, също като фигури в шахматна партия. Ядреното пожарище изпепелява континента, а отровният облак се готви да обгърне острова и сега великолепната четворка решава да посрещне своята орис лице в лице.

— Не бива да се оставяме на отровата — заявява Лудия Херман. — Трябва да прегърнем пламъците.

След това те се натоварват на една лодка, за да се устремят към пъкъла под звуците на „Плаване на Зигфрид по Рейн“. Това е техният личен „Залез на боговете“.

Екранът постепенно почернява. Надписи.

Когато филмът свършва, аз оставам няколко минути изумен в креслото. След това се обаждам на агентката си, за да се впусна в тирада върху неизлечимите му слабости. Алисън приключва с думите:

— Чеп за зеле не става от него, нали?

— Не мога да работя с този тип. Отказвам пътуването.

— Задръж за миг — отвърща тя. — Не съществува причина да не се срещнеш с Флек. Майтап да става. А по-конкретно, защо да не му

продадеш „Ние трите мрънкала“... или „Шеги и закачки“, или както е решил да го назове. Майната му. Като не ти харесва онова, което ще излезе от цялата работа, можем да махнем името ти от надписите. Междувременно аз ще му изцедя една камара пари, нямай грижа. В този случай ще играя вабанк, драги. Кръгло милионче. И ти гарантирам, че ще го плати. Защото, макар за двама ни да е ясно, че номерът с регистрацията на негово име е просто шега, той все пак не би желал тя да стане публично достояние. Ще плати за мълчанието ни сума нещо, дори без да си поискаме.

— Мнението ти за човешката природа наистина не е кой знае какво.

— Ми нали съм агент бе.

След като приключвам с Алисън, звъня на Сали. Секретарката ѝ ме държи да чакам повече от три минути, после отново се обаждат с напрегнат глас, за да съобщат, че „нещо е станало“ и Сали ще ми се обади след десетина минути.

Това става след почти час. От първия звук разбирам, че нещо не е наред.

— Бил Ливай току-що получи сърдечен пристъп — съобщава тя с треперещ глас.

— Исусе Христе — отвърщам. Ливай е шефът ѝ, а също и човекът, който я довежда във „Фокс“. Той е глава на компанията и един от неколцината професионалисти, на които тя има доверие. — Много ли е зле?

— Доста. Припадна по време на оперативка. За щастие в сградата имаме служебна медицинска сестра, която го реанимира, преди да пристигне линейката.

— Къде е сега?

— В Университетската клиника. Интензивното. Тук всичко е с главата надолу след случилото се. Ще закъснея.

— Добре, добре. Ако мога с нещо да помогна...

Но тя само казва „Трябва да бягам“ — и затваря.

Прибира се чак след полунощ. Изглежда изнервена и изцедена. Прегръщам я. Тя се освобождава внимателно от обятията ми, за да се свлече върху дивана.

— Прескочи трапа — за една бройка. Но все още е в кома и се опасяват от мозъчни увреждания.

— Много съжалявам — казвам аз, като ѝ предлагам да пийне нещо по-сериозно. Тя иска само минерална вода.

— Работата се сговнява допълнително от обстоятелството, че за временно изпълняващ длъжността на мястото му слагат Стю Баркър — съобщава Сали.

Това наистина е лоша новина. Стю Баркър е ултраамбициозен гъз, който се цели в мястото на Ливай цяла година. Освен това отношението му към Сали не е много положително, понеже тя е непоколебим привърженик на Ливай.

— И какво ще правиш сега? — питам аз.

— В подобна ситуация единственото, което мога да направя, е да мобилизирам здравите сили и да попреча на копелето Баркър да развали всичко, което съм успяла да създам във „Фокс“. И още: опасявам се, че седмицата в царството на Флек напълно отпада като вариант за мен.

— Дотолкова и сам мога да се сетя. Ей сега ще позвъня на Боби, за да му кажа, че няма да ходим.

— Но ти трябва да отидеш.

— Докато ти си изправена пред всичко това? Как не.

— Виж какво, цялата седмица ще работя като звяр. След като Баркър застава начело, единственият начин да удържа положението е като бъда там по петнайсет часа на ден.

— Добре, но поне като се върнеш, ще те чакам аз с чай, съчувствие и приготвено мартини.

Тя се пресяга и стисва ръката ми.

— Много мило от твоя страна. Но настоявам да предприемеш това пътуване.

— Сали...

— Чуй ме хубаво: наистина ще се чувствам по-добре сама. Така вниманието ми няма да се раздвоява по никакъв начин и ще мога да съсредоточа цялата си енергия в службата. И, което е по-важно, ти нямаш право да изпускаш подобна възможност. Защото в най-лошия случай ще падне майтап... при това в доста луксозни условия. А в най-добрия — ще пипнеш тлъст чек. Ако, да речем, Стю Баркър не измисли нещо по-добро от това да ме изхвърли от фирмата, тия пари ще ни дойдат тъкмо на място, нали така?

Съзнавам, че Сали дрънка, колкото да не замълчи. Тя е сред най-търсените специалисти от своята област в града. Но въпреки всичките ми усилия да я накарам да се съгласи да не заминавам, остава непреклонна.

— Не ме разбирай криво, много те моля — казва Сали.

— Не те разбирам криво — отвърщам аз в опит да изразя жизнерадост по повод желанието ѝ да се освободи от моето присъствие. — Щом искаш да отлети на Марс, така да бъде.

— Благодаря — казва тя и ме целува нежно по устните. — А сега, съжалявам за това, но съм уговорила среднощна телефонна конференция с Лоис и Питър.

Това са двамата ѝ най-близки сътрудници във „Фокс“.

— Няма проблем — отвърщам аз, като се надигам от дивана. — Ще те чакам в спалнята.

— Няма да се бавя много — казва Сали и вдига слушалката.

Но когато заспивам два часа по-късно, тя още говори.

Събуждам се в седем. Нея вече я няма.

На възглавницата до моята съзирам бележка: „Отивам на ранен военен съвет с моите хора. Ще се обадя по-късно“.

Отдолу е надраскано „С“. Никакви нежни слова — само тази буква.

Около час след това Боби Бара уговаря по телефона шофьор на Флек да ни вземе утре заран и да ни откара на летище „Бърбанк“.

— Фил е отлетял със 767 на острова в събота — уведомява ме той. — Така че май ще трябва да се задоволим с гълфстрийма.

— Ще го преживея някак. Но май ще пътувам сам. — Разказвам му за кризисното положение във „Фокс“.

— От мен да мине — отвърща Боби. — Не се сърди, ама ако трябва да си остане тук, няма да си изплача очите в чашата с маргарита. — После ми казва да чакам колата в осем на другата сутрин.

— Купон, братче, купон — приключва той и затваря.

Приготвям си малка чанта. Сетне отскачам до студиото на „Да те продам“ и наблюдавам монтажа на първи и втори епизод. От Сали — ни вест, ни кост. Вечерта, когато се прибирам, на телефонния секретар я няма записана. Прекарвам вечерта в препрочитане на „Ние, трите мрънкала“. Нахвърлям бележки относно възможностите да оправя

някои неща — вътрешната връзка между епизодите и леко осъвременяване. С помощта на червен флумастер започвам да кастря най-тромавите диалози. Що се отнася до сценариите, колкото по-малко приказки — толкова по-добре казано. Давай го пестеливо, остави го по-простичко — нека сцените говорят, защото те са изразното средство, за което правиш самия сценарий. Кому са нужни словоизлияния, след като предлагаш картина?

Към единайсет вечерта вече съм преполовил сценария. От Сали — все така нищо. Понечвам да й позвъня на мобилния, но се отказвам. Би могла да го приеме като нещо досадно, съзливо или покровителствено (от рода на „що те няма още?“). И си лягам.

След като будилникът ме изтръгва от съня в седем на другата сутрин, намирам върху съседната възглавница нова бележка: „Побърквам се. Снощи се прибрах в един, а днес в шест и половина имам закуска с хора от правния отдел на «Фокс». Потърси ме в осем на мобилния. И... загаряй заради мен“.

Този път е надраскала „С любов, С.“ в края на бележката. Това ме разведрява. Но когато час по-късно звъня (както е поискала), речта ѝ е отривиста.

— Не мога сега — казва. — Вземаш ли си мобифона?

— Естествено.

— Тогава аз ще те потърся.

И затваря. Правя усилие да не се разтревожа от тона ѝ. Сали е голям играч. А големите играчи стават такива, когато нещата загубеят.

След няколко минути на вратата се звъни. Отвън е застанал шофьор в ливрея, а край него се мъдри лъскав нов линкълн таун.

— Как се чувствате, сър?

— Готов за велики дела — отвръщам аз.

[1] Пиеса за една изпълнителка от Уилям Люс, посветена на Емили Дикинсън. Действието се развива в посоченото родно място, където поетесата прекарва в почти пълна изолация по-голямата част от своя живот. — Б.пр. ↑

[2] Името означала на английски „благоразумие“, „предпазливост“. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

С Боби сме единствените пасажери в гълфстрийма. Екипажът обаче се състои от четирима: двама пилоти и две стюардеси. И двете са руси, и двете карат двайсетте, и двете имат вид на бивши мажоретки. Казват се Черъл и Нанси и работят само за „Еър Флек“, както Боби нарича въздушната флотилия на господина. Още преди да излетим, той започва да се слага на Черъл:

— Дали ще е възможно да ми се направи едно масажче пътьом?

— Несъмнено — отвръща Черъл. — Уча задочно остеопатия^[1].

Боби пуска ослепителна усмивка.

— Ами ако поискам строго локализиран масаж?

Усмивката на Черъл застива. Обръща се към мен и казва:

— Ще желаете ли нещо за пиене преди излитане, сър?

— Би било чудесно. Имате ли газирана вода?

— Не се занасяй, Дейв — намесва се Боби, — полетът трябва да се полее с шампанско. „Еър Флек“ предлага само „Кристъл“... нали, скъпа?

— Да, сър — отвръща момичето. — „Кристъл“ е шампанското, с което разполагаме на борда.

— Тогава две чаши, ако обичаш, и моля... направи ги кингсайз.

— Да, сър. Да кажа ли на Нанси да приеме поръчката ви за закуска преди излитане?

— Става — отвръща Боби.

Щом Черъл изчезва към кухнята, Боби казва:

— Сладко дупе, ако си падаш по устати веселячки.

— Голямо лайно си, Боби.

— Че аз само я занасях.

— Според тебе поканата към ръчно облекчаване е форма на флирт, така ли?

— Не съм си поискал направо. Казах го завоалирано.

— Деликатен си като носорог. И кой поръчва скъпо шампанско в бирени чаши? Това да не ти е „Макдоналдс“? Правило номер едно за възпитания гост, Боби, гласи: не се мъчи да спиш с персонала.

— Ако тук има гостенин, господинчо, това си ти.

— Тоест ти какъв си?

— Постоянно присъствие.

Черъл се появява с две чаши шампанско. Придружават ги триъгълничета тост, украсени с черен хайвер.

— Белуга? — интересува се Боби.

— Иранска белуга, сър.

Откъм интеркома се чува гласът на пилота, който ни приканва да закопчаем коланите. Настанени сме в претъпканите кожени тапицерии на завинтени към пода кресла, които обаче се въртят на триста и шейсет градуса. По сведения от Боби, това е малкият Гълфстрийм — с осем места отпред, миниатюрна спалня, работно бюро и диван отзад. Днес машината лети само заради нас. Нямам причина да се оплаквам от това.

Отпивам от шампанското. Самолетът се придвижва към пистата и застива. Двигателите набират мощност и той рязко се хвърля напред. За броени секунди сме високо във въздуха, а долината на Сан Франциско изчезва под нас.

— И сега какво? — пита Боби. — Един филм, или два? Малко покер с високи ставки? „Шатобриан“ за обяд? Може даже да имат опашки от раци...

— Смятам да поработя.

— Страхотна компания си, няма що.

— Искам да покажа подобрен вариант на сценария, когато се видим с нашия домакин. Дали има секретарка на острова?

— Фил разполага там с пълен работен екип. Ако искаш да ти напечатат сценария, няма проблеми.

Нанси пристига да ни вземе поръчката за закуска. Боби пита:

— Може ли да ми се приготви пухкав омлет от белтъци с миди и съвсем мъничко грюйер?

— Разбира се — отговаря смаяна Нанси. Сетне ме поглежда усмихната. — А за вас, сър?

— Само грейпфрут с тост и кафе без захар.

— Откога си станал мормон? — пита Боби.

— Мормоните не пият кафе — отвърщам аз, преди да се оттегля в задната кабина за работа.

Изваждам „Ние, трите мрънкала“ и червения флумастер. Организирам си производството върху бюрото. Прочитам отново първата половина и оставам доволен от направените до момента поправки. Онова, което най-силно ме поражда в творението ми от 1993 година, е стремежът да обясня всичко от игла до конец — да набия всяка подробност в чуждото съзнание с помощта на пневматичен чук. Срещат се и прилични диалози, но, господи, колко много ми се ще да демонстрирам ум, да се поперча! Ако си сложа ръка на сърцето, това си е боза за тълпата и нищо повече. Само че аз се мъча да го прикрия зад декорите на тарикатско остроумие, което не може да стори нищо повече от това, да привлече внимание само върху себе си. Отвсякъде лъха самонадеяност. Като продължавам наченатото дело, аз кастрям безмилостно, махам претоварени от обяснения диалози и ненужни акценти от интригата, правя цялата работа по-груба, по-схематична, с повече сарказъм в нея и... определено по-остра.

Работя без прекъсване пет часа. Смущават ме само донасянето на закуската и произнесените с лъстив глас от Боби абсурдни поръчки („Разбирам, че може би е малко прекалено, миличка, но ще ми направиш ли едно бананово дайкири“), или по телефона, с груб, лаещ — нареждания до някого от дребните подчинени в главната квартира на „Боби Бара“ в Ел Ей. Черъл се появява от време на време в моята задна кабина, за да ми долее кафе в чашата и да попита дали не се нуждаю от нещо.

— Дали не бихте могла да затъкнете устата на моя приятел?

— С удоволствие — отвръща усмихната тя.

Чувам го да крещи по телефона в предната кабина: „Слушай ме добре, лайняна главо, ако не се справиш с този дребен проблем — и то веднага — не само ще го начукам на сестра ти, но и на майка ти ще го завра“.

Усмивката на Черъл отново посърва. Проговарям:

— Всъщност не ми е истински приятел — брокер е.

— Сигурно ви печели доста пари, сър. Мога ли да направя нещо за вас, след като съм тук?

— Бих желал да ползвам телефона, когато той приключи.

— Няма защо да чакате, сър. Линиите са две.

Тя вдига слушалката от апарата на бюрото, въвежда някакъв код и ми я подава.

— Набирате номера и сте готов.

Черъл излиза от кабината, аз набирам номера на Сали. След два сигнала съм свързан с гласовата й поща. Правя опит да прикрия разочарованието си посредством лаконично съобщение.

— Здравсти, обаждам ти се от единайсет хиляди метра височина. Напълно се убедих, че трябва да си купим един Гълфстрийм за Коледа. Това е едничкият начин да се пътува — за предпочитане в отсъствие на Боби Бара, който се мъчи да спечели „Оскар“ за мъжко изпълнение в ролята на пълно леке. Както и да е... целта на това обаждане е да проверя как вървят нещата в крепостта „Фокс“ и да ти кажа колко много ми се иска да седиш точно срещу ми в настоящия момент. Обичам те, скъпа, и когато излезеш за минутка от корпоративните окопи, звъни ми на мобилния. До скоро, миличка...

Затварям, обхванат от усещане за някаква празнота, което ме обзема всеки път след разговор с телефонен секретар. Пак се залавям за работа.

Пет часа по-късно, когато започваме да се снижаваме над Антигуа, редакцията на сценария ми е завършена. Оглеждам измененията и оставам общо взето доволен от по-интересния диалог, по-динамичния развой на фабулата, макар да съм убеден, че след като видя текста напечатан, мигом ще ми се прииска да внесе нови промени в него. А пък ако Филип Флек наистина рече да го реализира, той положително ще поръча съвършено нов вариант, което предполага изработване на втори след него, шлайфване, трети вариант, ново шлайфване, пристигане на „доктор“, негов вариант, негов шлайф, след това извикване на трети писач за вливане на свежа кръв в действието, после четвърти за наточване на кулминациите, след което Флек може внезапно да реши, че действието трябва да се премести от Чикаго в Никарагуа, а цялата история да се превърне в посветен на сандинистката революция мюзикъл, гарниран с пропели партизани...

— Шибаният господин Грета Гарбо се завръща — отбелязва Боби, когато влизам в предната кабина. — Напомняй ми никога повече да не пътувам с тебе.

— Работата си е работа, а Флек ще има възможност утре да се запознае с един напълно обновен сценарий. Но ти също не си губил време. Някой от колегите си ли заплашваше така цветисто?

— Копеленце едно, дето ми провали малка сделчица.

— Напомняй ми никога да не влизам в разправия с теб.

— Аз не си еба клиентите — и го казвам в буквален и преносен смисъл. — Пуска ми една от своите ослепителни усмивки. — От което файда няма, понеже клиентите ебат мен. А защо трябва да става така?

Усмиввам се в отговор.

— Защо, наистина?

Капитанът отново се включва в интеркома с молба да се закопчаем за кацане. Надничам през илюминатора, за да видя огромно синьо пространство, което запълва цялата гледка под нас. След това се спускаме рязко в мига, когато морето отстъпва място на мърляво градче — няколко десетки миниатюрни унили кубчета, които приличат на пръснати ожулени зарове. След миг те също изчезват и започваме бързо да се спускаме сред палмови дървета към устремения насреща ни асфалт на пистата, проснат под жаркото, безмилостно слънце.

Движим се надалеч от сградата на терминала. Когато Черъл отваря вратата и натиска бутона за спускане на стълбата, срещу ни нахлува непоносима тропическа жегата. Забелязвам двама мъже, които ни очакват: силно загорял блондин в пилотска униформа и антигуански полицаи. В едната ръка последният държи тампон и печат. В мига, когато стъпваме на земята, пилотът проговаря:

— Господин Бара, господин Армитидж... добре дошли в Антигуа. Аз съм Спенсър Бишоп и ще ви откарам на Шафрановия остров днес следобед. Но най-напред трябва да преминете през антигуанския граничен контрол. Бихте ли показали паспортите си на този господин, ако обичате?

Връчваме документите на полицаия. Той не си прави труда да сверява снимките, нито дори да провери дали са валидни нашите паспорти. Просто плясва по една входна виза на първата попаднала му празна страница и ги връща. Пилотът му благодари и протяга ръка. Забелязвам как сгъната американска банкнота преминава в ръката на полицаия при поздрава. Сега пилотът ме докосва леко по рамото и сочи малък хеликоптер, очакващ ни на стотина метра от самолета.

— Хайде да ви качим на хвърчилото, момчета — казва той.

След броени минути сме вързани с колани към креслата, разговаряме помежду си с помощта на микрофон и слушалки, докато роторът над главите ни се заема с шумните си дела, пилотът натиска газта, летището изчезва и синьото отново идва на власт. Гледам през

прозореца към аквамариновия хоризонт, заслепен от неговия бистър колорит, от категоричната му безграничност. Когато приближаваме, един фрагмент добива по-ясни очертания — остров с около осемстотинметров диаметър, гъсто обрасъл с палми, с простряна върху голяма площ ниска постройка по средата. Мярвам дълъг кей със закотвени край него няколко лодки. От кея започва просторна пясъчна ивица. И внезапно точно под нас се появява асфалтов кръг с голямо Х по средата.

Две-три секунди са нужни на пилота, за да ни нагласи точно над него. Сетне курдисва машината върху знака с лек, но осезаем удар.

И пак ни очакват двама служители — мъж и жена — и двамата в края на двайсетте си години, и двамата руси, силно загорели, в еднаква тропическа униформа — шорти в цвят каки, бели маркови маратонки с бели чорапи, светлосини ризи с надпис *Шафранов остров*, бродиран с дискретен курсив. Имат вид на аниматори в скъпарско летовище. Застанали са край чисто нов тъмносин ландровър дискавъри. Усмивките им разкриват резултата от превъзходна зъболекарска работа.

— Добре дошъл на Шафрановия остров, господин Армитидж — обажда се мъжът.

— Добре дошъл отново, господин Бара — казва жената.

— Добре заварил те тебе — отвръща Боби. — Меган беше, нали?

— Имате великолепа памет.

— Никога не забравям красива жена.

Отправям взор към небето, но премълчавам.

— Казвам се Гари — обажда се отново мъжът. — И, както вече каза господин Бара, това е Меган...

— Но можете да ми викате Мег.

— И двамата ще се грижим за вас по време на престоя ви тук. Каквото ви потрябва, каквото ви се прииска — ние сме за това.

— Кой към кого е прикрепен? — пита Боби.

— Ами — започва Гари, — понеже предишния път Мег имаше грижа за вас, господин Бара, решихме сега тя да наглежда господин Армитидж.

Хвърлям поглед към Меган и Гари. Служебната им усмивка не говори нищо. Боби цупи устни. Изглежда разочарован.

— Както и да е — казва той.

— Да качим багажа ви в колата — обажда се Гари и тръгва енергично.

— Колко куфара имате, господин Армитидж? — пита Меган.

— Само един... и, моля, наричайте ме Дейвид.

Двамата с Боби сядаме в ландровъра — двигателят работи, климатикът вече е охладил въздуха вътре — а организаторите на почивката товарят багажа.

— Я да видим дали ще позная — обаждам се аз. — При миналото си посещение тук си се пробвал на Мег, нали?

Боби свива рамене.

— Това си е нормално, щом човек има пенис.

— Тя е доста атлетична, бих казал. Да не те сгъна с някоя хватка, когато опита да я хванеш за задника?

— Чак дотам не можах да я докарам. Нямах ли друга тема?

— Ама, Боби, умирам да слушам твоите любовни истории — толкова са трогателни.

— Да кажем така: на твоє място не бих ѝ посягал. Бицепсите ѝ са като на морски пехотинец.

— За чий ми е да ѝ посягам, след като у дома ме очаква Сали?

— Я па тоя, господин Моногамия. Господин Велик Съпруг и Баща.

— Я да си го завреш.

— Майтап бе, братче.

— Как не.

— Ах, какви сме докачливи.

— Ти на уроци ли си ходил за тая работа, или си се родил идиот?

— Съжалявам, ако съм засегнал чувствителна струна.

— Не съм чувствителен по отношение...

— Изоставените жена и дете? — пита той с усмивка.

— Изрод.

— Обвинението се въздържа от по-нататъшни въпроси.

Мег отваря предната пасажерска врата.

— Как я карате, момчета? — пита тя.

— Караме се за първи път в живота — отвърща Боби.

Гари скача на шофьорското място и включва на скорост. Движим се по черен път, а над главите ни се сключват короните на дърветата.

След около минута поглеждам назад. Малката площадка за приземяване е изчезнала. Пред нас има само джунгла.

— А сега, господа — обажда се Гари, — имам новини за вас. Господин Флек е много доволен от пристигането ви и желае двамата да прекарате незабравими дни на острова. За нещастие той самият трябваше да замине за известно време...

— Какво? — възкликвам аз.

— Господин Флек отлетя вчера за няколко дни.

— Майтап си правиш сигурно — казва Боби.

— Не, господин Бара, няма място за шеги.

— Но той нали знаеше, че пристигаме — упорства Боби.

— Разбира се, че знаеше. И много съжалява, че се наложи да замине така внезапно...

— Нещо голямо в бизнеса ли възникна? — пита Боби.

— Не съвсем — отвърща Гари с тих смях. — Нали знаете колко е запален по риболова. Та щом научихме, че по крайбрежието на Сейнт Винсът рибата меч кълве като побъркана...

— Сейнт Винсът? — повтаря Боби. — Та това е на две денонощия плаване оттук.

— По-скоро трийсет и шест часа.

— Великолепно — отбелязва Боби. — Значи, ако пристигне тази вечер и лови утре, ще се върне най-рано след три денонощия.

— Боя се, че е горе-долу така — казва Гари. — Но господин Флек желае да забравите всяка грижа и да се наслаждавате на всичко, което е в състояние да предложи Шафрановият остров.

— Ама нали дойдохме *по негово настояване*, уж за да се срещнем — упорства Боби.

— И ще се срещнете — отвърща Гари. — След няколко дни.

Боби ме ръга с рамо.

— Какво ще кажеш? — пита той.

Знам какво ми се ще да кажа: „... нали се правеше на голям приятел с него?“. Но нямам желание за повече словесни схватки с Боби. Затова казвам друго:

— Ако аз трябва да избирам между писател и риба меч, без съмнение ще предпочета рибата.

— Да, ама на рибата хич не й пука за стадото клиенти или скапаното положение на борсата в момента.

— Господин Бара, известно ви е, че нашият бизнес център е в състояние да ви вкара направо в бърлогата на която си поискате стокова борса по света. Можем също така да осигурим защитена връзка между вас и клиентите ви във всеки миг на денонощието или седмицата. Така че не съществува никакво реално основание за тревога.

— И — намесва се Мег — прогнозата за времето през следващите дни е направо фантастична. Ни капка дъжд, лек южен ветрец и постоянна температура от 29 градуса.

— Така че можете да си следите пазара и да правите тен в едно и също време — заключава Гари.

— Яд ли те е? — пита ме Боби.

Яд ме е, разбира се. Но нали вече реших да бъда любезен и сдържан. Затова свивам рамене и казвам:

— Май малко слънце няма да ми навреди.

Ландровърът продължава да подскача по неравния път през джунглата. Сетне излиза на поляна. Паркираме край открит заслон, под покрива на който са наредени три други ландровъра и един минибус. Иде ми на езика да попитам за какво са четири ровъра и един минибус на толкова малък остров, но за пореден път преглъщам думите си. Следвам Мег, която ни води по настлана със ситен чакъл пътека. След десетина метра стигаме до висящ над декоративно езеро тесен мост. Поглеждам надолу и забелязвам, че е пълно с най-различни тропически риби. Сетне вдигам поглед и ахвам. Защото там, точно пред мен, се издига масивната постройка на „Замък Флек“.

От въздуха прилича на огромно съоръжение от дървени трупи. Отблизо се оказва екстравагантно творение на съвременната архитектура — нискоетажно стълпотворение от огромни прозорци и лакирано дърво. От двете страни на тази тропическа сграда се издигат като катедрали две еднакви кули, образувани от цели стъклени страни. Между тези подобни на крила съоръжения са разположени други — V-образни кули, всяка с огромен, панорамен прозорец. Вървим по дървена настилка към противоположния край на къщата. Докато завиваме край ъгъла, едва удържам второ неволно ахване — точно пред нея е разположен огромен, изсечен в скалата плувен басейн. Отвъд него отново започва синевата — къщата разполага с директен, от нищо несмуцаван поглед към безбрежието на Карибско море.

— Боже мили — промълвявам аз, — това е то панорама.

— Да — съгласен е Боби, — това се казва наистина „шибанярско“.

Мобифонът му звъни. Отговаря. След лаконично „здрасти“ се впуска в делови разговор. Какъв е марджът?... Да, ама по същото време миналата година продавах на двацет и девет... Разбира се, че ги наблюдавам тия от Нетскейп... наистина ли си мислиш, че ще те насадя на пачи яйца? Не помниш ли краткото оживление на пазара от 1997... 4 февруари 1997 година, малко след като овцата Люински пръсна лайната, а през следващите седемдесет и два часа последва незначителна обща корекция...

Аз слушам, очарован от лекотата, с която моят приятел борави с факти и цифри, от коректния начин, по който третира клиентите си (в сравнение със страховития тормоз, на който подлага подчинените). Забелязвам, че Гари и Мег също се наслаждават на завършеното му майсторство. Питам се дали и в техните глави витае моята мисъл за момента: как е възможно подобна пазарна акула да се превръща в такъв кретен, когато се види изправен пред сериозни пари? И защо толкова много държи да прилича на неандерталец, когато въпросът опре до жени? Но не правят ли всички ни на глупаци както парите, така и сексът? Най-вероятно Боби е решил, че няма нищо против — стигне ли се до истинските му страсти — светът да го види в пълната голота на неговата глупост.

Затваря мобифона, сетне разтърсва рамене и казва:

— Никога не бива да се взема за клиент дерматолог. За тях всяко шавване на пазара е меланома. Както и да е — той ръгва Гари с рамо, — нали ме чу да обещавам на тоя хуй сплескан отговор до десет...

Гари откача портативната радиостанция от колана си и заговорва:

— Джули, водя господин Бара. Ще му трябват актуалните индекси на електронната стокова борса — да бъдат на дисплея, докато стигнем при тебе след около... три минути. Разбрано?

Нечий глас пробива пращането:

— Има ги.

— Върви напред — обръща се Боби към Гари, след което обръща глава към мен и добавя: — Запази си мисълта за по-късно, ако все още благоволяваш да разговаряш с простосмъртни като мен.

Те изчезват, а Мег пита:

— Да ви покажа ли вече стаята?

— Нямам нищо против.

Влизаме в сградата. Главното фоайе представлява продълговат, просторен хол с бели стени и изциклен под. Още с влизането се озовавам изправен пред едно от основните произведения на съвременното абстрактно изкуство в Америка: приковаващо вниманието платно с математически уравнения, гениално съчетани със сивкави повърхности.

— Това не е ли „Универсално поле“ на Марк Тоби? — питам аз.

— Подкован сте в изкуството — отвърща жената.

— Виждам съм я само в албуми. Удивителна творба.

— Ако ви интересуват подобни неща, ще трябва да се разходите до Голямата стая, както я наричаме тук.

— Имаме ли време сега?

— Тук сме на Шафрановия остров — време бол.

Завиваме по коридора наляво, минаваме край поставени в рамки класически творби на Даян Арбъс^[2]. Голямата стая си е точно такава — една от двете огромни кули, дето приличат на катедрали. Таванът е на дванайсет метра височина, стените са изцяло стъклени, а от пода никне гигантска палма. Както всичко видяно до момента, и Голямата стая е доказателство за присъствие на скъпо задоволяван изискан вкус. Има и роял „Стейнуей“. Налице са множество дивани и изобилно тапицирани кресла в безцветни оттенъци на бялото. Огромен аквариум е вграден в зидарията на ниската стена откъм къщата. Осветлението е изкусно приглушено. А стените са отрупани с произведения на изкуството... неща, които очакваш да срещнеш в Музея за модерни изкуства, в Музея на американското изкуство „Уитни“, в този на Гети или в Института по изкуствата на Чикаго.

Обикалям из залата също като посетител в музей, поразен от показаното. Хопър. Бен Шан. Две творби от средния период на Филип Гъстън. Ман Рей. Томас Харт Бейкър. Клаус Олдънбърг. Джордж Л. К. Морис. И цяла колекция фотографии от поредицата „Панаир на суетата“, правена от Едуард Стейхън през трийсетте години.

И все така. Трябва да има над четирийсет творби в тази зала. Дори не мога да си представя с каква сума се събира подобна колекция.

— Не е за вярване това, което е тук.

Глас от нищото отговаря:

— Трябва да видите какво има из другите къщи.

Вдигам поглед, за да съзра нисичък мъж в средата на четирийсетте си години, около метър и шейсет и три, с дълги до раменете коси, събрани в мазна конска опашка. Обул е къси дочени панталони, сандали от „Биркенщок“^[3] и тениска, опната на корема, с лика на Жан-Люк Годар отпред, под който се мъдри цитат: „Киното е истина в 24 кадъра за секунда“.

— Сигурно сте Дейв Армитидж — обажда се човекът.

— Да, аз съм.

— Чък Карлсън — продължава мъжът, като протяга ръка. Поемам я. Тя е влажна. — Аз съм голям ваш почитател.

— Приятно е да го чуя.

— М-да. Според мен „Да те продам“ е най-доброто нещо, което е излизало на телевизионен екран. Фил е на същото мнение.

— Приятел ли сте с него?

— По-скоро сътрудник. Отговарям за филмите.

— И в какво се състои тази отговорност?

— На първо място — филмовия архив.

— Той разполага с такъв?

— И още как. Седем хиляди на лента и още петнайсет хиляди други, разпределени между DVD и видео. Ако изключим този на Американския филмов институт, неговият е най-добрия в страната.

— Да не говорим за Карибския район.

Чък се усмихва.

— На Шафрановия остров държи само около две хиляди филма.

— Ами като се отчете отсъствието на градски кинокомплекс...

— Така си е, а и да имаше, не можете да очаквате на подобно място да ви предложат Пазолини.

— Харесвате ли Пазолини?

— В моите очи той е бог.

— А в очите на господин Флек?

— За него е Бог Отец. Имаме всичките му дванайсет филма, така че ако имате желание, кинозалата е на ваше разположение.

— Благодаря — отвърщам аз с мисълта, че „Евангелие от Матей“ (единствената позната ми творба на Пазолини) не оглавява списъка на филмите, които бих желал да гледам на един карибски остров.

— Впрочем искам да ви кажа, че Фил очаква с нетърпение началото на съвместната ви работа.

— Това е хубаво.

— Ако ми позволите да го споделя, това е великолепен сценарий.

— Кой по-точно? Неговият, или моят?

Още една от великолепните му усмивки.

— И двата са на едно ниво.

Дипломатична формулировка, казвам си аз, при положение че става дума за един и същ.

— Понеже говорим за сценария — казвам на глас, — напоследък поработих малко над него, та се питам дали има начин да се напечата отново целият текст.

— Никакъв проблем. Ще изпратя Джоан да наmine край стаята ви и да го вземе. Ще се видим в киното, Дейв.

И сега Мег ме води към отредената ми стая. Пътьом я разпитвам за нея самата. Казва, че е от Флорида, а в „екипа на Шафрановия остров“ участва от две години насам. По-рано плавала с туристически кораб, с база в Насау, но това тук било далеч по-приятно. И по-лесно, понеже, общо взето, през повечето време само екипът обитава мястото.

— Искате да кажете, че господин Флек не пребивава особено често тук?

— Само три-четири седмици годишно.

— А през останалото време?

— Празно е... макар понякога да го предоставя на някой от приятелите си. Но и това трае максимум още толкова. Иначе сме си сами тук.

— Колко души сте?

— На пълно работно време — четиринайсет.

— Боже мили — казвам аз с мисълта за вероятната сума на заплатите... и особено при положение че островът се използва по-малко от два месеца на година.

— Е, господин Флек разполага с пари — отбелязва моята придружителка.

Стаята ми се намира в една от по-малките V-образни кули, които образуват централната част от сградата. „Малка“ не дава най-вярна представа за подобното на просторна мансарда помещение. Стени от бял камък. Дъсчени подове. Прозорци от тях до тавана, извисени

директно над водата. Огромно двойно легло. Много широко пространство за дневна с два дивана в него. Истински бар, зареден с най-доброто от света на алкохола. Баня с вкопана в пода вана, сауна и кабинка от прозрачна пластмаса, в която душеве пръскат тялото под пет различни ъгъла. Над спалнята — достъпен посредством вита стълба от метал — се намира напълно оборудван с всички канцеларски и комуникационни средства кабинет.

Но истинският „връх на сладоледа“ представляват трите плоски монитора. Те са разположени много сполучливо върху бюрото, върху специална масичка от мебелировката на дневната и край леглото. Всеки от тях е интерактивен — докосваш го с пръст и той оживява, осведомява ви, че се намирате пред своя персонален видео и компютърен център. Включвам един от екраните и маркирам иконката с надпис „Видеобиблиотека“. Излиза азбучен указател. Посочвам А и върху дисплея цъфва списък с трийсет заглавия. От „Алфавил“ на Годар до „Армагедон“ на Майкъл Бей. Посочвам „Алфавил“. Внезапно върху стената светва окачен там плосък „Панасоник“, последна дума на техниката. След миг е изпълнен от шантавите футуристични сцени на френския режисьор. Връщам отново списъка. Натискам Г и „Алфавил“ изчезва в небитието, за да отвори място пред „Гражданина Кейн“ и класическата му интродукция — общ план на уединените стени и двери, зад които стърчи огромното имение на съвременен Кубла хан^[4].

Само че Чарлс Фостър Кейн^[5] не разполага с играчка, подобна на тази безусловно подчинена на човешките команди система.

На вратата се чука. Виквам „Влезте!“ и в стаята се появява Мег.

— Ще имате ли нещо против да ви разопаковам багажа? — пита тя.

— Благодаря, но мога и сам.

— Това е част от обслужването — заявява тя, докато вдига чантата. — Аз съм личният ви камердинер.

Отправя ми едва забележима усмивка, която представлява много тънък намек за ирония, скрита зад непроницаемата професионална фасада.

— Виждам, че сте успели да разгадате видеосистемата. Малко прекалено модерна, не намирате ли?

— Само малко. Удивителна колекция от филми.

— Господин Флек разполага с всичко — отвърща тя, преди да изчезне в съседния на стаята дрешник заедно с моята чанта. Качвам се в офиса. Отварям своя лаптоп и го свързвам направо в Интернет. Както ме е осведомила вече Мег, фибро-оптическата система е съвсем малко по-бърза от мигване на окото. След милионна от секундата вече проверявам електронната си поща. Сред съобщения от Брад Брус и Алисън намирам онова, на което се надявам.

Скъпи мой,
Тук е пълна лудница, но аз държа фронта.
Много ми липсваш.

С.

Този имейл извиква в главата ми няколко мисли. Първата е: *поне се обади...* Втората: *поне казва, че ѝ липсвам.* Третата: *защо не завършва с „обичам те“?*

Сетне се пробужда рационалната половина от моето съзнание, за да напомни, че Сали се намира понастоящем в епицентъра на Sturm und Drang^[6] в стил Ел Ей. А в условията на Холивуд една професионална криза от подобен мащаб бива начаса обърната от засегнатите от нея в сталинградска битка.

Казано иначе, тя е прекалено заета.

Ново почукване по вратата. Появява се жена в началото на трийсетте, с късо подстригани черни коси и дълбок загар. И тя носи задължителните за острова шорти и тениска. Също като Мег, и тя прилича на някоя от ония бивши гладконоги, свежолики хубавици от женски клуб в елитен университет, които с положителност са излизали навремето със своя плещест мъжага по прякор Бъд.

— Здравейте, господин Армитидж — проговаря тя. — Аз съм Джоан. Удобно ли се настанихте?

— Направо чудесно.

— Научих, че имате някакъв ръкопис за нас. За препис.

— Точно така — съгласявам се аз, като измъквам сценария от чантата на лаптопа и поемам надолу по стълбата. — Боя се, че не мога да ви предоставя оригиналния диск...

— Нямайте грижа за това. В състояние сме да препечатаме всичко изцяло.

— Не е ли малко прекалено?

Тя свива рамене.

— Напоследък донякъде се изхайлазахме. Известно количество работа не ще навреди.

— Ще трябва да дешифрирате йероглифите ми — отбелязвам аз, като отгръщам на трета страница и почуквам с пръст по множеството зачертавания и добавки.

— Виждала съм и по-лошо. Вие така или иначе ще останете няколко дни, нали?

— И аз така разбрах.

— Ако закъсам в някой момент, ще ви потърся.

След като тя излиза от стаята, в нея се появява Мег с два чифта мои панталони в ръце.

— Малко са се поомачкали в чантата. Ще ги дам да ги изгледят. А сега да ви питам: нормална вечеря ли предпочитате, или нещо по-леко?

Поглеждам часовника си. Близо девет вечерта, макар психически да съм настроен с четири часа назад, каквото е положението в Ел Ей.

— Нещо съвсем леко, ако не ви затруднявам...

— Ами, господин Армитидж...

— Дейвид, моля...

— Господин Флек предпочита да се обръщаме към гостите официално. Какво ще кажете за дузина скариди с бутилка...

— Гевюрцттраминер. Но само чаша.

— Ще ви изпратя специалиста по вината, за да донесе бутилка. Ако не я изпие цяла, не е болка за умиране.

— Имате си и специалист по вината?

— На всеки остров трябва да има. — Още една бегла усмивка. — След малко ще ви донеса стридите.

Излиза.

След няколко минути звъни завеждащият избата. Казва се Клод. Съобщава, че е щастлив от предоставилата се възможност да ми съдейства при избора на гевюрцттраминера, от който сорт разполагал с две дузини бутилки в момента. Казвам му да предложи някоя от тях. Той започва най-подробно описание и обосновка на собствените си

предпочитания и препоръчва особено горещо едно вино от 1986 година — „Гиселбрехт“ от Елзас с „изключителни качества“ и превъзходно съчетание на плодов аромат с киселинност.

— Но, видите ли, аз искам само една чаша.

— Ще ви изпратим все пак цяла бутилка.

Щом се освобождавам от телефонната слушалка, мигом въвеждам в търсачката „Гевюрцттраминер — Гиселбрехт, 1986“. Върху дисплея на лаптопа ми се появява бутилка заедно с подробно описание, от което научавам, че става дума за флагмана във флотилията вина от този сорт, както и че мога да си я доставя срещу 275 долара при „специална отстъпка“.

Както започва да ми става ясно, животът на този остров е организиран въз основа на принципа „парите не са пречка“.

Надвесвам се отново към дисплея и натраквам едно кратко съобщение за Сали.

Скъпа,

Поздрави от новобогаташкото приказно царство. Тук е едновременно прекрасно и абсурдно. Заслужава почетно място в сериала „Животът на богати и прочути“. Длъжен съм да го призная: този тип притежава вкус... но след едва половин час, прекаран на острова, започвам да си мисля, че има нещо принципно извратено в това да притежаваш всяко нещо, което си пожелаеш. И, разбира се, за да ни покаже кой точно командва парада, от Флек в момента няма и помен. Прави се на Хемингуей и преследва някаква огромна бяла риба кой го знае къде, оставил своя благоверен да лови мухи на острова му. Не мога да реша дали да се обидя, или да приема всичко като аванта в големи размери. Засега съм решил да се придържам към втората нагласа и да се заема с такива полезни и хиперактивни дейности, каквито са придобиването на тен и наваксване на сън. Щеше ми се само второто да протича в споделяно с тебе легло. Можеш да ме намериш директно на 07045558660. Моля те, звъни, когато успееш да откриеш промеждутък в състезанието с бойни колесници. Доколкото

те познавам, не се съмнявам, че вече разполагаш с готова стратегия за излизане от тази незначителна криза. Нали затова умът ти сече повече, отколкото на другите.

Обичам те и ми се ще да беше сега тук.

Дейвид

Изпращам имейла. После вдигам слушалката и се обаждам на дъщеря си в Саусалито. Бившата съпруга вдига отсреща. Приятелски настроена, както обикновено.

— А, ти ли си — започва тя с безизразен глас.

— Точно така: аз съм. Как вървят нещата при теб?

— Какво значение има това?

— Виж какво, Луси, не те виня за това, че продължаваш да ми се сърдиш... но няма ли все пак някакви предели в цялата тази работа?

— Няма. И не обичам да се лигавя с гъзове като теб.

— Добре, добре, карай я както знаеш. Край на разговора. Може ли да чуя дъщеря си, моля?

— Не, не можеш.

— И защо да не мога?

— Защото е сряда вечер, а в сряда вечер тя — щеше да го знаеш, ако бе наистина родител с чувство за отговорност — ходи на балет.

— Аз имам чувство за отговорност.

— По тая тема пък въобще няма да говоря.

— Не възразявам. Ще ти оставя един номер на Карибите, където се намирам в момента...

— Боже мили, с какво внимание подхождаш само към тая скъпо образована пачавра...

Пръстите ми се свиват около слушалката.

— Нямам намерение да удостоявам с коментар подобна недостойна забележка. Но ако все пак те интересува истината...

— Хич даже.

— Тогава просто запиши номера и помоли Кейтлин да ми звънне.

— За какво трябва да ти звъни, след като другиден ще се видите?

Степента на раздразнението ми — вече повишена в резултат от любезността на този задушевен, топъл разговор — скача още нагоре.

— Какви ги дрънкаш? — питам аз. — Нямаме свиждане, преди да са изтекли две седмици от петъка.

— Да не си забравил бе...

— Какво да съм забравил?

— Да си забравил, че съгласно *споразумение между нас двамата*, този уикенд я вземаш ти, понеже аз съм на конференция в...

Мама му стара, да пукна дано! Тя има право. Оформя се гигантски скандал.

— Я почакай... кога сме обсъждали тоя въпрос? Преди месец и половина, или два?

— Хич през ум да не ти минава да ми играеш на засегнат от амнезия.

— Ама това е самата истина.

— Разправяй ги на шапката ми.

— Какво друго да ти кажа, освен *mea maxima culpa*.

— Не минава. Но уговорката си е уговорка — чакам те тук след трийсет и шест часа.

— Съжалявам, но това е невъзможно да стане.

— Дейвид, врьщаш се, както е уговорено — и точка по въпроса.

— Бих искал да го сторя, но...

— Не се ебавай с мен, момченце...

— Намирам се на около осем хиляди километра от тебе. Дошъл съм по работа и не мога да си тръгна.

— Ако не го направиш...

— Няма никаква пречка сестра ти да вземе самолета от Портланд. Или пък наеми бавачка за уикенда. За моя сметка, разбира се.

— Бога ми, историята не познава по-себична свиня от тебе.

— Имаш право на лично мнение, Луси. А сега запиши телефонния ми номер...

— Не ни е изтрябвал, защото силно се съмнявам, че Кейтлин ще пожелае да говори с теб.

— Остави на нея да реши.

— Ти й отне усещането за сигурност в деня, когато се измете. Но аз ти обещавам, че в крайна сметка тя ще те намрази заради това.

Замълчавам, а ръката ми със слушалката трепери. Най-накрая отново проговаря Луси.

— През носа ще ти го изкарам.

И затваря.

Оставям слушалката. Обронвам глава в длани. Завладява ме ужасяващо чувство за вина.

Но въпреки това няма да прекося цял един континент, за да може Луси да отиде за ден и половина на някаква си конференция. Да, изумил съм. Но, господи, минали са цели два месеца, откакто сме говорили по този въпрос. Нито един път не съм пропуснал който и да било от полагащите ми се уикенди с Кейтлин. Тъкмо напротив: тя иска да прекарва повече време с мен и Сали у дома, в Ел Ей. Толкова за онова *силно се съмнявам, че Кейтлин ще пожелае да говори с тебе*. Дълбочината на Лусината обида не знае предел. Ако питат нея, аз съм еманация на злото и — макар да е възможен известен момент на себичност при вземане на решението ми да сложа край на този брак — тя по никой начин няма да признае слабостите, допуснати от самата нея и допринесли за обръщането на общата каруца (или поне така твърди терапевтът, когото посещавах по времето на развода).

Ново почукване по вратата. Виквам „Влезте!“ и се появява Мег, забутала пред себе си елегантна сервитьорска количка от хромиран метал. Спускам се по стълбата. Моята дузина стриди пристига в компанията на панерче с черен хляб и малка зелена салата. Бутилката „Гевюрцттраминер“ се намира в прозрачна шампаниера от плексиглас.

— Ето я и вечерята — проговаря жената. — Какво ще кажете да ви я сервирам на балкона? Така ще можете да се насладите на залеза.

— Звучи ми добре.

Отваря френските прозорци откъм дневната. Изведнъж се оказвам с поглед, втренчен в кървавооранжевия диск на бавно потъващо в притъмнелите карибски води слънце.

Отпускам се в едно кресло на балкона и се опитвам да потисна емоционалната неразбория, която ме е завладяла след обилно напоения в киселина телефонен разговор с Луси. Навярно излъчвам стрес на могъщи вълни, защото след като подрежда масата, Мег казва:

— Видът ви говори, че някоя и друга глътка ще бъде от полза.

— Сама не знаете колко сте права.

Докато вади тапата на виното, аз питам:

— На какво се е посветил господин Бара?

— Не пуска телефонната слушалка. И през цялото време крещи.

— Кажете му, моля, че съм си легнал рано — нареждам аз с мисълта, че наистина не бих могъл да понеса нова доза негово присъствие тази вечер.

— Разчитайте на мен.

Тя отваря бутилката. Налива съвсем мъничко във високата набраздена чаша.

— Ето че сте готов — заявява засмяна.

Вдигам чаша. Извършвам всички стандартни за случая действия: разклащам виното, внимателно го помириствам, след което допускам само една капчица в допир с езика си. Усещам нещо като високоволтов удар. Такъв прекрасен вкус.

— Наистина си го бива — отбелязвам аз. Но пък и няма как да е иначе при цена от 275 долара за бутилка.

— Радвам се да го чуя — отвръща жената, докато пълни чашата догоре. — С нещо друго да ви помогна?

— Нищо... само искам да ви благодаря за всичко.

— То е част от обслужването. Ако ви потрябва нещо когато и да било, просто вдигнете слушалката.

— Глезите ме.

— Такава е и целта.

Вдигам чаша. Хвърлям нов поглед към последните следи от стапящото се във водата слънце. Поемам дълбоко въздух и гърдите ми се пълнят с уханието на жасмин и евкалипт, което неизменно съпътства живота в тропиците. Отпивам от абсурдно скъпото, абсурдно прекрасно вино. И си казвам: „Бе май наистина бих могъл да привикна към всичко това“.

[1] Костни заболявания (мед.). — Б.пр. ↑

[2] Американска фотографка (1923–1971), признат майстор на портретни снимки на представители на маргиналните обществени слоеве — джуджета, проститутки, травестити и пр. — Б.пр. ↑

[3] Скъпи немски обувки. — Б.пр. ↑

[4] Герой от стихотворение на английския поет Коулридж (1772–1834), чийто прототип е китайско-монголският владетел Кублай хан. — Б.пр. ↑

[5] Главен герой на споменатия филм, който оглавява списъка от стоте най-добри американски кинотворби. Измисленият образ има за

прототип магната Рандолф Хърст. — Б.пр. ↑

[6] Буря и натиск (нем.), мощно течение в немската литература и изкуство от края на XVIII век, което налага пълен изказ на човешката емоционалност, като противовес на проповядвания от Просвещението релативизъм. Ярки представители на това движение са Гьоте и Шилер. — Б.пр. ↑

ПЕТА ГЛАВА

Спал съм като умрял и се будя с онова приповдигнато чувство, което е резултат от деветчасов непробуден сън. Облегнат на възглавниците, аз си давам ясна сметка за това, че нервите ми са били опънати като струни на пиано от момента на първоначалния пробив и последвалите го катаклизми. Предполага се, че успехът прави живота на човека по-лесен. Но той неизбежно го усложнява и може би наистина има нужда от тези усложнения, от интригите, от новите стремежи към още по-голям успех. След като получим нещото, към което сме се стремили цял живот, неочаквано откриваме наличието на нова нужда, на ново усещане, че нещо не ни достига. И започваме поредното блъскане, за да се домогнем до това друго нещо, тази нова житейска промяна, с надеждата, че сега вече удовлетворението ще бъде пълно... та ако ще то да означава, че ще зарежем всичко останало, което сме съзиждали в хода на досегашния си живот.

Но ето че когато сме си осигурили и следващия набор от успехи, започваме да се питаме: ами сега, дали ще успеем да задържим всичко постигнато? Да не ни се изплъзне между пръстите? Или — още по-лошо — из един път да разберем, че онова, което сме имали в миналото, е всичкото, което сме искали истински.

Изключвам меланхоличния унес, като си спомням думите на този изтъкнат познавач на холивудския бит, Марк Аврелий, според когото промяната носи радост на природата. Повечето писатели, които познавам, биха продали родната си майка, за да се окажат в моето положение понастоящем. Особено предвид обстоятелството, че с едно натискане на копчето имам възможност да вдигна завесата и да се наслажда на утринния карибски лазур. Или пък да взема слушалката и да получа в стаята си всяко нещо, за което се сетя.

Следва приятното откритие, че Боби Бара е напуснал околността с голям устрем.

Установявам този факт малко по-късно, когато най-подир се надигам, за да посетя банята и виждам пъхнат под вратата ми плик. Отварям го, а в него намирам следната набързо надраскана бележка:

Гъз такъв,

Щях да ти се обаждам снощи, но Мег каза, че вече си гушнал меченцето и нанкаш. Както и да е. Пет минути след пристигането ни вчера научих от Уолстрийт, че във връзка с предстоящо излизане на стоковата борса президентът на някаква нова оръжейна компания е обвинен от федералните власти във всичко, което може да си представи човек — от злоупотреба и измама до сношение с дакели. По вина на чиста случайност, ние със съдружниците ми сме вързали към трийсет милиона в тези нови акции, което означава, че трябва мигом да отлепям към Ню Йорк и да подгоня пожарната, преди да е лумнало като факел цялото ни предприятие.

Кое то на свой ред означава, че ще бъдеш лишен от компанията ми през следващите няколко дни. Не се съмнявам, че си напълно съкрушен и с разбито сърце гърмиш тапи от шампанско в настоящия момент. Май вчера се посдърпахме малко нещо. Естествено, твоята позиция бе изцяло погрешна. Естествено, надявам се, че си оставаме приятели.

Наслаждавай се на острова. Трябва да си пълен идиот, ако не го сториш. Ще направя всичко възможно да се върна до няколко дни, когато и господин домакинът ще трябва да се е вече прибрал с наловената цаца.

Не се впрягай много-много. Наистина приличаш на сдъвкан и изплют, така че няколко дни на слънце ще направят вида ти по-малко сговнен.

Чао.

Боби

Не мога да удържа усмивката си. Боби наистина знае как да подходи към приятел в момент, когато оня се готви да го отпише окончателно.

Пристига закуската, а с нея и бутилка шампанско „Кристъл“.

— Пийте колкото ви се пие — казва Мег, докато подрежда чинии на балкона.

Изпивам две чаши и изяждам чиния тропически плодове. Опитвам от екзотичните печива, обръщам чашата кафе. Докато се храня, слушам „Лирични пиеси за пиано“ на Григ, като установявам, че в стената на балкона е вграден дискретно говорител. Слънцето работи на пълна мощност. Живачният стълб сигурно е прехвърлил трийсет. И, ако изключим бърз преглед на електронната поща, няма какво друго да се прави през този ден, освен да се припичам на слънце.

Бързо съжалявам за решението си да вляза в Мрежата. Понеже утринните новини от киберпространството са далеч от приятни. Най-отпред се мъдри рязко послание от Сали:

Дейвид,

Останах изненадана и наранена от твоята характеристика на бъркотията във Фокс „като незначителна криза“. В момента се боря за спасяване на професионалния си живот и твоята подкрепа ми е необходима повече от каквото и да било. Вместо нея получавам празни нравоучения. Реакцията ти ме разочарова дълбоко. Така ми се иска да съм непоклонимо уверена в твоята любов и твърдост.

Тази заран трябва да летя за Ню Йорк. Не прави опити да се свързваш с мен, но ми изпрати имейл. Ще ми се да вярвам, че става дума просто за малко недоразумение от твоя страна.

Сали

Прочитам това послание два пъти, поразен от проявеното пълно неразбиране на казаното от мен. Влизам в папката „изпратено“ и отново чета имейла си от снощи с усилие да проумея какво, по дяволите, в него я е обидило. В края на краищата, написал съм само следното: „Доколкото те познавам, не се съмнявам, че вече разполагаш с готова стратегия за излизане от тази незначителна криза. Нали затова умът ти сече повече, отколкото на другите...“.

Да, сега разбирам. Дразни я мисълта, че приемам грандиозната ѝ битка като „незначителна“, докато всъщност искам да кажа, че в общия контекст на живота тя би следвало да ѝ се стори такава.

Мили боже, на това се вика доказливост. Но моята позиция не благоприятства победоносно излизане от положението и това ми е известно. До момента двамата със Сали сме се наслаждавали на едно рядко срещано преимущество — да живеем без недоразумения. Никак не ми се ще това да се превърне в първото. Затова, с ясното съзнание, че тя няма да приеме благосклонно нещо от рода на „напълно погрешно интерпретираш казаното“, решавам, че най-добрата тактика би била да си посипя главата с пепел. Ако дългите години, прекарани в брачни окови, са ме научили на нещо, то е: искаш ли да разведриш атмосферата след разправия, най-добре поемим вината за нея... дори когато си убеден в своята правота.

И ето че маркирам иконката „Отговор“ и пиша:

Скъпа,

Да те ядосвам точно сега е последното нещо на този свят, което бих желал. Мисълта да приема като незначително нещо, което правиш ти, също няма как да мине през главата ми. Искях да кажа само, че проявяваш толкова голяма интелигентност при всяко нещо, с което се заемеш, че тази криза — макар и огромна в момента — ще ти се види в бъдеще незначителна, тъй като ще успееш да се измъкнеш от нея с фанфари. Грешката ми се състои в това, че не съм намерил най-точния израз за тази идея. Разбирам, че съм те наранил и се чувствам ужасно.

Знаеш, че в моите очи си най-прекрасното нещо на света. Знаеш, че имаш стопроцентовата ми любов и подкрепа за всяко нещо, с което се заемеш. Страхотно съжалявам заради това, че моят неудачен избор на думи стана причина за подобно недоразумение. Моля те, прости ми.

Обичам те.

Дейвид

Е добре, малко раболепнича. Но пък, от друга страна, знам, че независимо от цялото си професионално самочувствие, Сали има лесно уязвимо его, което постоянно се нуждае от поддържане. Освен

това стабилността е от изключително значение в този ранен етап на нашите отношения. Повтарям своята мантра от последните няколко дни: *Тя е поставена в условията на изключителен натиск. Сега и часът да я попита човек колко е, може да предизвика недоразумение. Но когато се успокои топката, ще се успокои и тя.*

Или поне разчитам да стане така.

Изпратил този имейл, поглеждам втория. Той е от Луси и принадлежи към посланията от разред „Майната ти, изрод, следва сериозно писмо“.

Дейвид,

Сигурно ще ти бъде неизказано приятно да научиш, че Кейтлин проля реки от сълзи, когато разбра, че няма да идваш за уикенда. Поздравявам те. Отново успя да разбиеш сърцето й.

Аз убедих Мардж да долети от Портланд и да остане две нощи при Кейтлин, докато ме няма.

Но в последния момент можа да намери билет само за първа класа и освен това се налага да остави Дидо и Еней в приют, докато я няма. Общо всичко това струва заедно с билета 803,45 долара. Очаквам чек в най-скоро време.

Мисля, че поведението ти в дадения случай е ярко доказателство за правилността на всичко, което си мисля за теб през периода, откак позна тази кучка, наречена успех: действията ти са мотивирани единствено от личен интерес. И което ти казах снощи по телефона е все още в сила: през носа ще ти го изкарам.

Луси

Мигом грабвам слушалката и намирам един номер. Поглеждам часовника си. 10:14 преди обяд островно време. 7:14 на Западното крайбрежие. При малко късмет, Кейтлин може и да не е излязла още за училище.

И късметът е на моя страна. Дори в по-голяма от очакваната степен: именно дъщеря ми вдига слушалката.

— Тате! — писва тя щастливо.

— Здравсти, детенце, всичко наред ли е?

— Играя ангел във великденската пиеса, дето я поставяме в училище.

— Ти бездруго си ангел.

— Не съм ангел. Аз съм Кейтлин Армитидж.

Засмивам се.

— Съжалявам, че не мога да дойда този уикенд.

— Но нали леля Мардж идва при мен. Само че котките ѝ трябва да вървят на котешки хотел.

— Значи не ми се сърдиш?

— Нали ще дойдеш другата седмица?

— Абсолютно сигурно, Кейтлин. Обещавам.

— И ще остана ли при теб в хотела?

— Естествено. Целия уикенд ще правим каквото ти кажеш.

— А ще ми донесеш ли подарък?

— Обещавам. Мога ли сега да поговоря с мами?

— Добре... но без да се карате.

Задържам дъх.

— Ще се опитаме, миличка.

— Липсваш ми, татенце.

— И ти на мен.

Пауза. Чувам как слушалката преминава от една ръка в друга. Следва продължително мълчание, което Луси най-накрая нарушава.

— Е — започва тя, — за какво искаш да говориш?

— Тя наистина изглежда съсипана, Луси. Напълно.

— Нямам какво да ти кажа...

— Не искам да те разубеждавам — и аз не желая да разговарям с тебе. Само че през ум да не ти минава занапред да ме заблуждаваш относно емоционалното ѝ състояние. И те предупреждавам: опитах ли да я настройваш срещу мен...

Линията заглъхва — Луси е треснала слушалката. Това е то — зрял обмен на становища между двама възрастни. Но поне изпитвам дяволско облекчение от факта, че детето изобщо не е притеснено заради това, че няма да ме види този уикенд. Въпросът за леля Мардж и неделната ѝ тарифа от осемстотин и три долара е от различно естество. Мардж е привидно въодушевена от идеите на „Ню ейдж“

глупачка, която живее усамотена с любимите си котки, кристали и записи на кози напеви от Непал в едностайния си апартамент, разглеждан от нея като азиатски манастир. За тази жена мога да кажа само, че има добро сърце и обожаваш единствената си племенница, което ме радва. Ама осемстотин кинта за транспортиране на масивната ѝ фигура до Сан Франциско... да не говорим за осигуряването на петзвезден лукс на нейните скъпоценни космати приятели (кой, за бога, кръщава котките си Дидо и Еней?).

Както и да е, ясно ми е, че ще не ща, трябва да платя, а също и че Суоми Мардж най-вероятно ще получи само половината от тия осемстотин долара. Но нямам намерение да се разправам. На практика излизам победител от този сблъсък с Луси. Достатъчно е да чуя, че липсвам на Кейтлин, за да изчезне цялата натрупана сутринта горчилка и да си върна доброто настроение. А сега на мое разположение остава цял карибски остров.

Вдигам слушалката и питам дали не се намира някой вестник. Информират ме, че хеликоптерът току-що е доставил „Ню Йорк таймс“. „Качете го тук, моля.“ Докосвам дисплея и маркирам „музика“. Избирам си сонати за пиано от Моцарт. Вестникът пристига. Мег ми приготвя плажен шезлонг на балкона. После изчезва в банята, за да се появи отново с шест различни лосиона за слънце в ръце, които осигуряват абсолютна защита против изгаряне. Напълва чашата ми с шампанско. Казва ми да позвъня, когато пожелае да обядвам.

Чета вестника. Слушам Моцарт. Препичам се доволно на слънцето. След около час решавам, че е дошло време да поплувам. Вдигам слушалката. Свързват ме с Гари.

— Здравейте, господин Армитидж. Добре ли си прекарвате в рая?

— Никак не е зле. Питам се само дали на острова има някое по-особено място за плуване. Имам предвид, извън басейна?

— Ами разполагаме с великолепен малък плаж. Но ако имате желание за гмуркане...

Двайсет минути по-късно съм вече на борда на „Трюфо“ (да, точно както се казва прочутият френски режисьор), тринайсетметрова яхта за далечно плаване с петчленен екипаж. Движим се с постоянна скорост около половин час, докато стигаме коралов риф, разположен край архипелаг от островчета. Двама от екипажа ми помагат да

навлека леководолазния костюм („Малко е хладно във водата днес“ — обяснява единият), сетне ме оборудват с плавници, маска и шнорхел. Член на екипажа е издокаран в същия вид.

— Това е Денис, който ще ви разведе около рифа — осведомява ме Гари.

— Благодаря, но наистина не е необходимо.

— Господин Флек държи много гостите в никакъв случай да не плуват сами. Пък и това е просто част от обслужването.

Този израз се чува непрекъснато на Шафрановия остров. *Всичко е част от обслужването.* Осигуряването на личен водач за плуването около кораловия риф е също част от обслужването. Наличието на четиричленен екипаж, който следи за моята безопасност и удобства на борда, е също част от обслужването. Както и освободеният от черупката си омар, който сервира (единствено за мен) на борда на яхтата в компанията на бутилка много скъпо френско вино. Когато същия ден следобед се връщаме на острова и питам за тазседмичен „Нюйоркър“, те изпращат хеликоптера до Антигуа да донесе, независимо от моите енергични протести срещу тези излишни главоболия — и разходи! — само заради някакво си списание. Но, за пореден път: това е част от обслужването.

Прибирам се в стаята. Обажда се Лорънс, майстор готвачът, да попита какво ще обичам за вечеря. Когато моля той да предложи нещо, отговорът гласи: „Всичко, което пожелаете“.

— Съвсем всичко ли?

— Кажете-речи.

— Предложете вие.

— Ами, специализирал съм кухнята на тихоокеанския басейн и понеже разполагаме с изобилие и богат избор от прясна риба...

— Оставям на вас да решите.

След няколко минути звъни Джоан от бизнес центъра. Тя е успяла да преполови сценария, но има десетина въпроса във връзка с моя загадъчен почерк. Изясняваме ги всичките. Съобщава, че преписът ще бъде напълно готов до утре по обед, тъй като се очаквало господин Флек да се появи малко след това, а като научил, че съм преработил сценария, пожелал да се запознае с него при първа възможност.

— Това не изисква ли да работите половината нощ? — питам аз.

— Всичко е част от обслужването — гласи отговорът, а в добавка научавам, че с мое позволение, утре копие от преписа ще бъде донесено заедно със закуската. Така че, ако имам още забележки, тя ще може да реагира до обяд.

Опъвам се върху леглото. Унасям се. Когато се събуждам, един час е отлетял... а под вратата е пхната бележка. Отивам да я взема.

Драги господин Армитидж,

Не искахме да ви безпокоим, но пред прага ще намерите пожелания от вас брой на „Нюйоркър“, както и каталог на островната филмотека. Може би ще поискате да гледате нещо довечера. Ако е така, позвънете на вътрешен 16. Освен това, стига да имате желание, свържете се с Клод от винарната. Той иска да обсъди с вас избора на питие за вечеря. Също на него можете да съобщите кога бихте желали да ви бъде сервирана тя. Кухнята е изключително гъвкава в това отношение. Само кажете.

Още един път искаме да изразим удоволствието си от вашето присъствие сред нас. И, както казах снощи, наистина се надявам да ви видя в киното...

С най-добри пожелания,

Чък

Отварям вратата. Вдигам каталога и списанието, доставено по въздуха след моя молба. Просвам се отново върху леглото с мисълта за това как са успели да разберат, че съм задрямал и следователно — не бива да ме безпокоят. Да не би да подслушват помещението? Да няма някъде скрита камера? Или просто ме напада параноя? В края на краищата напълно логично е да се предвиди подобна възможност — след цялото изтощение от жаркия ден всеки би имал нужда от кратък отдих. Май реагирам не съвсем адекватно на всички тези грижи, в чийто обект съм превърнат.

Неочаквано ми идва наум стар анекдот: Хемингуей и Фицджералд си седят в някакво парижко кафене и наблюдават група фукльовци, които се перчат наоколо. „Знаеш ли какво, Ърнест —

обажда се изтежко Фицджералд, — богатите не са като тебе и мен.“
„Така си е — имат повече пари.“

Но сега си давам сметка, че основна функция на парите е да осигуряват поддържането на санитарен кордон за предпазване от всички баналности на всекидневието, с които е принудено да се справя останалото човечество. Разбира се, те осигуряват и власт, но основното им предназначение е да ви разграничат от начина на живот, който водят всички останали. Двайсет милиарда долара. Продължавам усилията да осмисля тази сума, като изхождам от статистическите данни (цитирани, естествено, от Боби), според които седмичната лихва върху състоянието на Флек възлиза на около два милиона... при това след облагането с данъци. Без да накърнява състоянието си дори с един цент, той има за харчене по сто милиона годишно. Това е пълен абсурд. Два милиона на седмица за харчене. Дали този мъж си спомня какво значи да събираш пари за наема? Или пък да мислиш за телефонната сметка? Или да се примиряваш с капризите на десетгодишна кола, която категорично отказва да включва четвъртата скорост, тъй като все не остават пари за ремонтирането ѝ?

Дали има някакви амбиции... след като всичките му земни желания са вече задоволени? И по какъв ли начин отсъствието на материални желания променя светогледа на човек? Дали насочва вниманието му към по-възвишени материи, що се отнася до идеи и дела? Може би се превръща в нещо като съвременен владетел философ, следовник на Медичите от Флоренция? Или в подобие на римски папа от рода на Борджиите?

Забелязвам как се разглезвам след само едно денонощие, прекарано в царството на Флек. И мога да кажа, че този процес ми допада. Дремещият в мен комплекс на роден в по-нисък обществен слой се обажда и бързо започвам да свиквам с мисълта, че на острова има многоброен екип, чиято едничка задача е да угажда на всяка моя прищявка. Гари ми каза на лодката, че ако ми се прище да направя едnodневен излет до Антигуа, той ще уреди това да бъде сторено с помощта на хеликоптера. Или пък, ако толкова ми се ще да предприема по-далечно пътуване, гълфстриймът чака бездеен на летището в Антигуа и може да бъде приведен в движение във всеки един момент.

— Много мило от ваша страна — отвърщам аз, — но предпочитам да остана на острова и да си почина.

Което и правя без сянка от съмнение. Същата вечер, след фантастичната рибешка супа на майстора, придружена от не по-малко удивителното френско шардоне, аз сядам насаме в кинозалата и гледам двойна програма на Фриц Ланг — станалите класически „Извън всяко съмнение“ и „Жегата“. Традиционните пуканки са заменени в дадения случай от поднос с белгийски шоколад и отлежал коняк, който Мег донася от време на време в залата. След това се появява Чък, за да се впусне в нескончаемо повествование относно подвизите на Фриц Ланг в Холивуд. Познанията му, свързани с всичко от света на киното, са така всеобемни, че му предлагам да сподели с мен скъпия коняк и да разкаже нещо за себе си. Изглежда се е запознал с Филип Флек още през студентските години в Нюйоркския университет в началото на седемдесетте.

— Бе много, много преди Фил да се домогне до каквото и да било богатство. Знаех, разбира се, че баща му има фабрика за опаковки някъде си в Уисконсин, но той си оставаше на първо място човек, който желае да стане режисьор, а междувременно обитава мърляв апартамент на Единайсета улица и Първо авеню. Свободното си време прекарваше в „Киното на Блийкър стрийт“ или в „Талиа“, „Нюйоркър“ или в някой друг от отдавна изчезналите манхатънски филмотечни салони. Ето така се сприятелихме с Фил — непрекъснато се засичахме из тия малки кина, в които като едното нищо гледахме по четири прожекции дневно. Но Фил винаги се е стремял към целта да създаде авторска продукция, докато моята бе да си имам собствена филмова компания и може би от време на време да виждам по някой положителен отзив за труда си в едно от прочутите филмови списания на Европа, каквито са „Sight and Sound“ или „Cahiers du Cinema“. Но ето че през втората ни студентска година бащата на Фил умря и се наложи той да се върне в Милуоки, за да поеме семейния бизнес. Връзката помежду ни прекъсна напълно, макар да ми бе добре известно какво се случва с него — когато направи първия милиард като изкара компанията на стоковата борса, всички медии разтръбиха за това. А по-нататък, след като извърши своите инвестиционни авантюри и се превърна в... е, във Фил Флек... аз не можех да повярвам. Моето старо другарче от киноманските години е вече мултимилиардер. И ето че един ден, най-неочаквано, самият той ме търси по телефона. Издирил ме чак в Остин, където работех като

помощник завеждащ филмовия архив на Тексаския университет. Не бе лоша длъжност, макар да изкарвах едва двайсет и седем хилядарки на година. Не можах да повярвам, че чувам неговия глас по телефона. „Как ме откри, по дяволите?“ — питам го аз. „Имам си хора за такива работи“ — отвърща той. И — право на въпроса: иска да създаде свой собствен киноархив, най-богатата частна колекция в САЩ... и желае аз да я оглавя. Приех още преди да ми каже колко възнамерява да плаща. Та това е шанс на живота — да създадеш огромна филмотека, при това за един от най-добрите си приятели.

— И сега, където той — там и вие, така ли?

— Правилно сте разбрали, приятелю. Главният архив се намира в склад, разположен недалеч от жилището му в Сан Франциско, но негови подразделения има към всяка от останалите му къщи. Аз оглавявам екип от петима, който се занимава с главния архив, но и пътувам с него, за да бъде подръка, когато има нужда от мен. Неговото отношение към киното е изключително сериозно.

Не се и съмнявам. Защото наистина трябва да си погълнат изцяло от тази материя, щом мъкнеш непрекъснато по петите си личен киноархивар, та да ти е подръка, ако случайно ти се прище късно през нощта да погледаш някое от ранните произведения на Антониони или просто да си побъбриш относно монтажната техника на Айзенщайн, докато в същото време слънцето напуска небосклона над Шафрановия остров.

— Изглежда великолепно работа — отбелязвам аз.

— Най-добрата на света — съгласява се Чък.

Още една нощ непрекъснат сън — несъмнен признак за това, че само след денонощие на това място започвам да се отпускам. Не нагласям будилник, нито поръчвам събуждане по телефона. Будя се от само себе си към единайсет преди обяд — също като предния ден — за да намеря нова бележка, пхнатата под вратата.

Драги господин Армитидж,

Надявам се наистина да сте спали добре. Искам да ви уведомя за това, че днес сутринта се обади господин Флек.

Изпраща ви най-сърдечни поздрави, както и съобщение за това, че ще се забави още три дни. Но с положителност ще бъде тук в понеделник сутринта и се надява да продължите почивката си на острова дотогава. Каза още, че ако междувременно пожелаете да отидете донякъде или да направите нещо, да ви улесним по всякакъв начин.

С други думи, господин Армитидж, просто вдигате телефона по всяко време. Всички сме на вашите услуги.

Надявам се днес да ви осигурим още един прекрасен ден в рая.

С най-добри пожелания

Гари

Значи рибата меч продължава да кълве, а Филип Флек продължава да мисли, че собствената ми персона не е важна колкото нея. Неизвестно защо това не ме трогва. Щом иска да го чакам, така да бъде.

Преди да се захвана с такива отговорни решения, какъвто е изборът на закуска, се стягам за кратка схватка с електронната поща. Но днешните комуникета не носят мъка. Напротив, пристигнало е пълно с желание за помирение послание от Сали.

Скъпи,

Съжалявам, съжалявам. В разгара на битката успях да забравя кой е верният ми съюзник — при това до такава степен, че да побеснявам от всяко нещо. Благодаря за чудесния ти имейл. И в още по-голяма степен — за проявеното разбиране.

В момента съм в Ню Йорк, разквартирувана в „Пиер“, а то съвсем не е най-лошото място, което може да си представи човек. Намирам се тук по повеля на Стю Баркър, който поиска да се срещне в Ню Йорк с някои от най-важните клечки във „Фокс“. Настоя да му бъда поддръка за обсъждане на есенната ни програмна стратегия. Както и да е, летяхме с вътрешните аеролинии (той хитро предпочете да не се представя за някой напорист и

тщеславен службогонец, като се набута в служебен самолет, едва заел мястото на Ливай). По време на целия полет до Ню Йорк щеше да се размаже от любезности — тотален обрат в поведението. Каза, че страшно искал да работи с мен, наистина имал нужда от моя милост в екипа и желяел да загърбим годините неприязън. „Противоречията ми бяха свързани с Ливай, не с теб“ — така се изрази.

Както и да е, след няколко часа предстои срещата на върха във „Фокс“. Разбира се, че съм изнервена, защото (да го кажа направо) е много важно да блесна — както пред големите батковци от Главната квартира, така и пред новия си пряк началник. Ще ми се да бе тук и да ме прегърнеш (както и да свършиш някои други неща... но нека не бъда груба в киберпространството). Ще се опитам да ти позвъня днес, но се опасявам, че веднага след заседанието летим назад към крайбрежието. Надявам се, че правиш тен и за двама ни. Тоя остров на Флек изглежда е невероятен.

Обичам те.

Сали

Е, така е определено по-добре. Явно затоплянето в отношението на Стю Баркър казва своята дума, но нищо не е в състояние да повдигне толкова много духа на човек, колкото едно извинение от страна на жената, която обича.

Предстоят още по-добри новини, защото докато съм все още в Мрежата, иконката „Нова поща“ започва да примигва. Маркирам и виждам следния имейл от Алисън:

Здрасти, Суперстар,

Надявам се точно в настоящия момент да се търкаляш омаломощен от слънце в хамака, защото имам страхотни новини за тебе:

Току-що те номинираха за „Еми“.

Бог да ни е сега на помощ на всички нас, които ще трябва да се справяме с още по-раздутото ти его (шега).

Страшно се радвам за теб, Дейвид, а също и за себе си, защото съм сигурна, че ще мога да вдигна мизата за следващата ти поредица с двайсет и пет на сто. Кое то, ако вземеш да го пресметнеш...

Ако си послужи с репликата на крал Лир, добре се справяш, човече. Ще ме вземеш ли на тържеството по връчване на наградите... или Сали ще ме ухапе?

С обич

Алисън

Към края на този ден съм приятно опиянен от всичките поздравления, които получавам. Брад Брус ми се обажда на острова, за да каже колко са щастливи всички от екипа на „Да те продам“ заради мен, макар да са доста разочаровани от комисията по номинации, която издига единствено моята кандидатура по повод продукцията. Шефът на комедийния отдел при ФРТ, Нед Синклер, също звъни. Пристигат приветствени имейли от десетина приятели и сътрудници из средите на нашата така наречена индустрия.

А най-приятно от всичко е обстоятелството, че Сали съумява да се измъкне от заседанието в Ню Йорк, за да ми се обади.

— Насред сесията влиза секретарката на един от шефовете и носи списъка на номинациите. И, разбира се, тежкарите начаса връхлитат отгоре му, за да разберат колко се падат на компанията. И тогава един от тях ме поглежда и казва: „Тоя Дейвид Армитидж не е ли приятеля ти?“. И ми казва. Само дето не изпицях. Толкова се гордея с тебе. И трябва да се похваля: новината ме постави в изключително благоприятна светлина пред големите момчета.

— Как върви иначе?

— Не мога да говоря точно в тоя момент... но, общо взето, печелим.

Ние? Ще рече Сали плюс готиния Стю Баркър, описван в миналото от самата нея като Хайнрих Химлер на телевизионната комедия?

— Изглежда вие двамата наистина сте се съюзили за цял живот — отбелязвам аз.

— Все още му нямам доверие. Но е сто пъти по-добре да бъде на моя страна, вместо да прицелва тактическите си ракети в главата ми. Но както и да е, не искам да ти досаждам с професионалната ни кухня...

— Ти никога не можеш да ми досадиш, любов моя.

— А ти си най-сладкият и талантлив мъж на планетата.

— Е, сега наистина ще навиря нос.

— Направи го — заслужил си.

— Знаеш ли какво — казвам аз. — Моят домакин продължава да преследва големи риби между островите и няма да се прибере преди понеделник. Но ми е дал картбланш на острова, което означава, че мога да поискам да изпратят гълфстрийма да те докара от Ню Йорк.

— Господи, колко ми се иска да стане, миличък... но трябва да се прибера със Стю в Ел Ей. От изключително значение е да укрепя този съюз. А той иска да се заемем сериозно със стратегията още тази неделя.

— Разбирам.

— Ако не бе тази криза в работата, знаеш, че и в настоящия момент щях да съм там, при тебе.

— Така е.

— Добре — отвърща тя. — Искях само да ти кажа каква фантастична новина е тази за теб... и че те обичам... и че наистина трябва да се връщам на онази среща. Ще ти се обадя утре от къщи.

И преди сам да успея да се сбогувам, линията заглъхва. Отвореният за пет минути прозорец към света на Сали хлопва.

Усещането ми за несигурност е притъпено от нова вечер на пълно обслужване, полята с безумно скъпо вино и гарнирана с още два филма („Асо в дупката“ на Били Уайлдър и „Ударът“ на Стенли Кубрик), както и със специално оформена от майстор сладкаря в контурите на наградата „Еми“ торта.

— Как разбрахте за номинацията? — питам Гари, когато я донася в киносалона, придружен от шестима члена на персонала.

— Хубавите новини се разчуват бързо.

Това е свят, в който се знае всичко за теб, в който всички желания се задоволяват, в който няма незначителни подробности. Дават ти точно онова, което си поискал и когато си го поискал. А в хода на

всичко сам се превръщаш в затворник в златна клетка — напълно откъснат от външната действителност.

Не че имам нещо против битността си на турист в тази рафинирана атмосфера. Но макар да съм се зарекъл да не се занимавам с никаква работа по време на престоя тук, в мига, когато идва Джоан от бизнес центъра със сценария в ръка, аз се просвам върху хамака на балкона, въоръжен с червената химикалка. Новата версия е с около осем страници по-кратка. Действието е отривисто, накъсано. Диалозите са изострени и с по-малък апломб. Върховите моменти в интригата са очертани с лекота. Но после — при втори прочит — установявам, че на места фабулата е изкуствена: атмосферата след удара, както и внезапното настъряване на всеки срещу всички останали звучат като изсмукани от пръстите. Затова през целия уикенд преработвам основно всичките трийсет и една последни страници, за да изпадна напълно в дълбоката забрава на усиления труд. Независимо от вълшебното време, аз излизам от стаята само по за три часа на денонощие и приключвам преработката на сценария в шест часа в неделя следобед. Джоан от бизнес центъра се появява малко след това, за да вземе четирийсетината листа жълтеникава хартия формат А5, върху които съм събрал преработената трета част. Отбелязвам случая с глътка шампанско. Цял час се плацикам в горещата вана. Вечерям скариди с половин бутилка прекрасно бяло вино от Нова Зеландия. Към десет същата вечер се появява Джоан с напечатаната трета част.

— Ще ви ги дам пак около полунощ — обещавам аз.

— Благодаря, сър.

Доставям страниците в уговорения час и падам в леглото. Спя до късно. Отново препечатаният текст на сценария пристига заедно със закуската, придружен от бележка:

Току-що се обади господин Флек. Получил е сценария ви с намерение да го прочете при първа възможност. За съжаление му се налага да закъснее още малко, но ще бъде тук в сряда сутринта, когато очаква с нетърпение да се запознае с вас.

Първоначалната ми реакция на това послание е проста: „Върви да ти го заврат някъде, мой човек. Нямам намерение да вися тук в очакване да ме удостоиш с присъствието си“. Но когато звъня на Сали по мобилния в Ел Ей, за да се оплача от поведението на моя домакин, който видимо се забавлява с това да ме държи на верига, тя казва:

— А ти какво очакваш? Този тип може да прави каквото му се прище. И затова, разбира се, прави каквото си ще. Но както и да е, любов моя, ти си само писател...

— Ясно, много ти благодаря.

— Не се прави на ударен — знаеш как е устроена хранителната верига. Този тип може и да е новак в занаята, но парите са у него. А това мигом го превръща в най-големия специалист от бранша...

— Докато в този план аз се явявам робът.

— Като толкова не ти харесва, тегли му една майна и си поискай гълфстрийма за обратен полет до Ел Ей... но не очаквай да се видим през следващите три денонощия, понеже ще правя посещения на добра воля у съдружниците ни в Сан Франциско, Портланд и Сиатъл.

— Това пък кога се реши?

— Снощи. Стю иска да инспектираме водещите пазари по Тихоокеанското крайбрежие.

— Вие със Стю май наистина сте се съюзили здравата.

— Мисля, че успях да го завоювам, ако това имаш предвид.

Не това имам предвид, но не ща да доразвивам темата. Сали отлично знае за какво говоря.

— Не долавям ли мъничко ревност в тона ти? — пита тя.

— Надали.

— Знаеш защо ми е нужно да омайвам този тип, нали?

— Разбира се, разбира се...

— Известно ти е, че трябва да държа варварите колкото е възможно по-надалеч от портата.

— Известно ми е...

— ... както и че съм влюбена в теб до уши, така че през ум не ми минава...

— Добре, добре... извинявай.

— Прието — отвърща тя студено. — Трябва да се връщам на заседанието. Ще се чуем по-късно.

И затваря.

Тъп, тъп, тъпанар. *Вие със Стю май наистина сте се съюзили здравата.* Каква интелигентна забележка. Сега ще трябва да се подмажа извънредно, за да я умилоствя по някакъв начин.

Вдигам слушалката и се обаждам на Мег. Питам дали може да се поръча букет с доставка в Ел Ей. Няма проблем, отвърща тя. И не, не е необходимо да ѝ давам номер на кредитна карта. „За нас е огромно удоволствие да ви направим тази дребна услуга.“ Дали имам определени предпочитания? Не — но да бъде нещо стилно. А текстът върху картичката? Трябва ми нещо примирително и раболепно, но не прекалено, затова се спирам върху следното:

Ти си най-хубавото нещо, което ми се е случвало в живота. Обичам те.

Мег ме уверява, че цветята ще бъдат доставени в кабинета на Сали в рамките на час. И наистина, след деветдесет минути пристига имейл от госпожица Бърмингам:

Ето, това се казва стилно извинение. И аз те обичам, но се опитай да лъснеш малко косъма.

Сали

Решавам да последвам съвета ѝ. Обаждам се на Гари да уреди едnodневна обиколка с яхта между островите. Корабчето на Флек е напълно пригодно за подобно плаване. На борда има и необходимата екипировка, в случай че ми хрумне да се гмуркам. Придружава ни помощник-готвачът, за да приготви обяд. Освен всичко останало, опъват хамак между мачтите, където дремвам около час. Когато се събуждам с чаша капучино под носа (приета с радост), подават ми разпечатан имейл от Чък кинаджията:

Здравейте, господин Армитидж!

Надявам се да не сте замислили нещо за довечера, защото току-що говорих с господин Флек и той поръча да ви организирам прожекция на един твърде особен филм. Ще ми кажете ли по кое време би било най-удобно за вас, та да подготвя всичко?

Казвам на стюарда, че бих желал да говоря с Чък лично и той ми подава слушалката на станцията за връзка между кораба и брега.

— За кой филм става въпрос? — питам аз.

— Съжалявам, господин Армитидж, но това е изненада — по нареждане на господин Флек.

И така в девет същата вечер аз се появявам в прожекционната зала. Потъвам в едно от дебело тапицираните кожени кресла, а между коленете стискам купа от скъп кристал, пълна с пуканки. Светлините угасват и прожекционният апарат се пробужда с блясък. Разнася се пищен запис на „Тези глупави неща“, правен през четирийсетте, а сетне върху екрана се появява неголям правоъгълник, изписан на италиански, от който става ясно, че ще гледам „Сало или сто и двайсетте дни на Содом“ на Пиер Паоло Пазолини.

Чувал съм, разбира се, за скандалното последно творение на италианския режисьор — следвоенна интерпретация на извратен роман от Маркиз дьо Сад. Но никога не съм го гледал. Тъй като след първите няколко прожекции той е забранен почти навсякъде из САЩ, включително в Ню Йорк. А когато нещо е забранено в Ню Йорк, значи е забъркана такава каша, каквато е трудно да си представи човек.

В рамките на двайсет минути разбирам защо тамошните власти хранят някои резерви от нравствен характер във връзка с този филм. Действието се развива в Сало (фашистка република, основана от Мусолини в последния период на неговото управление) и започва с решението на четирима италиански аристократи (с крайно неблагопристойно поведение) да се изпоженят за щерките един на друг. Това се нарежда сред най-невинните морални прегрешения на скандалния квартет, защото не след дълго членовете му започват да претърсват селцата на Северна Италия за поотраснали юноши — момчета и момичета — които биват излавяни за тях от фашистката гвардия. След това откарват жертвите в една величествена сграда,

където техните похитители им заявяват, че вече се намират извън обсега на всеки закон — място, в което от тях ще се иска да участват в оргии, а всеки заловен да извършва някакъв религиозен акт, ще бъде незабавно екзекутиран.

И сега аристократите започват да правят каквото им хрумне със своите жертви. Сношават се с момчета и провеждат пародийна „сватба“ между девственица и младо момче, като карат двамата да консумират „брака“ пред очите им. Но тъкмо когато момчето ще проникне в тялото на булката, негодниците се хвърлят напред, за да дефлорират и двамата.

Става и по-лошо. По време на „оргия“ един от организаторите се изхожда върху пода, а сетне кара детето булка от предишната сцена да яде екскрементите му. Решили, че всички трябва да участват, четиримата принуждават пленниците си да се изходят в нощни гърнета, а сетне организират банкет със сервирани в китайски порцелан лайна.

Тъкмо приемам, че повече няма накъде, започва изтезаване и убийства на юношите във вътрешния двор на великолепната сграда — избождат очи, задушават млада жена с гарота, изгарят гърдите на друга с помощта на голяма свещ, изтръгват езици. А когато звуците на „Тези глупави неща“ отново се разнасят в залата, двама мъже във фашистки униформи сплитат тела за бавен танц.

Екранът притъмнява до черно. Надписи.

Когато лампите светват, аз съм буквално в състояние на шок. „Сало“ не е просто прекален... това е нещо напълно извън човешките представи. А още повече ме смущава обстоятелството, че тук не става дума за някакъв евтин и некадърен опит на група амбициозни несретници, заснели цялата идиотщина с пет хиляди долара бюджет в някой изоставен склад. Пазолини е ултрапрофесионален, ултраизтънчен режисьор. А филмът представлява ултрасериозно изследване на тоталитаризма, изведено до крайните предели на естетическата търпимост. Току-що съм станал свидетел на най-отвратителните ексцесии в човешкото поведение, удобно разположен в пищно обзаведена прожекционна зала на един частен карибски остров. И няма как да не си задам въпроса: *Какво се опитва да ми каже този Филип Флек?*

Но преди да открия отговора, зад мен се разнася глас:

— Едно питие сигурно ще ви дойде добре след всичко това.

Обръщам се назад, за да се видя изправен срещу жена в началото на трийсетте — привлекателна по типичния за Нова Англия агресивен начин, с очила в рогови рамки и вдигната на кок кестенява коса.

— Мисля, че трябва да е нещо по-силно — отвърщам. — Това тук е...

— Ужасяващо? Отблъскващо? Гадно? Противно? Или може би само по старомоден начин грубиянско?

— Всичко от изброеното.

— Съжалявам за това, но мисля, че такава е представата на моя съпруг за добра шега.

Мигом се озовавам на крака с протегната в нейна посока ръка.

— Толкова съжалявам, че не можах да ви позная. Аз се ка...

— Знам това, Дейвид — заявява тя с лека усмивка. — Аз съм Марта Флек.

ШЕСТА ГЛАВА

— И като как се чувства един човек с талант?

— Моля? — откликвам аз, леко озадачен.

Марта Флек ми отправя усмивка и казва:

— Най-обикновен въпрос.

— Доста пряк въпрос.

— Така ли? Мислех, че е по-скоро любезен въпрос.

— Аз не съм особено талантлив.

— Щом сам го казвате — отвърща тя отново с усмивка.

— Но това е самата истина.

— М-да, скромността е достойно за уважение качество. Но едничкото нещо, което със сигурност знам във връзка с писателите, е, че те представляват смесица от несигурност и нахалство. Като последното обикновено преобладава.

— Да не би да казвате, че съм нахален?

— Едва ли е това — отвърща тя и пак ми отправя усмивка. — От друга страна, всеки станал сутрин, за да се изправи срещу един празен екран, има нужда от невероятно усещане за собствена значимост. Нещо за пийване? Сигурна съм, че имате нужда след гледането на „Сало“... макар съпругът ми да смята този филм за безспорен шедьовър. Но пък нали той създаде „Последен шанс“. Гледали сте го, предполагам.

— М-да, много интересен.

— Доста дипломатично се изразявате.

— Не е лошо човек да бъде дипломатичен.

— Но от това разговорът не става по-естествен.

Замълчавам.

— Хайде, Дейвид, настъпва часът на истината. Какво е истинското ви мнение за филма на Филип?

— Ами... не е... най-доброто нещо... което ми се е случвало да видя.

— Вие можете да правите по-добри.

Изучавам лицето ѝ за някакъв сигнал. Но съзирам единствено развеселена усмивка. Казвам така:

— Добре, щом като искате да чуете истината, намирам, че филмът представлява претенциозен боклук.

— Браво. А сега ще си получите питието.

Тя се пресяга и натиска малък бутон отстрани на стола. Седнали сме в Голямата стая, където сме се уединили по нейна идея. Тя се е разположила под платно на Ротко от късния му период — два огромни правоъгълника в черно преливат един в друг на фона на централно разположена тънка ивица оранжево — слаб намек за настъпваща зора сред царството на мрака.

— Харесвате ли Ротко? — пита ме тя.

— Да.

— Филип също. Поради което му се налага да притежава осем негови творби.

— Доста нещо.

— И доста пари — около седемдесет и четири милиона за колекцията.

— Внушителна сума.

— Джобни пари.

Поредна кратка пауза, през която гледа как я наблюдавам. Но през цялото време говори с лековат и закачлив тон. За голяма моя изненада започва да ми се вижда доста привлекателна.

Появява се Гари.

— Приятно е да ви видим отново сред нас, госпожо Флек. Как мина в Ню Йорк?

— Забавно. — Обръща се към мен. — Ще му дръпнем ли едно яко пиене, Дейвид?

— Ами...

— Приемам го за да. Колко вида водка имаме, Гари?

— Трийсет и шест, госпожо Флек.

— Трийсет и шест водки. Не е ли забавно това, Дейвид?

— Ами, бих казал, че е бая водка.

Отново насочва поглед към прислугата.

— Значи, Гари, разкрий тайната до края: коя е най-съвършена от всичките ни съвършени водки?

— Разполагаме с тройно дестилирана „Златна столичная“ от 1953 година.

— Нека позная: от личния резерв на Сталин, нали?

— За това не мога да гарантирам, госпожо Флек. Но се предполага, че е забележителна.

— Донеси ни от нея тогава... с малко белуга за мезе.

Гари леко кимва с глава и напуска помещението.

— Не сте били на кораба със съпруга си, госпожо Флек?

— Казвам се Марта и, доколкото никога не съм си падала по Хемингуей, не виждам никаква причина да преследвам няколко дни из морето рибата, която си е харесал Филип.

— Значи в Ню Йорк по работа?

— Наистина съм силно впечатлена от твоята дипломатичност, Дейвид. Понеже, ако съпругът ти струва двайсет милиарда, никой не допуска ти самата да работиш каквото и да било. Но позна: бях в Ню Йорк за среща с борда на малка ръководена от мен фондация, чиято задача е да подпомага изпаднали в нужда драматурзи.

— Не знаех за съществуването на такава порода.

— Не са ли повечето драматурзи на ръба на мизерията, докато... ги споходи късметът? Както се случи с теб.

— Да, но... това бе наистина късмет.

— Започвам силно да се притеснявам по повод на твоята скромност, Дейвид — съобщава тя с леко докосване до ръката ми.

— Била си сценариен редактор, нали? — питам аз, докато я издърпвам.

— О, ти си доста добре информиран господин. Да, аз бях онова, което в маргиналните театрални среди се определя като „драматург“ — претенциозен немски начин да се каже, че се занимавам с лечение на чужди сценарии и работя с автори, като от време на време откривам по някоя интересна творба, заслужаваща да види бял свят.

— И по такъв начин се запознаваш с...

— С господин Флек ли? Да, именно по този начин се сблъсках с брачната си орис. В онова царство на примигващи светлини и романтична атмосфера, известно с името Милуоки, щат Уисконсин. Познаваш ли Милуоки, Дейвид?

— Опасявам се, че не.

— Чаровен град. Венеция на Средния Запад.

Засмивам се.

— Какво тогава те накара да се забиеш там?

— Имаха театър с донякъде свестен репертоар. Търсеха редактор. А пък аз имах нужда от работа — и те ми предложиха такава. И парите не бяха за изхвърляне — двайсет и осем хиляди на година. Повече от ония, които съм вадила където и да било на друго място. Но за да си позволи подобен репертоар, театърът бе много солидно субсидиран от тяхното успяло момче, господин Флек, който бе повел кръстоносен поход към целта да превърне Милуоки в своя еднолична Венеция. Нова художествена галерия. Нов комуникационен център в университета и със — какво по-естествено от това? — собствена филмотека. Какво ли друго му трябва на Милуоки повече от тях? И, разбира се, чисто нова, лъскава сграда за местния професионален театър. Мисля, че Филип се изръси с двеста и петдесет милиона за трите.

— Много щедро от негова страна.

— И много ловко също така, защото съумя да отпише всичко това от данъците.

Гари се връща с ниска сервитьорска количка, върху която се мъдри купичка хайвер, уютно настанена сред натрошен лед, чиния с малки резени черен хляб, бутилка водка и две стилни масивни чаши. Гари измъква водката от леда и тържествено я представя пред погледа на Марта. Тя поглежда етикета, който излъчва благоговение и славянски дух с кирилските си букви.

— Можеш ли да четеш руски? — пита ме жената. Поклащам глава. — Нито пък аз. Но съм сигурна, че 1953-та е много добра година за водката. Така че, карай нататък, Гари, наливай.

Той прави каквото му е наредено и подава на всеки от двама ни по една блеснала чаша. Марта вдига нейната и я чуква в моята. Дръпваме по глътка. Водката е много студена и много мека. Давам си сметка за това, че примигвам от удоволствие, когато течността се стича по задната стена на гърлото и оттам — право в мозъка. Усещанията на Марта са изглежда подобни.

— Върши работа — отбелязва тя.

Гари пълни отново чашите ни, а сетне предлага по едно кръгче черен хляб, украсено с хайвер. Опитвам. Марта се интересува:

— Съобразено ли е с вкуса ти?

— Ами... прилича на хайвер.

Тя казва на Гари, че е напълно в състояние да се оправя с бутилката и сама. След излизането му пълни отново моята чаша и отбелязва:

— Знаеш ли, преди да срещна Филип, няхах и най-малка представа от стоките на лукса, от разликата между... де да знам и аз... един куфар на „Самсонайт“ и на „Луи Вюитон“. Тия неща хич не ме бяха занимавали.

— А сега?

— Сега съм подкована с най-разнообразни и задълбочени пазарски познания. Знам колко струва иранският хайвер — 160 долара унцията. Знам също така, че чашата в ръката ти е произведена от „Бакара“, а креслото, върху което си се паркирал, е оригинално „Иймс“, за което Филип е платил четири хиляди и двеста долара.

— Докато в годините преди да научиш всичко това?

— Получавах хиляда и осемстотин на месец и живеях в малка гарсонiera, като карах дванайсетгодишен фолксваген рабит. За мен връх на дизайнерските постижения можеше да се търси единствено в „Гап“^[1].

— Безпаричието притесняваше ли те?

— През ум не ми е минавало за това. Работех в нископлатен сектор, така че се обличах като просякия и разсъждавах като просякия, което не нарушаваше в никаква степен душевния ми покой. А ще бъда ли права, ако предположа, че ти лично си ненавиждал постоянното състояние на банкрут?

— С пари е по-лесно.

— Това е така. Но докато работеше в „Книжен кюп“, не се ли изпълваше с чувство на завист към всички ония успели писатели, които се разхождат наоколо, с техните седемцифрени договори и поршета на паркинга, с картията по китките и...

— Откъде знаеш за „Книжен кюп“? — прекъсвам я аз.

— Чела съм досието ти.

— Моето досие? Разполагаш с досие за мен?

— Не точно. По-скоро систематизирани сведения, които хората на Филип събраха, когато стана ясно, че ще ни посетиш.

— И какво по-точно пише в тези сведения?

— Най-обикновени изрезки от вестници и една осъвременена биография, списък с награди, както и малко по-задълбочени сведения, събирани от хората на Филип тук-там.

— Като например?

— Е, много добре знаеш — най-основни неща, които трябва да се знаят, като например какво обичаш да пиеш, какви филми гледаш, състояние на банковите ти сметки, на инвестиционния ти портфейл, името на терапевта ти...

— Но аз не ходя на терапия — възразявам ядосано.

— Да, но си ходил. Веднага след като напускаш Луси и се местиш при Сали, в продължение на половин година посещаващ някой си доктор... как му беше името? Тарбук май. Доктор Доналд Тарбук, чиято практика се намира отдясно на „Виктори“ в Западен Холивуд. Извинявай... май дрънкам дивотии, а?

Внезапно започвам да се чувствам крайно неудобно.

— Кой ти разказа всичко това?

— Никой нищо не ми е казвал. Прочетох го...

— Но някой трябва да го е казал преди това на вашите хора. Кой?

— Честно да ти кажа, нямам представа.

— Обзалагам се, че е малкото копеле Бара.

— Ясно е, че те ядосах, а не това имах предвид. Но мога да те уверя, че Боби не е доносник, нито пък тук се намираш в някогашната ГДР. Просто моят съпруг е много задълбочен човек и желае да разполага с много задълбочен анализ на всекиго от онези, които възнамерява да наеме на работа.

— Не съм кандидатствал за никаква работа.

— Ясно. Просто Филип прояви интерес към евентуална съвместна продукция и реши да се добере до някои основополагащи сведения... както прави всеки разумен човек в наши дни. Толкоз. Доволен ли си?

— Не ме гони параноя...

— Кой твърди такова нещо? — отвръща тя, като налива и на двама ни. — Забрави тия глупости.

Отново чукваме чаши и прием. Този път водката се спуска по гърлото с лекота — ясен белег за това, че както гърлото, така и мозъкът ми са започнали да изтръпват.

— По-добре ли се чувстваш сега? — пита тихо тя.

— Бива си я водката.

— Смяташ ли се за късметлия, Дейвид?

— Какво?

— Питам се само дали дълбоко в себе си храниш някакви съмнения относно своя успех и това дали го заслужаваш.

Засмивам се.

— Всеки път ли се правиш на агент-провокактор?

— Само пред хора, които ми харесват. Но съм права, нали? Усещам, че не вярваш в собствените си постижения и тайно съжаляваш задето си напуснал предишната си жена и детето.

Следва продължително мълчание, по време на което аз протягам ръка към бутилката водка и наливам чашите отново.

— Май прекалено много въпроси задавам — обажда се тя най-накрая.

Вдигам чашата и я гаврътвам.

— Но ще ми се разреши ли още един?

— Какъв?

— Каж ми какво наистина мислиш за филма на Филип.

— Нали го казах...

— Не, ти каза „претенциозен боклук“, но не обясни защо го смяташ за такъв.

— Наистина ли искаш да научиш? — питам аз.

Тя отпуска ръката с чашата и кимва. Тогава излагам причините, които ме карат да мисля, че това е най-слабият филм, който ми се е случвало да гледам, разнищвам го сцена по сцена, разкривам фундаменталната абсурдност на образите, новите измерения на понятието „изкуствено“, които му придават диалозите, както и цялостния му нелеп характер. Водката изглежда е завъртяла някакво кранче на словоохотливостта в моето съзнание, тъй като бърбуркам нонстоп цели десет минути, като млъквам само за две допълнителни дози водка. Когато приключвам, настъпва продължителна и тежка тишина.

— Е... нали попита за мнението ми — промълвявам най-накрая аз, като завалям леко думите.

— И ти го даде — няма съмнение по въпроса.

— Съжалявам.

— За какво? Всичко, което каза, е самата истина. Всъщност то е точно онова, което самата аз заявих пред Филип преди да започне

работа върху филма.

— Аз пък си мислех, че си му сътрудничила тясно при подготовката на сценария.

— Така е и можеш да ми вярваш — окончателният работен вариант превъзхождаше в пъти първоначалния... което не е кой знае какво, след като филмът е такава катастрофа.

— Никакво влияние ли нямаше над него?

— Че кога който и да било нищожен сценарист е успявал да повлияе върху режисьор? Имам предвид, че щом 99,5 на сто от сценаристите в Холивуд се разглеждат като наемна работна ръка, то сценарийният редактор си е направо получовек.

— Дори в очите на влюбен режисьор?

— А, това се случи доста след филма.

Разправя ми как един път Флек цъфва в театъра, построен от него в Милуоки, за малка интимна среща със състава, със собствения му състав, ако трябва да бъдем точни, доколкото с негови пари се покриват всички разходи. Както и да е, по маршрута на това царствено посещение художественият директор го прекарва набързо през кутийката, която Марта назовава свой кабинет, за „здравей-здрости“. Когато ги запознават и Флек научава, че тя е драматургът на театъра, мигом съобщава, че току-що е привършил работата си върху един сценарий, което открива възможност да получи от нея мнение във връзка с евентуалните му преимущества и недостатъци.

— Разбира се, че още начаса споделих радостта си от предоставената възможност — какво друго бих могла да кажа? Та той е нашият светец покровител, нашият човек от „голямото добрутро“. Вътрешно си казах: Господи, сценарий на суетата, дело на Джо Богаташа. От друга страна, не вярвах, че наистина ще изпрати сценария, защото господин с такава бала пари спокойно може да си наеме имена от калибъра на Робърт Тауни или Уилям Голдман^[2]. Обаче на следващата сутрин — прас! — сценарият се оказва върху бюрото ми. Върху първата страница лепната бележка: „Ще бъда наистина признателен, ако получа искреното ви мнение до утре заран“. Подписано с Ф. Ф.

И така пред Марта не остава друг избор, освен да се заеме с проклетия сценарий, да го чете цял ден, а после — през нощта, да потъва във все по-дълбоко безпокойство при ясното съзнание за това,

че макар творението на Флек да е несъмнено пълен боклук, ако напише именно това, може веднага да се сбогува с работата си.

— Останах будна до пет сутринта, като се мъчех да изготвя доклад, който, от една страна, да сочи безнадеждността на цялата работа, но от друга — да звучи колкото е възможно по-безпристрастно. Но главното си остава: не мога да измисля една добра дума. В крайна сметка, когато слънцето започна да наднича, скъсвам четвъртия вариант на моя критически опус и си казвам: ще постъпя с този човек като с който и да било начинаещ автор и ще обясня какво точно куца в неговата работа.

И тя запретва ръкави, за да напише една убийствена рецензия, изпраща я в театъра и си ляга с мисълта за това, че когато се събуди, трябва да мисли за нова работа.

Но към пет следобед телефонът ѝ звънва. Обаждат се един от „хората на Флек“, за да съобщи, че самият той иска да се срещне с нея — гълфстриймът ще я откара в Сан Франциско същата вечер. Ах да, в театъра били вече уведомени за предстоящото ѝ отсъствие през следващите няколко дни.

— Сега... до този момент не бях се качвала на нищо по-скъпо от такси, така че лимузината до летището и полетът с гълфстрийма ми дойдоха малко много. Да не говорим за къщата на Филип в онова богаташко предградие, с пет души прислуга и прожекционна зала в приземния етаж. И, разбира се, през целия път до Сан Франциско се питах за какво му е да се среща с мен и дали цялата работа не е просто демонстрация на сила: „Докарах те тук с частен самолет, за да ти кажа в очите, че те изхвърлям“. Но когато пристигам в къщата, той се оказва олицетворение на домакински чар, което, с оглед вродената му сдържаност, сигурно му е струвало известно усилие. Хванал рецензията ми в ръка, казва: „Вие видимо не обичате да целувате задници, нали?“. След това предлага да остана там през следващата седмица, за да поработя заедно с него за подобряване на сценария. Както и да назова цената на своя труд. Казвам, че ми се плаща от театъра в Милуоки, така че не очаквам нищо допълнително в дадения случай, освен... упорит труд. „За мен сте просто поредният автор, който предлага нуждаещ се от сериозна преработка сценарий. Така че, ако имате желание да се вслушате в съветите ми, аз ще ви помогна с готовност.“ Следващите седем дни преминават в разчленяване на

целия сценарий и сглобяването му на нова сметка. Филип превключва всичките си останали дела на режим „изчакване“, за да работи с мен. И наистина се вслушва. Освен това ми се струва, че откликва на критиките ми, защото към края на седмицата съумяваме да окастрим повечето баласт от сценария, да постегнем вътрешната му структура и да направим образите донякъде достоверни. Споделям, че по мое мнение сценарият като цяло си остава доста префърцунен. Но няма съмнение в това, че е станал по-добър. И, без съмнение, помежду ни се появява нещо неизказано. Филип е в състояние да изглежда свръхестествено отчужден, но когато опознае човека, става доста забавен. Допада ми неговият интелект. За човек, който е съумял да изгради многомилиардна империя, познанията му в областта на киното и литературата са изключителни, а готовността да хвърля огромни средства за изкуство — невероятна. Както и да е, последната ни съвместна вечер протича в пиянски маратон...

— Водка? — питам аз.

— Разбира се — отвърща тя, като вдига закачливо вежди. — Моята любима отрова.

Срещам погледа ѝ.

— Дали ще позная какво става после?

— Сигурно. Само че, когато се събуждам на другия ден, от Филип няма и помен, макар на възглавницата да се мъдри бележка със следното крайно романтично съдържание: „Ще се обадя“. Добре че поне не бе подписана с Ф. Ф. И така, връщам си се аз в Милуоки, а от него — ни вест, ни кост. След половин година научавам отнякъде, че „Последен шанс“ се снима в Ирландия. След още осем месеца е обявена премиера в единственото филмотечно кино на Милуоки и — разбира се — аз отивам и не мога да повярвам на очите си. Господин Флек не само е изхвърлил осемдесет на сто от онова, което бяхме сътворили заедно, но и е възстановил поне половината от глупашкия първоначален диалог. Аз не съм единствената, според която е направил голяма грешка, след като вестниците са пълни с ругатни по повод филма, както и с клюки около скорошната му раздяла с някаква дама супермодел, с която движел през последната година. От това ми става поне ясно защо не съм чула една дума от господина след онази единствена нощ в леглото му.

Както и да е, аз съм вбесена от неговото поведение — заради това, че е съсипал резултата от съвместния ни труд и поради обстоятелството, че не си е мръднал пръста да ме потърси — и сядам да му натракам едно гневно писмо, в което давам израз на своето огромно недоволство заради лошото му отношение към мен в професионален и личен план. През ум не ми е минавало да очаквам отговор. Но ето че една вечер, около седмица след това, на прага ми се изтъпанва той лично. А първите му думи са: „Сбърках във всяко отношение. Особено с теб“.

— И после?

— След шест месеца бяхме женени.

— Каква романтика — отбелязвам аз.

Поредна усмивка от нейна страна, докато налива остатъка от съдържанието на бутилката.

— И така, поуката от цялата история е... каква? — питам аз. — Вината за калпавия филм на съпруга ти не е твоя?

— Нова точка за теб.

Гаврътвам чашата. Сега дори не усещам съдържанието ѝ в гърлото си. Защото съм престанал да усещам каквото и да било.

— Нека споделя с теб една тайна. Причината съпругът ми да те държи тук в очакване, се крие в неговата неспособност да понася присъствието на истински талантлив хора около себе си.

— Мисля, че всеки, който е успял да натрупа пари колкото неговите, заслужава да бъде окачествен като талантлив.

— Сигурно е така. Само че талантът, за който жадува той — за който мечтае непрекъснато — е оня, който е даден на теб. Аз също му се възхищавам неизмеримо. Защо мислиш, че съм долетяла днес тук? Заради възможността да се запозная с теб. Наистина съм убедена в това, че „Да те продам“ е емблематична продукция.

— Поласкан съм.

— Това ме радва.

Тя ме поглежда право в очите и отново се усмихва. Хвърлям поглед към часовника си. Тя проговаря:

— Ако ти е време за лягане, не ме оставяй да те задържам. Ще накарам Гари да ти донесе топло мляко и сладки. Не се съмнявам, че ще ти намерим плюшено мече, ако ти трябва компания за през нощта.

Тя вдига едва забележимо вежди с повече развеселен, отколкото чувствен израз. Или обратното. А може и да ги вдига без каквато и да било специална причина. Майната му, нищо не мога да кажа по въпроса, понеже съм пиан като пън.

— Мисля, че просто трябва да се видя с възглавницата — заявявам аз. — Благодаря за водката.

— И тя е част от обслужването — отвръща моята домакиня. — Приятни сънища.

Казвам лека нощ и се помъквам към стаята.

Нямам спомен за това, как съм се добрал дотам. Не помня и кога съм потънал в мъртвешки сън, напълно облечен. Но с положителност помня много добре как се стряскам към четири сутринта и едва съумявам да се добера до тоалетната, където драйфам неудържимо цели пет минути, преди да сваля всички дрехи и да се завра под горещия душ, за да мога след това отново да се довлека до леглото и да се пъхна — мокър като корабна пачавра — под завивките с мисълта за проведения с Марта Флек разговор, а после отново се унасям, за да се събудя някъде около пладне с впечатлението, че мозъкът ми е станал жертва на термоядрена реакция и в усилие да осмисля случилото се предната вечер: от неизвестно защо пробутания ми „Сало“ в неговото лайноядско величие до оня пиански разговор флирт с Марта.

Но докато се опитвам да реконструирам шантавата плетеница от снощи, стигам и до конкретно решение: напускам този остров още днес. Държат ме тук прекалено дълго без основателна причина и повече нямам намерение да задоволявам капризите на някакъв богаташ. Така че вдигам слушалката и звъня на Гари с въпроса дали е възможно да уреди полета ми до Антигуа днес следобед с връзка за Лос Анджелис. Той отвръща, че ще ми отговори след малко. Пет минути след това телефонът звъни. Марта.

— Имал ли си случай да се запознаеш с едно нещо, което се нарича бирока?

— Здравей, Марта.

— Добро утро, Дейвид. Звучиш ми като тежко ранен.

— Защо ли наистина. Ти обаче си свежа като краставичка.

— Дължи се на удивителните възстановителни свойства на бирока. Разтворима комбинация от витамини с масирано присъствие на С и В — единственият ефикасен лек срещу махмурлук, на който съм

имала щастието да попадна. Прави се в Австралия, а там много ги разбират тия работи.

— Изпрати ми две, моля, още сега.

— Вече са на път. Само не ги кълцай на прах с кредитна карта, за да ги смръкнеш с помощта на свита на руло банкнота от петдесет долара.

— Не се занимавам с подобни неща — отвърщам аз с глас, сякаш се оправдавам.

— Шега бе, Дейвид. Отпусни се малко.

— Извинявай... и да знаеш, че вечерта ми бе много приятна... наистина.

— Защо тогава искаш да ни напуснеш още днес?

— Новините наистина се разпространяват бързо по тия места.

— Надявам се това решение да не е мотивирано от нещо казано от мен.

— Едва ли. По-скоро има отношение към обстоятелството, че съпругът ти ме задържа тук вече повече от седмица. А пък аз си имам собствен живот, за който трябва да мисля, както и дъщеря в Сан Франциско, която трябва да посетя този петък.

— Това е лесна работа. Ще наредя гълфстриймът да те закара право там в петък заран. След като часовата разлика е в твоя полза, ще пристигнеш в ранния следобед. Никакъв проблем.

— Но това означава да си клатя краката тук още два дена.

— Виж сега, разбирам, че си ядосан на съпруга ми. Както казах и снощи, той си играе с теб, както и с всички останали. Това не ми е никак приятно, тъй като именно аз предложих да опита съвместна работа с теб. До такава степен съм твоя почитателка. Освен „Да те продам“, прочела съм и всичко останало, което си написал...

— Сериозно? — възкликвам аз в неуспешен опит да не покажа колко съм поласкан.

— Да. Наредих на една от секретарките във фондацията да издири всичко, което си създал...

Не ще да е било лесно, казвам си, като се има предвид, че никоя от пиесите ми не е публикувана. Но ако вече съм научил нещо за семейство Флек, то е следното: когато искат нещо, те го получават.

— ... и наистина ми се ще да си поговорим относно преработката на сценария, която си подготвил за Филип.

И която явно ѝ е вече предоставена от Джоан.

— Прочете ли я?

— Първата ми работа днес.

— А съпругът?

— Няма как да знам. Не сме се чували от няколко дни.

Понечвам да питам защо, но преглъщам въпроса. Замествам го с друг:

— Наистина ли долетя от Ню Йорк, за да се видим?

— Не се случва особено често на острова да пребивава писател, от когото се възхищавам.

— И новата версия на сценария наистина ти харесва?

Тя пуска приглушен смях.

— От подкрепа ли имаш нужда?

— Разбира се.

— Е, тогава знай, че намирам свършената от теб работа за невероятна.

— Благодаря.

— Вярвай ми — ако бе иначе, щях да го кажа.

— Не се съмнявам.

— И ако пожелаеш, няма вече да те поя с водка... освен ако сам не го искаш.

— В никакъв случай.

— Тогава ще си останем въздържатели като някакви мормони през целия ден. Даже ако искаш, мога да ти викам Братко Дейвид...

Мой ред е да се засмея.

— Добре, добре. Оставам още един ден. Но ако и утре не е тук, заминавам.

— Дадено.

Бероката пристига след няколко минути и — за голяма моя изненада — наистина облекчава мъчителния махмурлук. Но същия ефект има и прекараният с Марта следобед. Предвид количеството столичная, което дрънна предната вечер, видът ѝ е удивително свеж, да не кажа лъчезарен. Тя нарежда да сервират обяд върху главния балкон на сградата. Слънцето е в зенита, но лек бриз освежава жаркия въздух. Прием доматен сок с подправки и дрънкаме като обезумели. Марта е изоставила кокетниченето от снощи и се показва в светлината на забавна и ерудирана личност, която е в състояние да говори свободно и

интересно по десетина различни теми. Още по-впечатляващи са знанията ѝ в нейната професионална област, което веднага проличава от направените уместни, точни забележки по повод преработената версия на „Ние, трите дрънкала“. За моя изненада, тя наистина е прочела цялото литературно наследство на Дейвид Армитидж, включително две забравени пиеси от началото на деветдесетте, стигнали едва до първи прочит в неизвестни театърчета на Ню Йорк, които оттогава събират прах в картонени кутии.

— Мама му стара, дори аз не съм ги чел от години.

— Ами, когато Филип ми каза, че е съгласен да работи с теб, реших, че ще бъде разумно да се запозная с всичко онова, което си създал преди да се прочуеш.

— Тогава ли попадна на „Ние, трите мрънкала“?

— Да, моя е вината за това, те да стигнат до ръцете на Филип.

— Идеята да се сложи неговото име отгоре също ли е твоя?

Тя ме поглежда така, сякаш съм опасен луд. И промълвява:

— Какви ги дрънкаш, за бога?

Разказвам ѝ за малката манипулация на нейния съпруг с моя сценарий, как е стигнал до мен (през ръцете на Боби) с името Флек върху титулната страница.

Тя изпуска въздух през стиснати зъби.

— Наистина съжалявам за това, Дейвид.

— Недей. Не виждам вина тук. Пък и нали приех да дойда независимо от всичко... от което разбираш какъв непоправим глупак съм.

— Парите на Филип привличат неудържимо всяка жива душа. Това му дава възможност да играе любимите си играчки. Кое то ме кара да се чувствам зле. Защото трябваше да се усетя, когато ме потърси специално, за да си говорим за теб.

— Потърсил те е специално, за да говорите за мен? Вие двамата не сте ли нещо като женени?

— Всъщност ние двамата сме нещо като разделени.

— О, разбирам.

— Не е официално. И в никакъв случай не е нещо, което някой от двама ни би желал да стане публично достояние. Но, така или иначе, в продължение на около година живеем поотделно.

— Мъчно ми е да го чуя.

— А не бива. Защото решението е мое. Не че Филип си е строшил езика да ме разубеждава, или краката — да ме гони из четирите краища на света. Не е в негов стил. Не че поначало има някакъв стил.

— Мислиш ли, че е за постоянно?

— Нямам представа. Говорим си от време на време — може би един път седмично. Ако му потрябвам за някакъв официален случай — голям благотворителен бал, супер тежкарска бизнес вечеря или пък годишния прием в Белия дом — навличам подходяща рокля и подходяща замръзнала усмивка и го оставям да ме хване под ръка, за да изиграем двамата етюд на щастлива семейна двойка. И, разбира се, живея във всичките му къщи, летя с неговите самолети, но само когато той няма нужда от тях. Обстоятелството, че притежава толкова много къщи и толкова много самолети, дава възможност да се избягваме взаимно.

— Толкова ли са зле нещата?

Тя замълчава за малко, вперила поглед в играта на слънчевите лъчи, отразени от блестящата повърхност на Карибско море.

— Аз знаех от самото начало, че Филип е малко особен. Но се влюбих именно в тази му особенящина. И в интелекта му. И в уязвимостта, която скрива зад фасадата на студен богаташ. През първите години вървеше много добре. Докато един ден започна да потъва в уединение. Нищо не разбирах. И той нищо не обясняваше. Бракът прилича на лъскава нова кола, която една сутрин просто отказва да запали. И макар да правиш всичко възможно да я подкараш, неволно започваш да си мислиш: бе да не е счупена окончателно? И допълнително те тревожи мисълта за това, че независимо от всичко, все още обичаш идиота, за когото си се омъжила.

Тя отново млъква, загледана във водата.

— Разбира се, ти в момента си викаш, бе що и аз нямам нейните ядове.

— Несполучливият брак си остава винаги несполучлив брак.

— Твоят много несполучлив ли се оказа?

Мой ред е да избегна погледа й.

— Уклончив отговор ли очакваш, или искрен?

— От теб зависи.

Поколебавам се за миг и казвам:

— Не, като обърна сега поглед назад, не бе чак толкова лош. Излязохме малко от релсите и си мисля, че и двамата бяхме понатрупали известна неприязън един към друг, главно поради обстоятелството, че тя дълги години понасяше основната финансова тежест по семейната издръжка. А моят успех не опрости нещата помежду ни. Напротив, раздалечи ни още повече...

— И тогава срещаш възхитителната госпожица Бърмингам.

— Следователите ви си знаят работата.

— Влюбен ли си в нея?

— Разбира се.

— Това уклончив отговор ли е, или искрен?

— Разбирай го така: много по-различно е, отколкото при първия ми брак. Ние сме „зенитна двойка“ с всичките му плюсове и минуси.

— Звучи ми доста искрено.

Поглеждам часовника. Почти четири е. Следобедът се е изнизал като за секунда. Поглеждам я в лицето. Слънчевите лъчи падат под такъв ъгъл, че то е окъпано в нежно сияние. Изучавам това лице внимателно и изведнъж си казвам: та тя е наистина красива. И толкова интелигентна. Така остроумна. И (за разлика от Сали) толкова самокритична. А което е по-съществено — чувствителността ни е в такъв неподобен синхрон. Разбирателството помежду ни се установява така спонтанно, толкова е всеобхватно, такова едно...

И ето че в главата ми нахлува друга мисъл: хич през ум да не ти минава.

— Къде се отнесе, Дейвид? — прекъсва размисъла ми тя.

— Моля?

— Мислите ти, Дейвид. Отнесли те бяха бог знае къде.

— Нищо подобно, тук си бях.

Тя отвърща с усмивка:

— Добре че ми каза.

В този момент осъзнавам... какво? Че тя е видяла как я гледам, че помежду ни остава „нещо неизказано“? Заражда се „любов от пръв поглед“? „Я да пораснеш веднага, идиот такъв!“ (Това е гласът на Разума, който кънти в моето съзнание.) Ами ако наистина се привличаме взаимно? Ясно е какво ще последва, ако се поддадем. Тотален финал, последван от най-дългата ядрена зима, която може да си представи човек.

Сега тя поглежда часовника си.

— Боже мили, виж колко е часът.

— Надявам се да не съм попречил на нещо.

— Надали. Впрочем времето лети едновременно с думите.

— Бих вдигнал тост по този случай.

— Да го разбирам ли като намек за прекратяване на периода на трезвеност и поръчка на нещо френско и шумящо?

— Не веднага.

— А по-късно?

Чувам собствения си глас да казва:

— Ако нямаш нещо специално предвид...

— Точно днес програмата ми на това място не е претоварена.

— Нито пък моята.

— Значи ако предложи нещо... един малък излет, ще приемеш?

„Не го прави“, съска в ухото ми гласът на Господин Разум. Но аз, естествено, отговарям:

— Не възразявам.

Час по-късно, докато слънцето се спуска стръмно към хоризонта, двамата с Марта стоим на борда на яхтата, отпиваме шампанско и напредваме към хоризонта. Преди да се качим, тя ми казва да си взема кат дрехи и пуловер.

— Къде отиваме по-точно?

— Ще видиш.

След около половин час пред погледите ни изниква островче. Хълмисто, тучно, накичено с палми. От това разстояние мога да различа само пристан, плажна ивица и три непретенциозни постройките зад нея — издигнати в неиздържана имитация на стил от Великденския остров, с покриви от палмови листа.

— Бая ми ти скривалище — отбелязвам аз. — Кой е собственикът?

— Аз.

— Сериозно?

— Напълно. Сватбен подарък от Филип. Отначало искаше да ми купи някакво огромно скъпоценно паве а ла Лиз Тейлър, но аз казах, че не съм момиче за „Звездата на Индия“^[3]. Тогава той предлага: „Ами островче?“. И аз си викам, че това е дяволски оригинално.

Яхтата акостира и Марта ме води на брега. Плажът не е особено голям, но пясъкът е бял и фин. Приближаваме малката група постройки. Главната сред тях представлява цилиндър, снабден с удобна дневна (цялата в рендосано дърво и бледи тъкани) и просторна веранда, върху която се мъдрят шезлонги и голяма маса за хранене. В задната част — кухня. Отстрани на цилиндъра са залепени две бюрета — полинезийски хижи — всяка с по двойно легло, стилни кресла от бамбук, допълнителни площи избелени тъкани и баня, облицована с дърво. *Къща и градина в тропически стил.*

— Бива си го сватбеното подаръче — отсъждам аз. — Предполагам, имаш пръст в обзавеждането?

— Така е. Филип докара специалисти от Антигуа, но ми даде на практика картбланш. И, разбира се, аз им поисках петзвезден вариант на Джонстаун^[4].

— Да не възнамеряваш да си основеш собствена секта?

— Мисля, че специална клауза от брачния ми договор го забранява.

— Сключила си предбрачно споразумение?

— Когато си тръгнала да се омъжваш за жених, дето струва двайсет милиарда, хората му, естествено, настояват за такъв, а той в нашия случай е с дължината на Гутенберговата Библия. Само че аз наех прословут със своята заядливост адвокат да представлява моите интереси в дадения случай... та, ако нещата тръгнат на зле, ще бъде добре подсигурана. Готов ли си за една малка островна обиколка?

— Няма ли да се стъмни скоро?

— Точно затова я предлагам — отвърща тя, като ме хваща за ръка.

На излизане от бюрето взема закачен край вратата електрически фенер. И ме повежда по стръмна пътека, която започва зад цилиндъра и върви право нагоре сред джунгла от палми и сплетени лиани. Слънцето продължава да хвърля избледняла светлина, но нощният звуков фон на тропика, изтъкан от насекоми и птици, вече е заявил изцяло своите права: отекващи звуци, съскания и писъци, които пробуждат дълбоко заложените в мен, градското момче, атавистични страхове.

— Убедена ли си, че това е най-разумното нещо, което можем да сторим? — питам аз.

— Още е рано за питоните по това време, така че...

— Да умреш от смях.

— С мен си в безопасност.

И ние се катерим нагоре-нагоре, а присъствието на флора и фауна става така осезаемо, че все едно се движим в някакъв тунел. Но ето че изведнъж се оказваме на върха на хълма, чийто склон изкачваме. Той е гол. Марта е преценила много точно времето: пред очите ни блясва пламтящият диск на слънцето, идеално оформен върху фона на притъмнелия небосклон.

— Мили боже! — възкликвам аз.

— Харесва ли ти?

— Бива си го това шоу.

Стоим, потънали в мълчание. Марта се обръща усмихната към мен, хваща ръката ми и я стисва. И след това, за един миг, светът потъва в мрак.

— Финална сцена — обявява Марта и пали фенера.

Поемаме бавно надолу. Държи ръката ми, докато стигаме постройките. И там, съвсем неочаквано, я пуска и отива да преговаря с готвача. Разполагам се на верандата с устремен към тъмния плаж поглед. След малко пристига Марта в компанията на Гари. Той носи табла със сребърен шейкър за коктейли и две замразени чаши за мартини.

— Пък аз си мислех, че ще я караме на сухо тази вечер — отбелязвам неуверено.

— Не помня да се възпротиви особено решително срещу двете чаши шампанско на борда на яхтата.

— Така е, но мартинито е от по-висок разред алкохол. Все едно да сравняваш ракета земя-въздух с флоберка.

— Пак повтарям: никой няма да ти го налива насила в гърлото. Но предположих, че ще го поискаш с чист бомбайски джин и две маслини.

— Вашите хора и в това отношение ли са ме проучили?

— Не, беше най-обикновена догадка.

— Е, права си. Заявявам обаче най-тържествено: изпивам само едно.

Но, разбира се, на Марта не се налага да ме връзва, за да изпия второ мартини. Нито да ми плаща, за да разделя с нея бутилка

абсурдно прекрасно бяло вино, сервирано с рибата на грил. Докато преполовим този невероятен австралийски мускат, двамата изпадаме в състояние на пълна невъздържаност, надпреварваме се да разказваме невероятни истории от света на театъра и киното. Спомени за детските години, прекарани в Чикаго и Филаделфия, за пропадналия опит на Марта да се заеме с театрална режисура след като завършва университета, за моите петнайсет години на безкрайни професионални провали, за любовните бъркотии, дали цвят и вкус на третото ни десетилетие. Когато започваме да си разменяме не така приятни за спомняне истории, вече сме на втората половина от бутилката мускат. Късно е и Марта казва на Гари и останалите да приключват за тази вечер. Те се оттеглят по стайте си зад кухнята, а тя проговаря:

— Хайде да се поразходим.

— Мисля, че в това състояние бая ще се поклатушкаме.

— Пука ти.

Грабва остатъка мускат и две чаши и ме повежда надолу по склона, към плажа. Присяда върху пясъка и казва:

— Обещах кратко клатушкане.

Сядам до нея на пясъка и вдигам поглед към нощното небе. Вечерта е изключително ясна, а космосът изглежда по-необятен от обикновено.

Марта пълни чашите с лепкаво златно вино и казва:

— Нека да позная за какво си мислиш, когато гледаш нагоре. Казваш си, че всичко е толкова банално и лишено от смисъл, а след петдесет години ще бъдеш мъртъв.

— Ако извадя късмет...

— Добре де, четирийсет. Десет години безсмислени амбиции по-малко. Защото кое от онова, дето правим в момента, ще има някакво значение през 2041 година? Освен ако някой от двамата ни не започне война или не вземе да напише най-гледаната телевизионна серия на хилядолетието...

— Как разбра, че това е най-съкровената ми мечта?

— Защото ми стана ясно от мига, в който те зърнах за първи път...

Тя замълчава и докосва лицето ми с длан. Усмихва се и преглъща думите, които са на върха на езика ѝ.

— Кажи — окуражавам я аз.

— ... още от този миг разбрах, че едничката ти мечта е да станеш Толстой на телевизионния сериал.

— Винаги ли дрънкаш подобни дивотии?

— Без изключение. Това е едничкият начин да забравиш за своята абсолютна незначителност в космически мащаб, което събужда у мен любопитство по повод на съпругата ти.

— Какво по-точно те интересува?

— Това с нея... наистина ли бе любов от пръв поглед?

— Без съмнение.

— Тя ли бе първата ти голяма любов?

— Да. Без грам колебание.

— А сега?

— Сега голямата ми любов е моята дъщеря, Кейтлин. И Сали, разбира се.

— Разбира се.

— А Филип?

— Филип никога не е бил голямата любов на моя живот.

— А преди него?

— Преди него бе един на име Майкъл Уебстър.

— Е, той ли...?

— С положителност. Запознахме се като студенти. Беше актьор. Още като го видях, си казах: ето го. За щастие беше взаимно. До такава степен, че от втори курс нататък останахме неразделни. След университета опитахме да живеем заедно цели седем години в Ню Йорк, но повечето време минаваше в усилия да свържем двата края. Сетне той си намери работа за един сезон в най-престижния театър на Минеаполис — фантастичен късмет, който стана още по-фантастичен, когато аз пък успях да си уредя работа в сценарийния им отдел. Както и да е, мястото се хареса много и на двамата ни. Директорът на свой ред хареса Майкъл и го нае за втори сезон. Даже някакъв режисьор от Ел Ей го поиска за роля в телевизионен журнал, нещо като филмова антология. Започнахме да говорим за брак... с други думи, и на нашата улица започна да грее слънце. И не щеш ли, една наистина снежна вечер Майкъл решава да отскочи до местния супер за кашонче бира. На връщане колата му минава през буца почернял от кал лед и се блъсва в дърво с близо шейсет и пет километра в час, а идиотът

забравил да си сложи предпазния колан. Така че излита право през предното стъкло и с главата — в дървото.

Тя посяга към бутилката.

— Още малко?

Кимвам. Тя пълни чашите до ръба.

— Ужасна история — казвам аз.

— Такава е. Още по-ужасна я правят четирите седмици, прекарани от него на командно дишане, макар мозъчната смърт да бе вече обявена. Родителите му бяха починали отдавна, брат му служеше в армията на немска земя, така че на мен се падна да взема решение. А не можех да понеса мисълта за това, че аз ще съм тази, която го изпраща в смъртта. До такава степен бях превъртала от мъка, че живеех с фантастичната мечта за възможно възкресение, което ще върне моята голяма любов — цял и невредим.

Най-накрая някакъв боен кон, едно наистина кораво, дърто женище, което се беше нагледало на какво ли не в спешното, ме завежда след работа почти насила за по чашка в един съседен бар. По онова време аз прекарвах по двацет и четири часа на денонощие край леглото на Майкъл, та не бях спала близо седмица. Както и да е, това женище ме занесе почти на ръце в най-близката кръчма, накара ме да гаврътна две уискита едно подир друго и ми заяви право в очите: „Твоето момче никога вече няма да се събуди. Чудо не се предвижда. Той е мъртъв, Марта. За да не полудееш напълно, длъжна си да приемеш този факт и да дръпнеш щепсела“.

След това ме черпи трето уиски и ме заведе у дома. Където най-после се предадох и спях около дванайсет часа. Когато се събудих късно на другия ден, позвъних в болницата, за да кажа на дежурния лекар, че съм готова да подпиша нужните документи... за изключване на животоподдържащата система на Майкъл.

А седмица след това, в миг на предизвикано от скръбта умопомрачение, подадох заявление за тази новооткрита длъжност в Милуоки и докато разбера какво става, вече я бях получила и пътувах към Уисконсин.

Тя пресушава чашата си.

— Разбираш ли какво ти говоря: прието е, когато човек чезне от скръб, да замине за Париж, Венеция или поне Танжер. А аз — в Милуоки.

Млъква и се заглежда в морето.

— Скоро след това ли се запознахте с Филип?

— Не — мина почти година. Но през седмицата, в която работихме заедно, аз успях да му разкажа за Майкъл. Филип бе първият мъж, с когото съм спала след неговата смърт. Което направи постъпката му след това десет пъти по-грозна. Отписах го като невъобразим нахал... особено след като видях какво е сторил със сценария... докато се появи на прага ми оная вечер с гневното ми писмо в ръка и молба за прошка.

— А ти веднага ли му прости?

— Не бих казала. Накарах го да ме гони. Което и стори — с голямо усърдие и стил, бих добавила. За велика собствена изненада, започнах да установявам, че се влюбвам в него. Може би заради тази негова отчужденост от всички и всичко, въпреки които обаче — и това започнах да разбирам постепенно — той ме харесва заради онова, което съм, което мисля, което виждам в този свят. А имаше и нужда от мен. Тук се крие най-неочакваното — този мъж, с всичките си пари и възможности да си достави каквото му хрумне, заявява, че съм най-хубавото нещо, което е могло да му се случи на тази земя.

— Значи те спечели на нова сметка?

— Да, най-накрая — Филип винаги печели най-накрая... посредством идиотско упорство. — Изпразва чаша. — Проблемът се състои в това — продължава Марта, — че веднъж спечелил, започва да губи интерес.

— Глупак.

— Да бе.

— Не, така си е — чувам гласа си аз. — Как е възможно човек да загуби интерес към теб?

Тя ме поглежда втренчено, а сетне протяга ръка да погали косите ми. И проговаря:

— *До Завоюването траят
Победите на всеки —
но те — макар да се изплъзват —
са негови Навеки.*^[5]

— Ако назовеш автора, печелиш целувка — казва тя.

— Емили Дикинсън — отвърщам.

— Браво.

Прегръща ме през врата, привлича ме към себе си и нежно целува устните ми. Тогава аз казвам:

— Аз съм на ред. При същите условия.

*Научен Факт е туй и ето
Подкрепям го и аз
Красноречиво е Сърцето
когато няма Глас.*

— Това е трудничко — отсъжда Марта, докато отново ме прегръща през врата. — Емили Дикинсън.

— Впечатлен съм.

Отново се целуваме. Малко по-продължително.

— Пак съм аз на ход — обажда се тя, без да ме пуска от прегръдката си. — Готов ли си?

— Напълно.

— Много внимавай. Тук има уловка.

*Как мек е тоз затвор
как мила таз решетка
сам сякаш Пухеният Крал
е стъкнал тази клетка.*

*Съдбата в този Свят
е само блед Фантом
Тъмницата е негов Брат
Килия — моят Дом.*

— Костелив орех — преценявам аз.

— Давай наслуки.

— Ами ако сбъркам? Тогава какво?

Тя ме притиска още по-силно.

— Разчитам на теб. Давай.

— Да не би да е... Емили Дикинсън?

— В десетката — отвърща тя и ме придърпва до себе си на пясъка.

Започваме да се целуваме страстно и дълбоко. След няколко мига на самозабрава Гласът на Разума започва да кънти в ушите ми със звука на противовъздушна сирена. Когато правя опит да се измъкна от плетеницата крайници, Марта ме притиска към пясъка и шепне:

— Не мисли за нищо. Просто...

— Не мога — шепна аз в отговор.

— Можеш, можеш.

— Не.

— Само тази вечер.

— Няма да е само тази — и ти го знаеш. Тия неща винаги имат последици. Особено...

— Да?

— Особено, когато... ти знаеш, както и аз знам, че няма да остане само тази нощ.

— Изпитваш ли същото?

— Кое същото?

— Онова...

Внимателно отделям ръце от нейните и сядам.

— Онова, което усещам, е, че... съм пиан.

— Май не разбираш, а? — проговаря тя тихо. — Огледай се: ти и аз, островът, морето, това небе, тази нощ. Не коя да е нощ, Дейвид. Тази именно. Тази единствена, неповторима нощ...

— Разбирам, разбирам, но...

Отпускам длан върху нейното рамо. Тя я хваща и стиска здраво.

— По дяволите твоята чувствителност.

— Бих искал...

Тя се надига и ме целува едва-едва по устните.

— Замълчи, моля те. — Изправя се на крака. — Ще се поразходя.

— Да дойда ли с теб?

— Мисля да го направя сама, ако не възразяваш.

— Сигурна ли си?

Тя кимва.

— Безопасно ли е?

— Това си е моят остров — всичко ще бъде наред.

— Благодаря ти за тази вечер — казвам аз.

Тя се усмихва печално и отвърща:

— Не, аз ти благодаря.

После се извърща и поема покрай плажа. Минава ми мисълта да я последвам, да я прегърна отново и да я целуна, да изригна океан объркани мисли за любовта и естеството на съвпадението, за нежеланието ми да усложнявам своя живот, за това, колко много ми се ще да я целуна...

Но вземам благоразумното решение и поемам нагоре по хълма. Стигнал стаята, присядам върху ръба на леглото, обхващам лицето си в длани и си казвам: *това бе една много особена седмица*. Но нищо повече не мога да измисля, тъй като сетивата и мислите ми са парализирани от алкохолен еквивалент на шокова доза отрова. Ако бях в състояние трезво да преценя с какво съм се разминал току-що — да не говорим за крайно обезпокояващата мисъл, че може би, ама съвсем мъничко може би съм леко влюбен в нея, може би бих попаднал в състояние на пълно объркване.

Само че нямам никаква възможност да се огъна пред чувството за вина. Понеже, за втора поредна нощ, изведнъж падам в обятията на съня, напълно облечен. Само че този път изтощението ми е толкова пълно, че не помръдвам чак до 6:30 сутринта, когато на вратата ми се чука тихичко. Изломотвам нещо на език, който има някакво далечно сходство с английския, вратата се отваря и вътре влиза Гари с поднос в ръце. Върху подноса съзирам кана за кафе и голяма чаша вода. Забелязвам, че — макар издокаран в дрехите си от вчера — някой ме е завил внимателно с одеяло. Питам се кой ли е влизал в стаята, за да се прави на добрия самарянин.

— Добро утро, господин Армитидж — проговаря Гари. — Как се чувстваме тази сутрин?

— Зле.

— Значи ще ви трябват две такива — преценява той, като пуска две таблетки бирока в чашата. Когато се разтварят напълно, ми я подава.

Поглъщам цялото съдържание на един път. То поема по хранопровода, а отделни сцени от снощните подвизи започват да се

мяркат в онова празно пространство, което обикновено е известно като вътрешна част на главата ми. Когато си спомням прегръдката ни на плажа, трябва да положа усилие, за да овладее неволна тръпка. Усилието остава безплодно, но Гари се прави, че нищо не забелязва и предлага:

— Допускам, че чашка от това много силно кафе без мляко и без захар може да се окаже изключително полезна в този момент.

Кимвам. Той налива кафето. Аз отпивам, като почти се задавям при първата глътка. С втората е значително по-лесно, а когато отпивам за трети път, бероката започва да вдига пелената от моето съзнание.

— Добре ли прекарахте вечерта, сър? — пита Гари.

Изучавам внимателно израза на лицето му, за да разбере дали раболепното копеленце не се опитва да ми каже нещо... дали не е дебнал с бинокъл от верандата, за да наблюдава ученическите ни изпълнения на плажа. Но това лице не издава нищо. И аз няма да го направя.

— Да, чудесно.

— Съжалявам, че се налага да ви вдигам в такъв ранен час, но, както сам пожелахте, гълфстриймът ще ви закара днес до Сан Франциско. Ще имате ли нещо против да ви изложи плана на полета?

— Карайте, но се опасявам, че ще трябва да го повторите два-три пъти.

Той пуска тънка усмивка и започва:

— Госпожа Флек ни каза, че искате да сте в Сан Франциско около четири часа следобед, за да вземете момиченцето си от училище.

— Точно така. Как се чувства госпожа Флек?

— В момента е на път за Ню Йорк.

Решавам, че не съм чул правилно.

— На път за къде?

— За Ню Йорк, сър.

— Но как...

— Както обикновено го прави, сър. С един от нашите самолети. Напусна острова снощи. Малко след като си легнахте.

— Сериозно?

— Най-сериозно.

— Виж ти.

— Но остави бележка за вас — добавя Гари, като подава малък бял плик, надписан с моето име.

Устоявам на порива да го отворя и го полагам върху възглавницата до себе си.

— Тя ме помоли още да уредя всичко, което има отношение към вашия полет до Западното крайбрежие. И ние организирахме следното: ще ви върнем на Шафрановия около девет. Хеликоптерът излита за Антигуа в десет и половина, а гълфстриймът — в единайсет и петнайсет. Пилотът ме информира, че полетът до Сан Франциско трае седем часа и четирийсет минути, но с оглед четиричасовата разлика, ще пристигнете около три и десет. Уредили сме да ви чака лимузина, която ще бъде на ваше разположение през целия уикенд. Освен това сме запазили, като израз на специално внимание, апартамент за вас и дъщеря ви в „Мандарин Ориентал“.

— Прекалено екстравагантно.

— Можете да благодарите на госпожа Флек — идеята е нейна.

— Непременно ще го сторя.

— И накрая още нещо: господин Флек очаква да ви види в рамките на деветдесетте минути, които ще прекарате на Шафрановия остров.

— Какво? — възкликвам аз, а дланите ми изведнъж изстиват и стават лепкави.

— Господин Флек ви очаква в девет.

— Върнал се е на острова?

— Да, сър. Късно снощи.

Великолепно, казвам си аз. Направо — здраве му кажи.

[1] Верига от магазини за спортни облекла масово производство.
— Б.пр. ↑

[2] Изтъкнат американски филмов деец. — Б.пр. ↑

[3] Така се нарича най-големия сапфир в света (563 карата или малко над 1200 грама), открит преди около 300 години в днешна Шри Ланка. — Б.пр. ↑

[4] Градче край Джорджтаун, Гаяна, основано от сектата „Народен храм“, където през 1978 г. се самоубиват близо 1000 нейни членове (почти всички американски граждани) заедно с водача Джим Джоунс. — Б.пр. ↑

[5] Превод на стиховете — Кристина Димитрова. — Б.р. ↑

СЕДМА ГЛАВА

Докато лодката се устремява към Шафрановия остров, тревогата ми нараства. Без съмнение това е свързано с предстоящата среща. Среща с човека, който ме остави да го чакам из тези места цели седем дена. Но също така несъмнено е свързано и с обстоятелството, че моят домакин се е прибрал у дома си късно снощи, за да установи, че гостът му е отишъл да прекара нощта със собствената му жена в нейната лична резиденция. Налице е и онази дреболия — пианската прегръдка с Марта на плажа. Фактът на завръщането ѝ още снощи неутрализира съмнението, че сме прекарвали заедно нощта, но се питам дали някой от прислугата не ни е забелязал да се целуваме на плажа, за да информира най-прилежно Флек за това, че неговата съпруга и гостът му разиграват прочутата сцена на клинча между Бърт Ланкастър и Дебора Кер в „От тук до безкрайността“ — сцена, която киноман като Флек няма начин да не знае наизуст.

Стоп!

Вкопчвам се в парапета, който обикаля палубата на яхтата, и си казвам да се успокоя. Напомням си, че махмурлукът винаги ме прави уязвим по отношение на всякакви параноични фантасмагории. В рамките на огромния, безкраен каталог на сексуалните тъпотии пианското натискане на някакъв плаж се числи към дребните нарушения. Че нали в крайна сметка бях изложен на изкушение и устоях. Така че потупай се сам по рамото и престани с това самобичуване. И докато го правиш, отвори най-сетне писмото от Марта.

Така и правя. Вътре има картичка, изписана с прилежен, сбит почерк. Върху едната страна е написано следното:

*Лесно газя Мъка —
Цели Езера —
свикнала съм с нея —
но при капка Радост —
в Дъното ора —*

*и на пръсти тръгвам —
весела, пияна —
Нова е Напитката —
та ме хвана!*

Обръщам картичката и чета:

Мисля, че знаеш поета, Дейвид. Имаш право — за
съжаление всичко зависи от подходящото време.
Пази се,

Марта

Първата ми мисъл е: би могло да е по-зле. Втората: тя е прекрасна. И третата: забрави цялата работа...

Когато лодката докосва кея на Шафрановия остров, там ме очаква Мег. Опаковала ми е нещата, както сама казва, и всичко за полета на хеликоптера е готово. Но ако искам да прегледам апартамента преди да потегля...

— Не се съмнявам, че сте събрали всичко.

— В такъв случай господин Флек ви очаква в Голямата стая.

Следвам я по кея, в къщата, по коридора към огромното, подобно на катедрала помещение. Преди да вляза в него, поемам дълбоко успокояваща глътка въздух. Но влязъл вече, установявам, че съм самичък.

— Нещо е задържало господин Флек за момент. Да ви наля ли за пиене?

— Само минерална вода, моля.

Мег излиза и аз се настанявам върху същото кресло, за което Марта каза, че струва четири хиляди и двеста долара. След около минута се надигам и започвам да крача из помещението, като поглеждам от време на време часовника си. Повтарям си наум да не се ядосвам, понеже този човек е най-обикновен човек в крайна сметка. И макар да е човек с големи пари, нищо от онова, което каже, направи или помисли за мен, не може да повлияе върху моята кариера. Освен това той бе този, който ме повика. Аз съм талантът. Той е купувач. Ако

му харесва онова, което предлагам за продан, хубаво. Ако не — здраве да е.

Минават две минути, после три, пет. Връща се Мег с поднос в ръце. Но вместо поръчаната от мен вода, върху него се мъдри висока чаша доматиен сок, украсена отгоре със стрък целина.

— Какво е това? — питам аз.

— „Блъди Мери“, сър.

— Но нали поръчах минерална вода?

— Така е, но господин Флек смята, че най-напред трябва да изпиете това.

— Господин Флек смята какво!

Внезапно отгоре се разнася глас. По-точно от балкона, който виси над главите ни.

— Реших, че може би изпитвате нужда от чаша „Блъди Мери“ — произнася гласът с нисък, несигурен тон.

След малко дочувам стъпки по витата метална стълба, която води към балкона. Филип Флек се спуска по нея бавно, като ме удостоява с едва забележима усмивка. Разбира се, познавам лицето му от безброй снимки по вестници и списания, но оставам силно изненадан от масивната фигура. Надали е по-висок от метър и шейсет и три, а пясъчно-кафеникавата му коса е прошарена със сиво. Момчешкото лице показва всички признаци на злоупотреба с въглехидрати. Не може да се каже, че е затлъстял, но е определено месест. Облеклото му е подчертано небрежно — избеляла, разкопчана до долу синкава риза, виснала над видели много пране белезникави шорти. Обул е ниско изрязани маркови маратонки. Макар да се твърди, че се връща току-що от едноседмичен риболов, кожата му е удивително бяла, което ме навежда на мисълта да не би да е от ония побъркани на тема рак на кожата манияци, които съзират меланом в всяко най-незначителното петънце по тялото си.

Протяга ръка. Поемам я. Хватката му е отпусната като на човек, който пет пари не дава за това какво ще си помислят за него.

— Вие трябва да сте Дейвид.

— Аз съм.

— В такъв случай, като се има предвид онова, което чувам, един „Блъди Мери“ идва тъкмо на място.

— Сериозно? И какво по-точно чувате?

— Чувам от съпругата си, че двамата сте му дръпнали яко пиене снощи. — Поглежда в моята посока, но не точно в мен, сякаш е късоглед и му е трудно да съсредоточи погледа си. — Правилно ли съм чул?

Подбирам много внимателно думите си.

— Бе леко влажна вечер.

— Леко влажна — повтаря той с все така тих и колеблив глас. — Какъв приятен изказ имате. Е, с оглед „леката влага“ от снощи...

Той кимва към Мег и питието върху подноса. Понечвам да откажа, но друг вътрешен глас ми нарежда да приема, особено след като из един път усещам остра нужда от лек срещу махмурлук.

Затова вземам чашата от подноса, вдигам я към Флек и я изпивам на един дъх. След това я оставям пак върху подноса и му се усмихвам.

— Явно сте били много жаден — отбелязва той. — Още едно?

— Не, благодаря. Едно свърши работа.

Той дава знак на Мег и жената излиза. Показва ми с глава креслото на Иймс, а сам се разполага насреща, върху един диван, но така, че не му се налага да гледа към мен, а по-скоро в най-близката стена.

— Така... — започва той със спокоен глас, — имам въпрос към вас.

— Давайте.

— Мислите ли, че жена ми е алкохоличка?

Господи...

— Няма откъде да знам.

— Но нали пихте с нея две вечери подред.

— Така е.

— И тя е пила много и двата пъти.

— Аз също.

— Значи и вие сте алкохолик?

— Господин Флек...

— Можете да ме наричате Филип. Трябва да знаете, че Марта се изказа твърде приповдигнато за вас. Уместно е да се отбележи и обстоятелството, че тя самата бе в твърде приповдигнато настроение в момента. Но това си е част от нейния чар, не намирате ли?

Замълчавам. Понеже нямам представа какво да кажа.

Флек изглежда доволен от неловката тишина, продължила близо минута, преди да се обади:

— Как мина риболовът?

— Риболов ли? Не съм бил за риба.

— Не сте ли?

— Не.

— Но на мен ми казаха...

— Неправилно са ви осведомили.

— Така значи. Но щом не сте били за риба...

— Бях другаде. В Сао Паулу, ако трябва да бъда съвсем точен.

— По работа?

— Никой не ходи на това място за удоволствие.

— Прав сте.

Разговорът отново замира. Флек пак се вторачва в стената.

Най-накрая, след още една безкрайна минута мълчание, той проговаря.

— Та значи... искали сте да ме видите.

— Аз ли?

— Това ми казаха.

— Но нали... вие ме поканихте тук?

— Така ли?

— Разбира се.

— А, да.

— Мислех, че искате да разговаряме.

— За какво?

— За сценария.

— Какъв сценарий?

— Който написах.

— Вие пишете сценарии?

— Да остроумничите ли се мъчите?

— Така ли изглежда?

— Не, по-скоро май се опитвате да играете някакви игрички с мен.

— И какви по-точно?

— Много добре знаете защо съм тук.

— Повторете още един път...

— Дума да не става — заявявам аз и се надигам от място.

— Моля?

— Дума да не става — това казах...

— И защо го казахте?

— Защото ме разигравате.

— Сърдит ли сте?

— Не, просто си тръгвам.

— Нещо лошо ли направих?

— Нямам намерение да го обсъждам.

— Но ако съм направил нещо лошо...

— Този разговор приключи. Довиждане.

И поемам към вратата. Но гласът на Флек ме задържа:

— Дейвид...

— Какво? — питам аз, като се извърщам.

Сега Флек гледа право в мен, на лицето му е цъфнала широка, закачлива усмивка, а в ръка държи моя сценарий.

— Хванахте се — обявява той. И понеже аз не се разтапям в слънчев лик от типа на „боже, каква шега!“, продължава: — Надявам се, че не сте ми прекалено ядосан.

— След цяла седмица чакане, господин Флек...

Той ме прекъсва:

— Прав сте, прав сте — и моля да ме извините за това. Но все пак, какво значение може да има една малка закачка между колеги?

— Ние колеги ли сме?

— Силно се надявам. Защото, що се отнася до мен, аз наистина искам да направя този сценарий.

— Наистина ли? — отзовавам се аз с усилие да прозвуча безразлично.

— Мисля, че преработката ви е забележителна. Защото сега става нещо като криминална комедия с политически подтекст, който няма как да остане незабелязан. А онова, което наистина се стремите да разкриете, е болезнената същност на необуздания стремеж към потребление — този досаден феномен, превърнал се в определяща черта на съвременния американски начин на живот.

Всичко това е новост за мен, но ако съм научил нещо в тоя писателски занаят, то е следното: когато един режисьор започне ентусиазирано да ти разправя каква е тематиката на твоя сценарий,

винаги е най-добре да кимаш мъдро в съгласие... дори когато си убеден, че дрънка невъобразими глупости.

— Разбира се — обаждам се аз, — това е преди всичко масов филм...

— Именно — казва Флек, като прави знак да се върна върху скъпото кресло. — Но той минира целия жанр — също както Жан-Пиер Мелвил преобразява екзистенциалната легенда за наемния убиец в „Самурая“.

Екзистенциалната легенда за наемния убиец. А така.

— По своята същност обаче — правя нов опит аз, — това е история за неколцина мъже в Чикаго, които се опитват да оберат банка.

— А пък аз знам как да превърна във филм тая история с банката.

В течение на последвалия половин час той ми излага сцена по сцена целия снимачен план на филма за този банков обир (при използване на фиксирана камера и едрозърнеста цветна лента, за да се постигне „истинско усещане за криминална атмосфера“). След това започва да нахвърля идеи по кастинга.

— Искam само неизвестни. А за главните роли много ми харесват ония двама изумителни актьори, които видях на Берлинския фестивал...

— Как са с английския?

— По този въпрос винаги може да се поработи.

Бих могъл да спомена незначителния проблем, свързан с достоверността на образи, чийто тежък немски акцент трябва да се впише в облика на двама посивели ветерани от Виетнам, но си задържам езика зад зъбите. В хода на този епичен монолог се споменава намерение за финансиране в размер на около четирийсет милиона — абсурдна сума за екшън от подобен характер. Но пък кой съм аз, та да преценявам начина, по който възнамерява да прахосва парите си? Спомням си и какво ми каза Алисън, преди да пристигна тук.

Междувременно аз ще му изцедя една камара пари, нямай грижа. В този случай ще играя вабанк, драги. Кръгло милионче. И ти гарантирам, че ще го плати. Защото, макар за двама ни да е ясно, че номерът с регистрацията на негово име е просто шега, той все пак

не би желал тя да стане публично достояние. Ще плати за мълчанието ни сума нещо, дори без да си поискаме.

Донякъде се оставям да бъда увлечен от неговия ентусиазъм, от желанието му да представи нещата така, сякаш не съм написал най-обикновен развлекателен буламач, а едва ли не културна веха на столетието. Марта има право — поиска ли нещо този човек, преследва го с непоколебимо упорство. Но не забравям и друго: как губи интерес, след като един път е постигнал целта си. Все още съм в известна степен под влияние на опитите му да ме изкара от релси в началото на нашия разговор, макар — и това му прави чест — да спря наскоро думата, за да поиска извинение заради „лазенето по нервите ми“.

— Май ми е станало нещо като лош навик — обяснява той. — Когато срещна непознат, неизменно се опитвам да го изпързялям — просто за да видя как ще реагира.

— Минах ли теста с успех?

— Шест плюс. Марта ми каза, че сте висока класа, а тя разбира от писатели. Още един път ви благодаря за това, че прекарахте толкова време с нея през последните дни. Тя е ваша ревностна почитателка и съм убеден, че е изпитала дълбоко удовлетворение от възможността да разговаря с вас надълго и широко.

Да не споменаваме играта на целувки при използване поезията на Емили Дикинсън като канава. Лицето на Флек не показва да разполага с подобна информация. Както и да е (казвам си аз), нали са неофициално разделени. Той положително държи любовници във всяка от своите резиденции. Тогава какво значение има, ако е разбрал, че се натискам с жена му. Във възторг е от моя сценарий. Ако наистина реализира идиотските си идеи, просто ще махна моето име от надписите, след като съм осребрил чека.

И все пак, преди да продължим по темата за неговата съпруга, аз я сменям.

— Искях да ви благодаря за предоставената ми възможност да се запозная със „Сало“ на Пазолини. Може да е най-отвратителният начин на първо запознанство с нечие филмово творчество, но все пак си остава голямо произведение, което не се забравя лесно.

— За мен това е без съмнение най-великият филм, направен след войната. Не сте ли съгласен?

— Силно казано...

— И веднага ще се обоснова защо според мен заслужава подобна оценка. Защото е посветен на водещата тема през двайсетото столетие — стремежа към установяване на тотален контрол над останалите.

— Не мисля, че той е характерен единствено за посочения от вас век.

— Не е наистина, само че именно в течение на този век ние направихме огромен скок в това направление... впрегнахме мощта на техниката за установяване на тотална хегемония над другите. Немските концентрационни лагери например са илюстрация на първото в световната история изстребление на хора, осъществено с помощта на съвременни технологии — те представляват съвършен апарат за унищожаване на човешки същества. Атомната бомба е друг пример за установяване на контрол над огромни маси — не само заради откритата от нея възможност те да бъдат унищожавани от разстояние, но и поради колосалния ѝ политически потенциал. Нека погледнем истината в очите: всички ние получихме дялове от Корпорацията на Студената война, ръководена от Държавата на секретните служби, именно благодарение на ядрената заплаха, която, от друга страна, осигурява на правителствата и от двата идеологически лагера възможност да държат в шах простолудията, както и оправдание за поддържане на могъщи тайни служби за осуетяване на проявите на обществено недоволство от какъвто и да било характер. В наши дни — това е пределно ясно — разполагаме с информационни възможности, които позволяват осъществяване контрол над индивида в още по-големи мащаби. Тук особено много помага потребителската нагласа на населението, чието съзнание е изцяло ангажирано в безкрайната спирала от възможности за придобиване на блага, и по този начин е държано в подчинение.

— Но каква е връзката между всичко това и „Сало“?

— Твърде проста: показаното от Пазолини е фашизъм в най-чист дотехнологически вид — убеждение, че разполагаш с правото, с *привилегията* да упражняваш пълен контрол над друго човешко същество до степен да бъдат погазени личното достойнство и честта, собствеността и свободата. Да отнемеш изцяло неговата индивидуалност и да го третираш като подвижен предмет, който подлежи на унищожаване, след като изпълни своите функции. В наши дни побърканите аристократи от филма са отстъпили място на по-

могъщи сили: правителства, корпорации, бази данни. И ние продължаваме да живеем в свят, където поривът да доминираш над другите си остава първа сред всички човешки мотивации. Всеки от нас се мъчи непрекъснато да наложи собствения си светоглед на останалите, не е ли така?

— Да допуснем... Само че какво общо има цялата тази работа, цялата тази, ъ-ъ-ъ теза с моя... нашия... масов филм?

Той ме поглежда с израза на човек, който е на път да сподели фантастична, изключително оригинална идея и само е чакал да настъпи подходящият момент за това.

— Какво ще кажете... това е само идея, но такава, която държа да обмислите много сериозно, ако нашите двама ветерани от Виетнам успеят с първоначално замисления банков обир, но после допуснат грешката да станат малко прекалено амбициозни и решат да обърнат алчен поглед към състоянието на ултрапотаен милиардер.

Нужен е някой, който да е наясно с природата на подобен тип — казвам си аз, но в погледа на Флек няма и помен от самоирония. Той продължава да говори.

— Както и да е, да приемем, че въпросният милиардер живее в построена върху хълм на Северна Калифорния крепост... в компанията на една от най-големите колекции от произведения на изкуството в САЩ, която нашите момчета са решили да отмъкнат. Когато обаче най-накрая съумяват да проникнат в цитаделата на този субект, те биват заловени на мига от безчислената му въоръжена охрана. Тук установяват, че нежеланият им домакин е организиран за себе си и своите дружки общество на най-разюздани нрави, с група сексуални роби (жени и мъже) за лично ползване. Веднага след залавянето нашите двама герои биват на свой ред заробени, но започват мигом да обмислят възможности за собственото си и на всички останали освобождаване от оковите на тази драконовска действителност.

Той млъква и ме поглежда усмихнат.

— Какво ще кажете?

Сега трябва много да се внимава. Нямам желание да съзре някоя пренебрежителна усмивка.

— Ами — започвам аз, — звучи ми малко като правени вече филми за сблъсък между кораво ченге и нещо като Маркиз дьо Сад.

Имам все пак един въпрос: успяват ли нашите двама юнаци да се измъкнат живи?

— Има ли значение?

— Разбира се, че има... ако искате тази филм да постигне някакъв касов успех. Тоест, ако сте готов да похарчите четирийсет милиона за производството на подобен филм, трябва да се целите в тълпите от денонощните салони на мултиплексните прожекционни комплекси. Което означава, че трябва да им се осигури добър герой, към когото да бъдат съпричастни. Което пък ще рече на свой ред, че поне единият ветеран трябва да се измъкне жив, след като е пръснал тиквите на всички лоши...

— А какво става с втория? — пита Флек с внезапно появило се напрежение в гласа.

— Оставете го да загине като герой... по възможност от ръката на побъркания милиардер. Което, разбира се, дава допълнителна тежест на изпълнявания от Брус Уилис образ по отношение на лошия. В края на филма, след като е избил до крак всичките му любимци, Уилис най-сетне се изправя лице в лице с милиардера. От само себе си се разбира, че той трябва да напусне руините на крепостта с мацка под ръка, за предпочитане из средите на спасените от него сексробини. Надписи. И двайсет милиона от премиерния уикенд са в кърпа вързани.

Продължителна пауза. Филип Флек цупи устни.

— Това не ми харесва — заявява той. — Ама хич.

— Ако искате личното ми мнение — и на мен не ми харесва никак.

— Тогава от какъв зор?

— Ако искате да превърнете този масов филм за банков обир във филм за двама герои, попаднали в лапите на побъркан богаташ, и желаете този филм да направи пари, длъжен сте да се придържате към някои основни холивудски правила.

— Но и вие не сте написали сценарий за такъв филм — възразява Флек с нотка на раздразнение в гласа.

— Ами разяснете ми какъв сценарий съм написал — зъбя се аз. — Както ви е добре известно, филмът, който написах — *и пренаписах* — представлява черна, странна, леко застрашителна комедия в стила на оня режисьор Робърт Алтман, продукцията, която отваря великолепни

възможности за актьори като Елиът Гоулд и Доналд Съдърланд в образите на вьетнамски ветерани. А онова, което предлагате вие...

— Е също черно и опасно — прекъсва ме моят събеседник. — Нямам никакво намерение да произвеждам лайно, дето се харесва на всеки и всички в просташката масова публика. Искam реинтерпретация на „Сало“ в контекста на Америка от двайсет и първия век.

— Като казвате реинтерпретация... — започвам аз.

— Имам предвид... да подведа публиката, че гледа най-обикновен филм за обир и сетне... бам!... да я запратя в катраненочерните глъбини на пространства, за чието съществуване тя не подозира.

Внимателно изучавам лицето на Флек. Не, той не се шегува, нито пък казаното е израз на „черно“ въображение. Този човек е сериозен донемайкъде.

— Дефинирайте понятието „катраненочерни глъбини“ — настоявам аз.

Той свива рамене.

— Нали гледахте „Сало“. Ще се стремя към същата екстремална жестокост... ще се домогвам до най-външните предели на вкус и търпимост от страна на зрителите.

— Посредством например лайнян банкет?

— Е, ние няма да търсим директно копиране на Пазолини — това е ясно.

— Нито пък можем.

— Но съм убеден, че непременно трябва да има проява на непоносима деградация, която включва по някакъв начин фекален елемент. Защото няма нищо по-първично от лайното, нали така?

— По тази точка няма как да не се съглася — отвърщам аз. Очаквам всеки миг да чуя неговото „хванахте се“ и отново да ме притесни с обяснения за това как се е мъчил да ме подведе. Той обаче е сериозен като смъртта. Затова добавям: — Но нали ви е известно, че ако накарате някой от героите да се изсере на пода, не само няма да получите добри отзиви от критиката, но може и да не стигнете до търговска прожекция въобще.

— А, ще стигна — отвърща Флек.

И сто на сто ще го направи, понеже е в състояние да си плати за това. Също както е в състояние да изръси четирийсет милиона за

осъществяване на поредния проект на суетата. Този тип може да прави каквото си пожелае, понеже парите го изолират от досадата на обичайните грижи, свързани с печалба или с осигуряване на многобройна публика.

— Нали си давате сметка за това, че подобен филм ще се прожектира единствено в Париж и в някое миниатюрно салонче на ценителите от Хелзинки, където процентът на самоубийци е така висок...

Флек се напруга едва забележимо.

— Шегувате се, нали?

— Да. Шегувам се. Искам да кажа само, че...

— Знам какво искате да кажете. Знам също така, че моето предложение е крайно. Но ако дори човек като мен — разполагащ с подобни ресурси — гледа само да печели, как изобщо би се развивало изкуството? Отново ви призовавам да погледнете истината в очите: открай време най-богатите финансират творческия авангард. Аз просто финансирам себе си. И ако останалият свят реши да ме освирка, така да бъде. Стига да не бъда отминат с мълчание...

— Имате предвид първия си филм ли? — Думите ми са сякаш произнесени от друго.

Флек отново се стяга, а после се вторачва в мен по начин, който го прави да изглежда едновременно наранен и опасен. О-па, току-що бръкнах в открита рана — оттук повече няма накъде. Затова бързо казвам:

— Не че той наистина заслужава подобен отклик. А и силно се съмнявам, че предложеното сега от вас — по отношение нашия сценарий — ще бъде отминато с мълчание. Възможно е Християнската коалиция да започне изгарянето на ваши чучела, но съм убеден, че внимание ще бъде привлечено. И то голямо.

Той се усмихва отново и аз изпитвам облекчение. Флек натиска някакво копче върху масата. След броени секунди се появява Мег. Той поръчва бутилка шампанско.

— Мисля, че трябва да полеем нашето бъдещо сътрудничество, Дейвид.

— Сътрудници ли сме вече?

— Така мисля. Струва ми се, че и вие сте заинтересован от работата по този сценарий, или се лъжа?

— Зависи...

— От какво?

— От обичайните неща: работната програма на единия и другия, останалите ми професионални задължения, договорните условия, които вашите хора ще изработят съвместно с моите. И най-последно винаги е налице паричният въпрос.

— Няма да има такъв.

— Винаги има такъв във филмовия бизнес.

— Не и когато нещата опрат до мен. Назовете цена.

— Моля?

— Назовете цена. Колко ще поискате за преработване на сценария?

— В тази област никога не се месея. Ще трябва да се свържете с агента ми...

— Ще го кажа отново, Дейвид: цената?

Цял нерв, поемам дълбоко дъх.

— Говорим за една преработка в очертаната от вас насока?

— Две плюс последна редакция.

— Това е свързано с доста време.

— И не се съмнявам, че ще го оцените както подобава.

— Говорим за вашия „Сало в Калифорния“, нали?

Пестелива усмивка.

— Май е възможно и така да го назовем. Та, цената?

Без да трепна, отрязвам:

— Два и половина милиона.

Той разглежда ноктите си и казва:

— Прието.

Сега вече трепвам.

— Наистина ли?

— Сделката е сключена. А сега, можем ли да започнем?

— Ами... ъ-ъ-ъ... обикновено не започвам работа, преди да е подписан договорът. И освен това има подробности за обсъждане с моя агент.

— Какво има да се обсъжда? Назовахте цена. Аз я приех. Да се залавяме за работа.

— Веднага?

— Ами да, в тази секунда.

Да, но след час трябва да се кача на борда на един от твоите самолети, за да отида на свиждане с дъщеричката си. За да прекараме заедно един уикенд, който не мога (и няма) да пропусна.

— Ами, агентката ми е извън града в настоящия момент...

— Но положително можем да я открием на едно или друго място. А даже да не успеем, аз все пак ще разпоредя милион и четвърт да постъпят в сметката ви още следобед.

— Това е невероятно щедро и почтено от ваша страна. Но не тук се крие същинският проблем. Работата е там, че имам особено важно задължение от семеен характер, което е свързано със Западното крайбрежие.

— На живот или смърт?

— Не, но ако не отида, това страшно ще разстрои дъщеря ми, а пък бившата ми съпруга ще се възползва от възможността да ми смъкне кожицата в юридически аспект.

— Турете си я на...

— Не е толкова лесно.

— Напротив, много е лесно дори. За два и половина милиона може да се купи първокачествена правна помощ.

— Но става дума и за детето.

— Ще го преживее.

Може би. Но аз няма да се справя с чувството за вина.

— Предлагам следното — казвам аз. — Нека ида сега до Сан Франциско и ще имам грижата да бъда тук в понеделник сутринта.

Той отново изучава втренчено ноктите си.

— Тогава няма да ме има.

— Мога да дойда там, където сте.

— Идната седмица е невъзможно.

— А по-следващата? — предлагам аз и мигом съжалявам за това. Защото съм нарушил Правило номер едно при писането на филмов сценарий: изглеждам прекалено ентусиазиран, което на свой ред означава, че страшно искам тази работа или изпитвам остра нужда от пари. Което си е така, но в Холивуд и особено с хора от типа на Флек трябва да се държиш така, сякаш преспокойно можеш да минеш и без неговите милиони. Огромна част от играта се върти около това да създаваш впечатление на абсолютен самоконтрол и никога да не допускаш съмнение, че (о, ужас!) наистина се нуждаеш от другиго.

В настоящия момент не ми трябва тази халтура и дори изпитвам дълбоки съмнения относно самото ѝ право на живот. Но как бих могъл да устоя на изкушението, което представлява този абсурден чек... при положение че не е проблем да накарам Алисън така да изработи договора, че да мога безпроблемно да оттегля името си като автор на сценария, а след това да отричам каквато и да било връзка с извратената, фекално обагрена манипулация, извършена от Флек над първоначалната ми рожба?

Работата е там, че той е наясно с деликатния избор, пред който ме е поставил: оставам тук през уикенда и работя по договор за два и половина милиона, или заминавам и...

— Опасявам се, че това е единственият ми свободен уикенд — заявява категорично той. — А пък ако трябва да бъда напълно откровен, доста съм разочарован от твоето отношение, Дейвид. Нали уж дойде тук да работиш с мен?

Започвам с разсъдлив, спокоен тон:

— Филип... нека подредим нещата по местата им. Ти ме докара на това място за обсъждане на моя сценарий. Освен това ме накара да те чакам седем дни... цяла една седмица, по време на която бихме могли да отхвърлим маса работа. Вместо това...

— Наистина ли чака тук през тези седем дни?

Хайде пак в зоната на мрака.

— Точно с това и започнах целия днешен разговор.

— Защо тогава никой не ми е казал?

— Нямам представа, Филип. Но със сигурност мога да ти заявя, че ме уверяваха в твоята информираност по повод обстоятелството, че си клатя краката на това място.

— Съжалявам — казва той, станал отново далечен и резервиран. — Представа нямах...

Какъв пълен, свършен лъжец. Не мога да повярвам, че е способен с такава лекота да излиза сух от водата, да се прави, че страда от амнезия или някакви странни прекъсвания в паметта... до състояние почти да не забелязва самото ми присъствие на това място. Сякаш е способен да те зачертае от действителността в един миг, ако кажеш (или направиш) нещо, което не се съвместява с неговите планове, с неговите виждания за света. Стане ли така, той натиска някакъв бутон и те праща в разреда „несъществуващи“.

— Ами... — започва Филип, хвърлил поглед към часовника си.
— Приключихме ли?

— От теб зависи.

Той се изправя на крака.

— Свършихме. Искаш ли да ми кажеш още нещо?

Да — че си гъз невъзможен.

— Мисля, че топката остава у теб — произнасям на глас. —
Името и телефонът на моята агентка са ти известни. С удоволствие бих преработил сценария по уговорения между двама ни начин. След като няма да започна работа върху следваща поредица на „Да те продам“ през идните два месеца, моментът е подходящ да се заловя за предлаганото от теб. Но, пак повтарям, инициативата е в твои ръце.

— Добре, добре — отвръща той, загледан над рамото ми към един от своите хора, който държи мобилен телефон в ръка и прави безмълвни знаци. — Виж какво... благодаря за посещението. Надявам се да ти е било от полза...

— О, не се безпокой — отвръщам аз с нотка сарказъм в гласа, —
бе невероятно полезно.

Поглежда ме изпитателно.

— Сарказъм ли е това?

— Ами! — отвръщам аз още по-саркастично.

— Знаеш ли какъв ти е проблемът, Дейвид?

— Просветли ме.

— Не носиш на майтап, нали?

И отново пуска усмивката тип „хвана се!“.

— Искаш да кажеш, че ще работиш с мен, така ли?

— На всяка цена. И ако трябва да чакам цял месец за това, нека
бъде така.

— Както вече казах, мога да те намеря където...

— Тогава моите хора ще влязат във връзка с твоите и след като всички подробности около договарянето бъдат уточнени, ще си уредим свободен уикенд на някое местенце, където да свършим с цялата преработка. Това харесва ли ти?

— Да, това ми харесва — отвръщам аз, без да знам какво следва да мисля за всичко станало.

— Е, ако на теб ти харесва, и на мен ми харесва. — Разтърсва
ръката ми. — Приятно е да се работи с теб. И ми се струва, че

наистина ще сътворим най-накрая нещо „по-така“. Нещо, което няма да се забрави бързо.

— Не се съмнявам.

Потупва ме по рамото.

— Приятен полет, приятелю.

И изчезва.

Мег, застинала търпеливо в единия ъгъл на помещението, пристъпва към мен с думите:

— Хеликоптерът е на ваше разположение всеки миг, сър. Можем ли да направим още нещо за вас, преди да отлетите?

— Абсолютно нищо — отговарям аз, но ѝ благодаря за положените грижи.

— Надявам се прекараното тук време да ви е било от полза, сър. — Върху устните ѝ се появява мимолетна, едва забележима усмивка.

Хеликоптерът ме откарва в Антигуа. Гълфстриймът — в Сан Франциско. Приземяваме се по разписание, малко след три следобед. Както е обещано, тук ме очаква лимузина, за да отида с нея до Саусалито, където живее Луси. Кейтлин тича по пътеката и се хвърля в обятията ми. Майка ѝ се появява откъм къщата, вперила кръвнишки поглед в мен и лимузината.

— Искаш да ни впечатлиш ли? — пита тя, като ми подава нещата на детето.

— Луси, кога съм бил в състояние да впечатля точно теб?

Кейтлин ни наблюдава с безпокойство, умолява ни с поглед да не започваме пак. И аз я вкарвам в лимузината, осведомявам Луси за това, че ще се върнем в шест часа, неделя следобед, и казвам на шофьора да ни кара в Мандарин.

— За какво ти е толкова голяма кола? — пита ме Кейтлин докато минаваме по моста, назад към Сан Франциско.

— Един човек, който харесва как пиша, ми я зае за уикенда.

— Ще си я задържиш ли?

— Не, но имаме възможност да се възползваме изцяло от нея в продължение на уикенда.

Кейтлин одобрява напълно апартамента, разположен върху покрива на хотела. Аз също. Той има изглед към залива, двата моста, блестящия небосклон над центъра, цялата мелодраматична панорама

на града. Докато лепим носове върху огромните прозорци и се блещим навън, Кейтлин пита:

— Можем ли да идваме тук всеки уикенд, когато пристигаш да ме виждаш?

— Опасявам се, че този ще бъде пръв и последен.

— И това ли е от богатия човек?

— От същия.

— Ами ако продължи да те харесва... — започва тя обнадеедена.

Засмивам се.

— Не става така в живота — отвърщам, а ми се ще да добавя: „Особено в света на киното“.

Кейтлин няма желание да излизаме за вечеря — чувства се прекрасно в помещението с такава гледка. Поръчваме си вечеря в апартамента. Докато я чакаме, телефонът звъни и чувам глас, забравен от над седмица време.

— Как върви? — пита Боби Бара.

— Я, каква приятна изненада — отвърщам аз. — Още ли си в Ню Йорк?

— Да, продължавам с организираното отстъпление, за да спася тия идиотски нови акции. Ама то е все едно да спираш кръвотечение от бедрена артерия с лепенка лейкопласт.

— Това е чудесно сравнение, Боби. А ще ми кажеш ли как се докопа до този телефонен номер?

— Да, хората на Фил ми го дадоха. Но говорих и директно с Човека. И трябва да ти кажа, приятелю, той е във възторг от теб.

— Вярно?

— Какъв е тоя недоверчив тон?

— Той ме принуди да го чакам една седмица, Боби. Цяла седмица. Сетне ми цъфна час преди да си замина и започна да се прави, че в живота си не е чувал за мен, после — че много иска да работим заедно, след това един куп други игрички. Искане да ме държи изкъсо, а на мен това не ми харесва.

— Абе, какво да ти кажа. Между нас да си остане — той откача по малко. Понякога ми прилича на същество от оня филм, дето извънземни превръщат хората в зомбита. Но, от друга страна,

говорим за луд на стойност двайсет милиарда долара, който ми заяви, че наистина иска да направи с теб оня филм...

— Творческите му идеи са лайняни, да знаеш — прекъсвам го аз. — Всъщност той само от лайна се интересува.

— Е и? Лайното също има своите достойнства. Особено когато бъде поднесено с етикет, върху който личи седемцифрено число. Така че забрави лошите обноски на човека, наслаждавай се на „Мандарин“, прекарай си чудесно с дъщеричката и кажи на оная твоя агентка да очаква разговор с хората на Флек идната седмица.

Но когато в неделя вечерта се прибирам в Ел Ей и разпращам цялата работа на Сали, тя заявява, че според нея възможността отново да чуя гласа на Флек е по-малка от нулева.

— Отнася се към теб като към поредното развлечение, но поне се върна с тен. Запозна ли се с някой друг на острова?

Решавам, че е най-разумно да не споменавам нищо за прекараната с госпожа Флек вечер, затова отговарям отрицателно, след което връщам разговора към темата, която знам, че Сали би искала да обсъждаме — триумфалната ѝ победа в кризата със Стю Баркър, превърнала отколешният съперник в лоялен съюзник за по-малко от седмица. До такава степен, че ѝ предоставя картбланш да определя програмната политика за върховото време през есента, и освен това дал на шефовете във „Фокс“ да разберат, че тя е човекът, от когото зависят нещата занапред.

Ах, да, някъде към края на героичното повествование за това последно професионално завоевание споменава, че съм ѝ липсвал и лудо ме обича. Целувам я и казвам абсолютно същото.

— Всеки има своя звезден час — отзовава се тя. — Този е нашият.

И е права в известен смисъл. Защото, за мое огромно учудване, адвокатът на Флек наистина се обажда на Алисън седмица по-късно, за да уговори с нея условията на договора. Всичко е почтено и делово. Няма спорове по сумата от два и половина милиона за моите услуги. Няма и по въпроса за правото ми да оттегля името си.

Алисън заключава:

— Значи така: два и половина милиона са сума, при която всеки би скокнал на крака с потекли лиги... и особено аз. Но ако той продължава да настоява с тия лайняни фантасмагории, ние определено

няма да имаме желание да видим името ти под подобно безумие, поради което настоях да бъде възприета тактиката „вземай парите и бягай“.

— Да не ме мислиш за толкова луд, та да се обвързва с подобно нещо?

— От онова, което си ми казвал, излиза, че момчето е от пасмината на Дейвид Кореш^[1]. Но след като си наясно с това и след като сме те обезопасили с договорен парашут, цената е справедлива. Все пак гледай да не се занимаваш с тая работа повече от два месеца, защото имам усещането, че ще станеш обект на още по-настойтелно търсене.

Алисън се оказва невероятно права. Когато месец по-късно втората поредица от „Да те продам“ излиза на малкия екран, тя се превръща мигом в хит.

„Ако първите два епизода могат да се приемат като верен показател — пише «Ню Йорк Таймс» — излиза, че Дейвид Армитидж не е просто мимолетен проблясък. Неговите гениално изградени, хапливи, изпълнени с жлъч сценарии за тези първи две серии от поредицата показват ясно, че той е сред най-бележитите съвременни хумористи, с тънък усет към абсурдното, който съумява да осмисли сложната социална структура на съвременна Америка.“

Много благодаря. Отзивите (подкрепени от множество устни плюс съпричастието на почитателите от първата поредица) гарантират невероятно класация. Толкова невероятно, че след излъчването на третата серия ФРТ дава зелена светлина за работа върху трета поредица и Алисън договаря нови два и половина милиона за написване на сценарии и производство. Горедолу по същото време „Уорнър Бразърс“ ми предлагат да напиша сценарий за милион и половина по избрана от мен тема. Приемам, естествено.

Споменавам за последния договор пред Боби Бара непосредствено след премиерата на втората поредица от „Да те продам“. Той ме приветства и пита дали искам да се окажа сред малцината избраници, на които ще се даде възможност да направят сериозни инвестиции в разработване на „търсачка“ за Мрежата в Китай и Югоизточна Азия.

— Нещо като „Yahoo“ с дръпнати очи — добавя той.

— Какъв политически такт проявяваш наистина, Боби.

— Виж какво, говорим за най-големия и почти девствен пазар на света. Това е възможност да се подхванат нещата от кота нула. Само че трябва да получи бърз отговор. Проявяваш ли интерес?

— Досега никога не си ме подвеждал.

— Умно момче.

И наистина се чувствам като умно момче, след като всичко ми върви по мед и масло.

А после идва оная малка работа с наградите „Еми“. Отивам на тържеството в компанията на Сали и Кейтлин (която всички намират очарователна). Когато стигат до авторство на сценарий за комедиен сериал, отварят плика и произнасят името ми, аз прегръщам моите две момичета, хуквам към сцената и приемам наградата с кратко слово, с което благодаря на „всички далеч по-малко от мен надарени, които изведоха драсканиците ми до телевизионния екран“, като в същото време признавам, че едничкият начин да се стигне до получаване на подобна награда е посредством чист, сляп късмет.

— Така че, когато обърна поглед назад към изключителното за мен в професионален план събитие, каквото се оказа „Да те продам“, съзнавам, че става дума за едно от онези редки, с нищо несравними моменти в живота на човека, когато всички планети се подреждат както трябва, когато боговете на случайността ти се усмихват, когато научавам, че Провидението не е само град в Роуд Айланд^[2], или когато, казано на прост английски, просто извадих късмет.

Това е върхов момент в рамките на едни удивителни две години. Същата вечер, в леглото със Сали, с вряща от многото шампанско глава, аз си мисля следното: *Нали мечтаеше едно време за този живот? Сега го имаш.*

Поздравления. Пристигна там, накъдето се бе устремил.

[1] Основател и водач на американската секта „Клонка Давидова“, провъзгласил се за последен пророк. Загива заедно с още петдесет и двама възрастни и двайсет и едно деца в хода на организирана от ФБР акция за превземане на сградата им. — Б.пр. ↑

[2] В този американски щат съществува град Провидънс (провидение). — Б.пр. ↑

ЧАСТ ВТОРА

ПЪРВА ГЛАВА

Цялата беля започва с едно телефонно обаждане. Прекалено рано обаждане в срядата след наградите „Еми“. Сали е вече излязла за работна закуска със Стю Баркър, а аз продължавам да тъна в царството на забравата, когато телефонът зазвънява като бесен. Събуждам се стреснат и една мисъл запълва цялото ми съзнание: обаждане по това време никак не е на добро.

Звъни моят продуцент Брад Брус. Гласът му е напрегнат — на всички продуценти гласовете са такива — но от момента, в който проговаря, веднага разбирам, че не става дума за обичайната му грубост, а за нещо наистина лошо.

— Съжалявам за обаждането в този ранен час — казва Брад, — но имаме проблем.

Сядам в леглото.

— Какъв проблем, Брад?

— Чувал ли си за парцал на име „Холивудски театрал“? — пита той, споменал един независим, алтернативен вестник, появил се на сцената през последната година като конкуренция на „Лосанджелиски читател“ и спечелил бързо репутация на издание с корави разследващи репортери и неприязън към свръхплатената надутост на холивудския кинаджийски свят.

— До него ли опряхме?

— Сам ти си опрял до него, Дейвид.

— Аз ли? Че аз съм само един писател.

— Да, но твърде прочут писател... което те превръща в желан обект за нападки от всякакъв сорт.

— Обвинен ли съм в нещо?

— Така ми се струва.

— И в какво по-точно?

Чувам го да си поема дъх, а сетне го изпуска едновременно с думата.

— Плагиатство.

Сърцето ми прескача.

— Какво?

— Обвинен си в плагиатство, Дейвид.

— Това е някаква лудост.

— Радвам се да го чуя.

— Аз не плагиатствам, Брад.

— Сигурен съм в това...

— Но след като не плагиатствам, защо ме наричат плагиатор?

— Защото оня лайнар, Тео Макол, е написал нещо в тазседмичната си рубрика, което утре ще залее града.

Известна ми е рубриката на Тео Макол. Тя е озаглавена „Мръсотии от кухнята“ и не оставя съмнение, че предлага именно това. Седмица подир седмица, без умора, този тип изравя всякакви неприятни, скандални обстоятелства, свързани с развлекателния бизнес. Чета тази рубрика с извратено усещане на задоволство. Понеже всички ние умираме за клюки... до момента, в който сами се превърнем в техен обект.

— Не съм попаднал в оная рубрика, нали?

— Точно в нея. Да ти прочета ли материала? Бая дългичък е.

Не звучи обещаващо.

— Давай — казвам аз.

— Добре. Ето: *Не може да се оплаче от поздравления сценаристът и автор на „Да те продам“, Дейвид Армитидж. Освен дето грабна наградата „Еми“ в категорията „комедиен сценарий“ миналата седмица, днес той почива върху лаврите от сензационни рецензии за нова поредица, която — това трябва да се признае — е още по-хубава от предишната...*

Прекъсвам го:

— Трябва да се признае... Какво завистливо, дребнаво изразче.

— Нататък става по-зле. Армитидж несъмнено трябва да се причисли към най-големите открития от последните няколко години... не само заради заядливите му, шантави забележки, но и по повод изключителните кратки реплики на крайно изнервени персонажи седмица след седмица. Но макар никой да не оспорва оригиналния хумор в творението на господин Армитидж, един внимателен информатор снабди нашата рубрика с прелюбопитното сведение, че цял диалог от наградната поредица е почти дословно

взет от класическата журналистическа комедия на Бен Хепт и Чарлс Макартър „Първа страница“...

Прекъсвам го отново.

— Това са пълни глупости. Не съм гледал „Първа страница“ от...

Сега Брад ме прекъсва.

— Но си я гледал по принцип?

— Разбира се — както филма на Били Уайлдър, така и версията на Хауърд Хокс с Гари Грант и Росалинд Ръсел. Даже съм играл в колежанска постановка в „Дартмут“...

— Да, това е направо чудесно...

— Говорим за неща отпреди близо двацет години...

— Значи сигурно си запомнил все пак нещо, тъй като пасажите, които уж си взел...

— Брад, нищо не съм вземал...

— Слушай какво пише Макол нататък: *Въпросната размяна на остроумия може да се открие в епизода „Нещо се случва“ от поредицата „Да те продам“, за която Армитидж получи „Еми“. В нея Джоуи — склонно към мошеничество момче за всичко в измислена от Армитидж пиар агенция — се блъсва в катафалка, докато кара високопоставена клиентка (супер себична филмова звезда) за участие в телевизионно шоу на друга звезда от този бранш. Връща се с куцане в офиса, за да съобщи на Джеръм — основател на компанията — че красавицата е в болница, където се оплаква с крясъци от бруталността на погребалните агенти. В сценария на Армитидж срещаме следния диалог:*

ДЖЕРЪМ: Ма ти наистина ли си блъснал катафалка?

ДЖОИ: Какво да ти кажа, шефе? Нещастен случай.

ДЖЕРЪМ: Има ли много ранени?

ДЖОИ: Не се задържах дълго наоколо, та да разбера. Ама един умрял с положителност остана.

А сега вижте и сравнете този остроумен разговор със следния диалог от „Първа страница“, в който Луис — подлога на журналиста от жълтите хроники Уолтър Бърнс — влита в редакцията, за да съобщи на шефа си, че докато бързал с бъдещата тъща на репортерския ас Хилди Джонсън през града, налетял върху кола на чикагска погребална кантора:

УОЛТЪР: Ма ти наистина ли блъсна катафалка?

ЛУИС: Какво да ти кажа, шефе? Нещастен случай.

УОЛТЪР: Има ли много ранени?

ЛУИС: Не се задържах дълго наоколо, та да разбера. Ама един умрял с положителност остана.

— Боже мили — шепна аз. — Никога не съм...

— По-добре чуй последния параграф на Макол: Безусловно тази точна репродукция на Армитидж представлява един от онези неволно сътворени примери за *hotage*, както му казват французите, или на обикновен английски — „преписван“. Вярно, това е едничкият елемент на плагиатство в опуса на Армитидж. Но от него става напълно ясно, че този умен, талантлив автор в дадения случай прегръща прочутия девиз на Т. С. Елиът: „Незрелите поети имитират, зрелите — крадат“.

Продължителна пауза. Имам усещането, че току-що съм стъпил в празна асансьорна шахта.

— Не знам какво да ти кажа, Брад.

— Няма кой знае колко за казване. Формулирано най-грубо, пипнал те е по бели гащи...

— Я чакай малко. Да не искаш да кажеш, че умишлено съм преписал този диалог от „Първа страница“?

— Нищо не искам да кажа. Просто гледам реалните факти. А те показват, че твоят диалог и оня от другата пиеса са като две капки вода...

— Добре, добре, може и да е така. Но аз не съм седнал пред бюрото, за да отворя „Първа страница“ и да препиша...

— Дейвид, повярвай ми, не те обвинявам в подобно нещо. Но са те заловили с димящ револвер в ръка.

— Това са банални истории.

— Не, тази е много сериозна история.

— Добре де, за какво говорим? За една шега от седемдесетгодишна пиеса, която по някакъв начин, може би чрез осмоза, прониква в моя сценарий. Но тук не става дума за умишлена кражба на интелектуална собственост. Става дума за това, че неволно съм използвал чужда шега — и това е. Кой не заимства шеги? Такава е природата на играта.

— Така е, но има разлика между това да използваш чут в кръчмата виц и да вмъкнеш четири реплики от диалог на прочута

пиеса в свой сценарий.

Нова продължителна пауза. Сърцето ми бие до пръсване, докато в съзнанието ми бавно се прокрадва една мисъл: *Загазил съм я здравата.*

— Брад, трябва да си наясно, че е станало при пълно отсъствие на умисъл от моя страна...

— Дейвид, ти пък трябва да си наясно, че като твой продуцент, съм готов да се изправа до стената рамо до рамо с теб по този повод. Естествено, знам, че в никакъв случай не би направил нещо до такава степен налудничаво и саморазрушително. Знам, разбира се, че е напълно възможно няколко чужди реплики да се забият в съзнанието ти с такава сила, че да забравиш автора им. И, разбира се, също така знам, че в един или друг момент всеки писател може да бъде уличен в подобно незначително прегрешение. Проблемът е в друго — теб те хващат.

— Но това е дреболия.

— Това казваме всички. Но... има още по-лоши новини. Знаеш я Трейси Уайс... — казва той, като споменава завеждащата пиар във ФРТ.

— Разбира се, че я знам.

— Значи в девет и половина снощи ѝ се обажда оня журналист от „Варайъти“, Крег Кларк, който ѝ поисква официално становище от ФРТ. Слава богу, те са много добри познати. И Трейси го убеждава да задържи материала до днес, при условие че ще получи специално изявление от телевизионния канал и от теб.

— Чудничко.

— Чуй ме добре, намираме се в режим на ограничаване последиците от бедствие. Така че, каквото успеем да сторим за ограничаване ефекта от лайняната буря...

— Ясно, ясно.

— Та, когато снощи ми се обади Трейси...

— Като си знаел всичко това снощи, защо ми го казваш едва сега?

— Защото и за двама ни с нея бе ясно, че ако те осведомим, няма да заспиш. И решихме, че с оглед онова, което ти предстои днес, е за предпочитане да се напиш хубаво.

— И какво ми предстои днес, Брад?

— Трябва да си в офиса не по-късно от осем. Ние с Трейси също ще бъдем там. А и Боб Робинсън.

— И той ли знае? — питам аз, малко накокошинен.

— Той е шеф на отдел „Сериали“. Разбира се, че знае. Трейси се надява с общи усилия да скалъпим изявление, в което признаваш, че си допуснал несъзнателно тази глупост, че съжаляваш за грешката и вината ти се състои в това, че си разказал за втори път една хубава шега. А след като измислим изявлението, ще се срещнеш за десет минути с драскача от „Варайъти“...

— Трябва да се изправя лице в лице с този човек?

— Ако искаш съчувствено отношение, друг начин няма. А онова, на което разчита Трейси, е, ако той ти предостави преимуществото на аргумента за съмнение, да можем да излезем с наша версия по случая едновременно с лайнарската рубрика на Макол и така да неутрализираме бързо нещата.

— Ами ако от „Варайъти“ не приемат моята версия, тогава какво?

Отново чувам моя продуцент да си поема дъх.

— Нека не си прескачаме сянката. — Продължителна пауза. Сетне: — Гледай сега, знам, че нещата не са никак добри...

— Не са добри ли? Бих казал, че всичко това е много шум за нищо.

— Точно така. И поведението ни ще бъде съответното. И не се съмнявам, че най-накрая ще излезем сухи от водата. Но искам да те питам нещо, Дейвид...

Знам какво е то.

— Не — казвам аз, — никога, никога не съм плагиатствал умишлено. И не, доколкото ми е известно, няма да се намерят други неволни цитирания на чужди мисли в която и да било серия от поредицата.

— Точно това исках да чуя. А сега идвай по-бързо — предстои ни тежък ден.

На път за офиса звъня на Алисън у тях.

— Това е най-отвратителното нещо, което съм чувала през живота си — казва тя, след като съм преразказал рубриката на Макол, — а пък аз съм видяла доста гадости.

— Както и да го погледнеш, си е много неприятно...

— Незначителна глупост, издокарана в доспехите на скандал. Шибани журналисти. До един имат съвест на порове. За сензация са готови и майка си да оплюят.

— Какво да правя сега?

— Каквото и да се случи, ще оцелееш.

— Много окуражаващо.

— Искам да ти кажа да не се панираш. Върви в офиса с хунския си автомобил. Ще се срещнем там. И можеш да ми вярваш: няма да им позволя да те завъртят на шиш, Дейвид. Няма дори да те набучат на него. Толкова засега.

Докато се придвижвам от едно задръстване до следващото, настроението ми се колебае от страх към войнственост. Добре де, може подсъзнанието ми да е изиграло тази гадна шега, но не съм сторил нищо лошо умишлено. Освен това нищожеството Макол е извадило напълно от контекста четири реплики, за да ги превърне в заслужаващо изгаряне на клада престъпление. Ако ме питат мен, най-правилният начин да се държи човек пред лицето на подобна журналистическа злонамереност е да им се опълчи.

— Точно това е, което не бива да правим — заявява Трейси Уайс, когато в началото на нашата среща предлагам безкомпромисна контраатака.

Събрали сме се в кабинета на Брад, около „масата на идеите“, където обикновено обсъждаме поредната серия. Само че тази сутрин Брад, Трейси и Боб Робинсън ме посрещат с окуражаващи слова и опънати лица, които прикриват страх, а също така дават да се разбере, че в крайна сметка и дума не може да става за солидарно понасяне на вината. Тъкмо напротив, в мига, когато ги виждам подредени около масата, разбирам, че — макар технически погледнато проблемът да си е техен — аз съм обвиняемият в дадения случай. И ако се стигне до присъда, най-тежката ще бъде моята.

— Истината, Дейвид, е — започва Трейси, — че макар този Макол да е в най-добрия случай злонамерено лайно, все пак те е хванал здраво за топките. Което означава, че щем не щем, трябва да използваме мекия брус.

Седнала до мен, Алисън пали ментолова цигара и се обажда:

— Тоя Макол иска да обесят Дейвид за пресичане на червено.

— Стига мелодрами, Алисън — казва Боб Робинсън. — Човекът разполага с аргументи. И — казвам ви го като бивш член на Калифорнийската правна общност — те са напълно достатъчни за осъдителна присъда. Мотивите не струват пукната пара, когато те пипнат на местопрестъплението.

— Но има една особеност тука, все пак — обаждам се аз. — Това е направено несъзнателно...

— Чудо голямо — отзовава се Боб Робинсън. — Не си искал, но си го направил, нали?

— Наистина е чудо голямо — намесва се Алисън, — понеже поне в половината случаи писателите не са наясно с въпроса откъде точно идва онова, което пишат.

— За нещастие — отвръща Робинсън — Тео Макол е успял да установи този източник в случая с Дейвид.

— Не съм го искал — отбелязвам аз.

— Съчувствам ти — казва Робинсън, — при това най-искрено. Знаеш колко високо е мнението ми за теб. Но фактът си е факт: това се случи. Плагиатствал си. Разбираш ли какво имам предвид, Дейвид?

Кимвам.

— Повтарям още един път — обажда се Брад, — искам и двамата с Алисън да сте наясно с това, че всички ние сме сто процента зад вас. Няма да ви изоставим.

— Това е трогателно, Брад — отвръща сухо Алисън, — и се надявам никога да не ми се наложи да ти припомням обещанието.

— Ще се борим — казва Трейси, — но по начин, който да не изглежда нито агресивен, нито отбранителен. Идеята е да сложим край на всякакви по-нататъшни дебати — или евентуално разследване — посредством изявление от страна на Дейвид, с което поема вината при липса на умисъл...

— Уместна фраза — обажда се Робинсън.

— ... но в което няма да си посипва главата с пепел. Тонът на декларацията е от особено значение. Както и този в интервюто с Крег Кларк.

— Смяташ ли, че ще прояви разбиране? — пита Брад.

— Първо и най-важно: той е журналист от кухнята на развлекателния бизнес. Една подобна история... е, надявам се да прояви достатъчно разбиране по отношение на това, как подобно нещо

може да се случи напълно несъзнателно. От друга страна, той не е такова злостно нищожество, каквото е Макол. Ще му осигурим изключителна възможност за достъп до Дейвид, а той умира за подобен цирк. Да се надяваме, че ще види цялата работа като второстепенна пикантерия — и толкоз.

В течение на час обсъждаме изявлението на ФРТ, в което компанията признава, че без да ща съм използвал в сценария си няколко думи от „Първа страница“, както и че дълбоко съжалявам за тази „непредвидена грешка“ (изразът е на Треиси — не мой), която ме е разтърсила из основи, след като ми е била посочена. Цитира се Боб Робинсън, който заявява, че приема напълно моето обяснение за „заемката“ и разполагам с пълната им подкрепа до такава степен, че — както бе надълго и широко оповестено в медиите миналия месец — вече ми е възложено изработването на трета поредица от „Да те продам“. (Това е вмъкнато по настояване на Алисън, за да се напомни на всички, че тук не става дума само за съпричастност в момента, а за твърдо намерение да „продължим сътрудничеството“.)

Накрая се цитира мое изказване, в което се разкайвам, та дрънка, но в същото време ясно личи пълното ми неведение относно начина, по който е могло да се случи подобно нещо:

„Писателите са като сунгери — те попиват всичко по пътя си, след което го възпроизвеждат наново, без дори да си дават сметка понякога. Несъмнено типичен пример за това е случаят, при който четири реплики от «Първа страница» попадат в епизод от поредицата «Да те продам». Признавам: «Първа страница» е сред любимите ми пиеси, в която дори съм играл като студент. Но това става през 1980 година и оттогава не съм нито гледал, нито чел посоченото произведение. По какъв начин тогава няколкото реда от безценното творчество на Бен Хепт и Чарлс Макартър попадат в моя сценарий? Честно казано: нямам представа. Това не оправдава нежеланата заемка (пак израз на Треиси), станала причина за невероятно притеснение от моя страна, както би се случило с всеки писател. Мога само да се позова на шега, изиграна ми от съзнанието, натрупало

безчет информация в своите складове, без да запази сведения за източника на всяка една от тях.“

Обсъждаме надълго и широко този опус на покаяние. Боб Робинсън настоява да бъде издържано в стил на недвусмислено теа сулра (нали е католик). Алисън иска да се държа уж примирително, но войнствено, като подчертая, че става дума за нещо незначително, защото... за бога, нима не се случва непрекъснато чужди остроумия да попадат в нечие произведение? А Трейси ме кара да следвам линия на поведение, която съвместява в равна степен разкаяние и остроумие.

— Към същата трябва да се придържаш и в интервюто с Крег Кларк — казва тя, след като приключваме с моя цитат. — Съжаляваш, потресен си, но с „ироничен поглед“ върху случилото се, каквото ще да значи този израз.

Както се оказва по-късно, Крег Кларк е доста прилична личност за журналист. След като изкарва останалите от кабинета на Боб, Трейси се свива дискретно в един ъгъл, докато той ме обстрелва с въпроси. Репортерът е в началото на четирийсетте, възпълен и малко неуверен в държанието си, но абсолютен професионалист и (за моя приятна изненада) сравнително благоразположен.

— Искам да заявя от самото начало, че съм страхотен почитател на „Да те продам“.

— Благодаря.

— Абсолютно убеден съм, че това е нова дума в телевизионната комедия — безспорен оригинал. Поради което това... ъ-ъ-ъ... разкритие трябва да ви причинява огромна болка. Като за начало, мога ли да попитам следното: смятате ли, че в един или друг момент повечето писатели използват в своето творчество чужди мисли?

Слава богу! Човекът е на моя страна. Нито иска да ме изкорми, нито да съсипе кариерата ми. Задава няколко остри въпроса — дали даже несъзнателната кражба заслужава оправдание (на което отговарям: „Не, в никакъв случай“, с надеждата, че решимостта ми да не търся извинения за себе си ще му направи добро впечатление) и дали смятам, че съм заслужил остро порицание от страна на колегите си („Най-вероятно“ — отговарям аз с издържан в стил *готов съм да си понеса заслуженото* тон). Дори го разсмивам с репликата, че

благодаря богу за това, че е разпоредил (щом трябва да заема несъзнателно нещо отнякъде) то да бъде от „Първа страница“, а не от „Островът на Гилиган“^[1]. Добавям още, че в порядъка на покаянието, съм готов да напиша сценария за следващия екшън с Джеки Чан. С две думи, стрема се да следвам линията „добре де, виновен съм, но не съм извършил убийство, все пак“, която е препоръчала Треиси. В края на нашите двайсет минути (тя допуска просрочка, тъй като Кларк изглежда се забавлява) репортерът ми стисва ръката и казва:

— Искрено се надявам това да се окаже незначително подхлъзване в развитието на вашата кариера.

— Благодаря — отвърщам аз. — И ви благодаря втори път най-искрено за сериозния подход към това интервю.

— Вашият принос е съответен.

Изваждам тефтерче от джоба си и записвам върху едно листче номерата на домашния и мобилния телефон. Откъсвам и му го подавам.

— Ако искате да зададете допълнителни въпроси, просто позвънете на един от тия телефони. А когато нещата се уталожат, може би ще пийнем по бира.

— Би било чудесно — отвърща той, докато прибира листчето в своя джоб. — Аз... ъ-ъ-ъ... съм написал няколко телевизионни сценария...

— Ще ги обсъдим.

Той отново ми стисва ръката.

— Ще се оправите — казва журналистът.

Треиси отваря вратата пред него и казва:

— Ще те изпратя до колата.

Щом се изгубват от погледа, в кабинета се връща Алисън.

— Треиси ми вдигна палец на разминаване. Ти доволен ли си от развитието на нещата?

Свивам рамене.

— В момента съм като сдъвкан и изплют.

— Още по-сдъвкан ще се почувстваш. Докато чаках в твоя офис, Сали се обади на Дженифър. Било спешно.

Чудесно. Разбрала е, преди да съм успял да ѝ кажа.

Отивам в своя кабинет и звъня на Сали. Секретарката ме свързва веднага. Първите ѝ думи са:

— Смаяна съм от всичко това.

— Скъпа, мога ли да...

— А най-болезнено в цялата история е, че трябва да я науча от втора ръка.

— Самият аз разбрах малко преди седем днес.

— Трябваше веднага да ми се обадиш.

— Но нали имаше закуска със Стю.

— Щях да говоря с теб.

— Да, но се налагаше да бягам презглава насам и откак съм дошъл, не спира заседанието на кризисния щаб, да не говорим за проведено вече интервю с човек на „Варайъти“.

— Там вече знаят? — пита тя разтревожено.

— Да, но Треиси Уайс, завеждащата пиар тук, говорила снощи по телефона с този журналист от „Варайъти“ и решава...

— Значи е знаела още снощи?

— Да, но повярвай ми, аз научих едва тази сутрин.

И за да излезе на бял свят нашата версия по случая, тя решава да предложи специално интервю с мен...

— В утрешния брой ли излиза?

— Със сигурност.

— И ФРТ прави изявление?

— Да, с извинение от моя страна.

— Ще ги накараш ли да ми го пратят с имейл?

— Разбира се, скъпа. Но, много те моля, не ми говори с този професионален тон точно сега — изпитвам остра нужда от теб.

— Ако беше така, щеше веднага да ми се обадиш. Предполага се, че аз съм любовта на твоя живот.

— Знаеш много добре, че си. Просто... за бога, Сали, всичко това е малко множко.

— А можеш ли да си представиш какво ми е на мен... да ми навре под носа тая рубрика от „Холивудски театрал“ някакъв незначителен сътрудник от нашата пресслужба с думите „Какъв позор за вашия приятел“... а аз да нямам никаква представа...

— Съжалявам, много съжалявам, аз...

Гласът ми секва и се чувствам наистина смазан от всичко това.

— Дейвид...

— Да...

— Как си?
— Зле. Определено.
— И на мен ми е гадно...
— Знаеш, че те обожавам... — казвам аз.
— Знаеш, че и аз те обожавам, само че...
— Да, права си. Трябваше да те предупредя. Но настана такъв хаос. И...
— Не ми обяснявай. Аз попрекалих. Ама толкова бях ядосана. Много е скапано положението. Случайно е станало, нали?
— В никакъв случай не е преднамерено.
— Е, това поне е добре. И си сигурен...
Пак този въпрос — все него ми задават.
— Повярвай ми, това е едничкият случай, при който чужда реплика попада в мое писание.
— Разбира се, че ти вярвам, скъпи. И понеже е именно така, всичко ще се забрави и прости.
— Не съм съзнателен плагиатор — заявявам яростно.
— Известно ми е. До една седмица всичко ще отшуми.
— Страшно ми се иска да стане така.
— Всеки път става както аз кажа — отвърща тя и аз се засмивам за първи път в този ден.
— Знаеш ли какво би било най-добре? — питам аз. — Един безкраен, обилно напоен обяд с теб. Мисля, че изпитвам остра нужда от упоението на едно мартини точно в този момент.
— Скъпи, нали знаеш, че трябва да летя за Сиатъл именно днес...
— Забравил бях.
— Заради тая твоя нова поредица...
— Добре, добре.
— Но в събота съм си у дома. И ще си почина здравата.
— Добре.
— Всичко ще се оправи, Дейвид.
След разговора надничам през вратата на офиса. Алисън седи до Дженифър и говори по телефона. Кимвам ѝ да дойде при мен. Тя приключва разговора и влиза, като затваря вратата зад себе си.
— Как мина?
— В крайна сметка прояви разбиране.

— И това е нещо — отбелязва Алисън безизразно.
— Не казвай...
— Какво?
— Каквото си мислиш за Сали.
— Нищо не си мисля за Сали.
— Лъжла.
— Признавам вината. Но поне се обади... след като най-вероятно се е убедила, че това няма да навреди на самата нея...
— Това вече е долно...
— Но точно.
— Можем ли да продължим?
— С удоволствие. Защото имам добри новини. Току-що говорих с Лари Латуш от Агенцията за авторско право. Той вече знае за пасквила на Макол.
— Сериозно?
— Какво да ти кажа — тия дни са твърде ялови по отношение на клюките в средите на шоубизнеса. Ако извадим късмет, може би в течение на следващите две денонощия ще пипнат някой разгонен актьор с непълнолетна мексиканка, прекосила нелегално границата, който да поеме върху себе си част от огъня. В дадения момент обаче ти си едничката притегателна сила за нездравия обществен интерес. И слухът се разпространява бързо.
— Чудесно.
— А добрата новина се състои в това, че Латуш е бесен на Макол — особено предвид обстоятелството, че сам той е в състояние да посочи поне два-сет случая, при които по някой ред от нечий сценарий е бил безнаказано използван другаде. Както и да е, той иска да ти предам, че агенцията е безрезервно зад гърба ти в дадения случай, и възнамерява утре заран да излезе с изявление за медиите, в което ще потвърди тази позиция и ще осъди опита на Макол да превърне една банална дреболия в скандална новина.
— Ще му се обадя да благодаря.
— Няма да е лошо. Точно в този момент ни трябва тежка артилерия на твоите позиции.
На вратата се чука. Влиза Трейси с копие от заявлението за печата.

— Ето го и него. Важните клечки от централата в Ню Йорк вече го благословиха.

— Как приемат новината? — пита Алисън.

— Не им е много приятно — те не обичат скандали. Но са изцяло на страната на Дейвид и желаят цялата работа да приключи час по-скоро.

Алисън съобщава за разговора с Латуш. Трейси не е очарована.

— Добре е да разчитаме на тяхната подкрепа, Алисън — казва тя, — и съм ти благодарна за онова, което си уредила, но бих предпочела да го бе обсъдила първо с мен.

Алисън пали нова ментолова.

— Не знаех, че съм ти подчинена, Трейси.

— Знаеш какво имам предвид.

— Знам — вманиачена си на тема власт.

— Алисън... — намесвам се аз.

— Права си — казва Трейси. — Вманиачена съм на тази тема. И желая да я използвам пълноценно в дадения случай, така че клиентът ти да не понесе вреди. Това притеснява ли те?

— Не, но тонът ти — да.

— Твоите цигари пък притесняват мен — тук не се пуши.

— В такъв случай се измитам начаса.

— Чуйте ме и двете — намесвам се пак, — успокойте топката малко.

— Добре — обажда се Алисън, — и щом сме стигнали до такова решение, нека се прегърнем, пророним по сълза и „отбележим напредък“.

— Не съм искала да те дразня, Алисън — казва Трейси.

— Дразни ме самата ситуация и... всъщност това е моето извинение.

— Свободна ли си довечера за вечеря? — питам Алисън.

— Няма ли я твоята възлюбена?

— Проверява някаква пилотна серия, която заснемат в Сиатъл.

— Тогава аперитивите са от мен. Ще ни трябват по шест на глава. Мини през офиса към шест.

Когато си тръгва, Трейси ми казва:

— Ако ме питаш мен, страхотно я бива... и си извадил голям късмет, дето е на твоя страна. Мисля, че е готова да изяде с парцалите

всеки твой неприятел.

— Да, доста хищен нрав има и... е много вярна.

— Значи си късметлия. Понятието „вярност“ е отдавна низвергнато от речника на тукашните обитатели.

— Но на твоята мога да разчитам, нали?

— Разбира се — бързо отвърща тя. — То си е част от сделката.

— Какво да правя сега?

— Изчакай да видим какъв отзвук ще последва рубриката на Макол.

Към пладне на другия ден имам усещането, че като че ли печелим битката на бойното пиар поле. Макар „Лос Анджелис Таймс“ да публикува кратък отзив по повод рубриката (в раздел „Изкуство“), историята не е подхваната от нито една национална медия — сигурен белег за това, че на случая се гледа като на обичайна холивудска алабала и нищо повече. Вярно, „Холивуд Рипортър“ публикува пространна статия на втора страница по повод четирите злощастни реплики, но тя е добре балансирана, спира се на моите извинения (от изявлението за печата), както и на оправдателната присъда от Латуш.

Още по-благоприятна е публикацията на Крег Кларк в „Дейли Варайъти“, в която се изтъква, че (по време на специално даденото за него интервю) аз съм бил напълно откровен във връзка с това „неволно плагиатство“ и „не правя опит за измъкване от отговорност“. След това привежда становища от петима водещи телевизионни и киносценаристи (които явно е изловил вчера), които като един скачат в моя защита. Но коронният удар се изразява в коментар (измъкнат от Кларк) на Джъстин Уонамейкър — човек, смятан (заедно с Уилям Голдман и Робърт Тауни) за един от наистина изтъкнатите сценаристи на последните три десетилетия. В предварително изготвено заявление (изпратено с имейл — както посочва Кларк — специално за „Варайъти“) той не само забива нож в гърба на Тео Макол, ами след това го завърта един-два пъти в раната:

„Съществуват сериозни журналисти в областта на развлекателната индустрия, но има и подозрителни в морален план каскадьори от рода на Тео Макол, на които не им мигва окото пред вероятността да съсипят кариерата

на някой писател посредством безпочвени обвинения в плагиатство, основани върху съмнителната предпоставка, че една заета от друго нещо е синоним на морален грях, който заслужава да бъде изправен пред съда на Инквизицията. Има нещо наистина жалко в опитите на този окаян драскач да напада един от истинските таланти в областта на хумора от съвременна Америка.“

Трейси остава възхитена от материала на Крег Кларк. Същото може да се каже за Брайан и Боб Робинсън и, разбира се, за Алисън.

— Допреди пет минути винаги съм смятала Джъстин Уонамейкър за надута курова глава — отбелязва тя. — Сега съм готова да го номинирам за Нобелова награда. Не становище, ами стратегическа ракета. Надявам се да направи на пух и прах цялата репутация на малкото лайно.

Сали ми се обаждат от Сиатъл, останала възхитена от материала във „Варайъти“.

— Цяла сутрин ми звъни кой ли не, за да заяви съпричастност, да сподели колко зле са се отнесли към твоята личност и колко елегантно е поведението ти пред „Варайъти“. Толкова се гордея с теб, скъпи. Справи се направо гениално. Няма начин да не спечелиш окончателната победа.

Колко приятно е да научи човек, че пак сме „ние“. Но няма как да се сърдя на Сали заради отношението ѝ от вчера. А сега има право: ние наистина преобръщаме една потенциално опасна ситуация... до степен гласовата ми поща и имейлът да се окажат претърпени от послания на солидарност, изпращани от приятели и колеги.

Става все по-добре: в събота вълната се обръща сякаш изцяло против Тео Макол — „Лос Анджелис Таймс“ публикува на уводно място три писма, които посочват други примери за неволно плагиатство и порицават жълтата журналистика, чийто нагледен пример е рубриката на Макол. И накрая, в неделното издание на същия вестник, се появява съкрушителен ляв прав под формата на триста думи от Артс Мисълани, които разкриват факта, че преди да се превърне в драскач за „Театрал“, Макол опитва безуспешно в течение на пет години да проникне в света на телевизионната комедия.

Един водещ от национален телевизионен канал също се намесва, за да съобщи, че журналистът бил нает за кратко от него в края на деветдесетте, но го изхвърлят на бърза ръка — и сега, какъв чуден цитат на възмездие — когато става ясно, че „мижавият му талант ще си остане мижав завинаги“. Посочва се също така, че след прокуждането му от тази телевизия нещастникът се проваля в още една.

— Бих желала все така да става в живота — споделя Сали, след като ми прочита унищожителната статия за Макол. — Тоя гъз е обявен за общонационален отстрел.

— Има достатъчно основания за това — копелето направи кариера в Холивуд в качеството си на страховито стражево куче. А сега е скопен и никой не се плаши да го ритне.

— Малко му е. А най-хубавото в цялата работа е, че ти си не само отмъстен, но излизаш от бъркотията с ореола на несправедливо обвинен и... нещо като унищожител на чудовище, който заслужава награда.

Сали е отново права. През уикенда ми се обаждат Джейк Декър, шеф на производствения отдел при „Уорнър Бразърс“, за да ме увери, че „Проникване с взлом“ бързо напредва към зеления семафор. А към обяд в неделя Шелдън Фишър — изпълнителен директор на ФРТ — също звъни, за да ми разкаже следния анекдот:

— Преди време, когато ме направиха изпълнителен директор на годината, изказах благодарност на съпругата си с думите — цитатът е дословен: „Тя бе винаги на разположение в три сутринта, когато останалият свят спи“. Всички ме поздравяваха след това за избраните думи, освен Бейб, която изтъкна, че точно това изречение използвал оня покоен драматург Огъст Уилсън, когато благодарил на съпругата си при награждаването му с „Тони“ в началото на деветдесетте. А пък аз съм присъствал на това събитие. Думите на Уилсън са се настанили в паметта ми... а след това, толкова години по-късно, изплуват на повърхността, маскирани като оригинално творение на Шелдън Фишър. Искам да кажа, Дейвид, че наистина ти съчувствах, когато се появи оня пасквил. Пък и знам от опит, че случилото се с теб може да сполети всекиго.

— Благодаря, господин Фишър — отвърщам аз. — Подкрепата, която ми оказаха всички от компанията, бе просто невероятна.

— Ами семейството си е семейство, Дейвид. И, моля те, наричай ме Шел...

Алисън за малко да се задави с цигарата си, когато ѝ предавам разговора на другата сутрин.

— Известно ли ти е, че твоят нов най-добър приятел Шел е до такава степен привързан към семейството, че току-що е изоставил третата си поред съпруга, за да започне нов живот — забележи — с дамата, дето му прави промивки на дебелото черво... и която по една случайност се оказва двайсет и осем годишна сръбкиня с чифт цици, на чийто фон покойната Джейн Мансфийлд би изглеждала плоска като дъска.

— По какъв начин се снабдяваш с тези мистериозни клюки?

— Чрез рубриката на Тео Макол, естествено.

— Никак не е смешно.

— О, напротив, след като той е майтапът на момента. Обеси нос малкият минетчия. Това е все едно да сригаш най-големия бабаит на квартала в ташаците пред очите на всички и всички да останат доволни.

— Не съм сторил кой знае какво — само казах истината.

— Да бе, но заслужаваш хуманитарна награда за гражданска доблест и принципност, да не говорим за това, че си такова готино копеле.

— Случайно да ти се струва, че си малко цинична?

— Аз — цинична? Пепел ти на езика. Но ще ти кажа едно, Дейвид: камък ми падна от сърцето. Защото си мисля, че току-що спечели този рунд.

— Още не сме се измъкнали от лайната — отвръщам аз.

Малко по-късно в офиса влиза Треиси с обнадеждаващ вид.

— Току-що прегледах повечето местни и национални вестници: бележка в „Ню Йорк Таймс“, друга в „Уошингтън поуст“ и трета в „Ю Ес Тудей“ по повод рубриката на Макол и факта, че „Лос Анджелис Таймс“ го изобличава като пропаднал писател. В „Сан Франциско Кроникъл“ също има малък материал. Както и в местни издания на Санта Барбара, Сан Диего и Сакраменто. Но всички са силно пристрастни в твоя полза... благодарение на Джъстин Уонамейкър. Може би ще е редно да му изпратим малък дар като израз на благодарност от твое име.

— Той не си ли пада по оръжие, препарирани глави на носорози и прочее ретро Хемингуей сувенири?

— Да, това е мъжкарският порив на господин Уонамейкър. Но ако имаш предвид да му изпратим автомат „Калашников“...

— Какво ще кажеш за кашон висококачествено уиски? Той си е все така заклет пияч, нали?

— Уха. И освен това държи непременно да запалва силна цигара при всяко интервю, просто за да покаже в каква степен ненавижда фашистите от здравните власти на Калифорния. Така че кашон уиски ще бъде посрещнат много добре. Някоя конкретна марка?

— Просто гледай да е поне петнайсетгодишно.

— Готово. А какво да пише на картичката? — Обмислям текста и казвам: — Ами например, „Благодаря“.

— Това изчерпва всичко.

— И докато сме на тази вълна... благодаря ти, Трейси. Справи се превъзходно. И наистина ми отърва кожата.

Тя се усмихва.

— Нали това ми е работата.

— Само че още не сме излезли в безопасни води, нали?

— Да го кажем така: от онова, което информаторите ми донасят от кухнята на „Холивудски театрал“, излиза, че Макол е сразен в резултат от статията на „Лос Анджелис Таймс“, която го прави да прилича на окаян, бездарен драскач, използващ рубриката си като добре платено средство за компенсиране на усещането за собствена непълноценност. В никоя от останалите публикации няма нападки срещу теб лично или срещу работата ти, което пък означава, че са приели твоята версия. Следващите няколко дни си остават все пак критични... в случай че някой реши да продължи с разлайването на кучетата. Моят вътрешен глас казва: свърши се. Но ще изчакам до петък, за да го заявя официално.

В петък заран официалното обаждане от Трейси идва. Аз съм си у дома и работя върху първоначалните идеи за третата поредица на „Да те продам“, когато телефонът звъни.

— Видя ли днешния брой на „Холивудски театрал“ — пита тя.

— Не знам защо, но съм задраскал това издание от списъка на задължителните си четива. Да не би този кретен да ме плюе пак?

— Точно заради това ти се обаждам. Цялата му рубрика тази седмица е посветена на това, как Джейсън Уондърли...

Разправя ми за тазгодишния покорител на тийнейджърски сърца, когото спипали да се боцка в тоалетна на снимачната площадка, докато се работи върху хит продукцията му „Джек и Джок“, в която изпълнява ролята на пакостлив, но водещ здравословен живот популярен футболист от гимназиален отбор, тичащ по фусти, но с изострено чувство за обществена отговорност.

— ... както и да е, според Макол изглежда са пипнали дилъра на Уондърли, докато се опитвал да внесе за малкия Джейсън доза марихуана в рехабилитационния център за наркомани, където е въдворен...

— Но няма нищо за мен или „Да те продам“?

— Ни дума. А сега — още по-хубава новина. Накарах секретарката ми да прегледа основно всички по-важни издания. Никакви рецидиви от първоначалната статия. Всъщност такова е положението от понеделник насам. Което означава, че по принцип сензацията не се състоя. Поздравявам те.

Малко по-късно същия ден пристигат още добри новини: Джейк Декър от „Уорнър Братърс“ се обажда, за да ми съобщи, че Винс Нейджъл, нашумелият млад режисьор на месеца, най-последно прочел сценария за „Проникване с взлом“ и останал възхитен. Макар да се връща в Ню Йорк идната седмица, поискал да се срещнем през последващата, да ме запознае с някои свои бележки и започнем работа върху редактирания вариант на сценария.

— А между другото — казва той в края на разговора, — останах изключително доволен от начина, по който бе поставено на място онова нищожество Макол след всичко, което ти причини. Това копеле представлява журналистическо превъплъщение на чумния вирус. Много ми е приятно да го видя сметен от пътя и, което е по-съществено, да се убедя, че ти се измъкна толкова успешно от този напълно излишен кошмар.

Джейк Декър има право: последната седмица бе един несекващ кошмар. А освен обстоятелството, че някой е насочил обвиняващ показалец в моя посока и в писмен вид (което по никой начин не може

да се превърне в приятно преживяване, повярвайте), онова, което най-успешно ме изважда от релси, е ясното съзнание за факта, че (ако не бях спечелил делото в съда на холивудското обществено мнение) изходът от цялата история би могъл да се окаже...

Но да не задълбаваме в тази посока. Нека отпразнуваме това, че в крайна сметка излизам на практика неуязвен от цялата отвратителна история. Всъщност, както бърза да изтъкне Сали, моето положение укрепва по един любопитен начин в резултат от тази мимолетна горчива несрета.

— Всички обичат завръщането на бял кон — казва тя. — Всички обичат ония, които си бранят интересите и получават възмездие.

— Пък аз още се чувствам като идиот — споделям състоянието си, докато отпускам глава в скута ѝ.

— Това е не само глупаво, но и абсолютно безполезно. Вече стотици пъти го обсъждахме през тази седмица. Станала е грешка на подсъзнателно равнище... при това често срещана. Така че престани да се изтезаваш самичък. Признат си за невинен. Свободен си.

Може би Сали е права. Може би, също както става с човек, преживял смъртна опасност, целият ми професионален живот минава през съзнанието като на лента и... само седмица след първоначалния удар още не мога да дойда на себе си. Но както и да е, през по-голямата част от уикенда спя до късно, разтакавам се из мезонета, чета последния роман на Елмор Лионард и се опитвам да държа всичко останало далеч от съзнанието си.

Този прекаран в леност уикенд ми допада до такава степен, че решавам да го обединя с първата половина от следващата седмица. Може би трябва да продължа с работата върху третата поредица от „Да те продам“, но решавам да възприема за няколко дни ролята на лосанджелиски пройдоха: вися без особен ентусиазъм из кафетата на Западен Холивуд, срещам се с колега писател за дълъг обяд с много пиене в хубава мексиканска кръчма на Санта Моника, купувам куп излишни дискове, осъществявам не съвсем безкористна визита на някогашната си бърлога „Книжен кюп“, завирам се следобедите из най-различни киносалони и оставям всички професионални дейности в режим на „изчакване“.

Понеделник прелива във вторник, а пък той — в сряда. След късна вечеря с поръчано откъс суши, докато мия чиниите, споделям

със Сали следното:

— Бе ти знаеш ли, че като нищо мога да свикна с мързела.

— Казваш го, само защото не си мързелив. Алтернативният начин на живот винаги изглежда привлекателен, когато го водиш с билет за връщане към нормалния в джоба. Нали знаеш какви стават писателите, решили да се отдадат на мързел?

— Стават щастливи?

— Бих казала по-скоро „отвратителни“. Или може би, „абсолютно отвратителни“.

— Добре де, аз няма да стана съвсем мързелив.

— Хубаво е да го знам — отвърща тя сухо.

— Но имай предвид, че занапред ще си вземам по една свободна седмица на всеки...

Телефонът звъни. Вдигам слушалката. Брад Брус. Не казва здрасти, не губи време за празни приказки. Пита само:

— Удобно ли е да говориш?

— Какво е станало, Брад? — питам аз, при което Сали начаса ме поглежда загрижено. — Звучиш особено.

— Особено се чувствам. И съм страшно ядосан.

— Какво има?

Дълга пауза.

— Може би е по-добре да го обсъдим на четири очи.

— Да обсъдим какво на четири очи?

Втора продължителна пауза. Най-накрая казва:

— Трейси ми донесе току-що петъчния брой на „Холивудски театрал“. И ти отново си главен герой в творението на Тео Макол. Всъщност — единственият.

— Аз? — Безпокойството ми прераства в страх. — Но това не е възможно. Нищо не съм сторил.

— Според новите му доказателства не е точно така.

— Какви нови доказателства?

— За плагиатство.

Оставя ми известно време да се поокопитя.

— Това е лудост. Аз не съм — повтарям, не съм плагиатор.

Хвърлям поглед към Сали. Тя е вторачила в мен широко отворени очи.

— Каза го и миналата седмица — отвърща Брад с глух глас — и аз ти повярвах, но този път...

— Какво този път?

— Този път... Открил е още три случая на плагиатство в сценариите ти. И не само това... изровил е няколко задигнати реплики в пиеси от времето преди... преди...

Преди да стана известен? Преди да се сдобия с всичко това? Преди да бъда разобличен като литературен крадец, макар никога, никога да не съм крал умишлено. Но как? Как?

Бавно присядам на дивана. Стаята се върти около мен. Професионалното ми развитие още един път се източва пред вътрешния взор. Само че този път разбирам, че скокът не е от ония, при които завършваш събуден върху възглавницата. Този път той е истински и приземяването никак няма да е меко.

[1] Телевизионна поредица от началото на шейсетте години, спонсорирана от корпорация „Филип Морис“, чиято непретенциозна фабула проследява в рамките на 98 епизода премеждията на седем несретници в борбата им за измъкване от необитаем остров, върху който попадат по волята на случая. — Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

Благодарение на някои тъмни страни във възможностите на съвременните комуникации Трейси се оказва в състояние да сканира рубриката на Тео Макол и да ми я изпрати в рамките на няколко минути. Сали се надвесва над мен, когато сядам да чета. Но не отпуска окуражаваща длан върху моето рамо, нито промълвява една дума на съпричастност. През времето от края на разговора ми с Брад до пристигането на материала не отронва ни звук. Нищо. Само ме наблюдава с израз на изумление... същия, който съзрях върху лицето на Луси вечерта, когато ѝ казах, че обичам друга. Изумление, което съпътства неочакваното предателство.

Но аз не съм искал да предавам никого. Дори себе си.

Сядам пред компютъра. Влизам в мрежата. Посланието на Трейси ме очаква. Отварям го. Там се мъдри с дебел шрифт въпросната статия. Поразен съм не само от нейния размер, но и от заглавието:

МРЪСОТИЯ ОТ КУХНЯТА — ТЕО МАКОЛ

НАИСТИНА ЛИ „НЕВОЛНИЯТ ПЛАГИАТ“ Е ДО ТАКАВА СТЕПЕН НЕВОЛЕН?

Нови доказателства сочат, че създателят на „Да те продам“ Дейвид Армитидж притежава вродена склонност към заемане на пасажи.

Както всички знаем, Холивуд представлява индустрия, която си затваря очите пред всяка корупция или смъртен грях, сътворен от вътрешен човек, стига той да разполага с връзки и да носи достатъчно голяма печалба. Докато обикновените смъртни като вас и мен ще се видят останали завинаги лишени от физическата възможност да си потърсят работа, пипнат ли ги в притежаване на опии от клас А^[1], или ако ги уличат в непозволени връзки с прокурорски девици, то развлекателната индустрия

сплотява редици зад гърба на своите хора всеки път, когато някой незначителен и досаден проблем от подобен характер засенчи временно светлия им небосклон. И докато повечето уважаващи себе си вестници, списания или центрове за висше образование биха уволнили начаса (и непоколебимо осъдили) всеки автор или учен, който консумира състава на престъплението плагиатство, в Холивуд са готови да сторят какво ли не, за да опазят репутацията на един литературен джебчия. Особено когато този мошеник на дребно се окаже автор на сценария за най-успешното телевизионно шоу през последните години.

Преди две седмици тази рубрика ви осведоми за факта, че Дейвид Армитидж — много талантлив, удостоен с наградата „Еми“, създател на „Да те продам“ — е допуснал няколко реда от диалог в класическата пиеса „Първа страница“ да попаднат в един от неговите сценарии. Вместо просто да признае грешката си и да продължи нататък, господин Армитидж и кохортата му от ФРТ обявяват обща мобилизация, изравят някакъв добронамерен драскач от „Варайъти“, който да ги защити (той е впрочем същият, който миналата година се бе впуснал в романтично преживяване с пиар шефката на посочената телевизия, взел краткосрочен отпуск от институцията на собствения си брак). И преди да успее човек да произнесе фразата „конфликт на интереси“, мнозина холивудски драскачи се съюзяват, за да запечат „осанна“ за господин Армитидж и „разпни го“ за журналиста, който се осмелява да посочи пренасянето на четири реплики от един сценарий в друг.

Разбира се, най-войнствено настроен в хора на писателските гласове е този на Папа Хемингуей от Санта Барбара, Джъстин Уонамейкър — безпардонния радикален сценарист от шейсетте и седемдесетте години, който днес, в заника на своите дни, е паднал до положението да пише доходоносни, макар и предназначени за всеядна публика, екшън сценарии за Джери Брукхаймър. Сътворената от него епопея не само предлага страстна защита на господин

Армитидж, но и дава сигнал за унищожителна атака срещу споменатия журналист — кампанията е подета след това от „Лос Анджелис Таймс“, който се опитва да пробута евтиното фройдистко внушение, че видите ли, понеже въпросният журналист има зад гърба си кратък и несполучлив опит като телевизионен автор, сега се мъчи да си върне на първия попаднал пред погледа му успял негов съперник.

Но, ако трябва да цитираме сержант Джо Фрайди от първата наистина лишена от подигравка към хората от неговата черга полицейска поредица „Драгнът“, тази рубрика борави „единствено с факти, мадам“. И безспорният факт е, че в продължение на двете седмици, откак плагиатството на господин Армитидж бе за първи път разобличено, неговата неуместна реакция принуди „Мръсотия от кухнята“ да възложи на неколцина специалисти по-детайлно проучване на цялостното творчество, с което господин Армитидж е ощастливил човечеството, просто за да се убедим, че цитираната вече кражба не е единствена по рода си.

И какво да видим! Ето резултатите от труда на нашите изследователи:

1. В третия епизод от миналогодишната поредица на „Да те продам“ Бърт, фустогонецът счетоводител, разказва за своята бивша съпруга, която се връща в Лос Анджелис, след като го е изтръскала, както се полага, в Бракоразводния съд. „Знаеш ли каква трябва да бъде истинската дефиниция на капитализма? — пита той своя колега Чък. — Процес, при който калифорнийската девойка се превръща в калифорнийска жена.“

Абсолютно същата реплика може да се срещне в пиесата на Нобеловия лауреат Кристофър Хамптън, озаглавена „Холивудски приказки“, в която австрийският драматург Одон фон Хорват отбелязва, че „капитализмът е процес, при който американските момичета се превръщат в американски жени“.

2. В първи епизод от новата поредица Таня, тъпоумна хотелска администраторка, информира Джо, че няма да спи повече с него, понеже си намерила нов приятел, който прилича като две капки вода на Рики Мартин. След известно време Джо вижда въпросния нов приятел и казва на Таня: „Рики Мартин? Виж ми окото! Та тоя прилича на Рики Сутенъора!“.

Рики Сутенъора, както се оказва, е името на персонаж от роман на Елмър Ленард.

3. В същия епизод основателят на компанията, Джеръм, има особено неприятно спречкване с второразреден актьор, който снима реклама за негов клиент. След това Джеръм казва на Бърт: „Ако пак правим реклама някой ден — никакви актьори...“.

В класическия филм на Мел Брукс „Продуцентите“ Зеро Мостъл се обръща към Джийн Уайлдър с думите: „Следващия път, когато поставяме пиеса — никакви актьори“.

Но има и още примери за литературното джебчийство на господин Армитидж. Нашите изследователи хвърлиха по някой поглед към по-ранното му творчество — пиеси, които не стигат по-далеч от сценичен прочит в незначителни театри — и откриха прелюбопитни нещица:

1. Създадената от Армитидж през 1995 година пиеса „Рифс“ показва любовен триъгълник между бивша джаз пианистка — понастоящем омъжена за лекар домакиня — която се влюбва страстно в най-добрия приятел на съпруга си, джаз саксофонист. Двамата започват да изпълняват дуети и успоредно с укрепване на вътрешния синхрон в музиката им, се засилва взаимната страст. Най-накрая, когато един път съпругът отсъства за уикенда, двамата консумират своята любов... обаче новопроизведеният рогоносец ги сварва в крачка. Съпругата се намесва в сбиването между двамата мъже, за да бъде неволно прободена в сърцето от измамената половинка.

Колкото и да е невероятно, интригата на тази пиеса е почти точно копие на Толстоевата новела „Кройцера соната“, при която една отегчена домакиня — пианистка, се влюбва в най-близкия приятел на мъжа си, а той случайно се оказва цигулар. Докато двамата свирят „Кройцера соната“ на Бетовен, помежду им пламва искра. Но когато най-накрая успяват да се усамотят при едно отсъствие на съпруга, той се завръща неочаквано и, обзет от ревност, убива неволно любимата жена.

2. В новия сценарий на Армитидж, „Проникване с взлом“ (понастоящем в процес на предварителна обработка при „Уорнър Бразърс“, след договор за милион и половина, както ни осведомява вътрешен източник) главният герой започва с глас зад кадър: „Когато за първи път обрах магазин на «Картие», валеше дъжд“.

С какво удивление откриваме, че една класическа пиеса на Джон Чивър започва така: „Когато за първи път обрах магазин на «Тифани», валеше дъжд“.

Както проличава, господин Армитидж не е просто „инцидентен плагиатор“, както с такава страст се мъчат да ни убедят самият той и неговите поддръжници. И макар той най-вероятно ще възрази, че става дума само за заета реплика тук, заета фабула там, фактът е един: плагиатството си е плагиатство... и никаква земна сила не може да промени неизбежния извод: този човек е затънал до шия.

Докато стигна до края, съм вече толкова ядосан, че ми иде да забия юмрук в дисплея на компютъра.

— Можеш ли да повярваш на тази глупост? — питам аз Сали, като се извържам към нея. Но тя вече седи върху дивана, обгърнала тяло с ръце (несъмнен отрицателен израз в езика на тялото) и видът ѝ е крайно смутен. Не ще да ме погледне, когато проговаря.

— Да, Дейвид, мога да повярвам. Защото ето го, написано черно на бяло — ти си хроничен плагиатор.

— Стига, Сали — в какво ме обвинява този гъз? Реплика тук, реплика там...

— Ами фабулата на твоята пиеса? Заета изцяло от Толстой...

— Само че той пропуска едно важно обстоятелство — в програмното представяне аз отбелязвам заемката от Толстой.

— Какво програмно представяне — пиесата не е стигнала до премиера изобщо.

— Да, но ако бе стигнала, щях свършено ясно да подчертая своя дълг към Толстой...

— Това го казваш сега.

— Така стоят нещата. Наистина ли допускаш, че съм способен да направя нещо до такава степен идиотско, та да крада от Толстой?

— Не знам вече какво да допускам.

— Добре, ще ти кажа едно нещо — това лайненце Макол дава мило и драго да съсипе кариерата ми. По такъв начин си връща за нелицеприятния портрет на пропаднал писател, който му изрисува „Лос Анджелис Таймс“.

— Не става дума за това, Дейвид. Въпросът е друг: той отново те спипа. И този път няма да ти се размине.

Телефонът звъни. Вдигам мигом слушалката.

Брад.

— Прочете ли?

— Разбира се — и мисля, че той се захваща за един-два незначителни примера, за да...

Брад ме прекъсва.

— Дейвид, трябва да поговорим.

— Разбира се. Можем да се справим с това. Също както...

— Трябва да поговорим още тази вечер.

Поглеждам си часовника. 21:07.

— Тази вечер? Не е ли малко късно?

— Изправени сме пред кризисно положение и трябва да реагираме незабавно.

Отдъхвам си мъничко. Искане да обсъдим стратегията. Все още е на моя страна.

— Напълно съм съгласен с теб. Къде да се срещнем?

— Тук, в офиса. В десет, ако ти е удобно. Треиси е тук още отсега. Боб Робинсън е на път.

— Ще дойда колкото е възможно по-скоро. Бих желал да доведа и Алисън.

— Няма проблем.

— Добре, ще се видим в десет — казвам аз и затварям. Сетне се обръщам към Сали: — Брад е с мен.

— Сериозно?

— Каза, че трябва да реагираме светкавично и че иска да отида още сега в офиса.

Тя пак не ме поглежда.

— Ами отивай.

Приближавам се до нея и правя опит да я прегърна. Но тя ме отблъсква.

— Сали, скъпа — обаждам се аз, — всичко ще бъде наред.

— Не, няма да бъде — отвърща тя и излиза.

Оставам като замръзнал на мястото си, а ми се иска да я последвам, да я убедя в своята невинност. Но инстинктът ми подсказва да се омитам. И аз грабвам сакото, мобифона и ключовете за колата и изчезвам.

По пътя към ФРТ звъня на Алисън. Но се обажда телефонният секретар с известие за когото представлява интерес, че до четвъртък ще бъде в Ню Йорк. Поглеждам отново часовника си. На Източния бряг отдавна минава полунощ, което е и причина да слушам записания глас. Оставям следното лаконично съобщение: „Алисън, Дейвид се обажда. Спешно е. Звънни на мобилния веднага, щом чуеш това“.

Сетне натискам газта до пода и се устремавам към офиса, докато репетирам наум аргументите, които ще изложа срещу гадната кампания на Макол, да не говорим за скандала, който ще вдигна на „Уорнър Брадърс“ с искане да издирят шпионина, предал сценария ми на оня изрод.

Но когато пристигам във ФРТ, Брад и Боб изглеждат крайно сериозни, а очите на Треиси са зачервени, което обикновено се свързва с плач.

— Толкова съжалявам заради всичко това — започвам аз. — Но вижте сега, този луд наема сума ти народ да прегледа под лупа всяка дума във всички мои писания. И какво откриват? Пет реплики, които могат да се отнесат към творчеството на други автори. Това е цялата

работа. А по повод идиотското му обвинение във връзка с новелата на Толстой...

Боб Робинсън ме прекъсва.

— Дейвид, всички те чуваме много добре. И, честно казано, когато прочетох тая работа за първи път, си рекох: голяма работа — тук реплика, там друга. Що се отнася до оная стара пиеса, тури му го на Толстой. Не се съмнявам, че дори полуидиот ще проумее намерението ти да дадеш нова интерпретация на неговия сюжет...

— Благодаря ти, Боб — казвам аз, а цялото ми същество се изпълва с облекчение, като под щедра струя на душ.

— Не съм свършил, Дейвид.

— Извинявай.

— Както вече отбелязах, не смятам подетата от Макол кампания срещу теб нито за почтена, нито за справедлива. Но си остава проблемът за доверието, пред който се виждаме изправени сега. И харесва ли ти, или не, когато един път тази рубрика излезе на улицата в петък, ти се превръщаш в белязана стока...

— Ама, Боб...

— Остави ме да довърша — възкликва той.

— Извинявай...

— Така виждаме ние положението. Един случай на неволно плагиатство може да бъде обяснен. Но четири допълнителни?

— Четири проклети реплики — това е всичко.

— Четири проклети реплики, които Макол пуска под печат, след като е посочил други четири от „Първа страница“...

— Нима не разбираш, че този гъз се мъчи да прилича на висш съдник, като се залавя за дреболии, които превръща в Содом и Гомор?

— Така е — намесва се най-накрая в разговора и Брад. — Той е гъз. Унищожител на свестни личности. Решил е да те изпепели. И си мисля, че твоите писания му дават точно толкова (макар и малко) основание, колкото му трябва, за да ти лепне клеймото на плагиатор, без на самия него да може нещо да се направи.

В този момент се обажда Боб.

— Казано още по-конкретно, мога да те уверя, че тази негова предълга статия ще бъде раздухана от всяка по-сериозна система за масово осведомяване. Това не само ще те направи да изглеждаш като паднал бог, но и ще съсипе самото шоу.

— Това са глупости, Боб...

— Да не си посмял да ме учиш кое е глупост и кое не — отвръща той и гневът му вече личи. — Имаш ли поне бегла представа за щетите, които нанася цялата тази история? И говоря не само на теб и за твоето шоу, а също така и на Трейси. Благодарение на усилията на оня лайнар Макол, нейната репутация също става на пух и прах. До такава степен, че се виждаме принудени да приемем нейната оставка...

— Подаваш оставка? — поглеждам я с невярващи очи.

— Нямам друг избор — отвръща тя тихо. — След като е разкрита отколешната ми „прелюбодейна“ връзка с Крег Кларк...

— Но ти нищо лошо не си сторила, Трейси — казвам аз.

— Може и така да е, обаче остава впечатлението, че съм накарала свой бивш любовник да напише съчувствена статия в твоя полза.

— Но нали той те потърси!

— Това няма значение — общото впечатление е друго.

— Какво мисли самият Крег по този въпрос?

— Той си има собствени проблеми. Току-що и него са уволнили от „Варайъти“.

— Теб не са те уволнявали — намесва се грубо Боб.

— Не са. Само ми връчиха бутилката уиски и пистолет с един патрон с препоръка да постъпя така, както изисква честта.

Има вид сякаш ще заплаче отново. Брад я стисва за ръката в опит да прояви съчувствие, но тя го отблъсква.

— Не ми е нужно ничие съжаление — казва Трейси. — Постъпих глупаво и сега си плащам.

— Всичко това ме ужасява — обаждам се аз.

— Би трябвало — отбелязва Трейси.

— Нямам думи да ти кажа колко много съжалявам. Но, както вече подчертах, нямах никакво намерение...

— Ясно, ясно — обажда се Боб. — Но и ти трябва да влезеш в нашето изключително сложно положение в дадения момент. Ако не те освободим...

Макар да я очаквах, новината ме блъсва като с юмрук в лицето.

— Уволняваш ли ме? — питам аз с приглушен глас.

— Да. С най-дълбоко съжаление, бих казал, но...

— Това не е честно.

— Може и да не е — обажда се Брад, — но сме длъжни да се съобразяваме със собствения си имидж.

— Имам договор с вас...

Боб шумоли с някакви книжа и вади лист хартия.

— Имаш, вярно е. И съм убеден, че Алисън ще ти обясни: в него съществува клауза, която го обезсилва, ако си дал невярна представа за творбата си в какъвто и да било смисъл. В тази клауза плагиатството се вписва абсолютно точно...

— Това, което вършите, е неправилно — заявявам аз.

— Това, което правим, е крайно неприятно, но е абсолютно необходимо — отвръща Боб. — За доброто на сериала ти трябва да си отидеш.

— Ами ако с Алисън ви призовем в съда?

— Прави каквото намериш за уместно, Дейвид. Но корпоративните ни джобове са далеч по-дълбоки от твоите. И няма да спечелиш.

— Ще видим — казвам аз, като ставам прав.

— Да не мислиш, че ни е много забавно? — обажда се Брад. — Да не мислиш, че в тази стая има някой, на когото всичко това доставя удоволствие? Известно ми е, че ти си създателят на това шоу... и можеш да ми вярваш, ще си останеш такъв, ще получиш и парченце от баницата. Но истината е такава — в продукцията участват още седемдесет души и аз не мога да поставя техните работни места под въпрос, като се боря за запазване на твоето. Позицията ти понастоящем е незащитима. Не с димящ пистолет в ръка са те пипнали, Дейвид — този път е базука...

— Благодаря, господин Лоялност...

Продължително мълчание. Ръката на Брад стиска здраво химикалка. Поема си дълбоко въздух и казва:

— Дейвид, ще припиша тази забележка на високото емоционално напрежение, под което се намираме всички в настоящия момент, тъй като съм бил лоялен към теб до невъзможност. И преди да си се нахвърлил отново върху някого от нас, спомни си едно: това е провал твое собствено производство.

Понечвам да кажа нещо емоционално и на висок глас, нещо неуместно, но просто излитам от кабинета, излитам от сградата, срутвам се в колата и потеглям.

Карам часове наред, нося се по магистралите без план и посока.

Летя по Десета, по Триста и трийсета, по Дванайсета и Осемдесет и пета. Маршрутът ми е шедьовър на географската алогичност — Манхатън бийч до Ван Нийс, Вентура, през Санта Моника до Нюпорт бийч...

И ето че най-накрая мобифонът ми започва да звъни. Когато го вдигам от стойката, поглеждам неволно контролното табло, за да видя, че часът е три и десет. Носил съм се без цел повече от пет часа.

— Дейвид, какво става? — Това е Алисън, наполовина заспала, наполовина разтревожена.

— Изчакай така — трябва да спра.

Изкарвам колата върху аварийното платно и гася двигателя.

— Ти си навън. Караш ли?

— Май така излиза.

— Посред нощите?

— Да.

— Току-що ставам и виждам съобщението ти. Къде се намиращ в момента?

— Нямам представа...

— Какво значи „нямам представа“? По коя магистрала караш?

— Де да знам.

— Тревожиш ме, Дейвид. Какво е станало?

И сега се разридавам... когато целият ужас на случилото се най-после прониква изцяло до моето съзнание и аз проумявам неговата безвъзвратност. Сигурно плача в течение на цяла минута. Когато най-после се овладявам, Алисън промълвява:

— Дейвид, боже мили, моля те, кажи... какво са ти направили?

Разказвам й всичко — от новото обвинение в плагиатство, отправено от Макол, през враждебната реакция на Сали до мига, в който Брад и Боб ме уволняват.

— Маmicата му мръснишка — обажда се Алисън, след като най-накрая млъквам, — нещата са напълно излезли от контрол.

— Имам усещането, че съм престъпил някакъв праг, за да полетя с главата надолу от върха на небостъргач.

— Добре, добре, да я караме поред — знаеш ли къде се намиращ в дадения момент?

— Някъде из града.

— Сигурен ли си, че караш из Лос Анджелис?

— Да, в това съм сигурен.

— Мислиш ли, че е безопасно да шофираш?

— Предполагам.

— Добре, ето какво искам да направиш: прибери се у вас. Без глупости, бих добавила. Щом си в Лос Анджелис, трябва да бъдеш там до час. А прибереш ли се, веднага ми прати по имейла рубриката на Макол. Аз ще съм на път за летището, понеже имам билет за девет часа — прибирам се. Ще мога да се запозная с материала, докато чакам полета. Ако всичко е наред, ще кацна по обед тамошно време, така че можем да се срещнем към два в офиса. Междувременно искам от теб едно нещо... и то е да се напиш. Имаш ли нещо у вас, което да те нокаутира?

— Трябва да има малко тилебол.

— Вземи три.

— Само не ми казвай как всичко ще ми се види много по-ведро, като се събудя, защото няма да стане така.

— Знам, но поне ще си отпочинал.

Прибирам се за четирийсет минути. Изпращам имейл на Алисън. Докато се занимавам с компютъра, вратата на спалнята се отваря и оттам се показва Сали. Облякла е само горнището на пижамата. Първата ми мисъл е: боже, колко е хубава. Втората: дали не я виждам за последен път в толкова интимна обстановка?

— Здравата ме притесни — казва тя.

Аз не преставам да се блещя в екрана.

— Дали не би си направи труда да обясниш къде се губиш цели седем часа?

— Най-напред в офиса, а след това карах.

— Къде кара?

— Просто карах.

— Можеше да ми се обадиш. Трябваше да се обадиш.

— Извинявай.

— Какво стана?

— Карах половината нощ. Знаеш какво е станало.

— Изхвърлиха ли те?

— Да, изхвърлиха ме.

— Ясно — казва тя с безизразен тон.

— Трейси Уайс също го отнесе.
— Заради интервюто, което осигури на бившето си гадже?
— Това е нейното престъпление.
— Лоша работа.
— Благодаря ти за толкова трезвата оценка на очевидното.
— Какво очакваш да чуеш, Дейвид?
— Очаквам да дойдеш при мен, да ме прегърнеш и да кажеш, че ме обичаш.

Продължително мълчание. Най-накрая проговаря:

— Връщам се в леглото.
— Ти смяташ, че са прави да ме уволнят, така ли?
— Мисля, че имат основание.
— Сериозно — заради няколко неволно заети реплики?
— Казаха ли нещо за компенсации?
— Това е от компетенцията на Алисън, а тя е понастоящем в Ню Йорк.

— Но знае?
— Говорихме.
— И?
— Настоява да се наспя.
— Това е доста добра идея.
— Ти смяташ, че не съм прав, нали?
— Късно е, Дейвид...
— Отговори, ако обичаш.
— Не може ли утре?
— Не. Сега.
— Добре тогава. Мисля, че се провали. Крайно разочарована съм. Сега доволен ли си?

Ставам и минавам покрай нея към спалнята. Събличам се. Откривам хапчетата в банята. Глътвам четири. Лягам си. Нагласям будилника за един часа. Изключвам телефона. Завивам се презглава. След минута ме няма.

Сетне звънва будилникът. На възглавницата до моята лежи бележка.

Летя за Сиатъл довечера. Няма да ме има два дни.

Примижавам срещу будилника. Един часа. Сядам в леглото с усилие. Вземам бележката на Сали и я прочитам отново. Такива се оставят обикновено на прислужницата. Внезапно се усещам много самотен, много уплашен, обзет от непреодолимо желание да видя дъщеря си. Вдигам телефона. Не се чуват обичайните сигнали за получени съобщения и пропуснати обаждания. Въпреки това включавам гласовата поща. Автоматичният глас ми съобщава нещо, което вече знам: „Нямате съобщения“.

Това положително е някакво недоразумение. Няма начин някой от приятелите и колегите да не ме е потърсил, за да изрази солидарност, след като е прочел колонката на Макол.

Нали преди две седмици всички се изредиха да го правят. Но сега, изправен пред новото обвинение, оставам самичък. Никой не ще да ме знае.

Вдигам отново телефона. Звъня на Луси в Саусалито. Макар да знам, че Кейтлин е на училище. Телефонният секретар говори с нейния глас и аз искам да го чуя.

Само че след две позвънявания слушалката вдига Луси.

— А, здрасти... — казвам аз.

— Какво ти става, та звъниш по това време? Нали знаеш, че Кейтлин е на училище.

— Искях само да ѝ оставя съобщение, да ѝ кажа, че ми липсва.

— Да не те е споходила неочаквана носталгия по бившето семейство сега, когато с кариерата ти е свършено?

— Откъде знаеш?

— Не си ли чел вестник днес?

— Сега ставам.

— На твое място щях моментално да си легна пак. Защото са те изтипосали на видно място върху третата страница на „Сан Франциско Кроникъл“, а също и в „Лос Анджелис Таймс“. Бива си те, Дейвид — да крадеш от хората.

— Не съм крал...

— Да бе — само си лъгал. Както лъга мен.

— Кажи на Кейтлин, че ще ѝ се обадя по-късно.

И затварям.

Отивам в кухнята. Там, върху барплота, лежи сутрешният брой на „Лос Анджелис Таймс“. Сали услужливо го е отгърнала на трета страница, където най-вдясно горе с дебели букви пише:

СЪЗДАТЕЛЯТ НА „ДА ТЕ ПРОДАМ“ Е ОТНОВО ОБВИНЕН В ПЛАГИАТСТВО

Отдолу следва кратък (петстотин думи) материал, който резюмира унищожителната атака на Макол, явно спретнат на бърза ръка снощи (когато пилотните броеве на „Холивудски театрал“ са били раздадени на останалите издания). След като изброява всички обвинения, отправени срещу мен от Макол, вестникът съобщава, че потърсеният за коментар продуцент на „Да те продам“ казал следното: „Тази новина е трагедия както за Дейвид Армитидж, така и за цялото семейство на «Да те продам».“ Следвало официално изявление на ФРТ.

Правилна стратегия, Брад. Най-напред сълзлив отзив по повод сполетялата ме беда, а след това — съобщение за уволняването ми.

Бързам към компютъра. Влизам в Мрежата. Избирам уебсайта на „Сан Франциско Кроникъл“. Техният материал също представлява надве-натри скалъпено резюме от кореспондента им в Лос Анджелис — същото изброяване на обвиненията, същият цитат от Брад. Онова, което ме ядосва особено много, е присъствието на десетина имейла в електронната ми поща. До един от разни журналисти с искания за интервю или поне коментар по повод материала на Макол.

Вдигам телефона и се обаждам в офиса си. Да се отбележи — бившия офис. Дженифър, бившата ми секретарка, отговаря.

— Наредиха да опразня кабинета ви — съобщава тя. — Предполагам, ще искате всичко да ви се изпрати у дома?

— Дженифър, можеше поне едно здрасти да кажеш.

— Здравсти. Та в жилището ви ли да пратя нещата?

— Да.

— Добре. Очаквайте всичко да пристигне утре преди обяд. А какво да правя с евентуалните обаждания за вас?

— Има ли такива?

— Петнайсет до момента. „Лос Анджелис Таймс“, „Холивуд Рипортър“, „Ню Йорк Таймс“, „Сиатъл Таймс“, „Сан Франциско Кроникъл“, „Сан Хосе Мъркюри“, „Бостън Глоуб“...

— Ясно.

— Да ви пратя ли списъка и телефоните?

— Не.

— Значи, ако някой от пресата ви потърси занапред...

— Казваш, че съм се покрил.

— Щом така искате...

— Дженифър, защо се държиш като дърво?

— А като какво да се държа? Оттеглянето ви означава за мен едноседмично предупреждение...

— О, господи...

— Без баналности, моля.

— Не знам какво друго да кажа, освен че съжалявам. Всичко това е и за мен пълна изненада...

— Как да е изненада, след като сте откраднали тия неща?

— Никога не съм искал...

— Да ви пипнат ли? Много благодаря за това, че и мен оплетохте в мрежата си.

И трясва слушалката.

Затварям. Обронвам глава в ръце. Колкото и непоносима да е мисълта за собствената ми несрета, гадно е да си мисля, че несъзнателно съм причинил огромна беда на двама напълно неприятели. Гадна е мисълта за петнайсетте журналисти, които са хукнали по петите ми. Защото сега за тях съм истинска плячка — провалила се с гръм и трясък телевизионна звезда. Или поне те ме виждат така. Моята теза надделя миналата седмица. Сега обаче, при наличието на тия нови банални доказателства (банални, ама доказателства), вълната ще се обърне, посоката ще се промени. Ще стана пример за талантлив човек, паднал жертва на саморазрушителни сили, създател на най-успялата телевизионна поредица на десетилетието, който все пак не удържа на порива да свие едно-друго от именити автори. Следват купища празни приказки за мен, като поредна жертва на лъскавия холивудски култ към кухия успех, дрън-дрън-дрън.

Изводът от цялата тази буря в чаша вода ще бъде един: аз съм останал завинаги без работа писател.

Поглеждам часовника си. Един и четиринайсет. Звъня в офиса на Алисън. Отговаря ми секретарката Сузи. Преди да попитам за агентката си, чувам:

— Искам да ви кажа едно нещо: мисля, че всичко, което ви се стоварва върху главата, е абсолютно нечестно.

Преглъщам внезапно напреди сълзи.

— Благодаря — успявам да промълвя.

— Как се чувствате?

— Не особено добре.

— Ще наминете ли?

— Да, ей сега.

— Добре, тя ви очаква.

— Мога ли да поговоря с нея?

— На телефона е... с ФРТ.

— Ще се видим до половин час тогава.

Когато прекрачвам прага на нейния офис, виждам Алисън зад бюрото, втренчила поглед в прозореца с изтощен, умърлушен вид. Чула влизането ми, тя се завърта заедно със стола, измъква се иззад бюрото и като поставя ръце на раменете ми, просто ме задържа няколко мига. След това отива към една кантонерка и я отваря.

— Какво ще кажеш за глътка уиски?

— Толкова ли са зле нещата?

Тя не отговаря. Връща се край бюрото с бутилка „J & B“ и две чаши в ръце. Налива щедро и в двете. Запалва цигара, смуква здравата и гаврътва половината от съдържанието на чашата. Следвам нейния пример.

— Така — обажда се тя. — Никога не съм те заблуждавала като твой агент и нямам намерение тепърва да започвам. В момента положението е такова, че по-лошо няма накъде.

Обръщам чашата до дъно. Тя мигом я пълни пак.

— Когато прочетох материала на Макол още на летището, първата ми реакция бе: как е възможно Брад и Боб да се отнесат сериозно към него... особено предвид очевидната незначителност на отправените обвинения? Та те са направо смехотворни. Живеем във времена, когато човек може да забогатее, ако получава по петаче за

всяка авторска заемка. А пък онова за Толстой си е направо да умреш от смях. И оня го знае много добре. Работата с Чивър обаче...

— Мога да ти кажа само това: става дума за директен „заем“, който (това ми е пределно ясно) никога няма да стигне до екран. В ръцете му е попаднала просто една чернова — и толкоз.

— Това го знаем ние двамата. Проблемът е друг: прибавено към историята с „Първа страница“ от миналата седмица... ти си достатъчно интелигентен, за да се сетиш сам...

— С вина или не — загазил съм до гуша.

— С две думи — точно така е.

— Вече си говорила с ФРТ и няма никакъв начин да бъдат убедени...

— Абсолютно никакъв. От тяхна гледна точка ти си изпята песен. Но това не е всичко. Щом кацнах днес, започнах състезание по надвикване с един от техните адвокати. Изглежда са намислили да те лишат от всякакъв достъп до делвата с мед.

Все по-лошо става.

— Ама нали има една клауза...

— Да, има — отвърща Алисън, като придърпва към себе си някаква папка. — Има я като стой, та гледай. Член 43 от споразумението ти с ФРТ, ако искаме да сме съвсем точни, а неговата същност се свежда до това, че ако си направил нещо свързано с шоуто, което е незаконно или осъдително от правна гледна точка, по-нататъшното ти участие в разпределянето на приходите от него се прекратява.

— И те се опитват да кажат, че съм извършил нещо незаконно?

— Те се опитват да прекратят по-нататъшните ти постъпления под формата на авторски хонорар с аргумента, че плагиатството представлява престъпен акт...

— Но това са чисти глупости.

— Напълно, обаче възнамеряват да защитават именно такава позиция.

— А ще могат ли?

— Последния половин час посветих на разговор с моя юрист именно на тази тема. Той ще прегледа много внимателно целия договор довечера. Но вътрешното му чувство подсказва, че... да, могат да спечелят подобен иск.

— Значи няма компенсации?

— Още по-лошо... информираха ме, че ще предявят иск за възстановяване на получените от теб хонорари за трите серии, чиито сценарии съдържат заемки.

— Какво искат тях хора? Да ме довършат ли?

— Именно. Защото — нека погледнем фактите в очите — става дума за много пари. Ако ти отрежат авторските хонорари, спестяват по триста и петдесет хиляди на сезон. И ако, от друга страна, шоуто изкара, както се очаква, още няколко сезона... сам си направи сметката. За всеки от въпросните три епизода ще ти искат по сто и петдесет хиляди. Събери всичко...

— Сигурно има начин да им се опълчим по тези пунктове...

— Адвокатът ми подчертава, че те се хващат за клаузата, съгласно която гарантираш, че предлаганата творба е изцяло твое дело. Но, както аз виждам нещата, може би ще успеем да договорим компромисен вариант.

— Което означава, че ще трябва да им върна пари?

— Ако се стигне дотам, да. Надявам се — и това е само надежда — че когато нещата се поуталожат през следващите няколко дни, ще забравят за трите епизода, стига да получат уверение, че няма да имаш по-нататъшни претенции за авторски хонорар.

— И ти ще ги оставиш да постигнат това?

— Дейвид, кога съм „оставяла“ което и да било посрано студио или телевизия да гепи нещо от мой клиент? Но сега сме изпаднали в беда. От чисто правна гледна точка се приема, че ти си нарушил договора. И щом моят триста седемдесет и пет долара на час човек — който познава и най-малката пролука в местното и федералното законодателство — ми казва, че си попаднал в капан, значи трябва да направим всичко, което е възможно, за да ограничим мащабите на неизбежната катастрофа.

— Но аз ще потърся второ и дори може би трето юридическо становище, преди да говоря отново с типовете от ФРТ... да оставим сега настрана мазните им колеги от „Уорнър Браздърс“.

— Може ли още едно уиски?

— Мисля, че това не е лоша идея, предвид обстоятелството, че имам и други неприятни новини.

Наливам си двойна доза.

— Карай нататък.

— Преди малко ми се обади някакъв юридически лешояд от „Уорнър Бродърс“. Пускат „Проникване с взлом“ в пета глуха...

— Тоест няма да има среща с Нейджъл?

— Боя се, че не. Но става още по-лошо. Искат си целия аванс обратно.

— Това е лудост. Как е възможно подобно нещо?

— Залавят се за онази реплика от Джон Чивър, която си заел...

— Я стига. Аз просто експериментирах. Та това е само първи вариант.

— Виж какво, няма защо да убеждаваш точно мен в правотата на позицията си. Проблемът се състои в това, че също като тия от ФРТ, и те искат да ти го наврат въз основа на клаузата, според която *предлаганата творба е изцяло твое дело*. На второ място идва аргументът за „сътрудничество“ между теб и неупълномощен автор, макар никой от тия гъзове да не знае кой е Джон Чивър.

— Е, поне парите от Флек ще стигнат за покриване на тия загуби.

Тя пали нова цигара, макар тази в пепелника да е наполовина цяла.

— И негов адвокат ми се обажда днес.

— Стига вече...

— „Въпреки искреното си съжаление, господин Флек не е в състояние да продължи преговорите поради настоящите събития около професионалната репутация на господин Армитидж.“ Цитирам точно.

Вторачвам поглед в пода. И казвам:

— Значи няма как да върна двеста и петдесетте хиляди на „Уорнър“.

— Похарчи ли ги вече?

— Да, повечето.

— Нима си без петак?

— Може да съм тъп, но не съвсем. Имам инвестирани около половин милион чрез моя брокер. Проблемът е в това, че половината от тях дължа на данъчното. И ако ФРТ и „Уорнър“ си поискат всички тези пари, тогава наистина оставам без пукнат грош.

— Нека не казваме хоп, преди да сме скочили. Ще им играя курвенската на тия копелета. Ще ги принудя да ограничат апетитите

си. Междувременно говори с брокера и счетоводителя си относно възможностите за постигане на максимални приходи...

— Защото няма повече хляб за мен из тия места, така ли?

— Много трудно би си намерил работа.

— Ами ако облаците никога не се разнесат? Ако клеймото остане завинаги, тогава какво?

— Честно ли?

— Абсолютно.

— Де да знам и аз. Но пак казвам: дай да видим какво ще стане през идните няколко седмици. И най-важното: трябва да направиш изявление, в което защитаваш своята позиция, но изразяваш и съжаление по повод случилото се. Свързах се с Мери Морз, пиар специалистка — моя позната. Ще бъде тук до десетина минути, за да съставите заедно тази декларация и да я разпратите на заинтересованите страни, та поне те да са наясно с твоето становище. Ако нещата не се оправят за няколко дни, ще трябва да търсим съчувстващ журналист, който да изложи твоята теза.

— Е, онзи от „Варайъти“ не става за целта, след като и той го отнесе. Както и бедната Трейси...

— Не е твоя вината за това.

— Не е, но ако не бях оплескал нещата до такава степен...

— Те са професионалисти и двамата — много добре знаят, че ако някогашната им връзка излезе наяве...

— Тя искаше само да ме защити.

— Така е, но нали това ѝ е работата. Не можеш да изпитваш угризения и заради техните проблеми. Стигат ти твоите.

— Сякаш не знам.

До следващата сутрин знае и целият останал свят. Обвиненията на Макол стават достояние на най-широката публика. Както и декларацията на ФРТ, която дава да се разбере (с прискърбие, разбира се), че съм махнат от сериала. Всички главни национални издания отразяват събитието в разделите за литература и изкуства, а „Лос Анджелис Таймс“ — на първа страница. За да станат нещата още по-лоши, „Нешънъл Пипълс Рейдио“ включва темата в най-гледаното си вечерно предаване, а същото правят и по-голямата част от сутрешните радиопрограми. Вярно, всички те включват цитати от моето изявление, в което поднасям извинения на ФРТ и останалите засегнати страни,

като отново подчертавам дълбокото си убеждение в това, че не мога да бъда обвиняван за плагиатство единствено въз основа на няколко незначителни реплики. „Най-долното нещо, в което може да бъде уличен един писател, е кражбата — пиша аз. — И заявявам най-категорично: не се виждам като крадец.“

Същата вечер коментаторът на НВО Бил Меър отбелязва в своя монолог:

„Голямата новина в Холивуд днес е, че създателят на «Да те продам», Дейвид Армитидж, прибегва до прословутата линия на защита, възприета навремето от президента Никсън, «аз не съм измамник», след като ФРТ го изхвърли заради плагиатство. Запитан дали всичко излязло изпод перото му е изцяло негово творение, той отговаря: «Не съм спал с оная жена...».“

Меър предизвиква голям смях с тази реплика. Гледам шоуто самичък в мезонета. Сали се намира в Сиатъл с неизвестни координати, тъй като не си е направила труда да ми остави името на хотела, нито пък се е обаждала, откак е заминала. Знам, че обикновено отсяда в „Четири сезона“, когато се намира в Сиатъл, но ме е страх да не си помисли, че съм отчаян и в остра нужда от присъствието ѝ, ако взема аз да ѝ позвъня. Единствената ми надежда в момента е, когато първоначалният масиран медиен натиск поотслабне, тя да си спомни причините, накарали ни да се влюбим един в друг и да...

Да какво? Да изприпка назад, да ми каже как ще остане заедно с мен завинаги, независимо от всичко? Като Луси? Тя заставаше до мен... с ръмжене понякога, но винаги непоклатима, въпреки всичко. През годините, в които се занимаваше с продажби по каталог, докато аз тънех в нищото, а тя се отказа от собствената си кариера на актриса, за да може да плаща наема. А как ѝ се отплатих аз за това постоянство? Като извърших очакваното в подобни случаи на преодолен трудност и завоюван лесен живот предателство. Нищо чудно, че ме презира толкова много. Нищо чудно, че сега съм до такава степен уплашен. Защото най-сетне признавам пред себе си онова, което ми стана ясно няколко месеца след като заживях със Сали: нейната любов има за

предпоставка успеха, новия ми статут в развлекателната общност и, от друга страна, начина, по който всичко това укрепва собственото ѝ положение в богатия рай на име Холивуд. *Всеки има своя звезден час* — каза тя, когато ми дадоха „Еми“. — *Този е нашият.*

Вече не, малката.

Възможно ли е всичко онова, което успях да постигна в рамките на последните забързани години, да се изпари и да остана пак без пукната пара?

Стига бе, хора, та аз съм Дейвид Армитидж! Искан ми се да се изкатеря на най-близкия покрив и да закрепя с пълен глас. Но когато си се качил на който и да било покрив, единственият възможен път напред е надолу. В Холивуд (както и в живота) всеки талант е ефимерен, подлежащ на изчерпване. Този закон важи дори за ония на самия връх. Няма наоколо нито един уникален. Всички играем една и съща игра. А тя протича съобразно с основно правило: твоето време трае толкова, колкото изтрае, ако — и това е главното — изобщо настъпи.

А аз все още не мога да повярвам, че моето е вече отминало. Не може Сали да се окаже чак такава сметкаджийка, че да ме изостави тъкмо сега. Също както вярвам в това, се надявам да има някакъв начин да убедя Брад, Боб и Джейк Декър от „Уорнър“, както и всяка една продуцентска компания в този проклет град, че заслужавам тяхното доверие.

Стига бе, хора, та аз съм Дейвид Армитидж! Направих куп пари за всички ви!

Но колкото повече се мъча да внеса оптимистичен елемент в положението, толкова по-ясно се оформя една мисъл: кой каквото сам си направи, никой не може да му го направи.

И си отварям бутилка превъзходно уиски и започвам да го гледам как изчезва. Когато и петият пръст преминава от бутилката в моя стомах, настъпва абсолютно идиотска интерлюдия, в рамките на която изпадам в ретроспективно вдъхновение. Решавам да излея душата си пред Сали, да сложа всичко върху прословутата маса, с надеждата и тя на свой ред да откликне мило на този отчаян сърдечен зов. Завличам се до компютъра и пиша следното:

Любима,

Обичам те. Нуждая се от теб. Отчаяно се нуждая. Ужасно е това, което се случва, нечестно е. Моля, моля, умолявам те, не ме изоставяй. Отчаян съм. Обади ми се, заклевам те. Ела си у дома. Нека преминем заедно през това изпитание. Защото можем. Защото сме най-хубавото един за друг. Защото си жената, с която мечтая да изкарам до края на дните си, от която искам деца, която ще продължавам да обичам след много години, когато ни нападне старческата немощ. Винаги можеш да разчиташ на мен. Моля, моля, умолявам те, нека мога да разчитам на теб сега.

Без да прочита творението втори път, маркирам бутона „изпращане“ и гаврътвам още два пръста уиски. Сетне се завличам в спалнята и се срутвам в леглото.

А после е утро и телефонът звъни. В течение на ония мъгляви секунди, преди да вдигна слушалката, през ума ми протича изречение. Даже не точно изречение, а фраза: *когато ни нападне старческата немощ*.

А след това и остатъкът от съдържанието на оня нелеп имейл изпъква в съзнанието ми в цялото си зловещо, просяшко величие. И си казвам: *ти, приятелю, си идиот*.

Вдигам слушалката на звънящия телефон.

— Дейвид Армитидж — обажда се противно буден глас.

— Опасявам се, че съм аз.

— Фред Бенет от „Лос Анджелис Таймс“.

— Кое време е, по дяволите?

— Около седем и половина.

— Не желая да разговарям.

— Господин Армитидж, само за момент, ако обичате.

— Откъде се сдобихте с домашния ми номер?

— Това не е сред най-трудните неща на света.

— Вече направих изявление.

— А чухте ли за искането, отправено към управата на Съюза на сценаристите снощи?

— Какво искане?

— Да бъдете осъден публично заради плагиатство, да ви изключат от съюза и да ви се забрани работа в бранша за поне пет години... макар някои членове на комисията да настояват за до живот.

Оставям слушалката върху вилката й, после се навеждам, за да изтръгна кабела на телефона от стената. Той мигом зазвънява в съседна стая, но аз не му обръщам внимание. Завивам се презглава с едничкото желание този ден да се провали в ада дано.

Но сънят се оказва непостижим мираж в дадения момент и се замъквам към банята, за да глътна три адвила, с надеждата да умилювам малко неумолимия екскаватор, който дълбае безспир вътрешността на черепа ми. След това отивам в дневната и се вторачвам в компютъра. В пощата има дванайсет имейла, от които единайсет представляват журналистически анонси. Не ги поглеждам. Дванайсетият е оня, който очаквам с ужас... от Сали:

Дейвид,

Положението, в което се намираш понастоящем, е отвратително. Отвратителен е също и фактът, че цялата ти кариера е съсипана в резултат от последните разкрития. Но всичко това е плод на твои собствени действия. Поради известни единствено на теб причини, решаваеш да се съсипеш напълно. Това е нещо, което не съм в състояние да проумея. То ме кара да си задам въпроса дали наистина те познавам... въпрос, поставен с още по-голяма острота от твоя смущаващ имейл. Разбирам отчаянието ти след всичко случило се. Но не мога да си представя нещо по-малко привлекателно от човек, който проси любов — особено ако самият този човек е унищожил доверието, което е предпоставка за всяка любов. Макар да оценявам факта, че си поставен в условия на колосално напрежение, това все още не е оправдание за подобно душевно разголване. Да не говорим за когато ни нападне старческата немощ.

Всичко това ме прави още по-объркана, изнервена и тъжна. Мисля, че още няколко дни на раздяла ще допринесат в положителен смисъл за изясняване на нашите

отношения. Реших да прекарам уикенда във Ванкувър. Ще се върна в понеделник. Тогава ще можем да поговорим. Нека се споразумеем междувременно да не се търсим, за да не се усложняват нещата допълнително. Надявам се да потърсиш известно професионално съдействие. Ако твоят имейл означава изобщо нещо, то е, че се нуждаеш от незабавна помощ.

Сали

От това по-хубаво — здраве.

Телефонът звъни отново. Не му обръщам внимание. В какофонията се включва и мобифонът. Пресягам се за него и поглеждам дисплея. Алисън. Отговарям начаса.

— Гласът ти звучи ужасно — констатира тя. — От снощи ли пиеш?

— Ти си необикновено прозорлива жена.

— Отдавна ли си станал?

— Откак ме събуди журналистчето от „Лос Анджелис Таймс“, за да ме осведоми относно планове да ме закопаят пожизнено.

— Какво?

— Така каза — извънредно заседание на Политбюро снощи.

— Съвсем наникъде тръгнаха нещата, мама му стара, а има и по-лошо.

— Зарадвай ме.

— Тео Макол ще бъде интервюиран по национален телевизионен канал.

— И предмет на интервюто е моя милост?

— Така изглежда.

— Боже мили, тоя човек няма умора.

— Като всеки журналист от жълтия сектор, той не познава скрупули. За него си просто средство. При това изключително ползотворно средство, което му позволява да се превърне в национална журналистическа знаменитост, да се покаже пред десетки милиони зрители.

— Няма да миряса, докато не ме види на кладата.

— Опасявам се, че е точно така. Поради което ти звъня толкова рано, за да те предупредя за предстоящата му телевизионна изява. Мисля, че не е зле да го гледаш, в случай че изтърси нещо прекалено диво или клеветническо, което ни дава възможност да му го забием квадратен в мъничкия задник след това.

Всъщност около Тео Макол няма нищо „мъничко“. Той е в началото на четирийсетте, британец, прекосил Атлантика преди десетина години, чиито заоблени гласни се вплитат в носовия изговор от Южна Калифорния. Освен това е дебел. Лицето му напомня смрадлива пита швейцарско сирене, оставено прекалено дълго на слънце. Но той си дава сметка за тези недостатъци и ги компенсира посредством изискано облекло — тъмносив костюм на дискретни райета, бяла риза с широка яка, елегантна вратовръзка на точки. Допускам, че с оглед ограничените финансови възможности на неговото издание, този ще да му е единственият кат дрехи. Но трябва да призная с болка на сърцето, че му завиждам заради начина, по който върви на професионалния пазар — англо-американски денди с лек привкус на холивудско невъзпитание. Няма спор — издокарал се е много внимателно за това интервю, в което съзира начин да се издигне до клюкарските висоти, които от край време жадува да обитава.

Само че Ан Флетчър, журналистката от Ню Йорк, която ще го интервюира, май не е особено склонна да влезе в предлаганата от него рамка: „консервативен англичанин пред разкрепостена американска медия“.

— Тео Макол, мнозина в Холивуд ви приемат като журналиста, срещу когото е най-опасно да се изправи човек.

Едва доловима издайническа усмивка на задоволство се появява върху устните му.

— Поласкан съм — съобщава Тео с най-сочния си глас.

— Други обаче не ви смятат за някой по-различен от любител на скандали, готов, без да му мигна окото, да съсипе кариера, брак и дори цял човешки живот.

Той побледнява малко, но се окопитва светкавично.

— Обяснимо е някои хора да мислят именно така. Но причина за това е фактът, че те се пазят един другия... дори когато става дума за сериозни прегрешения.

— И вие сте убеден, че плагиатството, което стана причина Дейвид Армитидж да бъде изхвърлен от ФРТ, е именно сериозно прегрешение?

— Несъмнено — този човек краде от творчеството на друг автор.

— Но в какво се състои самата кражба? Виц от една пиеса, две-три реплики от друга. Наистина ли сте убеден, че този човек заслужава да се раздели с професионалната си кариера заради подобни дреболии?

— Вижте какво, Ан, преди всичко не аз съм му определял наказанието във ФРТ. Но що се отнася до въпроса дали приемам плагиатството за сериозно нарушение, ще кажа така: кражбата си е кражба...

— Онова, за което попитах, господин Макол, е дали подобно незначително нарушение, каквото е заемането на чужди вицове...

— Но той открадва и цял сюжет на Толстой...

— Господин Армитидж обяснява, че става дума за не стигнала до сцена преднамерена интерпретация на Толстоев сюжет...

— Разбира се, че това ще каже сега. Но аз разполагам тук с копие от оригиналния му текст...

Той изважда прашасалата чернова на „Рифс“. Камерата приближава първата страница в едър план.

— Както се вижда тук — казва Макол, — на титулната страница пише „Рифс“, пиеса от Дейвид Армитидж... но никъде не виждаме „написана по «Кройцера соната» от Толстой“, макар целият сюжет да е взет именно оттам. Сега възниква още по-важен въпрос: защо един човек с таланта и способностите на Дейвид Армитидж изпитва необходимост да краде от други поначало? Това е въпросът, чийто отговор желае да чуе всяко живо същество в Холивуд: как е могъл да се прояви до такава степен безотговорен и непочтен. Широко известно е например, че в мига, когато „Да те продам“ се превърна в хит, той напусна семейството и детето си, за да се залюби с високопоставена шефка в телевизията. Тази му склонност към измама за съжаление най-накрая му струва цялата кариера...

Натискам бутона за изключване и запращам дистанционното в стената. След това грабвам сакото и хуквам към вратата. Скачам в колата, моторът изревава и аз отпрашвам. Половин час ми отива, докато се добера до телевизионното студио. Разчитам изродът да се помайва известно време в тур за овации из сградата, както и да остане,

докато му махнат грима. Сметките ми излизат абсолютно точни, защото, когато пристигам, той тъкмо излиза на улицата и се насочва към очакващата го наета лимузина.

Сега внимавайте: аз спирам ревящата кола пред самата ѝ врата, като скачам върху спирачките с такава сила, че те изпищяват, а Макол се стресва не на шега. След миг съм вън от колата и се нахвърлям върху него с крясъци:

— Тлъста путко английска...

Макол ме поглежда с широко отворени очи, а върху месестото лице се изписва страх. Има вид на човек, на когото му се ще да побегне, но е до такава степен парализиран от ужас, че не може да помръдне. Което ми дава възможност да се добера до лайнарина за броени секунди, да го сграбча за елегантните ревери, да го разтърся здравата, като в същото време бълвам нечленоразделни псувни, успоредно с репликите: „Живота ми искаш да съсипеш... крадец ще ме наричаш... жена ми и детето ми ще плюеш... ей сега ще ти направя всичките пръсти на парчета, грозен изрод такъв...“.

В хода на цялата веселба се случват две неща, нито едно от които не е в моя полза. Първо, някакъв местен фоторепортер на свободна практика — дебнал във фоайето на телевизията — мигом дотърчава, дочул моите крясъци, за да направи бърза серия от кадри с мен, задърпал реверите на Макол и крещящ любезности в лицето му. Като второ, пристига як, мускулист мъжага от охраната на телевизията, който се намесва мигом в мелето с викове „ей-ей, стига толкова!“, преди да ме отскубне от Макол с професионална хватка от свободната борба.

— Нападна ли ви този човек? — виква мъжагата към Макол.

— Опита се — отвърща оня, като отстъпва заднишком.

— Искате ли да извикам ченгетата?

Макол ме поглежда с израз на задоволство и презрение, а на устните му се появява усмивка от типа „падна ли ми в ръчичките, копеленце нещастно“.

— Той бездруго е до ушите в неприятности — казва Макол, — просто го изхвърлете от паркинга.

Сетне се обръща към фотографа, заговаря го, пита за името му, иска визитна картичка, повтаря като навит: „Ама наистина ли успяхте да заснемете всичко?“.

Междувременно пазачът ме изтласква с желязна ръка към колата.
— Това порше ваше ли е?

Кимвам.

— Хубава кола. А сега, сър, ще ви направя еднократно предложение: качвате се в колата — и дим да ви няма. Забравяме цялата работа, но ако се появите отново...

— Няма.

— Мъжка дума?

— Мъжка дума.

— Добре, сър — казва той и бавно ме освобождава от хватката.
— Да видим дали ще удържите на дадената дума и ще си тръгнете по живо по здраво.

Отварям вратата, пъхвам се зад кормилото и паля двигателя. В този миг пазачът чука по стъклото. Смъквам го.

— Още нещо, сър — казва той. — Може би няма да сбъркате, ако се преоблечете, решите ли да отидете някъде другаде днес.

Чак тогава забелязвам, че съм по пижама.

[1] Наркотиците са класифицирани в три категории от законодателството на САЩ, като критерия е предвидената наказателна мярка. Тези от споменатата група са най-опасните (хероин, крек и пр.), като наказанието за тяхното притежаване над определено количество е съответно най-тежко — в случая до доживотно лишаване от свобода или неограничена по размер глоба, или двете заедно. — Б.пр. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

Няма отърваване от законите на причинно-следствените зависимости, особено ако присъства фотограф, когато нападате журналист, а сам сте по пижама.

Та това е то — два дена след като ставам примадона на „Лос Анджелис Таймс“, аз отново се превръщам в медийна звезда от четвърта страница на същия вестник, където съм изтиposан на кадpo в схватка с Тео Макол. Физиономията ми е изкривена в израз на яростно умопомрачение. Ясно личи как съм се вкопчил в костюма му. Сега идва ред на пижамата. Вън от спалнята подобно облекло се свързва обикновено с пациенти на лудницата. Носена от видимо разстроен субект на паркинга пред национална телевизионна компания посред бял ден, тя показва, че въпросният джентълмен май има някои психически проблеми, които си заслужава да се изследват в условията на професионален надзор. Без съмнение, ако бях в състояние да анализирам снимката с нужната безпристрастност, бих стигнал до следното заключение: човекът е превъртял.

Под снимката има кратък материал със заглавие:

УВОЛНЕНИЙТ АВТОР НА „ДА ТЕ ПРОДАМ“ НАПАДА ЖУРНАЛИСТ НА ПАРКИНГА НА
НАЦИОНАЛНА ТЕЛЕВИЗИЯ

Репортажът е лаконичен — фактите около инцидента пред сградата на телевизията, ролята на Макол в моето падение, кратко резюме на престъпленията ми против човечеството, както и обстоятелството, че съм освободен след предупреждение от страна на охраната, и то понеже противникът ми отказал да повдигне обвинение. Има и цитат от изказване на самия противник: „Аз исках само да кажа истината, макар тя да предизвиква такава ярост от страна на господин Армитидж. За щастие, охраната съумя да се намеси, преди той да ми нанесе физически травми. Искрено се надявам, с оглед на собствените

му интереси, да потърси в най-скоро време квалифицирана помощ. Видимо той е дълбоко разстроен, неуравновесен човек“.

Ще ми дадете ли да целуна ръба на престилката ви, доктор Фройд (да, това е то заета реплика). Само че аз не разполагам с времето, необходимо да се тревожа относно дадената ми от Макол психиатрична оценка, понеже ме притискат няколко по-сериозни проблема. Изглежда свободният практикант е съумял да качи творчеството си в Мрежата. Така че историята обикаля на бърза ръка цялата страна (кой не си пада по скандали от типа „беше голяма работа, а сега да ми яде оная работа“). Добира се даже до мразовитите простори на Канадския север и по-точно до Виктория, Британска Колумбия, където Сали попада на нея в някакъв местен парцал. Не остава доволна. До такава степен, че ми звъни в девет и половина сутринта в събота и, без да каже здрасти, заявява:

— Дейвид, видях цялата свинщина... опасявам се, че от този момент насетне нашите отношения минават в историята.

— Ще ми позволиш ли да обясня?

— Не.

— Ама нали си чула какви ги дрънка за мен по Централната телевизия...

— Чух. И, честно казано, съгласна съм по повечето точки. Стореното от теб е определено ненормално. Имам предвид именно *ненормално*...

— За бога, Сали, просто загубих самоконтрол...

— Не е така — загубил си ума си. Как иначе би обяснил появата си наред града по пижама?

— Просто ми се струпа прекалено много.

— Струпало ти се прекалено много? Не бих го обяснила само с това!

— Скъпа, нека си поговорим като хората, преди да...

— Дума да не става. Искам да те няма в апартамента, когато се прибера утре вечер.

— Чакай малко, не можеш да ме изхвърлиш просто ей така. Ние сме сънаематели, не помниш ли? Два подписа има под договора за наем.

— Според моя адвокат...

— Вече си говорила с адвокат? В събота?

— Тъкмо тръгваше за синагогата. Но след като се намирам в криза...

— Моля, без мелодрами, Сали.

— И твърдиш, че не си откачен...

— Разстроен съм.

— Значи ставаме двама... само че ти си онзи, който според законодателството на щата Калифорния може да се разглежда като физическа заплаха за своя сънаемател, което на свой ред позволява на последния да поиска и получи съдебна заповед, забраняваща на първия да обитава наетото общо жилище.

Продължително мълчание.

— Нямах намерение наистина да постъпиш така, нали? — проговарям аз.

— Не, няма да искам съдебна заповед, ако ми обещаеш да си се изнесъл от апартамента до шест часа утре следобед. Не го ли сториш, обаждам се на Мел Бинг с молба моментално да задвижи правораздавателната машина.

— Но моля те, Сали, не можем ли да...

— Разговорът да се смята за приключен.

— Не е честно...

— Сам си го изпроси. Сега си направи едно добро и се измитай. Недей влошава нещата за самия себе си, като ме принудиш да се обърна към съда.

И на това място линията заглъхва. Аз седя върху дивана като парализиран. Най-напред ми окалват името. След това ме уволняват. После ме погват вестниците и заприличвам на човек, който се домогва до ролята на Езра Паунд^[1]. Накрая ме плашат със съдебна заповед, не само за да ме прогонят от собственото ми жилище, но и от интимната връзка, заради която съм разрушил брака си.

Какво ли ми готви още съдбата?

Разбира се, блага вест от скъпата ми бивша съпруга Луси, донесена от собственото ѝ юридическо гълъбче Александър Макхенри. Той се обажда около час след масираната атака на Сали.

— Господин Армитидж? — започва с безизразен глас на професионалист. — Безпокои ви Александър Макхенри от фирмата „Плат, Макхенри и Суоб“. Както може би ще си спомните, ние представлявахме интересите...

— Много добре помня чии интереси представлявахте. Освен това ми е напълно ясно, че щом звъните в събота сутрин, значи не е за добро.

— Ами...

— Карайте по-кратко, господин Макхенри. Какво иска Луси този път?

Отговорът на този въпрос ми е добре известен, понеже знам, че няма начин „Сан Франциско Кроникъл“ да не се е облажил от скандала на оня паркинг.

— Мисля, че бившата ви съпруга е силно обезпокоена от случилото се вчера пред онази телевизионна сграда в Ел Ей. Особено ѝ е неприятна цялата медийна шумотевица, която се вдигна и която няма как да не стане известна на Кейтлин.

— Възнамерявах лично да разговарям с дъщеря си тази сутрин.

— Опасявам се, че това няма да може да се случи. Бившата ви съпруга е на мнение, че с оглед на инцидента от вчера можете да бъдете разглеждан като потенциална физическа заплаха за нея самата, както и за Кейтлин.

— Как може да мисли такова нещо? Та аз никога, никога не съм...

— Каквато и да е истината по този въпрос, остава един безспорен факт: вчера нападнахте господин Макол на онзи паркинг. Току-що е разтрогнат договорът с ФРТ след разобличаването ви като плагиатор — трагично преживяване, което (всеки психиатър би го потвърдил) лесно може да дестабилизира психическото състояние на когото и да било. Казано с две думи, като нищо можете да представлявате опасност за бившата съпруга и детето си.

— Онова, което исках да кажа, преди да ме прекъснете, е, че никога не съм посягал нито на нея, нито на детето. Вчера просто загубих самоконтрол и точка по въпроса.

— Опасявам се, че тази точка не е приемлива за всички засегнати страни, господин Армитидж. Понеже ние сме извадили заповед за възбрана над вашите вербални или физически контакти както с детето, така и с неговата майка.

— Не можете да ме лишавате от общуване с дъщеря ми.

— Вече е сторено. И трябва да ви информирам за това, че ако решите да нарушавате разпоредбите на тази заповед — като опитате да

се видите с Кейтлин или Люси, или като ги безпокоите по телефона — рискувате да ви задържат и осъдят на лишаване от свобода. Наясно ли сте по този въпрос, господин Армитидж?

Хвърлям слушалката и се тръшвам на дивана, стиснал глава с две ръце. Да взимат каквото им хрумне... само не Кейтлин. Не могат да ми сторят подобно нещо. Просто не могат.

По вратата се чука силно.

— Дейвид, не се прави на глупак — знам, че си вътре. Отваряй шибаната врата.

Алисън.

Отивам до вратата и я отварям едва-едва.

— Какво правиш тук? — питам с приглушен глас.

— Може би най-точно би било ако кажа, че правя опит да те отърва от самия теб.

— Нищо ми няма.

— Да бе. Тая сутрин изглеждаше направо супер в „Лос Анджелис Таймс“. Много си падам по пижами. Тъкмо в такава всеки агент жадува да види облечен своя клиент, ако става дума за обществен паркинг, където той се мъчи да разбие...

— Не съм се мъчил нищо да разбивам.

— Пак глупости, а? Ще ме пуснеш ли вътре, или какво?

Преустановявам отбраната на вратата и се оттеглям във вътрешността на жилището. Тя ме следва. Сядам върху дивана и се вторачвам в пода.

— Да пукнат дано — пожелавам аз. — Да изпукат до един.

— Това е просто реакция след случая пред телевизията ли?

Разказвам ѝ за последиците от тази снимка из вестници и всякакви медии — как Сали ме е прокудила от жилището и отношенията ни, как Луси ми е отрязала свижданията с дъщеря ми.

Алисън мълчи дълго. След това се обажда:

— Смятам да те отведа от този град.

— Какво смяташ?

— Да те изнеса от това каубойско свърталище в някое спокойно и сигурно местенце, където няма да можеш да правиш повече бели...

— Нищо ми няма, Алисън.

— Напротив, има ти. И колкото по-дълго оставаш в Ел Ей, толкова по-големи стават възможностите да се превърнеш в

посмешище за всички...

— Покорно благодаря.

— Такава е истината. Независимо от това дали ти харесва, или не, в момента си извън всякакъв контрол. И ако това продължава да става достояние на медиите, те ще се попият от удоволствие, а ти няма да получиш каквато и да било работа занапред...

— Аз вече съм на дъното, Алисън...

— Хич даже и не смятам да се задълбавам в подобен разговор. Кога те иска Сали навън?

— До шест часа утре следобед.

— Добре, всичко по реда си. Дай ми ключовете от апартамента.

— Защо?

— Защото утре смятам да ти опаковам багажа.

— Сам ще се погрижа.

— Не, няма. До половин час и двамата няма да сме тук.

— Къде ще ходим?

— На едно място, което само аз знам.

— Нямах намерение да ме натикаш в лапите на някоя милосърдна организация, нали?

— Не. Водя те на място, където няма начин да си навлечеш неприятности и където ще имаш възможност да се посъвземеш. Можеш да ми вярваш — в момента се нуждаеш от сън и време за размисъл.

Права е, независимо от това дали ми харесва, или не. Нервите ми са опънати като струни и се питам най-сериозно дали мога да изкарам докрай уикенда, без да извърша нещо безвъзвратно и мърляво — да скоча от прозореца например.

— Добре, какво искаш от мен?

— Иди си пригответи едно-друго. От книги и дискове нямаш нужда — там, където отиваме, е заринато с тях. Вземи си лаптопа обаче, та да влизаш в Мрежата. Освен това се изкъпи и обръсни тая отвратителна половин брада, дето си пуснал. Започваш да приличаш на талибан.

В рамките на половин час съм вече окъпан, гладко избръснат, преоблечен в чисти дрехи и мъкна към колата на Алисън две големи чанти плюс тази с преносимия компютър.

— Дай сега да се разберем — започва Алисън. — Ще караме около два часа по Тихоокеанската магистрала. Аз в моята кола, ти — с твоята. Но обещавах, че няма да ти хрумне да щукнеш из един път нанякъде и да изчезнеш в неизвестност...

— Да не съм ти някакъв Рамбо?

— Бе, аз нека да...

— Обещавам да няма самоотлъчки.

— Добре, но ако се загубим, звъни по мобифона.

— Много съм добър във външното наблюдение — успокоявам я аз.

Проследявам я без усилие през целия път по магистралата, докато се отбие към градчето Мередит. Минаваме по тясна улица с магазини (забелязвам книжарница и малък супер), а след това продължаваме по лъкатушещ двулентов булевард, който ни отвежда до непавирана отбивка за леки коли. Тя на свой ред лъкатуши през гъста горичка, преди да стигне до бунгало от боядисани в бяло дъски, издигнато в края на чакълеста ивица — брега на Тихия океан. Около построят се вижда едва декар открита площ, но гледката към океана е величествена, а особено много ми харесва опънатият между две дървета хамак, който дава възможност едновременно да лежиш и да се наслаждаваш на панорамата.

— Местенцето не е лошо — отбелязвам аз. — Това ли е твоето малко тайно убежище?

— Бих искала да е така, но не е — собственост е на онова късметлия копеле, Уилард Стивънс.

Уилард Стивънс е клиент на Алисън, сценарист, който (подобно на моя защитник и любител на чашката, Джъстин Уонамейкър) бе много на мода по време на филмовия възход от седемдесетте години, а днес преживява мирно и тихо от редактиране.

— А къде е самият той?

— В Лондон за три месеца — оглажда сценарий на пореден филм за Джеймс Бонд.

— Три месеца за едно оглаждане?

— Мисля, че идеята му е да прекара известно време на Лазурния бряг, докато се занимава с проблема. Както и да е, разполагам с ключа за времето на неговото отсъствие. Използвала съм го само един път. И понеже той ще липсва още десет седмици...

— Няма да вися тук десет седмици.

— Добре де, това не е тапицирана килия — колата ти е на разположение. Никой не ти пречи да идваш и да си отиваш когато пожелаеш. Искam само да останеш отначало цяла седмица. Да речем, че си в отпуск. Ще имаш време да се осъзнаеш, да проветриш съзнанието си от всички градски отрови. Обещавах ли да останеш тук една седмица?

— Още не съм видял как стоят нещата вътре.

След кратка обиколка на къщата приемам седмичната договорка. Бунгалото е с каменни стени отвътре, каменен под и удобна мебелировка. Купища книги, дискове и DVD.

— Чудесно е — отсъждам аз.

— Радвам се, че ти харесва. Разполагаш само с телефон — телевизорът не приема външни програми (нарочно), защото Уилард не иска да гледа друго, освен стари филми. Но пък филмотеката му е повече от добра. И, както сам можеш да се убедиш, има доста за четене и слушане. Стереоуредбата приема местната радиостанция, в случай че решиш да чуеш новините или шофьорското токшоу. Навярно си забелязал супера в онова градче. Там ще намериш всичко необходимо, а голям магазин има на двайсетина километра...

— Лесно ще се оправя — отвърщам аз.

— Чуй ме сега — започва Алисън, като се настанява върху един диван, а на мен посочва кресло. — Искam да ми обещаеш няколко неща.

— Няма да изпочупя всичко... няма да избягам...

Тя ме прекъсва с думите:

— Няма да стъпваш в чертите на Лос Анджелис. И няма да се обаждаш на ФРТ, „Уорнър“ или на когото да било друг от занаята. И няма (това е с големи букви) да търсиш Сали, Луси или Кейтлин.

— Как можеш да очакваш от мен да не се обаждам на дъщеря си?

— Ще ѝ се обадиш... но само след както го уредя аз. Как се казваше твоят адвокат?

— Махни го този загубеняк — остави Луси да ме изяде с парцалите.

— Добре, тогава ще се обадя на моя човек да ни намери някой хитлерист. Но пак повтарям...

— Ясно, ако потърся Кейтлин, ще превърна бедата в катастрофа.

— Именно. Освен това: ще се свържа с твоя счетоводител... за да получа точна информация относно данъчните ти задължения и прочее радващи душата обстоятелства. А утре, преди да изтече фаталният срок в шест часа, ще изнеса нещата ти от апартамента и ще си поприказвам със Сали за някои дреболии, каквито са например въпросите около съвместно платения депозит на хазяина, съвместно закупените мебели и прочее.

— Да носи всичко на майната си.

— Не става.

— Провалих се с нея, провалих се с всички и всичко, а сега...

— Сега ще прекараш поне една седмица, без да правиш нищо друго, освен да се разхождаш, да четеш в хамака, ще ограничиш дневното пиене до чаша-две хубаво калифорнийско вино и ще се опиташ да си отспиш. Наясно ли сме по тези въпроси?

— Тъй вярно, докторе.

— Като спомена доктори, има още едно нещо... и не ми пискай... около единайсет утре преди обяд ще ти се обади един. Психотерапевт на име Матю Симс. Уговорила съм сеанс от петдесет минути и, ако ти допадне, ще се обажда всеки ден за по толкова. Запомни го от мен: за терапевт си го бива...

— И ти ли ползваш услугите му?

— Не се прави на толкова изненадан.

— Просто... не знаех...

— Сладур, аз съм холивудски агент. Разбира се, че имам терапевт. А този е изключително добър по телефона. В момента имаш нужда точно от приказка...

— Добре, приемам.

— Хубаво.

— Алисън...

— Какво?

— Нямаше защо да правиш всичко това.

— Мисля, че имаше. А сега трябва да бягам обратно в града. Довечера имам тежка среща.

— С някоя вълнуваща личност?

— Шейсет и три годишен пенсиониран главен финансист на едно от студията. Неотдавна му правиха троен байпас и се радва на

първи стадий алцхаймер. Но както и да е — няма да възразя против малко раздвижване.

— За бога, Алисън...

— Чуй ме добре, господин Свят. Може да съм на петдесет и седем, ама не съм ти майка. Ще рече: имам право на секс...

— Нищо не казвам.

— И добре правиш — отвърща тя, като ме гледа с крива усмивка. След това хваща и двете ми ръце. — Искам всичко около теб да бъде наред.

— Ще опитам.

— И помни — каквото и да ти се случи в професионален план — по един или друг начин ще оцелееш. Колкото и да е чудно, животът си продължава. Не го забравяй.

— Няма.

— А сега — марш в хамака.

Щом си тръгва, аз правя каквото ми е казано, като преди това вземам от книгите на Уилард „Слабият мъж“ на Хамът. Макар това да е един от любимите ми криминални романи, напрежението и умората, натрупани през последните дни, ме покосяват внезапно и се унасям, преди да съм довършил първата страница. Когато се събуждам, въздухът е определено захладнял, а слънцето се потапя в океана. Студено ми е, чувствам се объркан... и след броени секунди целият ужас на случващото се нахлува отново в главата ми. Първоначалният порив е да хукна към телефона, да позвъня на Луси, да ѝ кажа, че прави нещо отвратително, и да поискам да говоря с Кейтлин. Но сам се разубеждавам, като си припомням какво се случи след решението ми да се опълча лице в лице срещу Тео Макол (и си представям как целият свят ще налети отгоре ми, ако наруша разпоредбите на съдебна заповед). И аз се смъквам от хамака и се прибирам вътре, наплисквам надве-натри лицето си и намирам някакъв пуловер. След това, разбрал, че в хладилника няма нищо, скачам в колата и потеглям към малкия супер.

Това не е просто супер — има и щанд за деликатеси. Също като всичко останало, което успях да мерна по главната улица на Мередит (книжарницата, магазините за ароматизирани свещи и най-скъпи соли за вана, тези с маркови ризи по витрините), и той внушава представата, че си имам работа с богаташко градче — неделно убежище на богати

лосангелчета макар да оставам с усещането, че е едно от местата, където всеки поддържа любезна дистанция между себе си и всички останали.

Поне в „Супера на Фулър“ е точно така. След като купувам основни продукти за кухнята плюс претенциозно опаковани спагети с чеснов сос, около петдесет и нещо годишната жена зад касата (красива, сивокоса, в сива престилка — архетип на заможна собственица на заможен супер от този вид) не ме пита дали съм отскоро в града, или съм дошъл само за уикенда, не ми задава нито един от любопитните съседски въпроси, характерни за малкото селище. Само прибира акуратно парите ми и съобщава:

— Спагетите са добър избор — лично съм ги приготвила.

Оказва се права. Добро е и червеното вино от Орегон. Ограничавам се с две чаши. В десет съм си легнал, но не мога да заспя, затова ставам да гледам „Апартаментът“ на Били Уайлдър — един от любимите ми филми. Макар да съм го гледал поне пет-шест пъти, пак плача най-безсрамно, когато Шърли Маклейн тича по улиците на „Манхатън“, за да се признае най-накрая в любов пред Джак Лемън. А когато и след това не мога да заспя, пак ставам, за да се кикотя пред великата, но позабравена комедия на Кагни от периода на трийсетте години „Джентълмена Джими“. Докато свърши и тя, вече приближава три часа. Домъквам се до леглото и се унасям.

Събужда ме телефонът — Матю Симс звъни. Терапевтът, пробутан ми от Алисън. Гласът му звучи разумно, успокояващо: типичен глас на терапевт. Пита дали ме е събудил. След като отговарям утвърдително, той обяснява, че понеже е неделя, не е ограничен от фиксиран график, така че с удоволствие би звъннал след двайсет минути. Благодаря му и се отправям към кухнята за едно бързо кафе и дори две, преди телефонът да зазвъни отново.

Алисън има право: Матю Симс е приятна изненада. Никакви лигавщини. Никакви глупости относно „скритото у мен дете“. Кара ме да разкажа за последната седмица, за усещането, че се намирам в състояние на свободно падане, за страховете, че никога не ще успея да се възстановя от тази професионална катастрофа, за болезненото чувство на вина във връзка с разбитото семейство, за съмненията по повод възможността сам да съм станал причина за всичките си нещастия. Разбира се, Симс мигом се хваща за последното и пита:

— Искате да кажете, че допускате възможността съзнателно или не да сте станал причина за всичките си беди?

— Подсъзнателно — да.

— Наистина ли го допускате?

— Кой друг би могъл да носи вина за появата на всички тези чужди реплики в произведенията ми?

— Може да е станало свършено случайно, Дейвид. Подобно присвояване на чужди шеги се случва често, не е ли така?

— А може би съм искал да бъда уличен.

— В какво.

— Във факта...

— Да?

— Във факта... че съм измамник.

— Наистина ли мислите подобно нещо, особено след всички постигнати до момента успехи?

— Сега си го мисля.

И ето че времето ни свършва и ние се уговаряме за нов телефонен сеанс в единайсет на следващия ден.

По-голямата част от него прекарвам в хамака или в разходка покрай брега, в размисъл. Размисъл... преговарям всички монолози, при които казвам на Луси онова, което ми тежи на душата; убеждавам Сали да ми даде (да ни даде) още един шанс; правя с Чарли Роуз от Националното радио такова интелигентно, сразяващо всички доводи на Макол, интервю, че на другия ден ми се обажда Брад Брус, за да каже: „Дейв, сбъркахме. Пристигай веднага и се залавяй за работа“.

Как не. Гладна кокошка просо сънува. Няма начин да се възстанови каквато и да било част от счупеното. Аз се провалих... позволих една неволна грешка да се превърне в тотално унищожение. И започвам да си играя на „ако само“: ако само не бях реагирал така остро на първоначалния материал от Макол. Ако бях останал по-нисък от тревата и пратил на автора благодарствено писъмце, задето е посочил незначителната ми грешка. Но аз бях едновременно уплашен и арогантен — точно както по времето, когато започва историята със Сали Бърмингам: уплашен, че всичко ще излезе наяве и ще загубя семейството си; но опиянен от своя неочакван успех, повярвал, че заслужавам тази „награда“. И, разбира се, само ако бях си останал при Луси, може би нямаше да реагирам по същия начин на телевизионното

интервю, дадено от Макол. Защото тогава той не би могъл да отправи нападки, свързани с напуснатото семейство и дете, нападки, които ме тласнаха безпаметен към оная позорна сцена на паркинга...

Достатъчно, стига вече. Нека си спомня безсмъртното мото: стореното — сторено. От което може да се изведе безапелационно заключение: *който се е насрал, насран си остава.*

Остава без отговор обаче най-гадният въпрос: не е ли това ситуацията, към която съм се стремил? Дали до такава степен не съм се доверявал на своя успех, че подсъзнателно съм търсил провал. Не съм ли аз — както се изразява Сали — архитект на собствената си разруха?

Повдигам този въпрос по време на разговора с Матю Симс в понеделник.

— Да не би да искате да кажете, че сам си нямате доверие?

— Съществува ли някой, който е в състояние наистина да си има?

— С което искате да кажете...

— Не е ли всеки от нас стъпил с единия крак върху заложената от него самия мина?

— Възможно е, но повечето гледат да не я взривяват.

— А пък аз го сторих.

— Непрекъснато за това говорите, Дейвид. Наистина ли сте убеден, че всичко, което ви сполетя, е резултат от собствените ви действия?

— Де да знам.

Това се превръща в основна тема на беседите ни през следващите няколко дни: не съм ли сам подготвил почвата за този живописен крах? Матю Симс не се уморява да ми внушава, че такива свинщини понякога просто се случват.

— И не забравяйте — настоява той, — всеки човек прави нещо неприемливо, когато се усети под силен натиск. Нали не сте наранил оногова физически...

— Но успях да нанеса огромни вреди върху собственото си положение...

— Добре — казва той. — Сторил сте голяма грешка. И сега?

— Сега не знам.

Обажданията на Симс са ос, около която се върти моето ежедневие. Останалата част от времето прекарвам в четене и разходки, в гледане на стари филми и борба с желанието да се обадя тук-там или да вляза в Мрежата. Когато Алисън звъни всеки ден точно в шест вечерта, аз не я питам дали вестниците продължават да спрятат моето име. Оставям я да ме информира за събитията на деня. В понеделник съобщава, че всичките ми вещи са опаковани и дадени на склад. Във вторник ме уведомява за наемането на Уолтър Дикърсън, известен бракоразводен адвокат, който ще ме представлява и чийто хонорар се покрива от петте хиляди долара, измъкнати от Сали срещу моето участие в депозита и мебелите.

— Какво каза тя?

— Началото бе доста грубо. Множество „Как се осмелявате?“. На които аз отговорих с „А вие как се осмелявате да разрушите брака му, за да го изоставите после, когато настъпват тежки времена?“.

— Господи, Алисън, наистина ли каза това?

— Като стой, та гледай. Тя пак си пее нейната песен. И тогава аз подчертавам, че не съм единствената на това мнение — цял Холивуд мисли същото. Разбира се, смуча си всичко от пръстите, но то я накара да млъкне и да напише чека. Трябваше ни малко пазарлък — щото аз поисках седем и петстотин — но най-накрая кандиса.

— Ами... май трябва да ти благодаря.

— Всичко е част от обслужването, нали знаеш. Но, както и да е, сега, след като най-после ти тегли дузпата, мога да излея каквото ми лежи на сърцето: тя си е била използвачка винаги, а ти за нея — стъпало от стълбата нагоре.

— Ти ли ми го казваш.

— Знаел си го през цялото време, Дейвид.

— Да — отвърщам с тих глас. — Май да.

В сряда Алисън съобщава, че е говорила със счетоводителя Санди Майър, който подготвя отчет за общото ми финансово състояние в момента, но не могла да се свърже с Боби Бара, който... бил в Китай според собствената му секретарка. Несъмнено с намерение да им продаде Великата стена.

В четвъртък научавам, че Уолтър Дикърсън е влязъл в сериозни преговори с Александър Макхенри и мога да очаквам някакви новини в началото на идната седмица.

— Защо, по дяволите, тоя Дикърсън не ме е потърсил?

— Защото аз му наредих. Обясних му надълго и широко цялата работа, като подчертах, че настояваш да получиш отново достъп до дъщеря си. После му дадох номера на Макхенри с инструкцията да го притисне. Ти какво повече от това щеше да му кажеш?

— Ми нищо... май...

— Спиш ли добре?

— Не зле, всъщност...

— Това е напредък. И всеки ден си приказвате със Симс.

— О, да.

— Някакъв проблясък?

— Нали ги знаеш терапевтите: рият ли, рият около едни и същи глупости, докато ти писне и си речеш „излекуван съм“.

— Усещаш ли се излекуван?

— Не бих казал. Парченцата от огледалото още не са събрани.

— Но поне си по-добре, отколкото през миналата седмица.

— Да.

— Що тогава не изкараш там още една?

— Като нищо. И без това няма къде другаде да ида.

Няма и какво да правя в хода на поредния уикенд, освен да продължавам с прегледа на богатата филмотека на Уилард, да чета, да слушам музика, да скитам покрай брега, да се храня леко, да се придържам към нормата от две чаши вино дневно и да се стремя да гоня демоните надалеч.

Идва понеделник. Малко след края на телефонната ми изповед пред Симс апаратът звънва отново. Обажда се моят адвокат, Уолтър Дикърсън. Речта му е плавна.

— Ще ви кажа нещата направо, Дейвид — започва той. — Поради известни единствено на нея причини, бившата ви жена наистина е решила да стигне до края в дадения случай. Собственият ѝ адвокат призна пред мен, че тя изнасилва малко нещата с тая съдебна заповед, като се има предвид, че няма и помен от сведения за пораншно битово насилие от ваша страна и че — с един пропуснат уикенд — свижданията с Кейтлин са били най-редовни. Но макар Макхенри да обяснява всичко това на бившата ви жена, тя просто е решила да ви накаже, което означава, че сме изправени, както казваме в нашия занаят, пред „ситуация“. Нещата се свеждат до следното:

опитът ми показва, че когато се опълчиш срещу човек, до такава степен побеснял, става още по-лошо, ако предприемеш нещо срещу него. Значи можем да отидем в съда и да разиграем сценката за това, как просто сте загубили за момент контрол над себе си пред лицето на човека, който съсипва цялата ви кариера, но не сте му сторили нищо особено, така че как бихте могли при това положение да представлявате някаква заплаха за бившата си съпруга и детето? Но аз ви гарантирам: направим ли го, тя ще извади бойната секира и ще ви обвини във всички възможни грехове — от изповядване на сатанински култ до тайни занимания с черна магия...

— Чак толкова луда не е...

— Може би, но е бясна по отношение на вас. Ако налеем масло в огъня, ще си изпатите — във финансов и емоционален план. Та ето какво договорихме с Макхенри — и макар да не е идеално, все е повече от нищо. Той смята, че ще успее да убеди бившата ви да позволи първоначално по един телефонен разговор с Кейтлин на ден...

— Това ли е всичко?

— При положение че е твърдо решена да пресече всякакви контакти, един телефонен разговор дневно си е истински пробив.

— Но ще видя ли отново дъщеря си някой ден?

— Не се съмнявам, но дотогава могат да минат няколко месеца...

— Няколко месеца. Господин Дикърсън...

— Аз не съм чудотворец, Дейвид. Освен това съм длъжен да отчитам казаното от представителя на противната страна относно намеренията на неговата клиентка. А според него точно в този момент един телефонен разговор дневно може да се разглежда като огромен подарък. Както отбелязах вече, винаги остава открита възможността за съдебно производство, но ще ви струва двайсет и пет хилядарки като минимум. Освен това ще предизвикаме известен обществен интерес. От онова, което ми е казала Алисън — а и от прочетеното във вестниците напоследък — оставам с убеждението, че това е последното нещо, от което имате нужда в дадения момент.

— Добре, добре, нека бъде ежедневен телефонен разговор.

— Умно момче — отсъжда Дикърсън, преди да добави: — Ще ви звънна веднага, щом науча позицията на противната страна. А между другото, аз съм голям почитател на „Да те продам“.

— Благодаря — отзовавам се с несигурен глас.

Санди Майър също се обажда този понеделник, за да съобщи, че оня четвърт милион, дето го дължа на данъчните, е изискуем след три седмици, както и че е сериозно притеснен по повод финансовото ми състояние в момента.

— Разполагате с около двацет и осем хиляди в „Банк ъв Америка“ по разплащателна сметка, което покрива задълженията ви за следващите два месеца. След това...

— Всичките ми останали пари са вързани при Боби Бара.

— Направих справка в последния му отчет, който се отнася за тримесечието. Човекът се е представил отлично — балансът ви отпреди два месеца възлиза на 533 245 долара. Проблемът, Дейвид, се състои в това, че не разполагате с пари в брой извън този инвестиционен пакет.

— Предполагаше се да спечеля около два милиона през тази година, преди да се набутам в тая крива нива. А сега... сега, отникъде нищо. Знаете какво се случи с първите ми по-големи постъпления...

— Знам — прибраха ги бившата съпруга и данъчните.

— Да са живи и здрави всичките.

— Както изглежда, ще се наложи да ликвидирате половината инвестиции, за да посрещнете задължението към данъчните. Но според Алисън ФРТ и „Уорнър“ също точат зъби за около половин милион под формата на върнат хонорар. Ако и това се реализира...

— Знам: сметката не излиза. Надеждата ми е Алисън да ги убеди да се съгласят на половината.

— Кое то означава, че целият ви инвестиционен пакет заминава на кино. Някакви други приходи да очаквате?

— Никакви.

— Откъде тогава ще намирате по единайсет хилядарки на месец за Луси и Кейтлин?

— Ми, обувки ще лъскам.

— Алисън положително може да ви намери някоя работа.

— Нищо ли не сте чули? Предполага се, че съм плагиатор. Никой не възлага работа на плагиатори.

— Не разполагате със средства, които не са ми известни?

— Само колата.

Чувам го да рови някакви книжа.

— Порше, нали? В момента струва около четирийсет хиляди.

— Горещ-долу.

— Продайте го.

— А какво да карам?

— Нещо значително по-евтино от порше. Междувременно да се надяваме, че Алисън ще накара „Уорнър“ и ФРТ да проявят благоразумие. Защото решат ли да поискат цялата сума, остава ви единствен изход — банкрут.

— Така си е.

— Но да живеем с мисълта, че не ще попаднем в подобно змийско гнездо. Да караме по ред: според секретаря на Боби Бара, той се връща в края на седмицата. Оставил съм му съобщение моментално да се свърже с мен. Предлагам и вие да сторите същото. От момента, в който се върне, ще разполагаме само със седемнайсет дни да се разплатим с данъчните, а продажбата на половин инвестиционен пакет изисква известно време. Така че...

— Ще подгоня Бара.

На другия ден обсъждам финансовите си адове с Матю Симс. И, разбира се, той ме пита какви чувства будят те у мен.

— Уплашен съм до смърт — съобщавам аз.

— Добре, нека анализираме най-лошия възможен сценарий. Губите всичко и обявявате банкрут. Банковата ви сметка се блокира. После какво? Мислите ли, че никога вече не ще си намерите работа?

— Разбира се, че ще си намеря... нещо от рода на „картофките с горчица ли ги искате, или с кетчуп?“.

— Стига, Дейвид, вие сте умен човек...

— ... когото обаче не щат даже да помиришат в района на Холивуд...

— Може би след известно време.

— А може и никога. Именно това ме плаши до смърт — възможността никога повече да не напиша каквото и да било...

— Разбира се, че можете да пишете...

— Мога, но никой няма да го купува. А писателят живее за публиката: читатели, зрители, каквото падне. Писането е едничкото нещо, което мога да правя като хората. Като съпруг съм пълна нула, като баща — средна работа, но стане ли дума за писано слово —

нямам равен. Четиринайсет дълги години ми отидоха, докато убедя света, че съм свестен писател. И знаете ли какво? Най-накрая победих в този спор. Дори постигнах победа, каквато не съм виждал и в най-разюзданите си мечти. А сега — сбогом на всичко това.

— Имате предвид и обстоятелството, че бившата ви жена иска да преустанови връзката с детето?

— Тя прави всичко, което е по силите ѝ в тази насока.

— Но смятате ли, че наистина ще успее?

И за пети пореден (или даже шести) път се чувам да казвам:

— Де да знам.

Тази нощ спя лошо. На другата сутрин се събуждам рано. Страхът се е върнал с пълна сила. Обажда се Алисън. Гласът ѝ е леко напрегнат.

— Чел ли си вестник днес?

— Престанах с това още с пристигането тук. Какво има пък сега?

— Ами новините са две. Коя да ти кажа първа — лошата, или добрата?

— Лошата, естествено. Но колко е лоша?

— Зависи.

— От какво?

— До каква степен си привързан към своята „Еми“.

— Копелетата си я вземат обратно?

— Точно това се случва. Според излязло тази сутрин в „Лос Анджелис Таймс“ съобщение Американската академия за телевизионни изкуства и науки е взела снощи решение, с което ти отнема наградата „Еми“ на основание...

— Основанието ми е известно.

— Искрено съжалявам, Дейвид.

— Недей. Това е само грозно парче тенекия. Нали си го взела от апартамента?

— Да.

— Прати им го. Прав му път. А добрата новина?

— Ами и тя е от същата публикация във вестника. Асоциацията изглежда е взела решение на месечната си сбирка да те порицае...

— Това ли е твоята представа за добра новина?

— Чуй до края. Порицават те, но с две към една трета от гласовете отхвърлят предложението да бъдеш лишаван от право на работа за какъвто и да било срок.

— Много важно. Студията и всички сериозни продуценти ще я свършат вместо асоциацията... със или без чиято и да било резолюция.

— Виж сега, знам, че ще прозвучи като от устата на психиатър... но порицанието не е нещо повече от чукване по китарата. Така че следва да приемем това решение като добър знак: хората от професионалните среди разглеждат цялата шумотевица като онова, което е по своята същност — глупост на трета степен.

— За разлика от ония с „Еми“...

— Те играят по пиар свирка. Когато се завърнеш...

— Не вярвам във възкресението. Не помниш ли какво казва Скот Фицджералд в един от редките си моменти на трезвеност, преди да настъпи краят: няма такова нещо като второ действие в трагедията на американския живот.

— Аз се съобразявам с друга теория: животът е кратък, но писателските кариери са продължителни. Сега се опитай да поспиш. Звучиш като някоя развалина.

— Аз съм развалина.

Разбира се, не успявам да заспя. Но пък гледам „Трилогията Апу“ (шест часа индийски бит от петдесетте години — великолепна творба, но само луд може да я изгледа на един път). Най-накрая се довличам до леглото, за да се събудя пак от телефонен звън. Какъв ден сме днес? Сряда? Четвъртък? Времето е изгубило значение за мен. В недалечното минало то представляваше несекващ работен ден, който тъпчех с какво ли не: няколко часа писане, няколко — производствени съвещания, няколко — творчески срещи, безкрайни телефонни разговори, делови обяд, делова вечеря, появяване тук, задължително парти — там. Сетне уикендите с Кейтлин. В онези, през които не съм с нея, прекарвам допълнителни девет часа пред компютъра, за да изкова част от следващ епизод или нещо друго, набивам, набивам. Защото знам, че съм на заплата, а когато си на заплата, не можеш да си позволяваш паузи. Защото ако го сториш...

Телефонът не млъква. Пресягам се към слушалката.

— Дейвид, обаждат се Уолтър Дикърсън. Да не ви събудих?

— Кое време е?

— Около обед. Мога да се обадя и по-късно.
— Не, не, цял съм в слух. Има ли нещо ново?
— Да.
— И то е?
— Доста обнадеждаваща новина.
— С което искате да кажете...
— Бившата ви съпруга е приела да поддържате телефонна връзка с Кейтлин.
— Това трябва да се приема като крачка напред, предполагам.
— Несъмнено. Но тя поставя някои условия. Можете да звъните през ден за не повече от четвърт час.
— Тя ли поставя подобни условия?
— Именно. И според нейния адвокат го е приела след доста увещания.
— Кога мога да се обадя?
— Довечера. Бившата ви съпруга предлага седем часа като постоянно време за контакт. Устройва ли ви?
— Разбира се — отвръщам аз с мисълта за това, че дневната ми програма не е претоварена. — Но, господин Дикърсън... Уолтър... кога най-сетне ще мога да видя дъщеря си?
— Честно казано: всичко е в ръцете на бившата ви съпруга. Ако тя държи да ви стиска за топките... простете изискания израз... нещата могат да се проточат с месеци. Ако това се случи и ако джобовете ви са достатъчно дълбоки, можем да я призовем в съда. Но нека се надяваме, че след като се поуспокои, тя ще се съгласи да обсъдим някаква схема за истински физически контакт. Това ще бъде обаче, както вече посочих, постепенен процес. Ще ми се да бях се обадил с по-обнадеждаващи новини, но... както сам сте се убедили вече, няма такова нещо като приятелски развод. А пък когато е намесено и дете, разпавиите нямат край. Но поне си върнахте правото на разговори с Кейтлин. Това е добро начало.

Както е договорено, точно в седем вечерта звъня за първи разговор. Луси навярно е курдисала детето да чака, защото Кейтлин вдига мигом слушалката.

— Тате! — възкликва тя и наистина изглежда щастлива да ме чуе. — Защо изчезна така?

— Трябваше да замина по работа.

— Не искаш ли вече да ме виждаш?

Преглъщам с мъка.

— Нямам търпение да те видя. Само че... в момента не може.

— Защо да не може?

— Защото... защото съм много далече, по работа.

— Мами казва, че си загазил нещо.

— Така е... имаше малко неприятности, но сега е по-добре.

— Значи ще дойдеш да ме видиш.

— При първа възможност. — Поемам дълбоко дъх и силно прехапвам устната си. — А дотогава ще си говорим по телефона.

Край с моето самообладание.

— Какво има, тате?

— Нищо, нищо, всичко е наред... — отвърщам, като се дърпам назад от бездната. — Кажи ми какво правиш в училище?

През останалите четиринайсет минути обсъждаме широк кръг въпроси... от ролята ѝ на ангел в предстоящата училищна продукция за Великден през причините, поради които този телевизионен образ ѝ допада, а еди-кой си не може да понася, та до непреодолимото ѝ желание да се сдобие със спяща кукла Барби.

Следя времето на разговора по часовника си. Точно петнайсет минути след като Кейтлин е вдигнала слушалката, долавям репликата на Луси: „Кажи на тате, че е време да спре“.

— Тате, време е да спреш.

— Добре, миличка, много ми липсваш.

— И ти на мен.

— Ще ти се обадя в петък. Може ли да поговоря сега с мама?

— Мами — казва Кейтлин, — тате иска да говори с теб, чао, тате.

— Чао, скъпа.

Чувам как слушалката преминава в ръката на Луси. Но, без да промълви дума, тя я оставя върху вилката.

Разбира се, този телефонен разговор запълва всичките петдесет минути с Матю Симс на другия ден.

— Луси толкова ме презира — никога няма да позволи отново да се виждам с Кейтлин.

— Но нали ви позволи да си говорите... което е напредък в сравнение с положението от миналата седмица.

— Все пак аз си докарах всичко това до главата.

— Дейвид, кога оставихте Луси?

— Преди две години.

— От онова, което сте ми казвали, оставам с впечатлението, че сте се показали повече от щедър при делбата на имуществото.

— Тя получи къщата, която съм изплатил напълно.

— Оттогава насетне сте плащали редовно всички вноски по издръжката, били сте добър татко на Кейтлин и не сте направили абсолютно нищо в ущърб на бившата си жена.

— Не съм.

— Е, тогава, щом тя продължава да таи отрова срещу вас в своето сърце цели две години след раздялата, проблемът е неин, не ваш. А понеже използва детето като оръжие в тази нейна война, много скоро ще трябва да осъзнае, че постъпва себично. Защото ще го чуе от собствената си дъщеря.

— Надявам се да сте прав. Но въпреки това едно нещо не ми дава мира...

— Кое?

— Фактът, че в никакъв случай не биваше да ги напускам — че направих страхотна грешка.

— Искате ли наистина да се върнете при тях?

— Няма как да стане. Прекалено много мръсотия се натрупа. Много лошотия. Но все пак... направих грешка. Страхотна...

— Казвал ли сте това на Луси?

Когато се обаждам отново в петък, Луси пак не ще да говори с мен и дава инструкция на Кейтлин да затвори след изтичане на отредените ни петнайсет минути. Същото се повтаря в неделя, но — най-после — съумявам да дам на Кейтлин телефонния си номер в бунгалото и я моля да предаде на Луси, че ще бъда на него през следващите няколко седмици.

Решението да остана в бърлогата на Уилард не е трудно за вземане. Изборът не е голям, а за късмет, нуждата ми от място за продължителен престой съвпада с неговото решение да остане в Европа още половин година.

— Получил е нова голяма поръчка, а изглежда мрачното лондонско небе му допада, та май ще си останеш тука до Коледа — казва Алисън по телефона. — За щастие той се радва да те има като пазач на къщата и няма да ти иска нищо за нея, освен текущите разходи.

— Твърде почтено от негова страна.

— Поръча още да ти кажа, че случилото се с теб е крайно несправедливо и нечестно. Даже е изпратил на ония от „Еми“ писмо, с което им известява, че са постъпили като пълни свине.

— Точно тази дума ли е използвал?

— Сходна.

— Когато го чуеш отново, предай му най-сърдечни благодарности. Това е първият слънчев лъч в живота ми напоследък.

Но този лъч се оказва мимолетен. На следващия ден се свързвам с Боби Бара и над главата ми избухва термоядрена бомба.

Звъня на мобилния. Гласът му става повече от особен, когато разбира, че съм аз.

— Как върви, момче? — пита Боби.

— Бил съм значително по-добре.

— М-да, чух това-онова. Откъде се обаждаш в момента?

Обяснявам за Сали и свършеното от Алисън.

— Загазил си го здравата, мой човек.

— Най-меко казано.

— Слушай сега, съжалявам, задето не ти се обаждах, но бях в Шанхай заради оная работа с търсачката. Знам, че си ме търсил, за да разбереш как вървят първоначалните акции.

В главата ми звънва тревожна камбанка.

— Какво общо имам аз с тях, Боби?

— Какво общо имаш ти ли? Че нали лично ми нареди да вложат целия ти капитал в тях?

— Такова нещо не се е случвало никога.

— Айде бе. Ами оня разговор преди няколко месеца, когато ти се обадох, за да ти кажа какви са дивидентите от последното тримесечие?

— Да, помня го.

— Какво те попитах тогава?

Той ме попита тогава дали искам да се окажа сред малцината избраници, на които ще се даде възможност да направят сериозни инвестиции в разработване на „търсачка“ за Мрежата в Китай и Югоизточна Азия. И понеже имам способността да запомням гадости в пълни подробности, в главата ми протича отново целият тогавашен разговор.

— *Нещо като „Yahoo“ с дръпнати очи — добавя той.*

— *Какъв политически такт проявяваш наистина, Боби.*

— *Виж какво, говорим за най-големия, почти девствен пазар на света. Това е възможност да се подхванат нещата от котла нула. Само че трябва да получа бърз отговор... проявяваш ли интерес?*

— *Досега никога не си ме подвеждал.*

— *Умно момче.*

Да пукна дано! Да пукна, да пукна. Той е приел това като директива да продава.

— Е, не беше ли така? — пита Боби. — Нали те попитах дали проявяваш интерес? Ти отговори утвърдително. И аз приех, че си съгласен.

— Ама не съм ти казвал да преобразуващ целия ми проклет инвестиционен пакет...

— Но и не си казал друго. За мен „да“ си е „да“.

— Нямах право да преобразуващ мои дялове в каквито и да било други, без изрично писмено съгласие.

— Това са глупости и ти го знаеш. Как си представяш, че се върши брокерската работа? С куп разменена кореспонденция? Това е игра, чиито условия се променят най-неочаквано на всеки трийсет секунди и когато някой ми нарежда да продавам...

— Не съм нареждал подобно нещо...

— Направих ти предложение да влезеш в сделка с първоначално пускани на борсата акции и ти прие. А пък ако вземеш да прочетеш договора, който си подписал с моята компания, ще узнаеш, че там съществува клауза, с която ни упълномощаваш да купуваме и продаваме акции с твои капитали след устно съгласие. Но ако искаш да отнесеш въпроса пред Надзорната комисия, моля, там ще се изпонапикаят от смях.

— Не мога да го повярвам...

— Слушай, мой човек, не е настъпил краят на света. След девет месеца цената на акциите ще се учетвори, което означава, че не само ще покриеш първоначалните петдесет на сто загуба от покупната цена...

Звънчето се превръща във вой на сирена.

— Какво каза, дяволите да те вземат?

Той замълчава.

— Казах, че с оглед временната стагнация на технологическия пазар, първоначално пуснатите акции не тръгнаха така добре, както се очакваше... и около половината ти капитал замина още при покупката им.

— Това не може да бъде.

— Какво друго да ти кажа, освен: стават такива неща. Но цялата работа е лотария, нали? Опитвам се да минимализирам твоя риск... но понякога пазарът става напълно непредсказуем. Пак ти казвам — не е голяма беда. Никак даже. Защото съм убеден, че догодина по това време ще станеш свидетел на...

— Боби, догодина по това време ще ме търсиш в затвора за длъжници. Имам да давам около половин милион данъци, а „Уорнър“ и ФРТ са на път да ме подгонят за — в най-добрия случай — същата сума. Разбираш ли в какво положение се намирам? Всичките ми договори са анулирани. Аз съм прокажен от гледна точка на Холивуд. Единствените пари, с които разполагам на този свят, са парите, вложени чрез теб. А сега ми казваш, че...

— Казвам ти да запазиш самообладание.

— А пък аз ти казвам, че имам седемнайсет дни да си платя данъците. А тамошните момчета нямат склонност да се държат с бащинско разбиране към длъжници, които имат да снасят златни яйца. Там работят най-мръсните копелета на планетата.

— Какво искаш да направя?

— Върни ми парите.

— Ще трябва да проявиш търпение в това отношение.

— Нямам такава възможност.

— Е добре, не съм в състояние да сторя онова, което искаш. Най-малкото — не веднага.

— А какво си в състояние да направиш веднага?

— Мога да ти дам само текущата стойност на твоя пакет — както се котира на борсата. А то е около четвърт милион.

— Ти ме съсипваш...

— Мисля, че сам се съсипваш. И, както се опитвам да ти набия в главата, ако оставиш парите там, където се намират в момента, още девет месеца...

— Не разполагам с идиотските ти девет месеца. Имам само седемнайсет дни. А след като се разплатя с федералните, оставам без пукната пара. Схващаш ли? По-малко от нула...

— Какво искаш да ти кажа? Спекулата си е спекула...

— Ако ми бе обяснил откровено всичко...

— Аз ли не съм ти обяснявал откровено всичко бе, чекиджия такъв — връща топката той, видимо раздразнен. — Я да видим как стоят нещата наистина: ако не бе допуснал да те изхвърлят отвсякъде заради кражба на чужди реплики...

— Слон да ти го завре дано! Слон, слон...

— Край. Дотука. В буквален и преносен смисъл. Не ми трябва твоя бизнес. Не искам да имам нищо общо с теб.

— Естествено, след като ме прееба...

— Отказвам да продължа този разговор. Имам само един последен въпрос: искаш ли да осребря инвестицията?

— Нямам друг избор.

— Това нареждане ли е?

— Да — продавай всичко.

— Добре. Дадено. Очаквай парите в сметката си утре. Край на предаването.

— Да не си ми се обадил повече — предупреждавам аз.

— За чий чеп? — учудва се Боби. — Не работя за неудачници.

И, разбира се, тази последна реплика служи за начало на поредния сеанс с Матю Симс на следващия ден.

— Добре де, вие сам приемате ли се за неудачник?

— А вие какво мислите по въпроса?

— Вие кажете, Дейвид.

— Не само неудачник. Аз съм зона на бедствие. Всичко ми отнеха — абсолютно всичко. И то заради собствената ми тъпота, заради просташка самовлюбеност.

— Пак поемате постарому, Дейвид, отново стъпвате върху пътечката на себеомразата.

— А вие какво очаквате? Освен всичко останало, устремил съм се към финансов колапс.

— И не допускате, че разполагате с достатъчно интелигентност да се измъкнете в крайна сметка сух?

— Как? Като се обеса ли?

— Такива шеги не се казват пред психотерапевт.

Счетоводителят ми също не е предразположен към шеги от чутото относно Боби Бара.

— Не ми се ще да произнасям фразата „нали ви казах“, но аз наистина ви предупредих относно рисковете, свързани с решението да се повери целият капитал в ръцете на само един брокер.

— Но той се прояви толкова успешно до този момент. Очаквах огромни пари тази година...

— Знам, Дейвид. Положението е крайно неприятно. Но ето какво предлагам аз: двеста и петдесетте хиляди от Бара отиват за задоволяване апетита на данъчните. Дебитът по кредитните ви карти възлиза на двайсет и осем хиляди, така че ония трийсет от текущата сметка отиват да го погасят. Остават ви две хиляди в брой. Но Алисън казва, че понастоящем не плащате наем.

— Не само наем, но и нищо друго почти. Ако похарча двеста долара за седмицата, това още е изключение.

— В такъв случай двете хиляди в брой могат да ви купят десет седмици време. Остава обаче проблемът с единайсетте хиляди месечно за Луси и Кейтлин. Говорих с Алисън по този въпрос. Тя каза, че разполагате с печен нов адвокат, който се опитва да ви пази гърба. Не се съмнявам, че с оглед на значително ограничените ви понастоящем финансови възможности, съдът ще намали размера на издръжката.

— Това не го искам — не е честно.

— Но, Дейвид, Луси печели много добре в дадения момент... а, по мое мнение, размерът на издръжките си е поначало неприемливо висок. Известно ми е, че сте печелил по милион на година, но дори така, размерът на тези издръжки ми се вижда до такава степен преувеличен, че... простете ми за израза... сякаш изкупва вина.

— Изкупваше и сега я изкупва.

— Е, вече не можете да си позволите да изкупвате това чувство, понеже единайсет хиляди са далеч над вашите възможности.

— Ще продам колата... както сам предложихте. Ще получа четирийсет хиляди за нея.

— А какво ще карате?

— Нещо евтино, доста под седем хиляди. С останалите трийсет и три хиляди ще мога да платя следващите три месечни издръжки.

— А после?

— Нямам представа.

— Най-добре поговорете с Алисън да ви намери някаква работа.

— Алисън е най-добрият агент в града... но и тя не е в състояние да ми намери работа.

— Ако ми позволите, ще ѝ се обадя по този повод.

— Не си правете труда — аз съм пропаднала кауза.

След няколко дни звъни Алисън и започва така:

— Здравсти, Пропаднала кауза.

— Виждам, че си говорила с моя уважаван счетоводител.

— А, с мнозина съм говорила. Включително с ФРТ и „Уорнър Брадърс“.

— И?

— Ами, пак бином — добра/лоша новина. Първо лошата: и двете организации са непреклонни по въпроса за връщане на хонорарите.

— Свършен съм.

— Не бързай. Добрата новина е, че и двете приемат да намалят исканията си наполовина — по сто дваисет и пет хиляди за всяка.

— И все пак, свършен съм.

— Да, Санди ми обясни цялата картина. Но още по-добрата новина е, че ги убедих да приемат разсрочено плащане с половин година мораториум.

— Голям праз. Истината е, че нямам пукнат грош, за да правя каквито и да било плащания, а нямам и работа.

— Това не е съвсем така.

— Какви ги дрънкаш?

— Намерих ти малко работа.

— Писане?

— Че какво друго? Не е кой знае колко престижна, но си е работа. И, с оглед на времето, което ще ти отнеме, тя е добре платена.

— Карай по-кратко.

— Не искам да ми пициш, когато ти кажа...

— Просто кажи, моля те...

— Става дума за романизация.

Полагам усилия да не запищя. Романизацията е черна работа — вземаш сценария на предпремиерен филм и го превръщаш в кратък, лек за четене роман, който после се продава по бензиностанции и каси на супермаркети. От професионална гледна точка това е най-ниска точка на падение — такава работа се приема, когато или страдаш от ниско самочувствие, или си до такава степен изпаднал, че си готов на всичко, за да получиш някоя пара. Отговарям на всички критерии, затова казвам:

— Кой е филмът?

— Пак ще трябва да не пициш...

— Нали първия път удържах...

— Е, сега може и да не ти се удаде. Нов филм за тийнейджъри, правят го в „Ню Лайн“.

— На име?

— „Да загубиш...“

Този път вече пищя.

— Да не е за двама пъпчиви шестнайсетгодишни, които искат да се освободят от своята девственост?

— Боже, боже, колко си досетлив — казва Алисън. — Само дето хлапците са по на седемнайсет.

— Късно се сещат.

— Не забравяй, че понастоящем девствеността е много на мода.

— Как се казват главните ни герои?

— Това ще ти хареса: Чип и Чък.

— Звучи като от комикс. А мястото на действието е нещо крайно банално и богаташко, като Ван Найс?

— Почти: Ориндж Каунти.

— Едното хлапе да порка случайно?

— Не, това го правиха неотдавна. Но има интересна връзка накрая: излиза, че девойката, която най-накрая Чип все пак успява да прасне, е половин сестра на Чък...

— Но Чък не подозира за нейното съществуване?
— Точно така. Излиза, че Януария...
— Казва се Януария!
— Ами този филм е от тях бе...
— Личи му. Пълно лайно.
— Няма спор. Но пък предлагат дваисет и пет хиляди за романизацията, при условие че я получат до две седмици.
— Готово — казвам аз.

Сценарият пристига по куриер на следващия ден. Направо е непоносим: самонадеян, пълен с порнографски шеги за ерекции, клитори и пръдни, с едноизмерни образи, обичайните за подобни филми ситуации (включително минет на задната седалка), неизбежното свиване между двете момчета, след като Чък открива, че е кръвно свързан с момичето, споделящо леглото с Чип, и неминуемия финал на „помъдряване“, при който Чип и Чък се сдобряват, Чък възстановява отношенията си с отчуждилият се баща, а Януария признава пред Чип, че и на нея ѝ е за първи път... и макар да не се стреми към „разгорещен роман“, ще си останат приятели завинаги.

Обаждам се на Алисън, след като съм го прочел.

— Е? — пита тя.

— Боклук.

— Ще се справиш ли за две седмици?

— Без проблем.

— Добре. Има някои основни правила, с които издателят, Макс Нютън, пожела да те запозная. Дължината трябва да е седемдесет и пет хиляди думи максимум. И не забравяй, идиотщината е предназначена за идиотския пазар, така че бързина на действието, максимална простота на внушенията, въобще — годна за потребление от олигофрени. Сексуалните сцени да са... как го казвате вие... горещи, но да не изпепеляват. Има ли смисъл всичко това?

— Би могло да се намери.

— И още нещо: издателят знае, че ти си се заел с романизирането...

— Да не би да има нещо против?

— Той е от Ню Йорк. И е на мнение, че онова, което става тук, е в най-добрия случай глупаво. Но се съгласихме, че за твоє и негово добро трябва да използваш псевдоним. Не възразяваш, надявам се.

— Ти луда ли си? Не ща името ми да се свързва с нещо подобно.

— Тогава си измисли друго.

— Какво ще кажеш за Джон Форд?

— Че защо пък не? И, Дейвид... още нещо, като последно: макар да знаеш, че е истинско лайно... което е известно и на мен... а също и на издателя...

— Ясно: да бъде професионалист.

— Точно така, моето момче.

Ако започна от утре, ще разполагам точно с тринайсет работни дни, в рамките на които да свърша работата. Затова, преди още да съставя работния план, глава по глава (работата за днес) просто разделям седемдесет и пет хиляди на тринайсет. Получават се четири хиляди двеста и трийсет думи, които представляват дневната норма, ако искам да се вменя в даденото време. Като се има предвид, че една стандартна страница събира двеста и петдесет думи, излиза, че трябва да изчуквам малко по-малко от седемнайсет страници дневно. Умопомрачаващо количество, ако не отчетем обстоятелството, че тази материя заслужава да се произвежда с подобна скорост и без много размисъл.

Но работата си е работа — особено при положение че всички останали възможности в избраното от теб поле за изява се оказват недостъпни. Затова се заемам с нея напълно сериозно, решен да направя най-доброто от този долнокачествен изходен материал; да придам на романизираната версия професионален блясък, без да престапя времевите рамки дори с минута.

Изработвам си желязна програма и строго се придържам към нея. Волностите се изразяват в трите разговора седмично с Кейтлин и всекидневния сеанс с Матю Симс.

— Звучите много по-оптимистично — казва той някъде към средата на труда ми върху романа.

— Заради работата е. Мърлява, но все пак...

— Но я вършите прилежно, което заслужава възхищение.

— Трябват ми пари, а освен това имам нужда да се занимавам с нещо съзидателно.

— Казано иначе: проявявате чувство за отговорност и доказвате на себе си, че сте напълно в състояние да търсите и да си намирате отново работа.

— Тя не е точно от типа, който бих желал да върша.

— Но е някакво начало. И е сравнително добре платена, нали така? Защо тогава да не изпитвате удоволствие от факта, че това може да се приеме като положително ново начало?

— Защото работата върху романизация не може в никой случай да бъде положително преживяване.

Но аз продължавам да се трудя усърдно. Изпълнявам си редовно дневната норма. Придържам се към работната програма. Не опростявам допълнително бездруго просташкия текст. Свършвам добра работа. И се включвам във времето... като даже отнасям готовия материал в приемната на федералната куриерска служба цял час преди да приключат с приема за деня.

Изготвил съм три екземпляра от текста: един за издателя, един за Алисън и един — за мен. След това се отправям към едно италианско заведение в Санта Барбара (на четирийсет минути с кола) и се гощавам за първи път след пристигането ми из тези места в ресторант. Но мисля, че заслужавам известна награда заради свинщината, с която се занимавах. Чувствам се прекрасно, когато се храня навън — нещо, което приемах за свършено естествено през последните две години, но което изглежда недостижим лукс в днешно време. Сетне провеждам продължителна разходка по лунния плаж, доволен от простия факт, че съм свършил някаква работа, при това сравнително добре.

А всъщност, както се оказва, повече от сравнително добре... според Алисън, която се обажда три дни по-късно, за да съобщи, че нийоркският издател е във възторг.

— Знаеш ли какво каза Макс Нютън? — пита тя. — „Този мъж умее да вземе едно долнокачествено лайно и го превърне във висококачествено.“ Наистина е силно впечатлен... не само от гладкия език, но и от факта, че успя да се включиш във времето. Повярвай ми, само това е достатъчно, за да те превърне в писателски уникат върху тази планета. Но най-хубавото в цялата работа е, че Макс пуска по едно подобно произведение месечно. Практиката му е била винаги да ги възлага на отделни автори, но не остава доволен. Затова иска да ти

предложи договор за шест парчета. За същите пари — двайсет и пет хиляди на бройка. В същия ритъм — книга на месец...

— И ще мога да си ползвам псевдонима?

— Да, Джон Форд — няма проблем с името. И освен това този договор означава, че ще можеш да погасиш единия дълг — към „Уорнър“ или ФРТ.

— Забравяш издръжката.

— М-да, Санди ми разясни проблема. Трябва да намалиш този ежемесечен товар. Това са луди пари. А Луси може да си позволи...

— Нека не го обсъждаме, моля те.

— Както кажеш, Дейвид.

— Но новината наистина е добра, Алисън, велика всъщност. Никога не съм мислил, че ще ми се наложи да произнеса подобни слова по повод романизиране, обаче...

— Много по-добро е от нищо — заключава Алисън.

Тази нощ спя добре. Събуждам се на следващата заран с необикновено усещане за свежест и въодушевление. Ако Макс Нютън остане доволен от моите следващи шест парчета, може би Алисън ще го убеди да ме наеме като постоянен бачкатор. При това равнище на заплащане — след приспадане процента на Алисън и данъците — ще мога да изплащам издръжката на Луси, а също и да погася задълженията си към „Уорнър“ и ФРТ за малко повече от две години.

— Великолепно е да чуя един толкова оптимистичен глас — отбелязва Матю Симс по време на поредния разговор.

— Великолепно е да усетя коленете си отлепени от пода.

Още една седмица отминава. Чекът от Нютън пристига чрез Алисън. Внасям го по сметката си и моментално превеждам парите на Луси, като изпращам имейл със следното съдържание: „Две месечни вноски трябва да си получила преди тази. Би било много приятно да си поговорим някой ден“.

На другата вечер, когато се обаждам за договорения разговор с дъщеря си, аз я питам дали мога да чуя майка й.

— Съжалявам, тате, казва, че е заета.

Не настоявам.

Минават още няколко дни, без да видя следващ сценарий от Макс Нютън. Пращам имейл на Алисън със запитване какво става. Тя ми отвърща — пак с имейл — че е говорила вчера с него и всичко е наред. Правният му отдел щял да ѝ прати договора с куриер утре.

Но когато утрето настъпва, Алисън ми звъни, а гласът ѝ съдържа трептения на лоши новини.

— Просто не знам как да ти го кажа — започва тя.

Не са ми останали сили да попитам: „Сега пък какво?“. Затова си замълчавам.

— Макс анулира договора.

— Какво е направил?

— Анулира договора.

— На какво основание?

— Старият ни приятел, Тео Макол...

— Пак ли...

— Ще ти го прочета. Само няколко реда е:

О, падение на боговете. Създателят на „Да те продам“ Дейвид Армитидж — изхвърлен от ФРТ заради кражба на чужди реплики (изобличен най-напред от тази рубрика), след което порицан публично заради нападение над журналист (тоест над моя милост), извършено на паркинга пред национална телевизия, е паднал до най-ниското стъпало на така нареченото творческо писане, по-широко известно с термина „романизиране“. По сведения на вътрешен информатор в „Лайънъл Пъблишърс“ — Ню Йорк, едновременният носител на „Еми“ (отнета му неотдавна от Американската академия за телевизионни изкуства и науки) е паднал дотам, че прави литературни полуфабрикати от рода на така наречените романизации на предстоящи да излязат на екран филми. И познайте какъв филм е романизирано неотдашното златно момче на телевизията: долнопробна продукция на „Ню Лайн“, озаглавена „Да загубиш...“, която прави най-простащите произведения, видели някога бял свят, да изглеждат като шедьоври от късния период на Бергман. Още по-

любопитен е псевдонимът, под който е опитал да се скрие Армитидж — Джон Форд. Дали е имал предвид великия режисьор на уестърни... или пък драматурга, създал „Жалко, че тя е курва“... макар че в случая на Армитидж заглавието би могло да е друго: „Жалко, че той е плагиатор“.

Продължително мълчание. Нито ми се гади, нито съм шокиран, нито се чувствам опустошен... защото всичко това вече съм го преживял. Сега съм просто като от дърво — боксьор, получил един тежък удар в главата повече и сега нищо не усеща.

Най-накрая Алисън проговаря.

— Дейвид, не знам как...

— Значи Макс Нютън го е прочел и анулира договора? — питам аз със странно спокоен глас.

— Да, така е станало.

— Добре — отвърщам безизразно.

— Да знаеш, че съм ангажирала адвокат от тежката категория. Обсъждаме въпроса за евентуално дело срещу Макол. За опозоряване на личността.

— Не се притеснявай с това.

— Моля те, Дейвид, не говори така.

— Виж какво, Алисън, аз мога да разбера, когато съм сразен.

— Лесно ще се преборим с това.

— Няма нужда. Но чуй друго, преди да затворя. Искам да ти кажа следното: ти не само бе изключителен агент... ти бе и най-добрият приятел, който може да си представи човек.

— Дейвид, какво означава това, по дяволите?

— Нищо, освен...

— Няма да сториш нещо глупаво, нали?

— Имаш предвид да усуча поршето около някое дърво ли? Не, няма да доставя подобно удоволствие на господин Макол. Но се отказвам от борбата.

— Не говори така.

— Точно така.

— Ще ти се обадя утре.

— Както искаш.

Оставям телефона. Прибирам лаптопа, изравям всички документи на поршето и звъня на един дилър за такива коли в Санта Барбара, с когото съм разговарял преди седмица. Казва, че ме очаква след час.

Поемам на север. Търговецът излиза да ме посрещне пред офиса. Предлага ми кафе. Отказвам. Съобщава, че до два часа ще разполага с резултати от пълния сервизен преглед на колата плюс актуалната ѝ цена. Моля го да ми извика такси. Когато пристига, нареждам на шофьора да ме закара до най-близката заложна къща. Той ме поглежда втренчено в огледалото за обратно виждане.

Стигаме до заложната къща и аз го инструктирам да изчака. Витрината е затисната с тежка решетка, а на вратата се мъдри охранителна камера. Отварят ми с дистанционно и се намирам в тясно антре с олющен линолеум на пода, флуоресцентно осветление и гише с бронирано стъкло. Тоя ще да е много изнервен търговец. Зад прозореца се появява тлъстак в началото на четирийсетте. Докато говори с мен, преживя сандвич.

— Кво мъкнеш? — интересува се дебелият.

— Супер модерен „Тошиба-Текра“. Нов, струва четири и петстотин.

— Бутни го насам — казва оня, като повдига долната част на прозорчето. Разглежда го набързо, включва, изучава софтуера, чиито индикации са върху дисплея. Изключва, затваря и свива рамене.

— Работата при тия машинки е такава: шест месеца след появяването им на пазара са вече история. И продажната цена не е висока. Четири стотака.

— Хиляда.

— Шест.

— Прието.

Когато се връщам при търговеца на коли, той разполага с обещаните данни и предлага цена от трийсет и девет хиляди двеста и осемдесет.

— Очаквах четирийсет и две-три.

— Четирийсет е абсолютният максимум.

— Прието.

Моля да ми издаде чек на приносител, както и да извика още един път такси. Отивам в най-близкия клон на „Банк ъв Америка“. Налага се да покажа куп документи, удостоверяващи моята самоличност, води се продължителен телефонен разговор с моя клон в Западен Холивуд, но най-накрая се съгласяват да осребрят чека и да преведат трийсет и три хиляди по сметката на Луси в Саусалито. Излизам от банката със седем хиляди в джоба и с трето такси се добирам до борса за употребявани коли, разположена недалеч от търговеца с поршета. Тия тук се занимават само с евтини превозни средства. Въпреки това срещу пет хиляди съумявам да се сдобия с морскосин голф, модел 94, който показва сто и петдесет хиляди на километража и върви с шестмесечна сервизна гаранция. Използвам телефона на фирмата, за да се обадя на застрахователния си агент.

— Имате още девет месеца от поршето, но за голфа ще дължите около една трета от застрахователната премия, така че ви остават около петстотин долара.

— Изпратете ми чек, ако обичате — казвам аз и давам адреса си в Меридит.

Отивам с новата стара кола до някакво интернет кафе и се свързвам с моя сървър. Изпращам на Луси следния имейл:

Изпратих ти три вноски по сметката. Сега съм платил за пет месеца напред. Все още се надявам някой ден да си поговорим. Междувременно искам да знаеш едно: много голяма грешка допуснах с онова, което сторих. Сега го разбирам... и дълбоко съжалявам.

След като изпращам имейла, използвам телефона, за да се свържа с American Express, VISA и MasterCard. Всяка от трите компании потвърждава, че балансът ми е нулев (последвал съм съвета на Санди да ликвидирам дебитите с помощта на останалата наличност по текущата сметка). Всяка от трите компании прави опит да ме разубеди, когато ги уведомявам за решението си да закрия картата. (Ама никаква нужда няма от това, господин Армитидж, казва жената от „American Express“, с такова неудоволствие се лишаваме от прекрасни клиенти като вас.) Но аз съм непреклонен: незабавно

закриване на сметката, а документите, които следва да подпиша — на адреса в Мередит.

Преди да напусна кафето спирам при касата и питам дали нямат ножици. Имат. Вземам ги и нарязвам трите златни кредитни карти на парченца. Мъжът отсреща ме наблюдава.

— Да не би да са ви повишили в платинени, или какво?

Засмивам се и пускам парчетата в ръцете му. След това излизам.

По обратния път на юг, към Мередит, правя наум някои прости сметки. Хиляда и седемстотин долара в банката, три и шестстотин в джоба. Чек за петстотин на път към Мередит. Издръжката предплатена за пет месеца. Пет месеца без наем в бунгалото на Уилард... и, ако извадя късмет, той може да реши да остане още в Лондон (но аз не мисля в такава далечна перспектива). Нямам дългове. Нямам сметки за плащане — понеже Алисън (Господ здраве да ѝ дава) настоя да употреби комисионната си от романизацията за покриване сметките на Матю Симс. (Толкова много от мен била натрупала през последните две плодоносни години, че най-малкото, което е в състояние да стори сега, е да плати сметката на психиатъра ми.) Медицинската застраховка е предплатена за девет месеца. Не ми трябва дрехи, книги, скъпи автоматични писалки, компактдискове, видео, лични тренъори, подстригвания за седемдесет и пет долара, избелване на зъбите при зъболекар (две хиляди на година), ваканции по за осем хиляди в чаровно хотелче на брега на морето... с две думи — никой от скъпите аксесоари на предишния ми живот. Разполагам със сума от пет хиляди и осемстотин долара. Текущите разходи по бунгалото не са повече от трийсет на седмица. Телефон почти не ползвам. Като взема предвид храната, някоя и друга бутилка скромно вино и от време на време по кашонче бира плюс посещенията в местния кинокомплекс, лесно мога да се придържам към установените двеста долара на седмица. Което на свой ред означава, че разполагам с двайсет и шест безгрижни седмици.

Много особено чувство изпитва човек, съумял да сведе разходите си до подобни равнища. Не точно освобождаване, според глупашкото разбиране на дзенбудизма, но определено облекчение. Ударът, който понесох при съобщението на Алисън за последния опус на Макол, продължава да ми държи влага. Често имам впечатлението, че се движа в пространството и вземам решения под ръководството на

автопилот. Също както при нарязването на кредитните карти. Или като при продажбата на лаптопа. Или при влизането в „Букс енд Къмпани“ на главната улица в Мередит да питам за работа.

Това е странно заведение — малка книжарница, която все още успява да оцелява в света на големите вериги магазини на масовата култура. От типа книжарници, които миришат на полирано дърво, гредите на архитектурната им конструкция са открити, а подът е покрит с паркет. Тук също са струпани обичайните купища търсени романчета, готварски книги, а има и приличен детски сектор. През изтеклите последни седмици на витрината неизменно виси обява, че търсят продавач — заинтересованите да се обърнат към собственика.

Лес Пиърсън е мъж в края на петдесетте: брадат, очилат, облечен в синя памучна риза и сини джинси. Представям си го в книжарницата „Сити Лайт“ през Лятото на любовта^[2] или като бивш горд притежател на ритуални барабани. Сега обаче той излъчва просто вълните на средната възраст, както се очаква от собственик на независима книжарница в богаташко крайбрежно градче.

Изправен е зад плота, когато влизам.

Идвал съм вече тук, така че първият въпрос е:

— Да ви потърся ли нещо?

— Всъщност идвам заради работата.

— Сериозно? — откликва той и ме заглежда по-внимателно. —

Работили ли сте друг път в книжарница?

— Знаете ли „Книжен кюп“ в Лос Анджелис?

— Че кой не я знае?

— Е, прекарал съм в нея тринайсет години.

— Но сега живеете тук — виждал съм ви наоколо.

— Така е, настанил съм се в къщата на Уилард Стивънс.

— А, вярно — чух, че някой живее в нея. Откъде го познавате?

— Имахме един и същ литературен агент.

— Писател ли сте?

— Бях.

— Казвам се Лес...

— Аз съм Дейвид Армитидж...

— Откъде ми е известно това име?

Свивам рамене.

— И наистина проявявате интерес?

— Обичам книжарниците, познавам работата...

— Работим при четирийсетчасова седмица: сряда до неделя от единайсет до седем с по един час обедна почивка. И понеже сме малка, независима книжарница, наистина не мога да си позволя повече от седем долара на час — към двеста и осемдесет на седмица. Опасявам се, че няма медицински добавки, нито каквито и да било други... ако изключим кафето на корем и петдесет на сто отстъпка от всяко нещо, което купите тук. Двеста и осемдесет на седмица звучи ли ви приемливо?

— Да. Няма проблем.

— Ами ако поискам някакви препоръки...

Измъквам бележник и химикалка и написвам името на Анди Барън, управителя на „Книжен кюп“, който е достатъчно дискретен, за да не раздрънка пред цял свят, че си търся работа като продавач в книжарница. Давам му и номера на Алисън.

— Работех при Анди едно време, а пък Алисън представляваше професионалните ми интереси. Ако поискате да се свържете с мен...

— Имам телефона на Уилард. — Протяга ми ръка. — Ще поддържаме връзка.

Същия следобед телефонът в бунгалото звъни.

— Бе ти имаш ли акъл — пита гневно Алисън, — да търсиш работа в книжарница.

— Здравсти, Алисън. Как върви животът в Лос Анджелис?

— Задушно. Отговори ми, ако обичаш. Защото оня Лес Пиърсън ми се обади с новината, че смятал да те назначи при него.

— Ти даде ли добри отзиви?

— А как мислиш? Но защо, мама му стара, правиш подобно нещо?

— Трябва да се работи, Алисън.

— А защо не отговаряш на нито един мой имейл през последните дни?

— Защото разкарах компютъра.

— Господи, Дейвид, но защо?

— Защото повече не съм в литературната игра, затова.

— Не говори така.

— Такава е истината.

— Виж какво, не се съмнявам, че — след като се поогледаме малко — ще намерим...

— Какво? Редакция на сръбска сапунена опера? Последно дооглаждане на мексикански филм за вампири? Нека погледнем истината в очите: щом като не мога да получа работа дори за романизиране, понеже издателят го е срам да има нещо общо с мен, макар да се крия зад псевдоним, то кой ще ме наеме? Отговорът е еднозначен — никой.

— В момента вероятно е така, но един ден...

— Кога? Спомняш ли си онази журналистка от „Уошингтън Поуст“, на която отнеха наградата „Пулицър“, след като се разбра, че е измислила изцяло репортажа си? Известно ли ти е с какво се занимава днес, десет години след незначителното си прегрешение? Продава козметика в голям супер. Така става, след като те изобличат в литературна измама — свършваш зад тезгяха.

— Но в сравнение с нея твоето си е едно нищо.

— На Тео Макол се удаде да убеди света в обратното... и сега с моята литературна кариера е свършено.

— Дейвид, не ми харесва, че звучиш толкова спокоен.

— Ами аз съм спокоен. И напълно удовлетворен.

— Да не си се нагълтал с транквиланти?

— Даже една бира не съм пил.

— Що не взема аз да дойда да те видя...

— Направи го след някоя и друга седмица, моля те. Ако цитираме госпожица Гарбо, „искам да остана насаме точно сега“.

— Убеден ли си, че всичко е наред?

— По-добре от това — здраве.

— Не ми харесва тази работа — казва Алисън.

След около час телефонът звънва отново. Този път е Лес Пиърсън.

— Вашата агентка, както и Анди Барън дадоха блестящи отзиви. Кога искате да започнете?

— Утре.

— Ще се видим в десет тогава. Впрочем... една дреболия: съжалявам за онова, което ви е сполетяло.

— Благодаря.

И така, съгласно уговорката, на следващия ден започвам работа. Тя е проста — от сряда до неделя въртя целия бизнес самичък. Аз съм човекът зад рафта, който съветва купувачите. Аз съм чиновникът в офиса отзад, който се занимава с ордери и инвентаризации. Аз съм прислужникът, който почиства и бърше прах от лавиците, грижи се за тоалетната, брои парите, внася ги всяка вечер в местната банка и даже намира време да почете час-два всеки ден, седнал зад касовия апарат.

Лесна работа — особено през седмицата, когато само от време на време надниква по някой от местните. През уикендите е малко по-напрегнато заради ангелските тълпи, нахлули откъм големия град. Но не може да се каже, че се изтощавам. Така и не знам дали някой от местните жители е успял да разбере кой съм. Не любопитствам. А и никой от тях — чест им прави — не задава въпроси, нито ми отправя знаещ поглед. В Мередит се спазва неписано правило, което повелява всеки да се държи на почтително разстояние от всички останали. Това е идеално за мен. А когато в петък вечер настъпят ангелските кохорти, няма начин да срещна някого от „индустрията“, понеже с изключение на отсъстващия Уилард Стивънс, те се състоят от юристи, лекари и зъболекари. За тях съм просто мъжът от книжарницата... който за няколко седмици започва да променя външността си.

Като начало се разделям с около седем килограма живо тегло, като стигам до суперлеката категория от седемдесет и три. Най-напред за този феномен е отговорен стресът. Сетне и свеждането на алкохола до една бира или чаша вино на ден. Диетата ми е проста и лишена от боклуци. Започвам да тичам редовно покрай брега. Решавам още да се простя с навика на утринното бръснене. Косата ми расте. Към края на втория месец в книжарницата вече приличам на изпосталял остатък от шейсетте години. Нито Лес, нито друг от жителите на Мередит дават вид, че им прави впечатление моята нова хипарска външност. Върша си работата. Върша я добре. Прилежен съм, прям в обноските и винаги любезен. И нещата си вървят като по масло.

Лес, от своя страна, се оказва приятен работодател. Идва само в понеделник и вторник. (Когато аз почивам.) Останалото време прекарва във ветроходство или борсови спекулации по Интернет, като намеква (в редките ни разговори), че получил част от парите на семейството преди десетина години, което му дало възможност да отвори книжарницата (отколешна негова мечта — още от многото

години, прекарани в рекламния бизнес на Сиатъл), както и да започне приятен живот в къщата си на Крайбрежната тихоокеанска магистрала. Един път споменава, че е разведен и двете му деца растат в околностите на Сан Франциско. А когато му казвам още в началото, че трябва да говоря с моята дъщеря през ден в седем вечерта, той настоява да използвам телефона на магазина. Категорично отказва да обсъжда предложението ми да заплащам тези редовни петнайсет минути.

— Приеми го като добавка към заплатата.

Луси продължава да не ми говори. Най-накрая, след цели два месеца, аз се обаждам на Уолтър Дикърсън и питам дали не е възможно да издейства по някакъв начин нормални свиждания с Кейтлин.

— Ако Луси настоява това да става под нечие наблюдение, нямам нищо против. Просто ще се побъркам, ако не виждам детето.

Но след няколко дни Дикърсън се обажда и казва следното:

— Няма промяна в ситуацията, Дейвид. Според нейния юрист бившата съпруга продължава да „питае съмнения“ относно възможността да се виждате с Кейтлин. Добрата новина е, че (според адвоката) самата Кейтлин започва да притиска майка си по въпроса — иска да узнае защо не може да вижда своя баща. Другата приятна новина е, че след известни пазарлъци успях да променя условията за телефонен контакт — вече можете да се обаждате всеки ден.

— Това наистина е добра новина.

— Дайте й още малко време, Дейвид. Дръжте се както подобава. Рано или късно Луси ще трябва да отстъпи.

— Благодаря за услугата. Знаете къде да изпратите сметката, нали?

— Приемете го като приятелски жест.

През третия месец в книжарницата животът вече е поел в приятно, установено русло. Тичам сутрин. Отивам на работа. Затварям в седем. Чета или гледам филм. През почивните дни често карам покрай брега. Или пък се отбивам до кинокомплекса, а понякога — в евтина мексиканска кръчма на Санта Барбара. Старая се да не мисля за това, какво ще стане след осем седмици, когато ще трябва да преведа

нови единайсет хиляди за издръжката. Гледам да не се сещам за дълговете към ФРТ и „Уорнър Брадърс“ — и двата висят като дамоклев меч над шията. Опитвам се да не мисля и за това, какво ще стане, когато Уилард Стивънс се завърне от Лондон... според Алисън след три месеца.

Засега съм решил да живея ден за ден. Защото ми е добре известно, че започна ли да мисля за бъдещето, отново ще изпадна в състояние на превъзбуда.

Алисън редовно ми се обаждат всяка седмица. Няма никакви новини, никакви предложения за работа, никакви хонорари, никакви промени в синдикалните права, понеже... съм се лишил от всичко това след уволнението от ФРТ. Но тя не престава да ме търси всяка събота сутрин, просто да разбере как се оправям в света. Казвам, че добре.

— Знаеш ли, щях да остана много по-доволна, ако речеш, че никак не си удовлетворен.

— Но аз съм.

— Мисля си, че тук става дума за типичен случай на безразличие към собствената личност, което един ден ще ти се стовари отгоре като лавина.

— Засега няма такава опасност.

— И друго, Дейвид — дали пък някой ден няма да ми докараш инфаркт, като похарчиш десет цента за едно обаждане?

След две седмици правя точно това. Часът е десет сутринта. Току-що съм отворил. Няма клиенти, поради което си правя кафе и след като съм прегледал пощата, решавам да се заема с „Лос Анджелис Таймс“ (отново съм започнал да чета вестници). И сега виждам колонка в раздела „Изкуство и развлечения“. Прочитам следното:

„Милиардерът отшелник Филип Флек се завръща на режисьорския стол точно пет години след появата на неговия първи художествен филм «Последен шанс» с лично финансиран четирийсетмилионен бюджет, който предизвика всеобщ смях в малкото салони, където бе прожектиран. Сега Флек съобщава, че ще се пробва с относително стандартен сюжет в своя комедиен екшън «Ние, трите мрънкала». В него става дума за остаряващи

вьетнамски ветерани от Чикаго, които решават да припечелят нещо от обир на банка. Флек отново финансира филма сам — негов е и сценарият, за който твърди, че се характеризира с невероятния хумор на великия Робърт Алтман от седемдесетте години. Милиардерът обещава няколко истински изненади в кастинга, които щели да бъдат обявени в близко бъдеще. Да се надяваме, че Флек, чието лично състояние се изчислява на около два-сет милиарда, не се готви да ни сервира вместо комедия някоя макабрена дивотия в шведски стил. Екзистенциалният страх не се котира особено добре под холивудския небосклон.“

Оставям вестника. Вземам го отново, като чак започвам да потръпвам — толкова невероятно е това. Погледът ми е фокусиран върху едно-единствено изречение: *Флек отново финансира филма си сам — негов е и сценарият.*

Копелето му мръсно. Мазното бездарно копеле. Не само ми е отмъкнал сценария. Има дори наглостта да остави оригиналното заглавие.

Вдигам телефона и намирам номера на Алисън.

— Алисън — започвам аз.

— Тъкмо щях да те търся.

— Видя ли?

— Да, видях.

— Това не може да е сериозно.

— Той струва два-сет милиарда. Може да бъде колкото си пожелае сериозен.

[1] Американски поет, критик и интелектуалец, прекарал голяма част от живота си в Европа, дълбоко замесен в процеса около обявената от Мусолини Република ди Сало, изправен пред съд в родината си след края на Втората световна война по обвинение в държавна измяна и позовал се там на невменяемост. — Б.пр. ↑

[2] Основаната през 1953 г. книжарница се е превърнала в символ на културата и качествената литература от цял свят, а с „Лято

на любовта“ се обозначава събирането на над сто хиляди хипита в околностите на Сан Франциско през лятото на 1967 г., превърнали този масов форум в калейдоскоп от музика, дрога, свободна любов и хепънинги на изкуствата. — Б.пр. [↑](#)

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

— Не се тревожи заради това — казва Алисън.

— Е как да не се тревожа заради това? Свил ми е сценария. Ми не е ли това най-голямата подигравка на този свят? Аз губя всичко заради две-три нещастни реплики... а Господин Милиардерът се подписва под цели сто и осем страници, създадени лично от мен.

— Няма да му се размине току-така.

— Дай боже.

— И ще ти кажа защо. Защото си го регистрирал в Агенцията за авторско право още след написването, в средата на деветдесетте. Едно обаждане по телефона — и те ще потвърдят, че автор на „Ние, трите мрънкала“ си ти. Друг кратък разговор с моя адвокат ще има за резултат изпратено до господин Флек послание. Не си забравил, че преди сума месеци ти предложи два и половина милиона за този сценарий. Точно същата цена ще трябва да плати сега... ако не иска работата с тази кражба да се разсмърди оттук до Огнена земя.

— Искам да го стиснеш здраво за гушата този гъз. Джобовите му са бездънни, така че два и половина милиона ги дава за дъвка. Съществен тук е нравственият момент — опитва се да ме преебе, когато съм напълно съсипан.

Алисън пуска един от тютюнджийските си смехове.

— Радвам се да те чуя в такава страхотна форма.

— Това пък какво трябва да означава?

— През последните месеци ми се виждаше съвсем спаружен. Отдавах го на окончателната ти раздяла със света на писаното слово и покрусата от понесения шок. Много ми е приятно да те видя отново готов за борба.

— А ти какво очакваш? Това вече минава абсолютно всякакви граници...

— Не се бой. Ще си плати, лайното му мръсно.

На следващия ден не се обажда. Нито на този след него. На третия звъня аз, но секретарката казва, че я няма, обаче непременно щяла да ме потърси утре. Така и не ме търси. Настъпва уикендът.

Оставил съм й поне три съобщения на гласовата поща, а отговор няма. Понеделник идва и си отива. Най-накрая, във вторник заран, звъни в бунгалото.

— Какво ще правиш днес? — пита Алисън.

— Благодаря за светкавичната реакция на моите обаждания.

— Заета бях.

— Някакви новини?

— Има — отвърща тя с малко особен глас. — Но ще е най-добре да ги обсъдим на четири очи.

— Не можеш ли да ми кажеш поне...

— Свободен ли си за обяд?

— Естествено.

— Добре, чакам те към един в офиса.

Вземам душ и се обличам, качвам се в голфа и поемам на юг. Стигам в града за по-малко от два часа. Кракът ми не е стъпвал в Лос Анджелис вече четири месеца и сега, докато карам към офиса на Алисън, си давам сметка за това, колко много ми липсва тая мръсна дупка. Макар останалата част от света да му се присмива заради привидната повърхностност и видими несъвършенства („Ню Джърси в празнична премяна“, както го определя един многознайко от „Манхатън“, мой познат), аз винаги съм бил очарован от неговата смахната отпуснатост, безредна смесица от пролетарски и богаташки елементи, болезненото му, панаирджийско лустро, усещането, че се намираш във вехтошарски рай, но въпреки това пълен с възможности.

Секретарката на Алисън, Сузи, не може да ме познае в първия момент.

— С какво мога да ви услужа? — интересува се тя, насочила подозрителен поглед към мен, когато се появявам в кантората. След това й светва. — Господи, Дейвид... здрасти.

Сега от вътрешността се появява Алисън, която също се стъписва при вида ми. Брадата вече виси доста впечатляващо, а косите ми са вързани на конска опашка. Тя ме целува бегло по бузата, разглежда ме отново и казва:

— Ако чуя някъде да има кастинг за разбойнически образи, моментално ще те запиша. Няма да имаш конкуренция.

— Много се радвам да те видя, Алисън — отвърщам аз.

— Каква диета си спазвал? Психоневротична?

Не обръщам внимание на забележката и вторачвам поглед в дебелия папка под мишницата ѝ.

— Какво има в нея?

— Доказателства.

— За какво?

— Влез при мен.

Подчинявам се и сядам върху стола срещу бюрото.

— Бихме могли да отидем на някое хубаво място — казва тя, — но...

— Предпочиташ да говорим тук?

— Решително.

— Толкова ли е зле?

— Толкова. Да поръчам ли отвън?

Кимвам да и тя вдига телефона, като възлага на Сузи да поръча в „Барни Грийнграс“ студено плато плюс гарнитура и обичайната франзела.

— А също две газирани води, да се правим, че сме в Ню Йорк — добавя Алисън.

Оставя слушалката.

— Мислех, че не пиеш?

— Толкова ясно ли се вижда?

— Излъчваш впечатление за анорексично добро здраве.

— Ще ми трябва ли да пийна, преди да чуя онова, което имаш да казваш?

— Възможно е.

— Ще мина и без.

— Смайваш ме.

— Стига празни приказки, Алисън. Казвай.

Тя отваря папката.

— Искам да се върнеш към времето, когато завърши първоначалния вариант на „Ние, трите мрънкала“. Според моя архив става дума за есента на 1997 година.

— Ноември 1997 година, ако искаш да бъде съвсем точно.

— И си убеден, че е регистриран в Агенцията за авторско право?

— Разбира се. Всички мои произведения са регистрирани там.

— И са ти дали стандартен формуляр, който потвърждава това обстоятелство?

— Ъ-хъ.
— Разполагаш ли с този конкретен формуляр?
— Силно се съмнявам.
— Напълно ли си сигурен?
— Ами, аз не съм особено подреден човек, Алисън — все хвърлям хартии, особено когато не са важни.
— Един документ за регистрация в ААП не е ли важен?
— Не и когато съм сигурен, че след като нещо е регистрирано при тях, то си остава регистрирано. Накъде биеш, Алисън?
— В Агенцията има заведен ръкопис със заглавие „Ние, трите дрънкала“. Но регистрацията е едва от миналия месец и е направена от Филип Флек.
— Може, но сигурно разполагат и с моята от 1997 година.
— Не, не разполагат.
— Това е невъзможно, лично съм я правил.
— Аз ти вярвам и не само ти вярвам, но и успях да изровя оригиналния сценарий от 1997 година.
Тя отгръща папката и измъква омачкан, леко пожълтял сноп листове. Върху титулната страница се чете:

НИЕ, ТРИТЕ МРЪНКАЛА

Сценарий

Дейвид Армитидж

(първи вариант: ноември 1997)

— Ето ти го и доказателството — казвам аз, като соча датата.
— Но, Дейвид, как ще установиш, че не си скалпил едва напоследък това единствено листче? Как ще убедиш света, че не ти е хрумнало да откраднеш сценария на Филип Флек, като направиш тази лесна фалшификация?
— В какво ме обвиняваш, Алисън?
— Ти май не ме слушаш. Аз знам, че ти си автор на този сценарий. Знам, че не си плагиатор. Знам също, че не си по-откачен от когото и да било сред останалите писатели, чиито интереси

представявам. Но знам също така, че в ААП няма регистриран ръкопис със заглавие „Ние, трите мрънкала“ с твой подпис...

— Откъде знаеш?

— Оттам, че когато миналата седмица ме осведомиха относно липсата на подобна регистрация, аз се свързах с моя адвокат, а той на свой ред ме свърза с частен детектив...

— Наела си частен детектив? — възкликвам шокиран.

— Ами да. Тук става дума за сериозна кражба. Кражба, която може да струва два и половина милиона. Разбира се, че ще наема детектив. Струва си да му хвърлиш един поглед. Трийсет и пет годишен, жертва на най-тежката форма младежки пъпки, каквато ми се е случвало да видя, а костюмът му е като откраднат от кофата за боклук на някой вехтошар. Повярвай ми, на нищо не прилича. Но независимо от външния вид, човекът се оказва прецизен като данъчен инспектор. Онова, до което се добра...

Тя отново рови в папката, като най-напред вади новата регистрация на „Ние, трите мрънкала“ с ясно видимото име на Филип Флек най-отгоре. След това измъква всички регистрации на мои произведения. Даже епизодите на „Да те продам“ са тук. Има го и „Проникване с взлом“. Но няма помен от регистрация на някой от нереализираните ми сценарии от деветдесетте години.

— Кажи заглавието на един от старите — иска Алисън.

— „По море“ — отвърщам аз, като посочвам сценарий на екшън за най-широка консумация „но обагрен с черен хумор“, в който ислямски терористи вземат като заложници трите деца на американския президент на борда на яхта.

Алисън ми протяга едно листче.

— Регистриран под името Филип Флек миналия месец. Кажи друг.

— „Време за дарове“. Тук се описва съдбата на умираща от рак жена. Писан е през 1996 година.

— Регистриран под името Филип Флек миналия месец — заявява Алисън, като ми подава друг формуляр от ААП. — Дай да направим хеттрик — кажи още един...

— „На правилното място в неудачно време“.

— Това е комедия от грешки през меден месец, нали? Регистриран под името Филип Флек миналия месец.

Пуля се в поредния документ, който ми показва Алисън.

— Свил е всички мои нереализирани сценарии?

— Така излиза.

— А от моите регистрации няма и помен?

— Никакъв.

— Как е успял да го направи, да пукне дано?

— Ами, много лесно — отвърща Алисън, като отново бърка в папката. — Ето неговият коронен номер.

Подава ми ксерокопие от страница на „Холивуд Рипортър“ отпреди четири месеца:

**ФОНДАЦИЯ ФЛЕК ДАРЯВА ОСЕМ МИЛИОНА ДОЛАРА НА БЛАГОТВОРИТЕЛНИЯ ФОНД
КЪМ ААП**

Фондацията „Филип Флек“ съобщи днес, че ще направи дарение от осем милиона долара в полза на благотворителния фонд към ААП. Говорителката на фондацията Сибил Харисън заяви, че това е жест на насърчение и подкрепа спрямо усилията на споменатата организация, насочени към закрила на труда на сценаристите, както и към подпомагане на временно изпаднали в беда автори. Изпълнителният директор на Агенцията Джеймс Лерой отбелязва: „Това великолепно дарение разкрива един прост факт — когато става дума за спонсориране на развитието на изкуствата в Америка, Филип Флек е най-близкият до средновековните Медичи, който може да се посочи. Всеки писател би следвало да разполага с приятел като Филип Флек“.

— Величаво заключение, нали? — пита Алисън.

— Не мога да повярвам. Купил е цялата агенция.

— На практика да. Даже е успял да плати възможността всички твои регистрации от миналото да изчезнат яко дим и да се появят отново с неговото име.

— Добре де, но като изключим „Ние, трите мрънкала“, останалите са без особена стойност.

— Но все пак са доста остроумни, не е ли така?

— Естествено, че са — нали аз съм ги писал.

— Ето ти го и отговорът. В момента Флек разполага с четири солидни, професионално написани сценария. Един от тях е дотолкова добър, че според „Варайъти“ от тази сутрин Питър Фонда и Денис Хопър са приели ролите на двамата ветерана в партньорство с Джек Никълсън като...

— Ричардсън, адвокатата?

— Позна.

— Фантастичен кастинг — казвам аз, внезапно въодушевен. — Цялото поколение от онова време ще се изсипе да гледа.

— Няма спор. От „Колумбия“ вече са приели да поемат разпространението.

— Значи наистина ще стане голяма работа.

— Ами с парите на Флек светлината винаги е зелена. Проблемът е в това, че името ти ще отсъства от надписите.

— Сигурно има юридически начини, чрез които...

— Обсъждахме положението надълго и широко с моя адвокат. Според него Флек е изиграл виртуозно този номер. Твоите регистрации от едно време са изчезнали. Сега официален автор на старите ти произведения е Флек. Ако опитаме да излезем на светло с исканията си, неговите хора — особено в случая с „Ние, трите мрънкала“ — моментално ще извадят картата „оставете я тая откачалка, той е доказан плагиатор“. Освен това ще направят публично достойние обстоятелството, че когато си бил „законен писател“, Флек те е канил на своя остров, за да обсъдите евентуален сценарий за негов филм. Но усетил, че представляваш потенциална опасност, той ти духва под опашката. И ето че ти се връщаш пак към твоите психарски номера, като си въобразяваш, че си автор на „Ние, трите дрънкала“, макар да не съществува и помен от регистрация на твое име, докато ААП веднага ще скокне да доказва правата на Флек.

— Исусе Христе...

— Удивително е, като си помисли човек на какво са способни парите.

— Но чакай малко... не можем ли да го пипнем въз основа на обстоятелството, че е регистрирал и четирите едновременно едва миналия месец?

— Кой може да му каже копче заради това, че досега не е намерил време да го стори? Той веднага ще възрази, че си е писал тайничко у дома години наред и сега, когато става дума за реализиране на „Ние, трите мрънкала“, решава да регистрира целия си труд на един път.

— Ами всички ония технически лица, които са чели моя сценарий навремето?

— Преди пет години!? Стига, Дейвид. Правило номер едно при всички тях гласи: „Всеки прочетен материал се забравя до три минути след прочитането му“. А даже някое девойче или момче да си спомня нещичко, наистина ли допускаш, че ще застане на твоя страна срещу мощта на господин Флек? Особено предвид статута ти понастоящем. Повярвай ми, тримата с адвоката и детектива разиграхме какви ли не сценарии за реакция в дадения случай. Нито един от тях не е перспективен. Флек си е вързал много здраво гащите. Даже адвокатът се видя принуден да се възхити от виртуозната измама. Казано на жаргон: изпържил те е.

Блещя се в купа хартия върху бюрото на Алисън. Все още се мъча да намеря изход от стаята с криви огледала, в която съм се набутал, и съзнавам, че няма изход — плодовете на моя труд са собственост на Флек. Нищо от онова, което ще кажа или направя, не е в състояние да промени положението.

— Трябва да знаеш още нещо — обажда се Алисън. — Когато казах на детектива за начина, по който Макол е съсипал кариерата ти, той прояви жив интерес и поразрови насам-натам.

Алисън пак търси в папката и вади нови ксерокопия. Подава ми ги с думите:

— Цял куп такива има.

Поглеждам хартийките и разбирам, че държа извлечение от сметка в „Калифорнийска банка“ с титуляр някой си Теодор Макол, чийто адрес е „Кингс роуд“ 1158, Западен Холивуд, Калифорния.

— Как се е докопал до това?

— Не питам. Защото не ща да знам. Но да го кажем така: има ли желание, намира се доброжелател. Но ти хвърли едно око на заверките от четиринайсето число всеки месец. Лесно се установява, че се превеждат по десет хиляди от компания на име „Любич Холдингс“. Нашият детектив направи опит да я идентифицира, но стигна до

офшорка от Каймановите острови, чиито корени не може да открие сам Господ Бог. Нещо повече: установи, че Макол печели някакви посрани трийсет и четири хиляди годишно в „Театрал“, но успоредно с това смъква други петдесет като папарак за някакъв британски парцал. Той не разполага със семейно богатство, пенсионни фондове, с нищо. Но през последните месеци се оказва благодетелстван с по десет хиляди на всяко четиринайсето число от някаква тайнствена корпорация на име „Любич“.

Мълчание.

— Кога бе на острова на Флек?

— Преди седем месеца.

— Не ми ли каза тогава, че той е нещо като киноман?

— Суперколекционер на филмово изкуство.

— Коя е едничката личност с името Любич, която ти е известна?

— Ърнст Любич — великият комедиен режисьор от трийсетте.

— Само истински киноман би преценил като забавна идеята да се нарече холдинг от Каймановите острови на името на легендарен холивудски режисьор.

Нова продължителна тишина. Нарушавам я аз:

— Флек е платил на Макол да открие начин, по който да ме съсипе, така ли излиза?

Алисън свива рамене.

— Не разполагаме с никакви твърди доказателства, тъй като Флек е замел много ловко следите. Но и двамата с детектива сме на едно мнение: май така излиза.

Облягам се назад в стола, а главата ми ще се пръсне от мисли. Парченцата на този идиотски пъзел най-накрая започват да се наместват едно към друго. В продължение на всичките последни шест месеца живея с убеждението, че целият мъчителен сценарий, в чиито рамки съм вкаран, е просто творение на съдбата — подчинено на прочутото правило на доминото, по силата на което една беда става причина за пораждането на друга, която на свой ред...

Но ето че сега ми светва: всичко е предварително замислено и режисирано, изцяло и преднамерено манипулирано. За Флек аз не съм нещо повече от евтина, незначителна марионетка, с която може да си играе както ще. Решава да ме съсипе. Като някакво псевдовисше

същество той живее със самочувствието, че има право да дърпа всички конци.

— Знаеш ли какво ме сащисва най-много в цялата тази работа? — проговаря Алисън. — Очевидната вътрешна необходимост да те унищожи, която изпитва. Ако ставаше дума само за сценария... като нищо щяхме да се споразумеем. Особено при добра цена. Но не, той протяга ръце към гърлото ти, към сърцето и всеки друг жизненоважен орган, за да ти разкаже играта докрай. Да не си го разярил с нещо, та те мрази чак толкова?

Свивам рамене с мисълта: *не, ама с жена му се сприятелихме доста*. Е, добре де, какво толкова се случи между Марта и мен? Една-единствена пиянска прегръдка — и толкоз... при това далеч от погледите на прислугата. Освен ако не е имало камери за нощно наблюдение, скрити сред палмите...

Стоп! Това е чиста параноя. Та нали в края на краищата Флек и Марта са разделени? Тогава какво му пука, даже и ако сме се сблизихи малко на оня идиотски плаж?

Но явно му пука — защото какво друго може да го мотивира за подобна акция срещу мен?

Освен ако... ако...

Спомни си филма, дето толкова настояваше да видиш. „Сало или сто и двайсетте дни на Содом“. Спомни си колко си блъска главата тогава над въпроса, защо му е трябвало да си прави този малък гаден експеримент. Спомни си неговата апология на филма:

... показаното от Пазолини е фашизъм в най-чист дотехнологически вид, убеждението, че разполагаш с правото, с привилегията да упражняваш пълен контрол над друго човешко същество до степен да му бъде отказано правото на лично достойнство и чест, на собственост и свобода. Да му отнемеш изцяло неговата индивидуалност и го третираш като подвижен предмет, който подлежи на унищожаване, след като изпълни своите функции...

Каква бе целта на тази злонамерена гимнастика? Дали е искал да действа въз основа на своето убеждение, че *разполага с правото*,

привилегията да упражнява пълен контрол над друго човешко същество? Дали Марта е някакъв фактор в това уравнение — дала му основание да мисли, че мимолетната ѝ страст към мен ме превръща в неизбежен прицел на злата му воля? Или става дума за най-обикновена завист — вътрешна нужда да унищожи нечия кариера като акт на възмездие заради собственото си бездарие? Той разполага с такива безумни пари, с такива безумни възможности за тотален контрол. Сигурно и отегчението си казва думата. Отегчението от пренаситеното общуване с творчеството на Ротко, от постоянното ползване на кристални чаши, от съзнанието за това, че гълфстриймът или боингът са непрекъснато готови да излетят по негов знак. Дали не е решил, че е настъпил моментът да надрасне всички тия милиарди, като направи нещо наистина оригинално, нечувано, екзистенциално изчистено? Като възприеме ролята, достъпна единствено за човек, притежаващ всичко. Най-висшият акт на изява. Да се направи на Господ.

Не знам отговорите на тези въпроси. А и не искам да ги знам. Неговите мотиви са си негови. Онова, което аз знам, е следното: зад всичко това стои Флек. Той е разработил стратегически план за моето унищожаване, също както някой генерал планира обсадата на непревземаема крепост: атака по снабдителните линии, подкопаване на основите, наблюдение на зрелищното срутване на цялото съоръжение. Той е ръководел всички събития... ще рече и мен.

Гласът на Алисън ме изтръгва от приятния размисъл:

— Дейвид, добре ли си?

— Мисля.

— Знам, че ти идва вече много. Смазващи са тия новини.

— Мога ли да те помоля за една услуга?

— Каквото кажеш.

— Ще накараш ли Сузи да ми направи копия от всички открити от детектива документи?

— Какво си намислил?

— Трябват ми документите, както и оригиналният екземпляр от моя сценарий.

— Започваш да ме плашиш.

— Трябва да ми имаш доверие.

— Кажи все пак...

— Няма.

— Дейвид, ако се прецакаш пак...

— Ще бъда още по-прецакан, отколкото съм в момента — нямам нищо за губене.

Тя звъни на Сузи.

— Мила, моля те, копирай всичко от тази папка, ако обичаш.

След половин час получавам копията и сценария. Правя си набързо сандвич с пушено филе от съомга и го пъхвам в страничния джоб на сакото. Целувам бегло Алисън по бузата и благодаря за всичко.

— Моля те, не прави глупости — казва тя.

— Ако направя, ти първа ще научиш.

Излизам от офиса. Пъхвам се в колата, като оставям дебелата папка върху седалката до себе си. Опипвам вътрешния си джоб, за да съм сигурен, че там е тефтерчето ми. Карам към Западен Холивуд, спирам пред някаква книжарница, откривам нужния ми том и се отправям към едно интернет кафе, което ми е отдавна известно. Паркирам отпред. Влизам. Настанявам се пред един терминал и влизам в Мрежата. Вадя тефтерчето и въвеждам имейл адреса на Марта Флек. В полето за изпращач вписвам адреса на книжарницата, но без имена. След това преписвам от току-що купената книга следното:

*Животът два пъти приключи
преди да го приключи аз —
дали пък Вечността не пази
и трета случка във запас.*

*Тъй силно, тъй необозримо
от двете пътят ми пострада.
Раздялата е част от рая
и всичко нужно в ада.*

... и, между другото, би било чудесно да те чуя.
Твой приятел,

Емили Д.

Натискам бутона „изпращане“ с надеждата, че това е неин личен адрес. Ако не е — ако Флек следи всяка нейна стъпка — залагам на вероятността да го приеме като безобидна рекламна закачка от страна на книжарницата... а в най-лошия случай — тя да успее да се свърже с мен, преди оня да се усети.

Мотая се известно време в Западен Холивуд, пия кафе с мляко в едно заведение на открито, дефилирам пред блока, в който живеехме със Сали, и се чудя на това, колко бързо престанах да жадувам за нея... ако — там е въпросът — изобщо някога съм я жадувал истински. Откак сме се разделили един път не ме е потърсила. Не се съмнявам, че ако аз позвъня, телефонният секретар ще съобщи: „Дейвид Армитидж не живее вече на този адрес“. Но докато минавам сега край нашата сграда, коричката от прясната рана пак се отлепва. За пореден път повтарям наум така често произнасяния от мъже на средна възраст рефрен: „Къде ми беше умът?“.

И за пореден път отговор на този въпрос липсва.

Натискам газта и се устремявам навън от Западен Холивуд, далеч от чергите на града, към брега на океана. В шест часа съм вече в Мередит. Лес стои зад касата. Изглежда изненадан да ме види.

— Че ти не почиваш ли днес?

— Чакам един имейл. Да си видял случайно...

— Днес не съм се завирал в тая свинщина. Виж сам.

И аз влизам в малкия кабинет отзад, включвам ейпъла, задържам дъх и...

Ето го.

Послание за Емили Д.

Отварям. Съобщението гласи:

*Да чакаш час — тъй дълго е —
ако Любов сияе
да чакаш Вечност — кратко е —
ако Любов е в края.*

... и ми се струва, че знаеш от кого е. Също така знаеш, струва ми се, че кореспондентът би подновил с удоволствие това познанство. Но какъв е този книжарски адрес? Страшно съм заинтригувана. Обади се на мобилния ми: (917) 5553739. Само аз отговарям на него, което го превръща в най-добрия канал за връзка, ако разбираш накъде бия.

Обади се по-скоро.

С най-добри пожелания,

Красавицата от Амхърст

Провиквам се към Лес:

— Имаш ли нещо против да използвам телефона?

— Върши си работата — гласи отговорът.

Затварям вратата и набирам номера. Марта се обаждат. И странна работа: пулсът ми се ускорява малко, когато чувам гласа ѝ.

— Здравсти — казвам аз.

— Дейвид? Къде се намираш?

— В книжарница на Мередит. Знаеш ли го Мередит?

— По Крайбрежната тихоокеанска ли?

— Точно.

— Купил си книжарница?

— Дълга история.

— Мога да си представя. Виж какво, трябваше да те потърся преди месеци, когато се заплиташе тая гадна мрежа около теб. Но нека ти кажа сега следното: онова, което си сторил... в което те обвиниха... е такава нищожна дреболия. Както лично заявих пред Филип: ако ми даваха по петаче за всяка прочетена някъде заета от другаде реплика...

— ... щеше да си богата колкото него?

— Никой не може да стане чак толкова богат, ако изключим още неколцина от тази планета. Но както и да е. Исках само да кажа, че страхотно съжалявам заради всичко, което ти се стовари на главата... и особено заради помията, излята от онова лайно Макол. Но поне Филип те възмезди богато с платеното за твоя сценарий.

— Така е — отвърщам аз с безизразен глас.

— А той много ми харесва, впрочем. Толкова умно е написан, толкова човешки и толкова наистина бунтарски. Когато се видим, ще се опитам да те разубедя от намерението да оставиш цялото авторство на Филип...

— Ами, нали знаеш как стават тия работи...

— Знам. Филип ми каза, че се опасяваш от лошото име, което може да излезе на филма още от самото начало, ако бъде свързан с теб. Но аз се мъча да го убедя да пусне неофициално слуха, че истинският автор на сценария си ти — след като филмът излезе на екран, разбира се...

— Само при положение че отзивите бъдат страхотни.

— Ще бъдат, защото този път Филип тръгва от фантастично стабилен сценарий. Чул си вече за участието на Фонда, Хопър и Никълсън.

— Състав на мечтите ми.

— Толкова се радвам да те чуя, господин Армитидж. Особено като си спомня колко се измъчвах след това...

— Нищо незаконно не сме сторили.

— За съжаление — отбелязва тя. — Как е приятелката?

— Нямам представа. Тя е сред множеството неща, които загубих, след като...

— Съжалявам. А дъщерята?

— Тя е много добре, освен дето след документираната ми атака срещу Макол жена ми наложи юридически ограничения върху контактите с нея въз основа на твърдението, че съм психически неуравновесен.

— Господи, Дейвид, та това е ужасно.

— Така си е.

— Май имаш нужда от един хубав обяд.

— Би било чудесно. По всяко време, ако се появиш в района на Мередит...

— Засега съм у нас, в Малибу. Ще остана около седмица.

— Къде е Филип?

— Търси снимачни площадки в Чикаго. Началото е насрочено за след осем седмици.

— Всичко ли е наред при вас? — питам аз, като се мъча да запазя същия неутрален, незаинтересуван тон.

— Имаше за известно време една приятна интермедия. Но свърши неотдавна. А сега... както винаги.

— Съжалявам.

— Comme d'habitude^[1]...

— ... казано на чист английски.

Тя се засмива.

— Чуй сега, ако случайно си свободен за обяд утре...

Уговаряме се за среща в книжарницата към един.

Излизам от канцеларийката и питам Лес дали може да намери някого, който да ме замести за два-три часа утре по обяд.

— Глупости, утре е сряда и целият град е умрял — вземи си свободен следобед.

— Благодаря ти.

Гълтам три тиленола, за да ме усмъртят за тази нощ. Преди да заспя в съзнанието ми се разнася нейният глас: ..._ще се опитам да те разубедя от намерението да оставиш цялото авторство на Филип... Филип ми каза, че се опасяваш от лошото име, което може да излезе на филма още от самото начало, ако бъде свързан с теб_.

Сега разбирам безпощадната логика, следвана от Флек при трупането на тия милиарди. Стигне ли се до война, той е абсолютен виртуоз — това е едничкият му голям талант.

Тя се появява точно в един. Длъжен съм да кажа, че изглежда ослепителна. Облечена е сепло, с черни джинси, черна тениска и син жакет. Но независимо от рокерското облекло, от нея струи непогрешимо патрицианско излъчване, характерно за издигнатите слоеве от Източното крайбрежие. Може би идва от дългата ѝ кестенява коса, която сега е събрана на кок. От издължения, строен гръб или високите скули, които напомнят един портрет на бостънска матрона от висшето общество, рисуван около 1870 година от Джон Сингър Сарджънт. А може да е от традиционните очила в рогови рамки, чието носене не ще да зареже. Те са нещо като ироничен контрапункт на шикозните рокерски дрехи и огромното количество на парите, които представлява понастоящем. Особено като се вземе предвид обстоятелството, че струват не повече от петдесет долара и целостта на лявата им половина се подсигурява от парченце скоч. Разбирам посланието на тази лепенка: израз на собствената ѝ независимост и

лукава интелигентност, които — след толкова месеци — намирам отново за очарователно привлекателни.

Когато влиза в магазина, погледът ѝ минава през мен, все едно съм наето от стопанина плашило.

— Здравейте — започва Марта. — Дейвид Армитидж дали е... — След това, насред изречението: — Дейвид? — промълвява тя, видимо шокирана.

— Здравсти, Марта.

Понечвам да я целуна по бузата, но се отказвам и само подавам ръка. Тя я поема, като ме разглежда с развеселено смущение.

— Това наистина ли си ти?

— Брадата ми е станала малко чорлава.

— Както и косата. Чувала съм израза „назад към природата“. Но „назад към книжарницата“ така ли трябва да изглежда?

Засмивам се.

— Е, ти поне изглеждаш чудесно.

— Не съм казала, че при теб е друго, Дейвид. Просто... де да знам... ти не си се променил, по-скоро си се видоизменил. Като някоя от ония детски играчки...

— При които с няколко завъртания редник Джо се превръща в динозавър ли?

— Именно.

— Това е моето ново Аз. Динозавърското.

Сега е неин ред да се засмее.

— Отмъкнал цяла книжарница. — Тя оглежда витрините и полираните лавици, затрупани с купища книги. — Силно съм впечатлена. Очарователно е.

— Обстоятелството, че не се намира в някой мол и не разполага с щанд за кафе и закуски я прави да прилича на изкопаемо от деветнайсети век.

— Как я откри?

— Дълга история.

— Е, очаквам да ми разкажеш абсолютно всичко по време на обяда.

— Не се тревожи — ще го направя.

— Останах много изненадана от твоя имейл. Мислех, че...

— Че какво?

— Де да знам, че си ме отписал в качеството ми на глупачка... след оная нощ...

— Чудесна глупост си беше...

— Наистина ли го мислиш?

— Разбира се.

— Хубаво. Защото... — Нервно потръпване. — ... Защото аз се чувствах доста глупаво после.

— Също като мен — окуражавам я аз.

— Та така — бърза да смени темата гостенката ми, — къде ще те водя на обяд?

— Мислех да отидем в бунгалото ми...

— Наел си жилище тук?

— То е на един от клиентите на моята агентка — Уилард Стивънс.

— Сценариста?

— Точно така.

Тя ме гледа изпитателно, докато се мъчи да вмести тази дребна информация в общата картина.

— Значи, когато си открил този град и тази книжарница, си попаднал също така и на място, в което да живееш и което случайно се оказва собственост на Уилард Стивънс... който пък също случайно е клиент на твоята агентка?

— Точно така. Сега ще...

Трябват ми няколко минути, за да затворя книжарницата, като същевременно обяснявам на Марта, че в чест на нейното появяване в Мередит съм решил да си взема свободен следобед.

— Покъртена съм от този жест — казва тя, — но не ми се иска да понасяш загуби заради мен.

— Нямай грижа по този въпрос. Сряда е ялов ден. Във всеки случай на Лес не му пука...

— Кой е Лес? — прекъсва ме тя.

— Лес е собственикът на книжарницата.

Сега наистина се обърква.

— Но не каза ли, че ти си собственик?

— Такова нещо не съм казал. Казах само, че...

— Сещам се, „дълга история“.

Колата на Марта е паркирана отпред — голям и лъскав черен рейнджровър.

— С моя звяр ли ще отидем? — пита тя.

— Ами, скачай в моя — казвам, като посочвам престарелия голф.

Тя се стъписва за пореден път пред возилото с вид на осъдено постоянно да остава в аварийната лента, но замълчава.

Качваме се. Както обикновено, стартерът се опъва (едно от многото скрити качества, открити след покупката на експоната), но на четвъртия опит все пак пали.

— Бива си я колата — отбелязва Марта, когато потегляме.

— Превозва ме от една точка до друга.

— И предполагам, че точно се вписва във външния вид на застаряващ гимназист, който се мъчиш да придобиеш.

Замълчавам и свивам рамене.

След пет минути сме в бунгалото. Тя е поразена от гледката към океана. Поразена е и от простотата на архитектурните решения, от белотата, от тапицираните столове, от лавиците с книги.

— Сега разбирам защо се чувстваш щастлив на това място — отбелязва моята гостенка. — Великолепно писателско убежище. Къде работиш впрочем?

— В книжарницата.

— Да пукне човек от смях наистина. Имам предвид същинската работа.

— Тоест писане ли?

— Дейвид, не ми създавай впечатлението, че тая конска опашка ти е изпила ума. Все пак по една случайност си писател...

— Не съм. Бях.

— Не говори за дарбата си в минало време.

— Защо не? Точно такава е истината.

— Но нали Филип се готви да заснеме твоя сценарий... с удивителен подбор от актьори и гарантирано разпространение по цял свят от „Колумбия“. Холивуд на нищо не се радва така, както на завръщане на бял кон. Преди да успееш да разгадаеш седемцифреното число на хонорара си, ще се видиш прегърбен над лаптопа за нов сценарий.

— Няма.

— Откъде знаеш?

— Продадох си лаптопа.

— Какво си продал?

— Компютъра. Подарих го по-скоро — в една заложна къща на Санта Барбара.

— Дейвид, това е някаква шега, нали?

— Не, самата истина. Знаех, че никога повече няма да си изкарвам хляба с писане, а освен това ми трябваха пари...

— Добре де, стига вече... — казва тя раздражено. — Що за игра играеш, Дейвид?

— Никаква игра не играя.

— Тогава каква е цялата тази глупост с работата в книжарница?

— Ами просто работя в книжарница за двеста и осемдесет долара седмично.

— Пак идиотщини. Двеста и осемдесет долара седмично? Дейвид, Филип ти плати два и половина милиона за сценария.

— Не е...

— Той ми каза...

— Излъгал е.

— Не ти вярвам...

Отивам при бюрото. Вземам папката с ксерокопията на събраните от детектива на Алисън документи, както и оригиналния сценарий на „Ние, трите мрънкала“ от 1997 година. Връчвам ѝ купчината.

— Трябват ти доказателства. Ето ги.

След това разяснявам цялата игра. Очите ѝ стават все по-големи. Показвам документацията от ААП, обяснявам как са изчезнали всички мои регистрации на нереализирани сценарии, за да се появят внезапно неотдавна под името Филип Флек. Илюстрирам мисълта си с извлеченията от сметката на Макол, като подчертавам месечните постъпления, внасяни от „Любич Холдингс“.

— Съпругът ти пада ли си по филмите на Ернст Любич?

— Има копия от всичките.

— Виждаш ли.

Разказвам за изгубването на инвестиционния пакет, станало с участието на Боби Бара, и разкривам своето подозрение, че моят брокер действа по инструкции на Филип Флек, чиято цел е да ме съсипе финансово.

— Единствената мисъл, която се ражда в главата ми по повод на всичко това, е следната: дали не е решил да предприеме тези действия, понеже е разбрал за нас...

— Но какво има да разбира за нас? — пита тя. — Стореното е от областта на приетото между гимназисти. А и по онова време Филип не беше ме докосвал от месеци...

— Ами ако не е това... значи, значи е завиждал заради скромните ми успехи...

— Филип завижда на всеки, който притежава някаква творческа дарба. Защото сам той няма никаква. Но — понеже му знам и зъбите — е способен да направи подобно нещо поради поне десет различни причини... до една потайни и трудни за проумяване от всекиго, освен от него самия. А може да го е сторил просто ей така — защото е в кръга на възможностите му.

Тя се изправя и тръгва да кръстосва бунгалото, като клати глава.

— Толкова съм... не мога да си представя как... играе тия шибани... цялата тая работа... е толкова типична... за Филип.

— Е, ти го познаваш по-добре от мен.

— Толкова съжалявам.

— И аз. Поради което се нуждая от твоята помощ.

— Имаш я.

— Но онова, което ще предложи, може да се окаже малко... рисковано.

— Нека аз да преценя. Казвай какво искаш от мен?

— Да представиш пред лицето на мъжа си доказателствата за това, че е откраднал моите сценарии и е платил на Макол, за да съсипе кариерата ми.

— И, предполагам, да използвам записващо устройство като по филмите?

— Обикновен портативен диктофон ще свърши работа. Нужно ми е само едно негово признание за това, че стои зад всичко. Ако го имам, моята агентка и адвокатите ѝ ще получат основата, върху която да стъпят здраво. Когато разбере, че можем да го изобличим в кражба на интелектуална собственост и заговор за престъпно деяние с Макол, със сигурност ще пожелае да се споразумее с нас, особено когато му стане ясно що за скандал ще се разрази около името му. Той мрази отрицателни отзиви, нали?

— О, много.

— Искам единствено да възстановя доброто си име. Парите не ме интересуват особено...

— А трябва да те интересуват. Защото това е едничкият език, който Филип прекрасно разбира. Но има проблем.

— Че ще отрече всичко ли?

— Ще отрече. Но...

— Но какво?

— Ако го провокирам достатъчно силно, може и да изтърве признанието, което ти трябва.

— Май не храниш особено голяма надежда.

— Познавам си стоката. Но си струва да се опита.

— Благодаря ти.

Тя събира документацията.

— Всичко това ще ми трябва.

— Твое е.

— Ще ме закараш ли до колата?

През няколко минути на обратния път тя мълчи. Хвърлям ѝ един поглед. Притиска папката плътно към гърдите си, а осанката ѝ излъчва ярост. Когато спирам, тя просто се навежда към мен и ме целува по бузата. И казва:

— Ще ти се обадя.

После излиза от моята кола и се качва в своята. Потегля. Докато карам към къщата, в главата ми се върти една мисъл: „Точно на такава реакция се бях надявал“.

Но дните си текат, а от нея — нищо. Алисън обаче звъни най-редовно, за да разбере какво съм направил с подробната документация. Аз лъжа, че продължавам да мисля, да търся начин, по който да го хванем натясно.

— Много си жалък като лъжец — отсъжда тя.

— Мисли каквото си искаш, Алисън.

— Надявам се да поумнееш.

— Работя по въпроса. Междувременно измислихте ли с твоя правен лъв някакъв начин да заковем оня за интелектуална кражба?

— Обсъдихме всяка възможност, но... нищо. Покрил се е отвсякъде.

— Ще видим.

Когато изтича цяла седмица без никакъв знак от Марта, аз започвам да си мисля, че наистина е съумял да се покрие отвсякъде... до такава степен, че дори на нея не се удава да изтръгне едничка дума на признание. Трябва да се боря с напиреща вълна униние. След три седмици предстои да плащам издръжката, а няма никакъв начин да събера дори половината вноска. Което означава, че Луси най-вероятно ще отговори с опит да пресече телефонните ми контакти с Кейтлин. Понеже освен това няма да съм в състояние да си позволя услугите на Уолтър Дикърсън в съда (или в каквото и да било друго отношение), тя ще ме сдъвче за нула време. Налице е и проблемът с Уилард Стивънс. Той ми се обади лично от Лондон преди няколко дни за едно бързо здрасти, да попита дали всичко е наред и съобщи, че се прибира след два месеца, така че...

А как бих могъл да намеря каквото и да било под наем в Мередит при заплата от двеста и осемдесет долара на седмица? Че дори да обърна наопаки целия град, за по-малко от осемстотин месечно нищо няма да открия... което означава, че след като остана без подслон, ще трябва да покривам всичките си седмични разходи с осемдесет и девет долара — бензин, ток, храна... Иначе казано: мисия невъзможна.

В края на този катастрофален сценарий се виждам като бездомник, седнал на бордюра с надраскана на ръка табела, чийто надпис гласи: *И аз бях уважаван човек.*

И тогава, най-накрая, Марта се обажда. Петък вечер... цели десет дена след първата ни среща. Звъни в магазина към шест вечерта. Говори лаконично, делово.

— Съжалявам, че не успях да ти се обадя — нямаше ме.

— Някакви новини?

— Кога почиваш?

— Понеделник и вторник.

— Можеш ли да запазиш целия понеделник свободен?

— Разбира се.

И затваря, преди да успея да кажа още нещо.

Понечвам да я набера начаса и да разбера какво става. Но си давам сметка, че това би било в най-добрия случай безполезно. Така че не ми остава друго, освен да броя часовете до понеделника.

Тя пристига навреме, паркира рейнджровъра пред входната врата. Пак изглежда пленителна: къса червена пола, прилепнало черно

боди, същия жакет от миналата седмица, същите очила със счупена рамка плюс старомодна огърлица на шията. Богата хубавица на среща с градско хипи. Тръгвам към нея. Тя ме приветства с широка усмивка — усмивка, която ме кара да си помисля, че може би носи добри новини. Когато ме целува набързо по устните — като в същото време стисва ръката ми — казвам си: *това е обещаващо... и малко объркващо.*

— Здравсти — обажда се Марта.

— Здравей. Дали не долавям нотка добро настроение?

— Знае ли човек. С това ли смяташ да си облечен днес?

Намъкнал съм чифт стари джинси, тениска и сив суитчър с качулка и цип.

— Ами като не знам какви са планове за деня...

— Мога ли да предложа нещо?

— Цял съм в слух.

— Ще оставиш всичко в мои ръце през днешния ден.

— С което искаш да кажеш...

— С което искам да кажа, че няма да поставяш под въпрос нито едно мое действие или решение... и в същото време ще правиш онова, което ти нареждам.

— Съвсем всичко ли?

— Да — отвърща тя с усмивка. — Съвсем. Но не се притеснявай — няма да има нищо незаконно. Или опасно.

— Е, това дава известна надежда...

— Разбрахме ли се?

Протяга ръка и аз я поемам.

— Май да, стига да не искаш от мен да заравям трупове.

— Би било прекалено банално. Хайде сега да махнеш тия парцали от гърба си.

Минава покрай мен към вътрешността на бунгалото, отваря гардероба и започва да рови из дрехите ми. Най-накрая измъква черни джинси, бяла тениска, леко сако от велур и чифт високи маратонки.

— Това трябва да свърши работа — отбелязва Марта, докато ми подава купчината. — Върви да се преоблечеш.

Връща се в дневната. Аз обличам избраните дрехи. Когато отивам при нея, Марта стои край бюрото, вторачена в стара моя снимка с Кейтлин. Оглежда ме от главата до петите.

— Много по-добре е — отсъжда моята посетителка. После вдига снимката. — Ще възразиш ли да я взема с нас?

— Ъ-ъ-ъ... не. Но за какво ти е?

— Нали се разбрахме за нещо?

— Да не задавам въпроси.

Тя се приближава и отново ме целува едва-едва по устните.

— Ами не задавай тогава.

Хваща ме за ръка и казва:

— Хайде да изчезваме оттук.

Тръгваме с нейната кола. След като оставяме Мередит зад гърба си и поемаме на север, по Крайбрежната тихоокеанска магистрала, тя проговаря:

— Силно впечатлена съм, Дейвид.

— От кое?

— От това, че още не си попитал защо не съм те търсила цели десет дена. Много си дисциплиниран.

— Ами нали сама нареди — никакви въпроси.

— Сега ще ти кажа, но при още едно условие: след като чуеш — никакъв коментар.

— Защото е неприятно ли?

— Да, защото не може да се каже, че новините са удовлетворителни. И защото не искам да развалят днешния ни ден.

— Добре.

Вперила поглед напред през стъклото, тя започва да разказва:

— След като се видяхме, аз се прибрах в Ел Ей и наредих гълфстриймът да ме откара право в Чикаго. Преди да се кача на борда, направих кратко посещение в магазин за електроника и купих един портативен диктофон — от ония, дето се задействат с глас. Когато излетяхме, позвъних на Филип и му казах, че искам да го видя незабавно. Отидох в апартамента му в „Четири сезона“, представих му цялата документация и... знаеш ли какво направи той? Сви рамене и заяви, че няма представа за какво му говоря. Тогава започнах да описвам всеки елемент поотделно, като се позовавах на документите, дето ти ми даде. Отрече да има връзка с каквото и да било. Даже не попита как съм се снабдила с всичко това. Отмина с пренебрежение абсолютно всяка моя дума. А когато изгубих самообладание и започнах да му крещя, той изключи напълно и се превърна в нещо като

част от мебелировката. Сума време се правих на актриса, какво ли не опитах, за да изтръгна от него и най-малко признание, но той просто не ми обръщаше внимание. И аз най-накрая сграбчих всички хартии, излетях от апартамента и се върнах с гълфстрийма право в Ел Ей.

— Следващите дни прекарах в собствено разследване. „Любич Холдинг“ е с положителност една от офшорките на Филип... макар да е така умело „маскирана“ на Кайманите, че никой не е в състояние да проследи връзката му с нея. И макар да не разполагам с доказателства, съм почти сигурна в това, че освен щедрия подкуп под форма на дарение за фонда, Филип е пуснал голяма сума директно в джоба на Джеймс Лерой, изпълнителния директор на ААП...

— Как го установи?

— Нали въведохме някакви правила за днес?

— Извинявай.

— Няма нищо. Та такава е работата. Всичко разказано от теб оня път излиза самата истина. Филип е решил да те унищожи. Нямам представа поради каква причина. Но го е направил. Никога няма да признае, нито ще обясни мотивите си. Но знам, че е виновен. И ще си плати цената. А тя е такава: аз го напускам. Не че това ще го развълнува особено.

— Казала си му, че го напускаш — обаждам се аз с усилие това да не прозвучи като въпрос.

— Не, още не съм. Защото не съм разговаряла с него от оня път. Умело постави въпрос под формата на извод.

— Благодаря.

— Няма за какво. Много ми се ще да получа признание от негова страна. Тогава най-малкото бих могла да го принудя на действия, с които да поправи нещата. Но...

Тя свива рамене.

— Няма нищо — успокоявам я аз.

Марта пуска кормилото с едната ръка и сплита пръсти в моите. И ги задържа там, докато стигаме до изхода за Санта Барбара, където се налага да смени скоростта.

Минаваме по улицата — същата, на която продадох поршето и почти подарих компютъра си. Поемаме по главната, обточена с бутици и деликатесни магазини, снабдени със стоки от черен хайвер нагоре.

Стигаме крайбрежния булевард и завиваме по него към хотел „Четири сезона“.

— Ъ-ъ-ъ... — муча аз, спомнил си за прекараната тук със Сали извънбрачна седмица, когато бях все още женен и толкова смехотворно арогантен. Преди още да отворя уста, Марта казва:

— Не питай.

Пиколото край входа поема колата. Марта ме въвежда през парадните двери, но вместо да се насочи към рецепцията, тя тръгва по някакъв страничен коридор към двойна дъбова врата с надпис: *Център за релаксация*.

— Реших, че имаш нужда от известна релаксация — казва Марта с усмивка, докато отваря вратата и ме побутва пред себе си. Поела нещата изцяло в свои ръце, тя уведомява отговорника, че аз съм Дейвид Армитидж и че ми е запазен целият следобед за пълен пакет услуги, включващ и среща с коафьор. И понеже става дума за коафьор, дали би могла да го види за миг, моля?

Човекът взема телефонната слушалка. След малко се появява висок, жилест джентълмен. Той почти шепне и се представя като Мартин.

— Та, ето какво, Мартин — започва Марта. — Това е жертвата. — Бръква в чантата си и вади снимката ми с Кейтлин. — Така изглеждаше този мъж, преди да се завре в пещерата. Смятате ли, че е възможно да го върнете обратно от неандерталското му състояние?

Мартин пуска тънка усмивка.

— Без проблем — казва той, докато връща снимката на Марта.

— Добре, хубавецо — обръща се тя към мен, — очакват те четири много забавни часа. В седем ще бъда на верандата за аперитив.

— А какво ще правиш дотогава?

Поредна бегла целувка по устните.

— Без въпроси — казва Марта. Сетне се обръща и поема към вратата.

Мартин ме потупва по рамото и дава знак да го последвам в светилището.

Най-напред ме събличат гол. След това две асистентки ме отвеждат под душ в мраморна кабина, където ме нападат с много горещи струи под високо налягане и разтриват тялото ми с морски водорасли и твърда четка. После ме подсушават, навличат ми роба и ме

курдисват върху стола на Мартин. Той използва ножици, за да премахне по-голямата част от брадата ми. Следват горещи кърпи, сапунена пяна, а от хирургически стерилизатор се пръква лъскав бръснач. Мартин ме избръсва гладко, отново завива лицето в горещ пешкир, после го маха, завърта стола и навежда главата ми назад в леген, където обработва с шампоан дългата, чорлава коса. След това я отрязва нацяло, като възстановява дължината, с която бях свикнал преди всичко да тръгне наопаки.

Когато приключва, отново ме потупва по рамото и кимва към друга врата с думите:

— Ще се видим най-накрая.

През следващите три часа ме мачкат и месят, преповиват и мажат с кал, масажират с благовонни масла, за да ме върнат най-накрая върху стола на Мартин, който ме обработва с гребен и сешоар, преди да посочи огледалото и да заяви:

— Ето ви там, откъдето сте тръгнали.

Блещя се в отсрещния субект и не ми е много лесно да привикна с този нов стар образ. Чертите на лицето са изтънели. Очите имат уморен вид. Макар да съм твърде излъскан и полиран след четири часа релаксация, дълбоко в себе си не мога да повярвам в ефекта от тази бръснарска и козметична магия. Не искам да виждам това лице, понеже му нямам вече вяра. Заричам се още от утре да започна отглеждане на нова брада.

Когато излизам на верандата, заварвам Марта, разположена край маса с невероятна панорама към океана. Преоблякла се е в къса черна рокля, а косите ѝ се спускат свободно покрай шията. Тя ме оглежда внимателно. Дарява ме с усмивка и казва:

— Така е значително по-добре.

Сядам до нея.

— Ела насам, моля те — казва Марта.

Навеждам се. Тя докосва лицето ми с длан. Приближава и ме целува истински.

— Всъщност много по-добре.

— Радвам се, че ти харесва — отвръщам аз, а главата ми се замайва от тази целувка.

— Истината е, господин Армитидж, че този свят изпитва остър недостиг от привлекателни и умни мъже. Намират се цял куп

привлекателни глупаци и друг куп от грозни умници, но привлекателните умници се срещат почти толкова рядко, колкото Халеевата комета. Така че, когато един привлекателен и умен мъж реши да се прави на Кинг Конг, е нужно е да се вземат някакви мерки, за да бъде вкарано такова момче в пътя. Особено предвид обстоятелството, че в никакъв случай не бих спала с някого, който е сякаш току-що изваден от илюстрация на „Робинзон Крузо“, показваща жертвен танц на човекоядци.

Много, много продължителна пауза. Марта поема ръката ми и пита:

— Чу ли какво казах току-що?

— О, да.

— Е?

Сега е мой ред да я целуна.

— Точно на този отговор разчитах.

— Имаш ли представа колко те желаех оная нощ? — питам аз.

— Пак задаваш въпрос.

— Е, и? Искам да го знаеш.

Тя ме хваща за реверите и ме привлича съвсем близо.

— Знам — шепне Марта. — Защото и аз изпитах същото. Но сега — ни дума повече.

И ме целува отново. А аз се обаждам:

— Искаш ли да опитаме нещо свършено различно?

— Разбира се.

— Нека не пием повече от по чаша вино тази вечер. Защото нещо ми казва, че ще е по-добре да бъдем относително трезви по-късно.

И ние изпиваме по една чаша бяло вино. После се преместваме в ресторанта. Поръчваме си стриди и лангустини, а аз изпивам още една чаша, за да посветим следващия час на крайно приятен разговор за глупости, които ни карат да се смеем като идиоти. А после, когато прибират и последните чинии и ние допиваме кафето, тя ме хваща за ръка, води ме към главния корпус на хотела, към асансьора и сетне в огромен, потънал в плюш апартамент. Когато затваря вратата зад нас, тя ме прегръща и казва:

— Нали знаеш онази неизбежна сцена от всеки филм с Гари Грант и Катрин Хепбърн, при която той внимателно ѝ маха очилата, преди да я зацелува лудо? Ще ми се да я изиграем още сега.

И точно това правим. Само че после я продължаваме, като се стоварваме в леглото.

И след това...

След това е утро. И — гледай каква изненада — събуждам се с мисълта, че съм спал като къпан. До такава степен, че в течение на една-две минути полусън успявам да възпроизведа цялата последна, необикновена вечер. А когато посягам към Марта, напипвам дървен предмет — рамкираната снимка с Кейтлин, положена върху възглавницата до моята. Сядам в леглото и установявам, че съм сам в апартамента. Поглеждам часовника. Десет и дванайсет преди обед. Върху масата има черен калъф с плик отгоре. Ставам. Пликът е надписан с „Дейвид“. Вътре:

Любими Дейвид,

Трябва да си вървя. Много скоро ще ти се обадя... но, моля те, остави инициативата в мои ръце.

Онова в калъфа е малък подарък за теб. Ако решиш да не го приемеш, повече няма да ти проговоря. А понеже много искам отново да разговаряме... мисля, че е по-добре да го вземеш.

С обич,

Марта

Отварям ципа на калъфа и виждам чисто нов лаптоп „Тошиба“ вътре.

След малко стоя пред огледалото в банята и разтърквам наболата си брада. Отляво на умивалника има телефон. Вдигам слушалката и звъня на администрацията. Когато дежурният се обажда, казвам:

— Добро утро. Има ли някаква възможност да ми изпратите прибори за бръснене в стаята?

— Никакъв проблем, господин Армитидж. А не искате ли нещо за закуска?

— Само портокалов сок и кафе, моля.

— Веднага, сър. И още нещо: приятелката ви поръча наша кола да ви върне у дома...

— Така ли?

— Да — всичко е уредено. А апартаментът е платен до един часа, така че...

В един и пет се озовавам седнал отзад в луксозен мерцедес на път към Мередит, а до мен лежи компютърът в своя калъф.

На другия ден се явявам на работа в книжарницата. Лес се отбива около обяд, за да остане няколко минути, зяпнал от прага, докато се увери, че оня зад касата съм именно аз. После ми хвърля пълен с иронична тържественост поглед и казва:

— Доколкото личният опит ми позволява да преценя, трябва да си дълбоко влюбен, за да се лишиш от такова количество косми.

И е прав: аз съм дълбоко, диво влюбен. Марта поглъща всичките ми мисли. Въртя и превъртам записа на събитията от онази нощ непрекъснато. Чувам гласа ѝ, смеха ѝ, острите любовни звуци, които издава в леглото. Страшно ми се иска да я чуя. Да я докосна. Да бъда с нея. Страшно ми се иска да ми се обади.

На четвъртия ден съм стигнал до самия ръб. Решавам, че ако не ме потърси до утре по обед, ще наруша всички предписания, ще набера номера на мобифона ѝ, за да кажа, че трябва тозчас да избягаме заедно накъдето ни видят очите.

В осем на другата сутрин на вратата се чука силно. Скачам от леглото с мисълта, че е тя. Но когато отварям нетърпеливо, съзирам мъж в синя униформа, който ми подава кафеникав плик.

— Дейвид Армитидж?

Кимвам.

— Куриерска служба. Нося това за вас.

— От кого е?

— Нямам представа, сър. — Подава ми разписна книга. Подписвам и благодаря.

Връщам се вътре. Отварям пратката. Тя съдържа DVD. Измъквам диска. Върху едната му страна е залепено бяло листче с грубо изрисувано сърце, пронизано от стрела. Откъм единия край на стрелата се мъдрят инициалите Д. А., а откъм другия — М. Ф.

Дълбока тръпка ме разтриса цял. Но все пак намирам сили да пхна диска в плейъра.

Върху екрана се появява заснет със статична камера интериор на хотелски апартамент. Вратата се отваря и двамата с Марта влизаме в него. Тя ме прегръща. Макар звукът да не е съвършен, долавям

нейните думи: *Нали знаеш онази неизбежна сцена от всеки филм с Гари Грант и Катрин Хепбърн, при която той внимателно ѝ маха очилата, преди да я зацелува лудо? Ще ми се да я изиграем още сега.*

Започваме да се целуваме. Падаме възник върху леглото. Сплитаме се един в друг, дърпаме дрехите си, а скритата камера е майсторски разположена така, че да покаже максимум подробности.

След пет минути спирам прожекцията — повече не ми трябва.

Флек. Всезнаещият, всевиждащият, вездесъщият Филип Флек. Заснел ни е. Явно подслушва телефонните разговори. Разбрал е, че тя подготвя тази среща в „Четири сезона“ на Санта Барбара. За пореден път пуска хората си да похарчат малко пари насам-натам, за да открият номера на апартамента и да го обзаведат с нужната апаратура.

И сега... сега ни държи в шах. Голи и цветни. Първата му порнопродукция, която ще бъде използвана за съсипване на съпругата и осигуряване на моето бъдеще там, където се намирам в момента — в зоната на мрака.

Телефонът звъни и вдигам слушалката.

— Дейвид?

Марта. Гласът е неестествено спокоен. Изпълнен с онова спокойствие, което обикновено вещае катастрофа.

— Слава богу, Марта...

— Видя ли я?

— Да. Видях. Току-що ми я донесоха.

— Бива си я, какво ще кажеш?

— Не мога да повярвам на очите си...

— Трябва да се видим.

— Веднага — отвърщам аз.

[1] Както обикновено (фр.). — Б.пр. ↑

ПЕТА ГЛАВА

След пет минути съм облечен и тръгвам. През целия път на юг към Лос Анджелис педалът на газта остава залепен за пода, за да изстиска от стария голф всичките сто дващест и пет километра в час — негов абсолютен максимум, равнозначен на космическа скорост. Все едно да накарам страдащ от емфизем питомник на старчески дом да вземе сто метра за дванайсет секунди, но хич не ми пука. Трябва да видя Марта час по-скоро — преди Флек да стори онова, което е замислил, с проклетото DVD.

Казала ми е да се срещнем в едно кафе на Санта Моника. Пристигам там малко преди десет. Тя вече седи край маса с лице към брега. Слънцето припича като щуро. Лек океански бриз раздвижва малко утринната жега.

— Здравсти — казва тя, когато се появявам край масата. Сложила е тъмни очила, така че не мога да преценя колко ядосана е в момента. Но онова, което бие веднага на очи, е необичайното й самообладание — невъзмутимост, която отдавам на неочаквания шок.

Прегръщам я, но тя остава седнала и поднася буза за целувка — жест, който мигом ме кара да застана нащрек.

— По-спокойно — казва Марта, като ме отблъсква нежно с ръка и сочи стола до себе си. — Човек никога не знае кой го наблюдава.

— Точно така, разбира се — съгласявам се аз, като сядам и хващам ръката й под масата. — Но... чуй ме, през целия път насам мисля по въпроса. И знам какво трябва да сторим. Трябва да отидем двамата при съпруга ти, да му кажем, че сме влюбени, така че той да не...

— Дейвид — прекъсва ме тя остро. — Преди да направим каквото и да било, трябва да отговориш на един важен въпрос.

— Какъв е той?

— Еспресо ли искаш, или капучино?

Вдигам поглед, за да забележа щръкналата край масата сервитьорка, която едва успява да прикрие развеселената си усмивка. Очевидно е чула всичко.

— Двойно еспreso — съобщавам.
Щом жената изчезва, пак грабвам ръката на Марта и я целувам.
— Много дълги бяха тия последни четири дни — казвам.
— Така ли?
— Нямам думи да изразя колко трогнат съм от подаръка.
— Надявам се да го ползваш по предназначение.
— Непременно, непременно.
— Ти пишеш добре.
— Трябва да ти кажа нещо...
— Цяла съм в слух.
— От мига, в който се събудих самичък в хотелската стая, нито за секунда не съм преставал да мисля за теб.
Тя спокойно измъква ръка от моята. И пита:
— Всеки път ли реагираш по този начин, след като за първи път си спал с някоя?
— Извинявай, давам си сметка за това, че говоря като влюбен ученик.
— Много си сладък.
— Така се чувствам.
— Дейвид... има едно много важно нещо, което трябва да обсъдим още сега.
— Права си, права си. И аз се притеснявам много по повод на онова, което е намислил да прави с този запис.
— Ами, зависи от това, как ще реагира на него.
— Какво искаш да кажеш? — питам смаян.
— Искам да кажа, че той няма нищо общо със записа.
— Ама това са пълни глупости. Ако не е той, кой е тогава?
— Аз.
Поглеждам я внимателно, с усилие да открия шеговит израз в лицето ѝ. Но тя преспокойно посреща погледа ми.
— Нищо не мога да разбера.
— Много е просто. Когато Филип отказа да признае, че е инсценирал твоето падение, аз реших да предприема драстични мерки. И съставих малък план. Щом не съм в състояние да запиша него, ще запиша нас двамата. Хората от хотела оказаха най-радушно съдействие, особено след като пуснах по нещо тук-там. Накарах един познат специалист да обзаведе помещението както подобава.

— Той там ли беше, докато ние...

— Наистина ли допускаш, че бих позволила някому да ни гледа в леглото? Помниш ли, когато отидох до тоалетната малко преди да си тръгнем от ресторанта? Тогава всъщност изтичах до апартамента да включа камерата. А на другата сутрин, докато ти още спеше, извадих диска и си тръгнах. Два дни по-късно отлетях отново до Чикаго и принудих Филип да изгледа първите няколко минути от записа.

— Как реагира?

— В типичен негов стил — нищо не каза. Просто се бе вторачил в екрана. Но аз знам какво изпита. Макар да не го показва никога, той е невероятно ревнив. Известно ми е също така, че най-много го е страх от това да не се изложи, да не го засрамят, да не бъде унижен пред хора. Тъкмо заради това предприех тази стъпка. Защото знам, че мисълта за съществуването на подобен запис ще го изправи моментално на нокти. А за да бъде напълно сигурна в настъпването на желанния ефект, му казах, че едно копие се намира на сигурно място — при адвокатата ми в Ню Йорк. И ако той не съумее да възстанови изцяло твоята репутация и предишния обществен статус в рамките на седмица, същият адвокат ще разпространи записа чрез „Поуст“, „Нюз“, „Инкуайърър“ и всяко друго жълто издание на света. Часовниковият механизъм тиктака. Остават му още шест денонощия...

— Ами ако реши, че блъфираш и... записът стане обществено достояние...

— Тогава двамата с теб се превръщаме в новина номер едно. Но не ми пука. Ще давам интервюта за най-масово гледаните програми, в които ще разкажа за „радостите“ от едно съжителство с толкова богат човек, който притежава чувствителността на гнил пън. Най-важно в момента е да те възмезди за всичко, което ти е причинил. А що се отнася до мен, решила съм: напускам.

— Сериозно ли? — питам аз обнадежден.

— Казах му го. И според моя адвокат, ако този запис види бял свят, това по никакъв начин няма да се отрази върху предбрачните ни споразумения. Договорът не включва никакви клаузи за виновно поведение. Аз ли го напускам, той ли ме изоставя, резултатът е винаги един и същ — получавам сто и двацет милиона.

— Велики боже.

— От гледна точка на господин Флек, това си е далавера. Ако бяхме с постоянно местожителство в Калифорния, бих могла да го съдя за половината от всичко, което има. Не че искам. Сто и двайсет милиона са повече от достатъчни за мен и детето.

— Моля?

— Бременна съм.

— О — успявам да промълвя смаян аз, — това е... ъ-ъ-ъ... чудесна новина.

— Благодаря.

— Кога научи?

— Преди три месеца.

Сега разбирам защо се ограничи само с чаша вино онази вечер.

— Какво мисли Филип...

— Ами — прекъсва ме тя, — той научи едва вчера. Това бе една от малките бомбички, които запратих в лицето му.

— Но нали вие двамата не сте...

— Имаше кратка интермедия преди време, когато Филип внезапно реши да заживеем пак заедно и сякаш отново се влюби в мен... но това трая само три месеца. После се оттегли отново. А когато разбрах, че съм бременна, просто си замълчах. До вчера. И знаеш ли как реагира той? Никак — пълно мълчание.

Отново поемам ръката ѝ.

— Марта...

Но преди да довърша, тя заговаря отново:

— Да не си посмял да произнесеш онова, което си мислиш...

— Но нали ти... не ме ли...

— Какво? Да те обичам?

— Да.

— Познавам те точно от три дни.

— Но това се разбира за пет минути.

— Така е. Само че точно сега нямам намерение да го обсъждам.

— Не мога да повярвам, че си рискувала всичко, което имаш, заради мен.

— Моля те, стига с тия булевардни романчета. Той се отнесе към теб като към нищожество, най-вече — така си мисля — защото е получил пълен отчет относно нашата нощ на острова. Без значение е обстоятелството, че нищо не сме сторили. Важното е, че ти си

талантлив, а аз си паднах в известна степен по теб. Така че, когато научих какво ти е причинил, разбрах, че нося отговорност. А щом не ще да се вслуша в аргументи от нравствен характер, ще му играя мръсно. Та за това става дума. Да се изравни резултатът. Да се приключи счетоводният баланс. Да се поправи злото. Можеш да си избереш и друго клише.

— Не става само за парична компенсация. Трябва да получа и някакво удовлетворение в професионален план. Изявление от негова страна, с което да се внесе яснота в цялата бъркотия. И още...

— Какво?

Една идея се пръква в главата ми — абсурдна, шантава идея... но такава, която си струва да се опита. Особено след като нямам какво повече да губя.

— Искам да издействаш общо телевизионно интервю — с мен и Филип. По национален канал. Хората на съпруга ти могат да го уредят без проблем.

— И какво ще се случи в това интервю?

— Моя грижа.

— Ще видя какво мога да направя. Ако изобщо мога нещо.

— Ти си чудесна. Дори повече от чудесна.

— Дейвид, престани.

Марта става.

— А сега трябва да тръгвам.

Ставам и аз. Целувам я. Този път позволява по устните. Към езика ми напират порой романтични глупости, но аз съумявам да го задържа.

— Ще ти се обадя веднага, щом имам какво да съобщя — обещава тя. После се обръща и тръгва към колата си.

През целия път назад, към Мередит, преповтарям разговора дума по дума, като се задържам (като всеки влюбен тъпанар) върху ония моменти, които вдъхват някаква надежда. Тя напуска Флек. Макар да не признава направо любовта си, не я и отрича. Каза, че си паднала малко нещо по мен. И освен това знае за моите чувства отпреди аз да науча за сумата, която я чака след като напусне Флек. Всичко това значи все пак нещо, нали?

Като истински фаталист, разигравам и най-лошия сценарий: Флек решава да прояви твърдост. Записът се излъчва. Аз съм отново изложен на показ и този път не само като плагиатор, но и като рушител на чужд брак... който спи с бременна в третия месец чужда жена. Марта напуска Флек, но решава да кара нататък без моята компания. А аз се оказвам в още по-пълна безизходица от тази, в която се намирам понастоящем.

Когато се прибирам в Мередит, телефонният секретар на книжарницата ми е приготвил две спешни съобщения. Първото е от шефа ми, който се интересува защо не съм отворил проклетия магазин днес и изразява надежда случаят да остане единичен. Второто съобщение е от Алисън, която желае да ѝ се обади при първа възможност.

Което и правя.

— Е — започва тя, когато чува гласа ми, — неведоми са пътищата господни.

— Което значи...?

— Чуй това: току-що ми се обади някакъв си Митчъл ван Паркс от оная шибана адвокатска фирма в Ню Йорк. Действал от името на „Флек Филмс“, за да поднесе извинения по повод недоразумението около регистрирането на *вашия*, да, точно това местоимение използва, *вашия* сценарий „Ние, трите мрънкала“. „Ужасна грешка в системата на ААП — каза човекът, — която, разбира се, Флек Филмс искат непременно да поправят.“ При което аз питам: „За каква сума говорим?“. А той: „Милион... плюс поделено авторско право“. Аз: „Преди седем месеца вашият клиент, господин Флек, предложи на моя клиент, господин Армитидж, сумата два и половина милиона, без каквито и да било уговорки. Сега, когато е възможно да възникнат някои въпроси около начина, по който името на господин Флек се оказва самичко върху титулната страница...“. И на това място той ме прекъсва с думите: „Добре, милион и четиристотин“. Пък аз отвръщам: „Не става“.

— Не си...

— Разбира се, че не съм. Защото, естествено, контрирах с довода, че с оглед „интригуващите“ обстоятелства около авторството на този сценарий, „Флек Филмс“ без съмнение ще направят по-щедър жест, целящ уреждане на въпроса един път завинаги... което би

гарантирало това злощастно недоразумение да си остане предмет на двустранни отношения между моя клиент и господин Флек.

— И той?

— Три.

— А ти?

— Прието.

Отпускам за момент ръката със слушалката. Хващам главата си в длани. Не изпитвам триумфално чувство. Не се усещам отмъстен. Или реабилитиран. Не знам как се чувствам. Изпълнен съм от особено, остро усещане за загуба. И непреодолимо желание да видя Марта в своите обятия. Смахнатият ѝ залог се оказва печеливш. И сега — ако рече да опита късмета си с мен — съвместният ни живот би могъл...

— Дейвид — чувам гласа на Алисън. — На линия ли си?

Вдигам отново слушалката.

— Извинявай. Малко ми...

— Няма нужда от обяснения. Много ти се събра за тия шест месеца.

— Бог да те благослови, Алисън. Да си ми жива и здрава.

— Не ми се прави на религиозен за моя сметка, Армитидж. Предстои ни много нехристиянска, черна работа по въпроса за поделени или не авторски права. Накарах Ван Паркс да ми изпрати по куриер работния сценарий. Утре го имаш. Тогава ще сме напълно наясно. Междувременно аз ще си купя бутилка френско шампанско... и ти предлагам да сториш същото. Защото... току-що заработих много лесни четиристотин и петдесет бона.

— Поздравления.

— Мерси, подобно. А някой ден ще ми разкажеш как си постигнал този исторически обрат.

— Нищо няма да ти кажа. Освен едно: радвам се да работим отново заедно.

— Сътрудничеството ни никога не е преставало, Дейвид.

Щом приключвам с Алисън, мигом звъня на Марта. Само че се свързвам с гласовата ѝ поща. Оставям следното съобщение: „Марта, скъпа, аз съм. Стана работата — шантавият ти план успя. Моля, обади ми се. По всяко време. Денем или нощем. Само се обади. Обичам те...“.

Но тя не се обажда този ден. Нито през следващия. На третия — също. Обажда се Алисън с нови любопитни новини.

— Можеш ли да се снабдиш с брой от днешния „Ню Йорк Таймс“.

— Продаваме го в книжарницата.

— Погледни в раздела „Изкуство и свободно време“. Има интервю с нашия любим автор Филип Флек. Прочети какво казва за теб. Според него ти си най-усърдно преследвания творец от Волтер насам, а обвиненията срещу теб не са нищо повече от фантасмагории на някакво журналистче от епохата на Макарти^[1]. Но най-хубавото — онова, което най-силно подкрепя ниското ми мнение за човешката природа по принцип — е твърдението, че си бил до такава степен систематично оплюван от Макол и безмилостно изхвърлен от средите на цялата индустрия, че сега както ти, така и той сте на мнение, че би било най-добре за самия филм, ако името ти липсва в надписите...

Междувременно аз съм грабнал един вестник от купчината пред касовия апарат и вече чета.

— Чуй какво следва — продължава Алисън: — *Но според Флек идеята да се извади авторово име от надписите до такава степен му напомня ужаса на черните списъци от петдесетте години, че решава да наруши мълчанието си по този повод — да не говорим за антипатията му по принцип към интервюта от всякакъв характер — и да се изправи в защита на конкретния автор. „Без сянка от колебание — заявява Флек, — перото на Дейвид Армитидж е най-оригиналното в средите на американските телевизия и кино понастоящем. И е срамно обстоятелството, че кариерата му бе съсипана от човек, който — поради липса на собствен професионален успех — решава да си отмъщава на него. Ако не друго, гениалният сценарий за «Ние, трите мрънкала» ще го реабилитира напълно, за да напомни на Холивуд от какво се лишава.*“

— Мама му стара! — възкликвам аз.

— Жалко, че не се планира римейк за „Животът на Емил Зола“. След подобно изпълнение Флек няма да има конкуренция за главната роля. Приятно е да се отбележи, че те назовава по малко име. Сега няма ли най-сетне да ми кажеш какво толкова е станало на оня негов остров преди сума ти време?

— Гроб съм.

— Не си ми забавен. Но поне пак носиш парички. И, казвам ти, този материал ще отвори доста врати пред теб.

Разбира се, телефонът в бунгалото тази вечер не мирясва. Обаждат се от „Дейли Варайъти“, от „Холивуд Рипортър“, „Лос Анджелис Таймс“, „Сан Франциско Кроникъл“. И какво им казвам аз? Каква е официалната ми позиция във връзка с емоционалното интервю на Флек в моя защита? Включвам се в играта, разбира се. Казвам така: „Всеки сценарист има нужда от режисьор като Филип Флек... заради неговата духовна щедрост, неговата лоялност и пословична, рядка вяра в силата на писаното слово“. (Последното е послание към Флек и неговите хора: хич през ум да не ви минава да пипате сценария.)

А на журналистическия въпрос дали не съм затаил лошо чувство спрямо Тео Макол, отговарям простичко: „Не бих искал да съм с неговата съвест“.

Тази вечер правя пореден опит да се чуя с Марта. И отново ме свързват с гласовата ѝ поща. Оставям съобщение, в което споделям колко силно съм развълнуван от интервюто в „Таймс“, как продължавам да храня надежда, че Филип ще се съгласи на съвместна изява по телевизията и колко много жадувам да говоря с нея.

Тя не се обажда. А пък аз с мъка удържам на порива да изпратя имейл или да хукна към Малибу, за да се изтъпая на прага ѝ. Защото, естествено, разбирам играта на Флек: освен дето не позволява на ония записи да видят бял свят, той казва на жена си, че не иска да я загуби.

На следващия ден интервюто е изцяло препечатано в „Лос Анджелис Таймс“. И същата сутрин ми се обаждат от националния канал NBC, за да ме уведомят, че ми е запазено място в полета до Ню Йорк в два следобед. На летище „Кенеди“ ще ме очаква лимузина. Резервирана ми е стая в „Четири сезона“. Двата с господин Флек ще бъдем интервюирани в края на предобедната програма утре.

Поглеждам часовника си. Девет и четвърт. Ако искам да стигна до летището навреме, трябва да изляза след час. Така че, след като се уверявам, че мога да получа билета си направо там, се обаждам на Лес.

— Знам, че беше редно да предупредя от по-рано, обаче много ми трябват два дена отпуска.

— М-да, четох вече. Мисля, че няма да работиш още дълго при мен, Дейвид.

— И на мен така ми се струва.

— Що се отнася до следващите два дни, нямаш проблем. Но нали няма да забравиш двуседмичното предупреждение, та да ти намеря заместник?

— Нямаш проблем, Лес.

Приготвям си куфара, който натежава заради четирите сценария, сложени при дрехите. Отиват ми два часа, за да стигна в Лос Анджелис, и други шест — за да прелетя над континента. В хотела пристигам в полунощ. Но не мога да заспя. Затова се обличам и скитам из улиците на „Манхатън“ до зазоряване. Тогава се прибирам и сядам да чакам пристигането на изпратената от телевизията лимузина. Тя идва малко след седем. Четвърт час по-късно вече ми слагат фон дьо тен и освежител по бузите в гримьорната. Вратата се отваря и вътре влиза Филип Флек в компанията на двама огромни джентълмена в черни костюми. Бодигардове. Милиардерът сяда на съседния стол. Хвърлям поглед към него и забелязвам тежко отпуснати под очите торбички — признак за това, че не само аз съм прекарал безсънна нощ. Безпокойството му изпълва атмосферата. Очевидна е неохотата да ме погледне. Гримьорката се опитва да го разсее, като бърби непрекъснато, докато полага мазилата си върху месестото лице, но той просто затваря очи и я изключва. Сега вратата отново литва към стената и в помещението нахлува свръхенергична дама в края на двайсетте си години. Уведомява ни, че се казва Мелиса („вашият асистент-режисьор за тази сутрин“), след което ни дава указания във връзка с нашите пет минути програмно време. Флек мълчи, докато тя чете списъка на евентуалните въпроси, които може да зададе нашият домакин в студиото Мат Лаудър.

— Искате ли да знаете още нещо, господа? — пита Мелиса.

Поклащаме глави в синхрон. Тя ни пожелава успех и напуска. Обръщам се към Флек и казвам:

— Искам да ви благодаря за толкова неискреното интервю от вчера. Покъртен съм.

Той не отговаря. Само гледа втренчено пред себе си, с напрегнато от притеснение лице.

И ето че ни повеждат по някакви задни коридори към студиото на програма „Днес“. Мат Лаудър е вече там, седи кръстосал крак връз крак в своето кресло. Става, за да ни стисне ръцете, но няма възможност да каже нещо повече от обичайните приветствия, защото

двама тонтехници се нахвърлят отгоре ни да закачат микрофони към реверите, докато две гримьорки потупват с напудрени тампони по лицата ни.

Струпвам купчината сценарии върху масичката пред нас. Флек ги поглежда накриво, но все така продължава да мълчи. Гледам го. По челото му е избила пот и сценичната треска в момента личи очебийно. Ясно откъде идва патологичната ненавист към интервюта. Сега мога да видя непосредствено какво изпитание е за него близостта на прожекторите и камерите. Разбирам и друго: подлага се на това изтезание, само защото отчаяно иска да задържи Марта.

— Добре ли си, Филип? — пита Лаудър запотения гост.

— Ще се оправя.

Помощник-режисьорът оповестява:

— Петнайсет секунди. — Всички се налягаме в готовност. Сетне се чува: „пет секунди“ и младата жена посочва Лаудър, който се впуска напред като отвързано куче.

— Добре дошли отново... а за онези от вас, които си падат по един хубав холивудски скандал, ето ви последния, запълващ вестниците вече няколко дни. Само че, за разлика от повечето други, този скандал завършва щастливо за Дейвид Армитидж... награждавания с „Еми“ създател на хитовата серия „Да те продам“, който бе изхвърлен от собственото си шоу след обвинения в плагиатство. Сега обаче репутацията му е напълно възстановена благодарение намесата на един от най-изтъкнатите предприемачи на Америка, Филип Флек.

След това водещият дава сбито резюме на отправените от Макол обвинения срещу мен и разказва за ефикасната намеса на Флек в моя подкрепа.

— И сега, понеже ми е известно, че по принцип ненавиждаш публичността, Филип — продължава Мат Лаудър, — кажи какво те накара да излезеш открито в защита на Дейвид Армитидж?

Флек започва с колеблив глас и леко наведена глава, без да среща погледа на водещия.

— Ами... ъ-ъ-ъ... Дейвид Армитидж е несъмнено един от най-прочутите сценаристи в наши дни. Освен това е написал сценария за моя филм... и когато кариерата му бе съсипана от някакъв

отмъстителен журналист — който не е нещо по-различно от платен убиец — аз... ъ-ъ-ъ... просто осъзнах, че трябва да се намеся.

— И тази намеса изглежда става причина за колосален обрат от твоя гледна точка, Дейвид, след като бе така злостно хулен през последните месеци. До степен да бъдеш на практика прокуден от Холивуд.

Аз се усмихвам широко и казвам:

— Напълно си прав, Мат. Аз дължа професионалното си възкресение на един-единствен човек — господина от лявата ти страна, моя голям приятел Филип Флек. Искам да демонстрирам какъв забележителен приятел ми е той...

Посягам към масичката и вземам един от сценариите, като го отгръщам на титулната страница.

— Когато моята репутация бе станала на пух и прах и никому през ум не би минало да ми възложи някаква работа, знаете ли какво направи Филип? Той застана като параван пред мен и сложи името си върху четири мои сценария. Защото си даваше сметка, че ако там остане моето име, нито едно студио под слънцето не би проявило интерес към тях. Ето, това е един от първите ми сценарии, „Ние, трите мрънкала“, но както сам забелязваш, Мат, името на автора тук е Филип Флек.

Камерата дава на едър план страницата. Звуков фон осигурява гласа на Лаудър:

— Значи ти, Филип, на практика запази с гърдите си творението на Дейвид?

Сега за първи път Флек ме поглежда и очите показват, че му е трудно да повярва на случващото се. Ясно е, че съм го спипал и не остава нищо друго, освен да се включи в моята игра. И когато камерата го хваща отново в кадър, той мънка с неохота:

— Това, което казва Дейвид, е точно така. Името му бе опръскано с такава кал, че никое студио в Холивуд не би работило с него. И понеже искам филмите, които правя въз основа на негови сценарии, да бъдат разпространени от голяма компания, нямах друг избор... ъ-ъ-ъ... освен... ъ-ъ-ъ... да сложа моето име върху сценариите... със съгласието на Дейвид, разбира се.

— Значи освен „Ние, трите мрънкала“ — казва Лаудър, — който влиза в производство идния месец с Питър Фонда, Денис Хопър и

Джак Никълсън в главните роли, възнамеряваш да реализираш и другите сценарии на Дейвид Армитидж?

На Флек изглежда му се ще да се пъхне под стола. Но все пак казва:

— Такива са намеренията ми, Мат.

Бързам да се намеся:

— И, Мат, знам, че Филип ще се почувства притеснен от следващите ми думи — понеже той наистина е човек, който не иска да се афишира пословичната му щедрост — но когато бях останал съвсем без работа, той не само купи тези четири сценария, но обеща да ми плати за тях по три милиона на парче.

Даже Мат Лаудър остава поразен от подобна цифра.

— Наистина ли, господин Флек?

Последният цупи устни, сякаш възнамерява да възрази, но сетне бавно кима.

— Ето, това се казва истински акт на професионално доверие — заключава Мат Лаудър.

— Но най-забележителното в това споразумение — продължавам аз, разцъфнал в усмивка — е клаузата, за която настоя сам Филип и която гласи, че тези дванайсет милиона са дължими при всички случаи — независимо от това дали сценариите ще бъдат реализирани, или не. Непрекъснато му повтарям, че е прекалено щедър. Но той толкова много държеше да ми помогне — и, което е по-важно, толкова силно вярваше в мен — че не можех да сторя друго, освен да приема. Не че му трябваха много усилия да ме убеди.

Тази последна забележка изтръгва искрен смях от страна на Мат Лаудър. Сетне той поглежда Флек и казва:

— Май си нещо като постигнатата мечта на всеки сценарист, а, Филип?

Флек ме фиксира с поглед.

— Дейвид си заслужава всеки цент.

Срещам погледа му и казвам:

— Благодаря ти, Филип.

След половин минута интервюто свършва. Флек изчезва на секундата. Аз се ръкувам с Мат Лаудър, след което ме изпровождат до гримьорната. Там съм оставил мобилния телефон. В момента звъни. Вземам го.

— Ти си едно изпаднало в опасна лудост копеле — уведомява ме Алисън с възхитен глас. — Подобно ужилване не съм виждала в живота си.

— Радвам се, че ти е харесало.

— Да ми е харесало? Та ти току-що ми снесе милион и половина. Подобни неща — признавам — много ми харесват. Поздравления.

— И на теб. Заслужаваш си напълно петнайсетте процента.

Продран от тютюн конски смях долита от другата страна.

— Тичкай бързо към къщи, защото след това интервю телефоните ще загреят — ставаш най-търсеният мъж в Холивуд.

— От мен да мине, само че през идните две седмици не мога да се заема с нищо.

— Защо?

— Трябва да си отработя предупреждението в книжарницата.

— Дейвид, престани да се правиш на идиот.

— Ами, обещал съм му на човека...

Вратата се отваря неочаквано и вътре влиза Филип Флек.

— Трябва да вървя, Алисън — бързам да кажа аз. — Ще се чуем по-късно. — И затварям.

Флек сядва в стола до мен. Една гримьорка го приближава с отворен крем в ръка, но той я спира с думите:

— Бихте ли ни оставили насаме за момент, моля.

Тя напуска стаята и затваря вратата зад гърба си.

Сега сме сами. Флек мълчи известно време, а сетне казва:

— Нали знаеш, че никога няма да заснема тия твои сценарии? Никога!

— Твое право.

— Даже забравям за „Ние, трите мрънкала“.

— И това си е твое право, макар че може би по този начин ще раздразниш Фонда, Хопър и Никълсън.

— След като получават парите си, и на тримата им е през оная работа. Това е бизнес в края на краищата. На никого за нищо не му пука, стига да се спазват договорите и чековете да пристигат редовно в банките. Така че не се безпокой — ще получиш дванайсетте милиона. Договор си е, все пак. А тия милиони са за мен... джобни пари.

— Не ме интересува дали ще платиш, или не.

— О, напротив, интересува те и то бая. Защото благодарение на тях отново придобиваш статута на холивудското златно момче. Много трябва да ми благодариш за всичко. Но в хода на цялата работа и ти стори доста за мен. Направи ме да изглеждам страхотен хуманист... да не говорим за най-добър приятел на прочут писател. Казано иначе: случилото се е от взаимна изгода.

— Ти наистина не можеш, ако не си все отгоре, нали?

— Май не те разбирам напълно...

— Напротив, отлично ме разбираш. Защото именно ти нагласи нещата така, че моят живот да бъде напълно съсипан, да...

Той ме прекъсва:

— Какво съм сторил?

— Инсценира съсипването ми.

— Така ли? — пита той с развеселен вид. — Наистина ли го мислиш?

— Не мисля, а знам.

— Колко ласкателно. Но нека те попитам едно нещо, Дейвид. Аз ли те накарах да напуснеш жена и дете? Насила ли те доवлякох на моя остров? С пистолет до слепоочието ли те принудих да ми продадеш сценария си... макар никак да не ти харесваха моите идеи във връзка с него? А когато оня нещастник Макол ти отправи обвинение в неволно заемане на две-три реплики, аз ли те принудих да подхванеш кампания срещу него?

— Не за това става дума сега. Ти приведе в действие целия заговор против мен...

— Не, Дейвид... всичко си докара самичък. Избяга с госпожица Бърмингам. Възползва се от моето гостоприемство. Имаше голямо желание да получиш предложените от мен за сценария два и половина милиона. На всичко отгоре се влюби в жена ми. Нямам пръст в нито едно от тези неща, Дейвид. Всичко си е твое дело. Не съм играл никакви игрички с теб. Ти просто стана жертва на собствения си избор. Всеки от нас прави някакъв избор и обстоятелствата около него се променят в зависимост от този избор. Това се нарича причина и следствие. И когато в резултат от лошо решение последват лоши неща, ние много обичаме да виним за това външни сили, злонамерената чужда ръка. Макар в крайна сметка виновни да сме си ние самите.

— Възхищавам се от пълното отсъствие на морал у теб, Филип. Наистина е поразително.

— Също както аз се възхищавам от твоя отказ да приемеш истината в дадения случай.

— Която е?

— Ти сам се накисна. Набута се право в...

— Заложения от теб капан?

— Не, Дейвид... в капана, който ти сам си заложи. Което просто те прави да изглеждаш напълно човечен. Защото ние постоянно си залагаме капани сами. Мисля, че се нарича „съмнение“. А онова, в което най-много се съмняваме в този живот, сме ние самите.

— Какво знаеш ти за съмнението?

— О, много ще се изненадаш, ако научиш. Парите не му слагат край. Напротив, понякога го засилват. — Той се изправя. — А сега трябва да...

Прекъсвам го:

— Обичам жена ти.

— Поздравявам те. И аз я обичам. — Сетне се извързва и поема към изхода. От прага ме поглежда и казва: — Ще се видим в киното, Дейвид.

А после изчезва.

На връщане към летището оставям две съобщения за Марта с молба да ми позвъни. Когато след седем часа се прибирам в Лос Анджелис, над десетина обаждания от някогашни колеги и приятели ме чакат в гласовата поща — все поздравления по повод интервюто. Но единственото, което жадувам — нейното — го няма.

Вземам си колата и поемам по крайбрежието. На другата сутрин разгръщам „Лос Анджелис Таймс“ и откривам интересен материал в раздела „Изкуства“. Той е озаглавен „Тео Макол и жанрът отмъстителна журналистика“. Отлично аргументирана статия, солидно построена... изцяло посветена на неговите сталинистки методи, на любовта му към причиняване зло другиму, на вътрешната му нужда да съсипва хора. Включени са и някои интересни лични моменти: като например обстоятелството, че разправя наляво и дясно как бил завършил елитен колеж в Дъблин, докато всъщност е изкласил в най-обикновена държавна гимназия. Или пък това, че се измъкнал от две жени, след като забременели от него и отказал да плати каквото и да

било за издръжка на децата. Цялата история около изгонването му от едничкото свястно място, което е заемал някога — в телевизията — отново се припомня в подробности. Както и един малко известен факт: около година преди „Да те продам“ да види екран, той предлага сценарий (с нулев успех) за сериал с подобен мизансцен. Извод: нищо чудно, че е затаил омраза против Дейвид Армитидж и неговото пожънало невъобразим успех шоу.

Ден по-късно Тео Макол вече лиже прахта по земята. „Холивудски театрал“ съобщава, че неговата рубрика повече няма да излиза и, макар мнозина колеги да го търсят под дърво и камък за коментар, от Тео няма и следа.

— Говори се, че отпрашил обратно за Англия — казва ми Алисън по телефона. — Поне така твърди моят детектив. А знаеш ли какво още ми каза? Миналата седмица гушнал цял милион от „Любич Холдингс“. Можеш сам да сметнеш що за договореност е постигнал с него Флек: приемаш пълно фиаско, изчезваш оттук, за да не се появиш никога повече, и получаващ милионче.

— Как се добира твоят човек до такава информация?

— Не питам. И вече не е мой човек, понеже от днес не работи по случая. Тъй като случаят се закрива. И — щях да забравя — днес пристигнаха договорите от Флек. Дванайсет милиона. При всички случаи...

— Макар че няма да реализира нито един сценарий.

— С изключение на „Ние, трите мрънкала“.

— Но на мен каза, че и него ще забрави.

— Да, но веднага след като му го навря по време на интервюто. Мисля, че жена му го е посъветвала друго.

— Какво искаш да кажеш?

— Има материал на трета страница в днешния брой на „Дейли Варайъти“. Там се казва, че снимките започват след шест седмици, а продуцент на филма е Марта Флек. Явно си спечелил истински почитател в нейно лице.

— Не знаех това.

— А бе, какво ти пука дали те харесва, или не? Нали ще направят филма. Това е добра новина.

А добрите новини не секват. Седмица по-късно ми звъни Брад Брус.

— Надявам се, все още не си се отказал да разговаряш с мен — казва той.

— За нищо не те виня, Брад.

— Постъпваш по-великодушно, отколкото бих сторил аз на твое място. Как вървят нещата, Дейвид?

— В сравнение с последните шест месеца, малко по-добре.

— И още си в онова малко място, дето Алисън разправя?

— Да. Отработвам си предупреждението в една книжарница.

— В книжарница ли си работил?

— Ами нали трябва да ям, все пак.

— Добре бе, ясно, ама нали имаш сега договор с Флек за дванайсет милиона...

— Остават ми още пет дена в книжарницата.

— Добре, добре. Заслужаваш възхищение всъщност, но все пак имаш намерение да се появиш тук по някое време, нали?

— Ами нали там са парите.

Той се засмива.

— Как върви новата поредица? — питам аз.

— Добре... точно заради нея те търся. След напускането ти възложихме общото наблюдение на Дик Латуш. И получихме шест епизода за идния сезон. Но трябва да ти кажа: началството не е особено доволно. Липсват яркостта на образите, остротата на диалога, идиотският хумор, които ти внасяше преди.

Мълча.

— Та се питахме дали...

Седмица след това сключвам договор с ФРТ за връщане в шоуто. Ще напиша четири от последните осем епизода. Отново отговарям за всички сценарии (първата ми задача е да спретна шестте епизода за идния сезон). Задълженията във връзка с отминалите събития отпадат автоматично. Връщат ми авторските хонорари, да не говорим за офиса, запазеното място на служебния паркинг, медицинската застраховка и — на първо място — репутацията. Защото щом се разчува за новия ми договор с ФРТ на стойност два милиона, всички започват отново да ми стават приятели. От „Уорнър“ търсят Алисън, за да кажат, че пак включват „Проникване с взлом“ в производствения план (и, разбира се, оная глупост относно половината от първоначалния хонорар... моля, кажете на господин Армитидж да задържи дребните). Започват да ми

се обаждат стари познати от занаята. Аз не си казвам: *А къде бяха, когато ми трябваша?* Защото не така стават нещата из тия места. Днеска си вътре, утре те няма. Днес си горе, утре си паднал. Днес си търсен, утре си мръсен. В този смисъл Холивуд е направо илюстрация на Дарвиновата теория. За разлика от други градове, които прикриват същия безмилостен нрав под изисканото лустро на възпитана интелектуалност, тук се работи по силата на един прост закон: *Интересуваш ме дотолкова и дотогава, доколкото и докогато си в състояние да направиш нещо за мен.* За мнозина това изразява принципната повърхностност на Ел Ей. Но аз се възхищавам от неумолимата практичност на този светоглед. Човек знае съвършено точно с какво си има работа. Познава правилата на играта.

Седмицата, в която подписвам договора с ФРТ, е същата, в която се завръщам в града. Макар нищо да не смуцава началото на незабавно търсене на жилище, едно ново първично чувство се обажда в мен: никакви прибързани решения. Никакво устремяване към първата лъскава възможност. Никаква безумна вяра в силата на мимолетния успех. Затова — вместо супермодерен мезонет в хипермодерен квартал за новобогаташи, наемам приятна къщица в нов жилищен район на Санта Моника за три хиляди на месец. Две спални. Просторни и уютни. Напълно по джоба ми. Разумно.

А когато идва време да се избира този изключително важен символ на социалния статус — колата — решавам да си запазя моя голф. В първия работен ден пристигам на паркинга току след Брад Брус в неговия спортен мерцедес кабрио. Той хвърля развеселен поглед на таратайката ми и казва:

— Остави ме да позная. Това ретро ти е мил спомен от колежа... а жабката е пълна с Кросби, Стайлс и Наш^[2].

— Трябва да ти кажа, че си ме возеше от тук до там в Мередит без проблеми. Склонен съм да приема, че ще е в състояние да прави същото и по тези места за известно време.

Брад пуска разбираща усмивка, сякаш да каже: „Добре, прави се на просяк, щом ти харесва, но твърде скоро ще вдигнеш летвата. Защото това се очаква да направиш“.

Знам, че е прав. В крайна сметка ще се отърва от покойника, но само след като не запали някоя сутрин.

— Готов ли си за голямото завръщане? — пита той.

— Да, напълно — отвръщам безгрижно, но когато влизам в производствената зала на „Да те продам“, целият персонал става на крака и ме аплодира. Преглъщам, а очите ми засмъдяват. Но когато тази малка овация приключва, правя онова, което се очаква от мен. Дребна закачка:

— Трябва да ме уволняват по-редовно. Благодаря ви за изключително топлото посрещане. Никой от вас не е за тая работа — знаете го добре. Всички сте прекалено свестни за нея.

После се оттеглям в стария кабинет. Бюрото ми е още там. Също и стилното ми кресло. Изтеглям го на мястото му. Разполагам се в него. Нагласям светлината. Облягам се. И си казвам: не вярвах отново да видя това място някога.

След малко на вратата почуква предишната ми секретарка Дженифър.

— Е, здравей — приветствам я радушно.

— Мога ли да вляза? — пита тя, цяла нерви.

— Ми нали работиш тука. Що да не можеш.

— Дейвид... господин Армитидж...

— Карай с Дейвид. Радвам се да установя, че в края на краищата не са те уволнили.

— Отказах се в последния момент, защото друга секретарка напусна внезапно. А ти ще ми простиш ли някога...

— Това бе тогава. А днес сме сега. И... умирам за двойно еспreso, ако обичаш.

— Веднага — отвръща тя с видимо облекчение. — След малко ще донеса списъка на обажданията.

Същият, както винаги. Само две имена привличат вниманието: Сали Бърмингам и Боби Бара. Сали е звъняла един път в края на миналата седмица. Боби, от своя страна, го е правил по два пъти в продължение на последните четири дни. Според Дженифър само дето не е плакал, за да получи домашния ми телефон. И все едно и също повтарял: „Кажете му, че имам добри новини“.

При тези думи разбирам без сянка от съмнение, че зад добрите новини се крие ръката на Флек.

Но продължавам да не приемам обажданията му още една седмица — да се знае, че не съм толкова лесен.

Най-накрая капитулирам.

— Добре — казвам на Дженифър, когато ми съобщава за третото обаждане на Боби този ден, — свържи ме.

Едва успявам да кажа здрасти, а той вече дърдори:

— Умееш да караш хората да страдат.

— Ти по-добре ги разбираш тия работи.

— Мама му стара, аз ли навирих нос навремето, или ти?

— Ами нали каза, че никога повече няма да работиш с мен. Дай тогава да си теглим по една майна и — кой откъде е.

— Виж го ти, клиента от голямото добрутро. Отново на върха и пак прави дребните хорица на дреб.

— Аз не меря хората според ръста им, Боби. Макар ти специално да си едно гадно, двулично, дребно лайно.

— А пък аз исках да ти кажа нещо приятно.

— Давай — разрешавам с отегчен глас.

— Помниш ли ония десет хиляди, дето остави при мен...?

— Нищо не съм ти оставял, Боби. Когато приключихме сметките...

— Забрави десетте хилядарки.

— Глупости.

— Дейвид, ще повторя: забрави десетте хиляди долара. Ясен ли съм?

— Ъ-хъ. И какво се случи с тези „забравени“ десет хиляди?

— Купих ти малък, но перспективен пакет първоначални акции от крайно интересен венецуелски бизнес и за нула време котировката им скокна петдесет пъти...

— Защо ми разказваш тази абсурдна история?

— Хич не е абсурдна дори. Разполагаш с половин милион по сметка при „Бара и Ко“. Днес възнамерявах да изпратя уведомление до счетоводителя ти.

— Наистина ли очакваш да ти повярвам?

— Парите са си пари, Дейвид. Всичките на твое име.

— Това го вярвам. Но не и тъпотииите около венецуелското предприятие. Нищо по-достоверно ли не можа да измислиш?

Мълчание. След това:

— Има ли значение по какъв начин парите стигат до сметката ти?

— Искам само да признаеш...

— Какво?

— Че той те накара да ме изиграеш.

— Кой той?

— Отлично знаеш за кого говоря.

— Не обсъждам въпроси, свързани с други клиенти...

— Той не ти е клиент. Той е самият Бог Всемогъщи...

— Понякога даже Бог е добър. Стига с твоите псевдорелигиозни шашми, особено след като Бог ти плати дванайсет милиона за четири стари сценария, дето мухлясваха в чекмеджето при старите гуменки. И докато обсъждаме тази тема, по-добре ме поздрави, задето сме с двеста и петдесет хиляди по-добре, отколкото когато цялата работа тръгна накриво.

Въздъхвам.

— Бе ти си направо гений, Боби.

— Приемам го като комплимент. Та: какво да правя с мангизите?

— Тоест по какъв начин да ги инвестираш от мое име?

— Точно този е въпросът.

— Какво те навежда на мисълта, че все още искам да си ми брокер?

— Това, че винаги съм ти печелил пари и ти го знаеш.

Мисля по въпроса.

— Сигурно се сецаш, че след като приспадна дела на Алисън и данъците, ще ми останат шест милиона от Флековите, с които да играя.

— Сметнал съм го вече.

— Да речем, че пожелае да ги вложи — заедно с петстотинте хиляди, дето са при теб — в попечителски фондове...

— Занимаваме се и с такива. Макар това да не е най-печелившата възможна инвестиция...

— Така е, но, от друга страна, такъв фонд не може да се преобразува много лесно в първоначални акции на азиатска „перспективна“ компания, нали?

Сега е негов ред да въздъхне дълбоко. Но вместо да си го върне по някакъв начин, Боби казва следното:

— Щом искаш сигурна, желязна инвестиция с ниска доходност — нищо по-лесно.

— Точно това искам. Стоманена инвестиция. Титанова. И да бъде на името Кейтлин Армитидж.

— Чудесно решение — откликва Боби. — Аз съм за.

— И да благодариш на Флек от мое име.

— Това не го чух.

— Да не си оглушал?

— Ти на кой свят живееш? Всички вървим надолу. Май го наричат живот. Затова, драги ми приятелю, по-добре е да се гледа на нещата откъм хубавата им страна. Особено в лоши времена.

— Голям философ си, Боби. Как ли съм я карал досега без теб.

— Подобно, Дейвид, с едно наум. Обядче идната седмица?

— Май няма начин да го избегна.

Но продължавам да избягвам контактите със Сали. Не че тя е настояща колкото Боби. Но през първите три седмици след връщането ми на работа името ѝ се появява точно три пъти на равни интервали в списъка на обажданията. Най-накрая получавам писмо върху официална бланка на „Фокс“:

Скъпи Дейвид,

Исках само да ти кажа колко се радвам за това, че си отново в бизнеса след оная ужасяваща клеветническа кампания, организирана от Тео Макол. Ти си един от главните таланти в нашата индустрия за момента и случилото ти се бе най-малкото срам за нея. От името на всички ни във „Фокс“ те поздравявам по повод преодоляването на това най-тежко премеждие и триумфалното завръщане. Понякога и добрите побеждават.

Искам също да те уведомя за това, че „Фокс Телевижън“ проявява най-жив интерес към идеята ти за комедиен сериал с работно заглавие „Да го обсъдим“, която предложи преди време. Ще ми бъде приятно да поговорим по въпроса някой път на обяд, ако програмата ти го позволява.

С надежда да се чуем в близко време и най-добри пожелания.

Сали

PS Беше направо гениален в „Днес“.

Не знам дали трябва да приема това послание като извинение от нейна страна. Или е някакъв завоалиран намек за желание (след като съм пак в обращение) да „си поговорим по въпроса“. Или просто се прави на лукав телевизионен шеф, който преследва „таланти“. Но и не ме интересува. От друга страна, нямам намерение да се правя на триумфиращ герой, защото, честно казано, няма място за триумф. И си сядам на задника, за да напиша (върху бланка на ФРТ) следния делови отговор:

Скъпа Сали,

Много благодарности за писмото. Напрегнатата работа върху „Да те продам“ не ми оставя време за предлагания обяд. Творческите ми планове са обвързани с поети вече задължения, които не оставят място за интерес към каквато и да било съвместна работа в обозримо бъдеще.

Искрено твой

И се подписвам с трите имена.

В края на седмицата пристига и последната добра новина от серията. Съобщава ми я Уолтър Дикърсън, който успява — след дълги месеци на сложни преговори с другата страна — да постигне мечтаното от мен.

— Та ето какво — започва той по телефона, — получавате исканата възможност за свиждания.

— Луси отстъпи най-накрая?

— Да, реши, че Кейтлин има нужда да се вижда със своя баща. Съжалявам, че отне толкова дълго време. Но пък сега си връщате правото на редовни срещи, а тя не настоява да протичат под наблюдение, както най-често бива след подобни случаи на временно прекъсване...

— Адвокатът ѝ дава ли някакво обяснение за тази промяна в позициите?

— Мисля, че основна роля е изиграла Кейтлин.

Но има и друга причина — и аз я установявам, когато летя на север за първата си среща с моята дъщеря от осем месеца насам.

Карам кола под наем от летището към къщата на Луси в Саусалито. Звъня на вратата. След миг Кейтлин се появява и литва в обятията ми. Задържам я много дълго. После тя ме ръчка с лакът и пита:

— Носиш ли ми подарък?

Засмивам се на възхитителното безочие в този въпрос, както и на неговата прецизна навременност. Осем мъчителни месеца са изтекли и ето ни отново двамата — татко и дъщеря. От нейна гледна точка нищо не се е променило.

— В колата е. Ще ти го дам по-късно.

— В хотела ли?

— Да, в хотела.

— Същия, дето бяхме един път — високия до небето?

— Не, Кейтлин, друг.

— Твоят приятел не те ли харесва вече?

Гледам я потресен. Помни абсолютно всичко. Всяка най-малка подробност от всеки прекаран съвместно уикенд.

— Това е многоълга история, Кейтлин.

— Ще ми я разкажеш ли?

Но преди да измисля как да отговоря на този незначителен въпрос, чувам гласа на Луси.

— Здравсти, Дейвид.

Аз се изправям, все още хванал детето за ръка.

— Здравей.

Неловко мълчание. Как да се държи човек непринудено след всичката помия, която се е изляла помежду ни? След чудовищните юридически тъпотии, след ненужно причинените болки и страдания?

Решавам, че трябва да положа известни усилия и казвам:

— Добре изглеждаш.

— Ти също.

Нова неловка тишина.

Някакъв мъж изниква откъм вътрешността на къщата и застава в рамката на вратата зад Луси. Той е висок, непохватен, в началото на четирийсетте, облечен консервативно, в стандартната за уикенд униформа на изисканите слоеве: синя риза, кафеникав пуловер от мека вълна, панталони в цвят каки, маратонки. Отпуска длан върху рамото на Луси. Опитвам се да не потръпна.

— Дейвид, това е приятелят ми Питър Харингтън.

— Приятно ми е най-сетне да се запознаем, Дейвид — казва той, като протяга ръка.

Аз я поемам с мисълта: *добре поне че минаваме без „толкова съм слушал за вас“*.

— И на мен ми е приятно — казвам на глас.

— Тръгваме ли, тате? — обажда се Кейтлин.

— Да. — Обръщам се към майка й: — Шест часа в неделя.

Тя кимва и двамата поемаме.

По пътя към Сан Франциско Кейтлин отбелязва:

— Мами ще се омъжва за Питър.

— А-ха — отвърщам аз. — А ти какво мислиш по въпроса?

— Искам да съм шаферка.

— Това с положителност може да се уреди. Знаеш ли какво работи Питър?

— Управлява една черква.

— Сериозно? — откликвам леко смутен аз. — Що за черква?

— Хубава.

— Помниш ли името й?

— Уни... уни...

— Униатска?

— Точно така. Униатска. Много особена дума.

Е, поне е цивилизована, доколкото може да се каже така за която и да било религия.

— Питър е много добър — добавя Кейтлин.

— Радвам се.

— И каза на мамии, че трябва да ти позволят отново да ме виждаш.

— А ти откъде знаеш?

— Защото бях в съседната стая, когато го каза. Мами ли ти забрани да идваш?

Заглеждам се към залива.

— Не.

— Вярно ли?

Не ти трябва да знаеш истината, Кейтлин.

— Да, съкровище. Самата истина. Бях надалече, по работа.

— Но повече няма да ходиш толкова надалече, нали?

— Никога.

Тя протяга тънка ръчица.

— Сделка?

Аз се засмивам.

— Ти пък откога започна работа в Холивуд?

Тя не обръща внимание на остроумието ми и протяга още по-напред ръка.

— Сделка?

Стискам ръката и потвърждавам:

— Сделка.

Уикендът протича в приятна мъгла. А после се виждаме отново пред прага на Луси в шест следобед. Неделя. Вратата се отваря, детето се хвърля към майка си, а после се връща, за да ме млясне влажно по бузата и да каже:

— Ще се видим след две седмици, тате.

След това хуква навътре, стиснала в ръце купа барбита и други безполезни пластмаси, които съм й купил през уикенда. Изведнъж двамата с Луси се оказваме сами на прага, заобиколени от чоглава тишина.

— Добре ли прекарахте? — пита най-сетне тя.

— Чудесно.

— Много се радвам.

Мълчание.

— Ами тогава... — започвам аз, като правя стъпка назад.

— Добре — казва Луси. — Чао засега.

— До след две седмици.

— Окей.

Кимвам и понечвам да си тръгна.

— Дейвид — обажда се тя и аз се обръщам.

— Да?

— Искях само да кажа... радвам се, че нещата ти се оправиха... в професионален план.

— Благодаря.

— Сигурно е било ужасно.

— Беше.

Мълчание. Сетне:

— Искам да знаеш още нещо. Адвокатът ми каза, че когато се случи това, ти си загубил всичките си пари...

— Така е. За известно време бях на нула.

— Но въпреки това плащаше издръжката ни редовно.

— Трябваше.

Мълчание.

— Това ми направи много силно впечатление, Дейвид.

— Благодаря — отвърщам аз. И отново ни обгръща напрегната тишина. Казвам лека нощ, влизам в колата, карам към летището и вземам полета за Лос Анджелис, и се събуждам на другата заран, и отивам на работа, и вземам множество „творчески решения“, и провеждам куп телефонни разговори, и обядвам с Брад, и се озовавам три часа след това да се блещя в компютърния екран, и обработвам образите си до състояние, наподобяващо реалния живот, и приключвам някъде към осем, и лично заключвам празния офис, и си вземам пътьом японско суши за вечеря, и го изяждам у дома с една бира, докато наблюдавам мач на „Лейкърс“ по телевизията, и си лягам с последния роман на Уолтър Мозли, и спя относително спокойно, и се събуждам, за да започна отначало целия цикъл.

Когато го преполовявам, в главата ми се избистря една мисъл: всичко, което исках да се върне, е върнато. Но тази мисъл върви пред една друга:

А сега съм сам.

Да, налице са удоволствията, които носи работата с колегите. И да, налице са свижданията с детето на всеки две седмици. Но вън от това...

Какво? Няма семейство, което да очаква завръщането ми у дома вечер. Друг мъж играе всекидневно ролята на баща за Кейтлин. И макар служебното ми статукво да е възстановено напълно, знам прекрасно, че успехът не е нищо повече от стъпало към следващия успех. Който на свой ред служи само като...

Като какво? Коя е крайната цел? Това е най-смустващият от всички въпроси. Човек може да прекара години наред в борба да се добере до *някъде*. Но когато най-накрая успее — когато всичко, към което се е стремил, най-сетне тупне в скута му — в съзнанието изниква странен въпрос: наистина ли е стигнал *някъде*? Или просто е

застанал на спирка по пътя? По пътя към една въображаема цел? Която изчезва в мига, щом престанат да те приемат като осенен от успеха.

Как е възможно да се постигне цел, която не съществува?

И ако в хода на всичко това съм научил нещо, то е следното: онова, към което така отчаяно се стремим всички, не е нещо повече от израз на самодоказване. Но то се постига единствено посредством онези, които са били достатъчно глупави да те обикнат... или които сам си съумял по някакъв начин да обичаш.

Като Марта.

В продължение на първия месец ѝ оставям по едно съобщение през ден. Имейл — всекидневно. Най-накрая схващам намека и се отказвам от опитите за установяване на контакт. Макар да не спирам да мисля за нея. То е нещо като тъпа, но постоянна болка, която просто не ще да отшуми.

Докато един петък, около два месеца след последната ни среща, пощата донася малък пакет. Отварям го, а вътре има правоъгълен предмет, увит в хартия за подаръци. Има и плик с писмо. Отварям първо него. Чета:

Любими Дейвид,

Разбира се, трябваше да отговоря на всичките ти обаждания и имейли. Но... аз съм тук, в Чикаго, с Филип. С него съм най-вече, защото той направи каквото поисках и — както разбирам от вестниците — кариерата ти е повече от възстановена. Тук съм и защото, както ти е известно, аз съм продуцент на филма, чийто сценарий написа. Но съм тук и понеже — най-просто казано — той ме помоли да остана. Сигурно звучи абсурдно: Филип Флек — господин Двайсет милиарда — се моли някому да остане при него. Но е истина. Помоли ме да му дам още една възможност. Каза, че не би понесъл да загуби мен и детето си. И произнесе древната фраза: ще се променя.

Защо го прави? Не съм сигурна. Променил ли се е? Е, поне разговаряме и делим едно легло, което е промяна към по-добро. Има вид на донякъде развълнуван от перспективата да стане баща... макар на първо място в

съзнанието му да стои — естествено — мисълта за филма. Но както и да е, за момента сме в състояние на приемливо примирие. Не мога да кажа дали това ще продължи, или той отново ще се затвори в себе си, а аз ще стигна точката, от която няма връщане назад.

Онова, което знам с положителност, е следното: ти си заел винаги едно място в съзнанието ми и то няма никога да остане пусто. Което е чудесно и... тъжно, но няма как. Аз съм една безнадеждна романтичка, омъжена за абсолютно чужд на романтиката човек. Но ако, да кажем, бях избягала с теб? Невъзможна работа. Особено като се вземе предвид обстоятелството, че отчаяните романтици постоянно се стремят към онова, което нямат. Но когато го получат?

Може би точно заради това не можех да ти се обадя, не отговарях на писмата ти. Защото всичко би се превърнало в такава драма. А когато драмата завърши, тогава какво? Няма ли да започнем да се вторачваме един в друг (както си го правил — ти ми каза — със Сали) и да се питаме: какъв бе смисълът? Или може би щяхме да заживеем щастливо винаги. Ето го риска, който все ни сърби да поемем... защото изпитваме вътрешна необходимост от криза, от драми, от усещането за опасност. Също както ни е и страх от тях. Мисля, че хората казват: не знае какво иска.

Част от мен те желае. Също както друга част се страхува. А междувременно взех такова решение: оставам с господин Флек и надеждата за по-добро. Защото топката в корема ми е доста пораснала и не искам да съм сама, когато той или тя се появи, както и защото обичах (може би все още обичам) неговия или нейния толкова странен баща. Ще ми се това дете да бе твое, но не е. Целият живот зависи от съвпадение на моменти, а нашите не съвпаднаха и...

Е, надявам се, че проумяваш смисъла на несвързания ми брътвеж.

Следва стихне от нашата любима поетеса, посветено на същата тема (но издържано в много по-изискан стил от този на твоята искрена):

*Това е Часът на Оловото
ако жив оцелееш, го Помниш,
тъй замръзнали хора си спомнят
вихрушката
първо — Мраз — после Унес —
а после отпускаш се=*

Дано си се примирил, Дейвид.
А щом прочетеш това писмо, моля, направи ми една услуга. Не се отдавай на размисъл. Не си представяй какво би било. Просто се върни към работата си.
С обич

Марта

Не изпълнявам веднага последната директива. Защото най-напред разопаковам правоъгълния подарък, за да се видя облещен срещу първо издание на „Стихове от Емили Дикинсън“, 1891, „Братя Робърт“, Бостън. Вземам книгата в ръце, дивя се на компактната ѝ елегантност, на нейната старинна маса, на усещането за вечност, което внушава, макар че и тя — както всичко останало — най-накрая ще погине. Вдигам поглед и съзирам отражението си в черната плоска повърхност на лаптопа: мъж на средна възраст, който — за разлика от книгата в ръцете му — определено няма да се намира тук след сто и единайсет години.

И сега в съзнанието ми се оформя друга мисъл — за една молба на Кейтлин, отправена при последната ни среща. Докато я завивах в хотелското легло, тя поиска да ѝ разкажа приказката за трите прасенца. Но с условие:

— Тате, можеш ли да я разкажеш без Големия лош вълк?

Мисля по въпроса, питам се как да се справя с подобна задача.

— Дай да видим сега... имаме сламена къщичка. Имам дървена. А имаме и от тухли. После какво? Организирам се в група за гражданска самозащита? Не, миличка, съжалявам — без вълк никак не се получава.

А защо не се получава? Защото всички истории се основават върху кризисни ситуации. Вашата, моята. На човека, седнал срещу вас в метрото, докато четете тази книга. Всичко е проза в края на краищата. А всяка проза — всяко повествование — се изправя пред една основна истина. Ние се нуждаем от кризите: от болката, страданието, стремежите, усещането за постижимост, страха от провал, домогването до живота, който си въобразяваме, че желаем, и отчаянието от другия живот, който в действителност водим. Кризата ни внушава по някакъв начин усещането за собствена значимост; сякаш не всичко е преходно; сякаш има възможност да надскочим собствената си незначителност. Нещо повече: кризата ни кара да проумеем, че — щем не щем — постоянно живеем в сянката на Големия лош вълк. На опасността, която дебне зад всеки ъгъл. Опасността, която създаваме сами.

Но кой в крайна сметка управлява тази криза? Чия е ръката, която държи джойстика? За едни е Бог. За други — държавата. Може да се окаже също и човек — някой, върху когото сте в състояние да стоварите вината за всичките си несгоди: съпруг, майка, началник. И може би — само може би — вие самите.

Това не се поддава на осмисляне върху фона на всичко, което ми се случи напоследък. Да, в цялата история присъства лошият. Онзи, който инсценира всичко, съсипа ме, а накрая ми върна всичко. Знам неговото име. Но... и това е много съществено „но“... не бях ли все пак това аз самият?

Поглеждам отново в гланцираната повърхност. Отражението се разлива върху мастилена пелена. Що за призрачен силует. Що за образ безподобен. Хрумва ми мисълта за това, че от момента, в който човек види за пръв път своето отражение, той е обречен да се измъчва над мисълта, която не ни дава мира нито ден: *кой съм аз в цялата тази схема... и има ли някакво значение това?*

А отговор няма. Освен може би оня, който си повтарям сега:

Престани да си блъскаш главата с подобни въпроси. Забрави безсмислието на всичко. И не си представяй как би могло да бъде.

Приеми нещата такива, каквито са. Защото какво друго можеш да сториш? Спасението е само едно-единствено. Залавяй се за работа.

[1] Американски сенатор, прочул се с яростна кампания против свободата на мисълта и изкуството, проведена под знамето на антикомунизма. Нейна жертва става и Чарли Чаплин, който напуска страната за десетилетия. — Б.пр. ↑

[2] Прочути поп певци от средата на XX век. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.